

Møteinnkalling - Kontrollutvalget i Trøndelag fylkeskommune

Arkivsak: 25/195
Møtedato/tid: 20.05.2025 kl. 09:00 – 15:00
Møtested: Trondheim, Fylkets hus, 3. etasje, møterom Marmor

Møtet avvikles for åpne dører, i tråd med kommuneloven § 11-5.

Eventuelle forfall, eller spørsmål om habilitet, meldes til Konsek Trøndelag IKS
v/ Ragnhild Aashaug på telefon 970 40 929, eller e-post: ragnhild.aashaug@konsek.no

Varamedlemmer møter etter nærmere innkalling.

Trondheim, 09.05.2025

Ina Pedersen (sign.)
Leder av kontrollutvalget

Ragnhild Aashaug
seniorrådgiver
Konsek Trøndelag

Kopi: Varamedlemmer, ordfører, fylkesdirektør, administrerende direktør i
Kompetansesenteret Tannhelse Midt FKF, daglig leder i UKM Norge og Revisjon Midt-Norge
SA

Sakliste

Saksnr.	Sakstittel
19/25	Administrerende direktør i Kompetansesenteret Tannhelse Midt FKF orienterer om årsregnskapet og årsrapport for 2024
20/25	Revisor orienterer om revisjonsberetningen til Kompetansesenteret Tannhelse Midt FKF
21/25	Kontrollutvalgets uttalelse om årsregnskapet og årsrapporten til Kompetansesenteret Tannhelse Midt FKF
22/25	Daglig leder i UKM Norge Trøndelag FKF orienterer om årsregnskapet og styrets beretning for 2024
23/25	Revisor orienterer om revisjonsberetningen til UKM Norge Trøndelag FKF
24/25	Kontrollutvalgets uttalelse om årsregnskapet og beretningen fra styret til UKM Norge Trøndelag FKF
25/25	Fylkesdirektøren i Trøndelag fylkeskommune orienterer om årsregnskapene og årsberetningen for 2024
26/25	Revisor orienterer om revisjonsberetningen til Trøndelag fylkeskommune
27/25	Kontrollutvalgets uttalelse om årsregnskapene og årsberetningen til Trøndelag fylkeskommune
28/25	Rapport fra forvaltningsrevisjon av gjennomføringsevnen i miljøpakkesamarbeidet
29/25	Oppfølging - forvaltningsrevisjon Investeringer og vedlikehold av kulturtilbud
30/25	Studietur til Brussel
31/25	Referatsaker
32/25	Innspill til kontrollarbeidet
33/25	Godkjenning av dagens møteprotokoll

Administrerende direktør i Kompetansesenteret Tannhelse Midt FKF orienterer om årsregnskapet og årsrapport for 2024

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Trøndelag fylkeskommune

Møtedato

20.05.2025

Saknr

19/25

Saksbehandler Torbjørn Brandt

Arkivkode FE-216

Arkivsaknr 24/499 - 17

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar administrerende direktørs redegjørelse om årsregnskapet og årsrapporten for foretaket, til orientering.

Vedlegg

Årsregnskap 2024 - Kompetansesenteret Tannhelse Midt FK

Saksfremlegg styret Regnskap 2024

Årsrapport 2024 - Kompetansesenteret Tannhelse Midt FK

Saksfremlegg styret Årsrapport 2024

Saksopplysninger

Denne saken gir utvalget informasjon om Kompetansesenteret Tannhelse Midt FKF sitt årsregnskap og årsrapport for 2024.

Årsregnskapet viser hvilke inntekter og utgifter foretaket hadde i løpet av fjoråret, hva foretaket eier, hvor stor gjelden er og hvilken type gjeld foretaket har.

Årsrapporten skal beskrive forhold som er viktige for å bedømme den økonomiske utviklingen for foretaket.

Administrerende direktør vil orientere kontrollutvalget om hovedtrekkene i årsregnskapet og årsrapporten.

Vurdering og konklusjon

Kontrollutvalget er pålagt å utarbeide en uttalelse om foretakets årsregnskap og årsrapport. For at kontrollutvalget skal ha et forsvarlig saksgrunnlag for uttalelse er administrerende direktør bedt om å redegjøre for hovedtrekkene i årsregnskapet og årsrapporten. Om det ikke kommer fram nye saksopplysninger anbefaler sekretariatet at kontrollutvalget tar saken til orientering.

Regnskap 2024

**KOMPETANSESENTERET
TANNHELSE MIDT TRØNDELAG
FKF**

Innhold

Bevilgningsoversikt drift	3
Bevilgningsoversikt investering	4
Økonomisk oversikt drift	5
Oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner drift og investering	6
Balanse pr 31.12.2024	8
Forskriftsbestemte noter	10
Regnskapsprinsipp	10
Note 1. Endring i arbeidskapital	10
Note 2. Spesifikasjon av kapitalkonto	11
Note 3. Anleggsmidler	11
Note 4. Fordringer og gjeld til fylkeskommunen	12
Note 5. Egenkapitalinnskudd KLP	12
Note 6. Pensjon	12
Note 7. Samlede avsetninger og bruk av avsetninger	14
Note 8. Årsoppgjørdisposisjoner	14
Note 9. Ytelser til ledende personer	14
Note 10. Godtgjørelse til revisor	15
Note 11. Hendelser etter balansedagen	15
Note 12. Organisering og antall årsverk	15
Note 13. Fordeling salgsinntekt og overføring fra egen fylkeskommune	16
Note 14. Tannhelsetjenesten og spesifikasjon av regnskap	16

Bevilgningsoversikt drift

§ 5-4. Bevilgningsoversikter – drift Regnskap

Tall i 1000 kroner	Note	Regnskap 2024	Opprinnelig budsjett 2024	Reguleringer	Regulert budsjett 2024	Regnskap 2023
Generelle driftsinntekter						
Rammetilskudd		0	0	0	0	0
Inntekts- og formuesskatt		0	0	0	0	0
Eiendomsskatt		0	0	0	0	0
Andre generelle driftsinntekter		0	0	0	0	0
Sum generelle driftsinntekter		0	0	0	0	0
Netto driftsutgifter						
Sum bevilgninger drift, netto		13 308	294	11 620	11 914	31
Avskrivninger	3	2 001	1 025	976	2 001	737
Sum netto driftsutgifter		15 309	1 319	12 596	13 915	768
Brutto driftsresultat		15 309	1 319	12 596	13 915	768
Finansinntekter/Finansutgifter						
Renteinntekter		-1 672	-1 900	300	-1 600	-2 058
Utbytter		0	0	0	0	0
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler		0	0	0	0	0
Renteutgifter		0	0	0	0	5
Avdrag på lån		0	0	0	0	0
Netto finansutgifter		-1 672	-1 900	300	-1 600	-2 053
Motpost avskrivninger	3	-2 001	-1 025	-976	-2 001	-737
Netto driftsresultat		11 637	-1 606	11 920	10 314	-2 022
Disponering eller dekning av netto driftsresultat						
Overføring til investering		0	0	901	901	0
Avsetninger til bundne driftsfond	7	137	1 077	-1 077	0	135
Bruk av bundne driftsfond	7	-10 867	0	-9 085	-9 085	-2 709
Avsetninger til disposisjonsfond	7	1 223	529	-529	0	4 596
Bruk av disposisjonsfond	7	-2 130	0	-2 130	-2 130	0
Dekning av tidligere års merforbruk		0	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat		-11 637	1 606	-11 920	-10 314	2 022
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk).		0	0	0	0	0

Bevilgninger drift, netto pr ansvar § 5-4, 2.ledd. I 1000 kr	Regnsk 2024	Budsj 2024	Rev.bud 2023	Avvik 2023	Regnsk 2023
Sum 228901 TkMidt ROK	665	1600	-2416	-816	668
Sum bevilgninger drift, netto	4572	1071	2401	3472	-1354
Overføring til investering	0	0	901	901	0
Avsetning til bundne fond	137	0	0	0	135
Bruk av bundne driftsfond	-3137	0	-3059	-3059	-2709
Avsetning til disposisjonsfond	1223	529	-529	0	4596
Bruk av disposisjonsfond	-2130	0	-2130	-2130	0
Sum 228902 TkMidt TOO	203	0	79	79	1703
Sum bevilgninger drift, netto	6401	-1077	5651	4574	1703
Avsetning til bundne fond	0	1077	-1077	0	0
Bruk av bundne driftsfond	-6198	0	-4495	-4495	0
Sum 228903 TkMidt Klinikkdrift	-663	300	150	450	-658
Sum bevilgninger drift, netto	-663	300	150	450	-658
Avsetning til disposisjonsfond	0	0	0	0	0
Sum 228904 Spesialutdanning	-663	300	150	450	-658
Sum bevilgninger drift, netto	0	0	0	0	14
Sum 228909 TkMidt prosjekter	1467	0	1887	1887	326
Sum bevilgninger drift, netto	2998	0	3418	3418	326
Bruk av bundne driftsfond	-1531	0	-1531	-1531	0
Sum bevilgninger drift netto	13308	294	11620	11914	31
Overføring til investering	0	0	901	901	0
Avsetning til bundne fond	137	1077	-1077	0	135
Bruk av bundne driftsfond	-10867	0	-9085	-9085	-2709
Avsetning til disposisjonsfond	1223	529	-529	0	4596
Bruk av disposisjonsfond	-2130	0	-2130	-2130	0
Sum fond og overføringer til investering	-11637	1606	-11920	-10314	2022
Sum bevilgninger drift	1672	1900	-300	1600	2053

Bevilgningsoversikt investering

§ 5-5. Bevilgningsoversikter – investering Regnskap

Tall i 1000 kroner	Note	Regnskap 2024	Opprinnelig Budsjett 2024	Reguleringer 2024	Regulert budsjett 2024	Regnskap 2023
Investeringsutgifter						
Investeringer i varige driftsmidler		0	0	0	0	761
Tilskudd til andres investeringer		0	0	0	0	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	5	77	0	77	77	63
Utlån av egne midler		0	0	0	0	0
Avdrag på lån		0	0	0	0	0
Sum investeringsutgifter		77	0	77	77	823
Investeringsinntekter						
Kompensasjon for merverdiavgift		0	0	0	0	0
Tilskudd fra andre		0	0	0	0	0
Salg av varige driftsmidler		0	0	0	0	0
Salg av finansielle anleggsmidler		0	0	0	0	0
Utdeling fra selskaper		0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler		0	0	0	0	0
Bruk av lån		0	0	0	0	0
Sum investeringsinntekter		0	0	0	0	0
Videreutlån						
Videreutlån		0	0	0	0	0
Bruk av lån til videreutlån		0	0	0	0	0
Avdrag på lån til videreutlån		0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på videreutlån		0	0	0	0	0
Netto utgifter videreutlån		0	0	0	0	0
Overføring fra drift og netto avsetninger						
Overføring fra drift		0	0	-901	-901	0
Avsetninger til bundne investeringsfond		0	0	0	0	0
Bruk av bundne investeringsfond		0	0	0	0	0
Avsetninger til ubundet investeringsfond		0	0	0	0	0
Bruk av ubundet investeringsfond		0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket beløp		823	0	823	823	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger		823	0	-77	-77	0
Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)		901	0	0	0	823
Kontrollsum art 980 Regnskapsmessig merforbruk		-901	0	0	0	-823
Overføring til fordeling (§5-5, andre ledd)						
Inntekter til fordeling		0	0	0	0	0
Kjøp av aksjer og andeler		77	0	77	77	823
Sum til fordeling (netto)		77	0	77	77	823

Økonomisk oversikt drift

§ 5-6. Økonomisk oversikt etter art – drift Regnskap

Tall i 1000 kroner	Note	Regnskap 2024	Opprinnelig budsjett 2024	Reguleringer 2024	Regulert budsjett 2024	Regnskap 2023
Driftsinntekter						
Rammetilskudd		0	0	0	0	0
Inntekts- og formuesskatt		0	0	0	0	0
Eiendomsskatt		0	0	0	0	0
Andre skatteinntekter		0	0	0	0	0
Andre overføringer og tilskudd fra staten		0	0	0	0	0
Overføringer og tilskudd fra andre		-66 198	-80 842	14 158	-66 684	-70 261
Brukerbetalinger		-11 308	-7 619	-1 816	-9 435	-6 633
Salgs- og leieinntekter		-2 631	-450	-350	-800	-1 788
Sum driftsinntekter		-80 137	-88 911	11 992	-76 919	-78 682
Driftsutgifter						
Lønnsutgifter		44 383	60 214	-5 114	55 100	37 634
Sosiale utgifter		12 658	0	0	0	8 933
Kjøp av varer og tjenester		33 099	25 991	4 792	30 783	28 803
Overføringer og tilskudd til andre		3 305	3 000	-50	2 950	3 343
Avskrivninger	3	2 001	1 025	976	2 001	737
Sum driftsutgifter		95 446	90 230	604	90 834	79 450
Brutto driftsresultat		15 309	1 319	12 596	13 915	768
Finansinntekter/Finansutgifter						
Renteinntekter		-1 672	-1 900	300	-1 600	-2 058
Utbytter		0	0	0	0	0
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler		0	0	0	0	0
Renteutgifter		0	0	0	0	5
Avdrag på lån		0	0	0	0	0
Netto finansutgifter		-1 672	-1 900	300	-1 600	-2 053
Motpost avskrivninger	3	-2 001	-1 025	-976	-2 001	-737
Netto driftsresultat		11 637	-1 606	11 920	10 314	-2 022
Disponering eller dekning av netto driftsresultat:						
Overføring til investering		0	0	901	901	0
Avsetninger til bundne driftsfond	7	137	1 077	-1 077	0	135
Bruk av bundne driftsfond	7	-10 867	0	-9 085	-9 085	-2 709
Avsetninger til disposisjonsfond	7	1 223	529	-529	0	4 596
Bruk av disposisjonsfond	7	-2 130	0	-2 130	-2 130	0
Dekning av tidligere års merforbruk		0	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat		-11 637	1 606	-11 920	-10 314	2 022
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)		0	0	0	0	0

Oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner drift og investering

For driftsregnskapet kan oversikten utformes slik:				
	§5-9 Drift	A	B	C
		Vedtatt av fylkestinget i årsbudsjettet	Vedtatt av underordnet organ etter delegert myndighet	Sum
1	Netto driftsresultat			11 637
2	Avsetning til bundne driftsfond			137
3	Bruk av bundne driftsfond			-10 867
4	Overføring til investering i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	901	0	901
5	Avsetninger til disposisjonsfond i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	0	0	1 702
6	Bruk av disposisjonsfond i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	-2 130		-2 130
7	Budsjettet dekning av tidligere års merforbruk			0
8	Årets budsjettavvik (mer- eller mindreforbruk før strykninger)			1 380
9	Strykning av overføring til investering			-901
10	Strykning av avsetninger til disposisjonsfond			-479
11	Strykning av dekning av tidligere års merforbruk			
12	Strykninger av bruk av disposisjonsfond			
13	Mer- eller mindreforbruk etter strykninger			0
14	Bruk av disposisjonsfond for reduksjon av årets merforbruk etter strykninger			0
15	Bruk av disposisjonsfond for inndekning av tidligere års merforbruk			
16	Bruk av mindreforbruk etter strykninger for dekning av tidligere års merforbruk			
17	Avsetning av mindreforbruk etter strykninger til disposisjonsfond			
18	Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)			0

For Investeringsregnskapet kan oversikten utformes slik:

	§5-9 Investering	A	B	C
		Vedtatt av fylkestinget i årsbudsjettet	Vedtatt av underordnet organ etter delegert myndighet	Sum
1	Sum utgifter og inntekter eksklusive bruk av lån			77
2	Avsetninger til bundne investeringsfond			
3	Bruk av bundne investeringsfond			
4	Budsjettørt bruk av lån			
5	Overføring fra drift i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	901		901
6	Avsetninger til ubundet investeringsfond i henhold til årsbudsjettet og fullmakter			
7	Bruk av ubundet investeringsfond i henhold til årsbudsjettet og fullmakter			
8	Dekning av tidligere års udekket beløp			823
9	Årets budsjettavvik (udekket eller udisponert beløp før strykninger)			0
10	Strykning av avsetninger til ubundet investeringsfond			
11	Strykning av bruk av lån			
12	Strykning av overføring fra drift			-901
13	Strykning av bruk av ubundet investeringsfond			
14	Udekket eller udisponert beløp etter strykninger			901
15	Avsetning av udisponert beløp etter strykninger til ubundet investeringsfond			
16	Fremført til inndeckning i senere år (udekket beløp).			901

Balanse pr 31.12.2024

§ 5-8. Balanseregnskapet

Tall i 1000 kroner	Note	Regnskap 2024	Regnskap 2023
EIENDELER			
A. Anleggsmidler		47 467	40 742
I. Varige driftsmidler		2 641	4 642
1. Faste eiendommer og anlegg		0	0
2. Utstyr, maskiner og transportmidler	3	2 641	4 642
II. Finansielle anleggsmidler		253	176
1. Aksjer og andeler	5	253	176
2. Obligasjoner		0	0
3. Utlån		0	0
III. Immaterielle eiendeler		0	0
IV. Pensjonsmidler	6	44 573	35 925
B. Omløpsmidler		35 035	45 865
I. Bankinnskudd og kontanter		25 883	41 082
II. Finansielle omløpsmidler		0	0
1. Aksjer og andeler		0	0
2. Obligasjoner		0	0
3. Sertifikater		0	0
4. Derivater		0	0
III. Kortsiktige fordringer		9 152	4 784
1. Kundefordringer		7 170	2 888
2. Andre kortsiktige fordringer		814	742
3. Premieavvik	6	1 168	1 154
Sum eiendeler		82 502	86 608
EGENKAPITAL OG GJELD			
C. Egenkapital	7	-30 474	-44 142
I. Egenkapital drift		-25 072	-36 709
1. Disposisjonsfond	7	-25 013	-25 919
2. Bundne driftsfond	7	-59	-10 789
3. Merforbruk i driftsregnskapet		0	0
II. Egenkapital investering		901	823
1. Ubundet investeringsfond		0	0
2. Bundne investeringsfond		0	0
3. Udekket beløp i investeringsregnskapet		901	823
III. Annen egenkapital		-6 302	-8 257
1. Kapitalkonto	2	-6 302	-8 257
2. Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen drift		0	0
3. Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen investering		0	0
D. Langsiktig gjeld		-41 165	-32 486
I. Lån		0	0
1. Gjeld til kredittinstitusjoner		0	0
2. Obligasjonslån		0	0
3. Sertifikatlån		0	0
II. Pensjonsforpliktelse		-41 165	-32 486
E. Kortsiktig gjeld		-10 864	-9 980
I. Kortsiktig gjeld		-10 864	-9 980
1. Leverandørgjeld		-2 346	-2 161
2. Likviditetslån		0	0
3. Derivater		0	0
4. Annen kortsiktig gjeld		-8 518	-7 820
5. Premieavvik		0	0
Sum egenkapital og gjeld		-82 502	-86 608
F. Memoriakonti		0	0

Trondheim 31.12.2024/

20.02.2025

Patrik Simon Cetrelli

Daglig leder

Steinar Aspli (25. feb., 2025 16:05 GMT+1)

Steinar Aspli

Styrets leder

Lauritz Nicolai Løvaas Jessen (25. feb., 2025 14:49 GMT+1)

Lauritz Nicolai Løvaas Jessen

Seksjonsleder regnskap

Trøndelag fylkeskommune

Forskriftsbestemte noter

Regnskapsprinsipp

Regnskapet er utarbeidet i henhold til bestemmelsene i kommuneloven, forskrifter og god kommunal regnskapsskikk. All tilgang og bruk av midler i løpet av året som vedrører foretakets virksomhet fremgår av driftsregnskapet. Se også note nedenfor vedrørende egenkapitalinnskudd.

Alle kjente utgifter, utbetalinger, inntekter og innbetalinger i året er tatt med i årsregnskapet, enten de er betalt eller ikke. I den grad enkelte utgifter, utbetalinger, inntekter eller innbetalinger ikke kan fastsettes eksakt ved tidspunktet for regnskapsavleggelse, er beløp anordnet i årsregnskapet. Når anordning foretas gjøres de ut fra beste estimat prinsipp og forsiktighetsprinsippet.

Omløpsmidler er vurdert til laveste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi.
Anleggsmiddel er vurdert til anskaffelseskost.

Note 1. Endring i arbeidskapital

Avstemming - Arbeidskapitalen				
Kapittel	Balanseregnskapet	R år 2024	R år 2023	Endring
2.1	Omløpsmidler	35 035 287,97	45 865 466,89	
2.3	Kortsiktig gjeld	10 864 256,28	9 980 401,46	
Endring arbeidskapital i balanseregnskapet		24 171 031,69	35 885 065,43	-11 714 033,74
Endring memoriakonto for ubrukte lånemidler (+/-)				0,00
Sum endring for avstemming mot drifts- og investeringsregnskapet				-11 714 033,74
Driftsregnskapet år 2024				
Art	Beløp	Investeringsregnskapet år 2024		Sum
+ Sum inntekter		+ Sum inntekter		
600 - 890	80 136 634,62	600 - 905	0,00	
- Sum utgifter		- Sum utgifter		
010 - 590, 690	95 445 942,55	010 - 500, 690	0,00	
+ Avskrivninger				
590	2 001 059,24			
+ Ekst. finans- innt./-transer		+ Eksterne finans. transer		
900-905, 920	1 671 606,95	910, 920, 929	0,00	
- Ekst. finans- utg./-transer		- Eksterne finans. transer		
500, 510, 520	85,00	510, 520, 529	77 307,00	
Sum/differanse	-11 636 726,74	Sum/differanse	-77 307,00	-11 714 033,74
Avstemming mellom regnskapsdelene				
Differanse		0,00		

Note 2. Spesifikasjon av kapitalkonto

	DEBIT		KREDIT
Saldo 01.01.2024 (underskudd i kapital)		Saldo 01.01.2024 (kapital)	8 256 616
Debetposter i året:		Kreditposter i året:	
Nedskrivning: Eiendom, anlegg, utstyr, maskiner og transpo	2 001 059	Aktivering fast eiendom, anlegg, utstyr, maskiner og transportmidler	0
Endring pensjonsforpliktelser KLP	8 678 815	Endring pensjonsforpliktelser (reduksjon)	0
		Endring pensjonsmidler KLP	8 648 439
		Egenkapitalinnskudd KLP	77 307
Balanse 31.12 (kapital)		Balanse 31.12 (underskudd i kapital)	-6 302 488
	10 679 874		10 679 874

Note 3. Anleggsmidler

Anleggsmidler skal vurderes til anskaffelseskost. Anleggsmidler som har begrenset økonomisk levetid, skal avskrives med like store årlige beløp over levetiden til anleggsmiddelet.

Følgende avskrivningsperioder skal legges til grunn iht. forskrift om Årsregnskap § 3-4:

5 år	IKT-utstyr, og programvare, kontormaskiner og lignende
10 år	Inventar og innredning, større utstyr, verktøy og maskiner, kjøretøy og lignende
20 år	Brannbiler og andre større nyttekjøretøy, større anleggsmaskiner, båter og ferger, og lignende
40 år	Barnehagelokaler, skolelokaler, idrettshaller og idrettsanlegg, boliger og lokaler til bofellesskap, veger og parkeringsplasser, terminalbygninger, kaier og kaianlegg, forbrenningsanlegg, renseanlegg, pumpestasjoner, høydebasseng og ledningsnett, og lignende
50 år	Administrasjonslokaler, institusjonslokaler, kulturbygg, lagerbygg, brannstasjoner, og lignende.

Anleggs gruppe	Avskrivnings sats	Opprinnelig verdi	Inngående balanse 2024	Avskrivning 2024	Tilgang/ Avgang/ Nedskrivning *1)	Utgående balanse 2024
Anlegg 5 år	20,0 %	3 981 143	1 103 981	878 388		225 593
Anlegg 10 år	10,0 %	5 106 534	3 537 978	1 122 671		2 415 307
Sum		9 087 677	4 641 959	2 001 059	-	2 640 900

Note 4. Fordringer og gjeld til fylkeskommunen

Foretaket har et mellomværende med Trøndelag fylkeskommune på 2 647 512 kroner per 31.12.2024.

Note 5. Egenkapitalinnskudd KLP

Konto nr.	Selskapets navn	Balanseført verdi 31.12.2024	Balanseført verdi 31.12.2023
521.550.001	KLP egenkapitalinnskudd	253 042	175 735

Note 6. Pensjon

For TkMidt har egen pensjonsavtale med KLP. Pensjonsmidler og -forpliktelser ble i 2020 tatt ut av Trøndelag fylkeskommune sin avtale og overført den nye avtalen til selskapet.

Pensjonsforholdet regnskapsføres og rapporteres iht reglene i regnskapsforskriftens § 3-5 samt god kommunal regnskapsskikk. Premieavvik nedbetales over 1 år.

Forutsetning for aktuarberegninger av kostnader, forpliktelser og midler:

KLP	2024
Avkastning pensjonsmidler	4 %
Diskonteringsrente	2,97 %
Årlig lønnsvekst	2,97 %
Årlig G-regulering (folketrygden)	2,97 %
Pensjonsregulering	2,20 %

Årets bruk av premiefond er 636 736 kroner.

Saldo premiefond pr 31.12.2024 er 4 547 909 kroner.

Pensjonsnote KLP 2024

Hovedstørrelser fra aktuarberegningen

1	Nåverdi av årets pensjonsopptjening (årets opptjening)	5 543 026
2	Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	1 598 310
3	Forventet avkastning på pensjonsmidlene	1 799 221
4	Administrasjonskostnader	235 241
5	Premieinnbetaling inkl adm.kostnader (forfalt premie)	6 600 627
6	Utbetalte pensjoner (utbetalinger)	783 012
7	Påløpt pensjonsforpliktelse 01.01. (faktisk forpliktelse)	-32 910 713
8	Estimert påløpt pensjonsforpliktelse 31.12., full amort.	-41 164 560
9	Verdi av pensjonsmidler 01.01. (faktiske pensjonsmidler)	35 924 667
10	Estimert verdi av pensjonsmidler 31.12., full amortisering	44 573 106
11	Netto pensjonsforpliktelse 01.01.(re-estimert/virkelig)	3 013 954
12	Estimert netto pensjonsforpliktelse 31.12.	3 408 546

Årets netto pensjonskostnad §13-1 nr c og §13-3 nr a

1	Nåverdi av årets pensjonsopptjening	5 543 026
2	Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	1 598 310
3	Forventet avkastning på pensjonsmidlene	-1 799 221
13	Netto pensjonskostnad eks adm.	5 342 115

Beregnet premieavvik §13-1 nr d og §13-4 nr a (evt b)

5-4	Premieinnbetaling ekskl. administrasjonskostnader	6 365 386
13	Årets netto pensjonskostnad	-5 342 115
14	Premieavvik 2023(her positivt)	1 023 271
	Sats for arbeidsgiveravgift	14,1 %
14a	Arbeidsgiveravgift av premieavviket nr 14 (her 14,1%)	144 281

Akkumulert og amortisert premieavvik §13-1 nr e og §13-4 nr c,d,e

	Antall år premieavvik skal dekkes inn på 1 år	
15	Akkumulert premieavvik 31.12. forrige år	1 011 191
15a	Sum amortisert premieavvik	-1 011 191
15b	Arbeidsgiveravgift av 15a	-142 578
16	Akkumulert premieavvik 31.12. i regnskapsåret	1 023 271

Spesifisert pensjonsforpliktelse §13-1 nr a og e og §13-2 nr c

20	Påløpt pensjonsforpliktelse 01.01.	-32 910 713
1	Nåverdi av årets pensjonsopptjening	-5 543 026
2	Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	-1 598 310
6	Utbetalte pensjoner	783 012
21	Estimatavik forpliktelse IB 1.1.	-1 895 523
22	Estimert påløpt pensjonsforpliktelse 31.12. = UB	-41 164 560

Spesifiserte pensjonsmidler §13-1 nr a og e og §13-2 nr d

23	Verdi av pensjonsmidler 01.01.	35 924 667
3	Forventet avkastning på pensjonsmidlene	1 799 221
5-4	Premieinnbetaling ekskl. adm.kostnader	6 365 386
6	Utbetalte pensjoner	-783 012
24	Estimatavik midler 01.01.	1 266 844
25	Estimert pensjonsmidler 31.12. = UB	44 573 106

26	Netto balanseført pensjonsforpliktelse (før avgift)	3 408 546
26a	arbeidsgiveravgift av nto pensjonsforpliktelse	480 605

Note 7. Samlede avsetninger og bruk av avsetninger

Bundet driftsfond		
	2024	2023
IB 0101	10 789 104	13 363 332
Avsetninger	137 135	134 623
Bruk av avsetninger	10 866 976	2 708 852
UB 3112	59 263	10 789 104

Disposisjonsfond avsetninger og bruk av avsetninger		
	2024	2023
IB 0101	25 919 428	21 323 208
Avsetninger	1 223 115	4 596 220
Bruk av avsetninger	2 130 000	
UB 3112	25 012 543	25 919 428

Note 8. Årsoppgjørdisposisjoner

Årsregnskapet viser et netto driftsresultat med merforbruk på 11 637 tusen kroner, og årets budsjettavvik før strykninger er på 1 380 tusen kroner. Årsoppgjørdisposisjoner er ført ved å stryke overføring til investering på kr 901 tusen og stryking av avsetning og bruk av disposisjonsfond på kr 479 tusen.

Driftsregnskapet etter dette er avsluttet med bunnlinje 0.

Investeringsregnskapet står som udekket da overføringen til investering måtte strykes på grunn av merforbruket i 2024. Beløpet på 901 774 kroner blir fremført til inndekning i 2025.

Note 9. Ytelser til ledende personer

Utbetalte ytelser til ledende personer i 2024:

Navn	Lønn inkl. feriepengar	Annen fast godtgjørelse	Sum
Daglig leder	1 613 366	4 392	1 617 758

I tillegg til lønn og honorar inkluderer beløpene også eventuelle ytelser til forsikringer, pensjonsordninger og elektronisk kommunikasjon.

Samlet styrehonorar i 2024 til de øvrige medlemmene i styret er kr. 236 989.

Note 10. Godtgjørelse til revisor

Kompetansesenteret Tannhelse Midt FKF sin revisor er Revisjon Midt-Norge AS

Godtgjørelse til revisor	
Revisjon	98 316
Rådgivning	-
Samlet godtgjørelse	98 316

Note 11. Hendelser etter balansedagen

Andre hendelse av betydning er ikke registrert etter balansedagen 31.12.2024.

Note 12. Organisering og antall årsverk

Kompetansesenteret Tannhelse Midt Trøndelag FKF ble stiftet som eget foretak 12.juni 2019, og registrert som eget foretak i enhetsregisteret 5.februar 2020.

Foretaket består av daglig leder, styreleder, nestleder og et styre på fem. Iht vedtektene skal styret ha i alt 7 medlemmer (med personlige varamedlemmer), hvorav alle velges av fylkestinget selv- med unntak for ansattes representant/vara. Denne velges av de ansatte i foretaket.

Styrets sammensetning ble endret på fylkestinget i desember 2021, vedtektene ble også endret.

Foretaket har følgende antall årsverk (status pr 31.12)

	2024	2023
Antall årsverk	57,6	54,8

Note 13. Fordeling salgsinntekt og overføring fra egen fylkeskommune

Av totale salgsinntekter er 1 795 404 kroner dekket av Trøndelag fylkeskommune.

36*	Ekstern salgsinntekt	12 143 683
36*	Trøndelag fylkeskommune	1 795 404
	Sum	13 939 087
37800	Refusjon fra egen fylkeskommune	9 281 311
38800	Overføring fra egen fylkeskommune	6 500 000
	Sum	15 781 311

Note 14. Tannhelsetjeneste og spesifikasjon av regnskap

Iht. forskrift av 19.12.2014 til tannhelsetjenesteloven er det fra 01.01.2015 krav til føring av adskilte regnskaper i § 5. Resultatoppstillingene skal gis som tilleggsopplysninger i note til årsregnskapet. Begrunnelsen for dette er at vi skal kunne dokumentere at vi ikke bruker statlige midler til ulovlig subsidiering av voksenbehandlingen, noe som er ulovlig etter EØS-reglene om statsstøtte. Inntektene fra betalende pasienter må dekke alle utgiftene og gi en rimelig fortjeneste.

Virksomheten til klinikkregnskapet gjelder

1. Tannhelsetjenester som tilbys helt eller delvis vederlagsfritt til pasienter
2. Tannhelsetjenester som tilbys voksne mot betaling i områder hvor det ikke er annet tilstrekkelig tilbud
3. Tannhelsetjenester som tilbys voksne mot betaling i områder med konkurranse fra private tjenesteytere.

Resultatoppstilling i 2024 for klinikken ansvar 228903:

		Ikke konkurranseutsatt virksomhet		Konkurranseutsatt virksomhet	
Beskrivelse	Beløp	28,70 %		71,30 %	
Lønn	13 032 276,39	3 740 263,32		9 292 013,07	
Kjøp av varer og tjenester som inngår i fylkeskommunal egenprod.	5 905 994,26	1 695 020,35		4 210 973,91	
Kjøp av tjenester som erstatter fylkeskommunal egenprod.	2 825 540,59	810 930,15		2 014 610,44	
Overføringsutgifter	534 583,26	153 425,40		381 157,86	
Finansutgifter mv.	0,00	0,00		0,00	
Salgsinntekter	-12 070 327,95	-3 464 184,12		-8 606 143,83	
Refusjoner	-10 887 479,01	-3 124 706,48		-7 762 772,53	
Finansinntekter mv.	-478 853,77	-137 431,03		-341 422,74	
TkMidt Klinikkdirft	-1 138 266,23	-326 682,41		-811 583,82	

Under refusjoner er ført tannlegebehandling betalt av Trøndelag fylkeskommune.

2024-regnskapet viser et mindreforbruk på behandlingen av både betalende og ikke-betalende pasienter

I beregningsmodellen for resultatoppstillingen er tannlegenes tidsbruk på ulike oppgaver lagt til grunn med 28,7% på ikke-konkurranseutsatt virksomhet og 71,3% på konkurranseutsatt virksomhet.

Styresak TkMidt

Sak: Regnskap 2024	Saksnummer: S 10-2025
------------------------------	---------------------------------

Forslag til vedtak

Styret vedtar regnskap 2024 med forbehold om revisors godkjenning

Vedlegg

S 10-2025 Vedlegg 1 TkMidt forskriftsregnskap 2024

Saksutredning

Regnskapet er utarbeidet i henhold til bestemmelsene i kommuneloven, forskrifter og god kommunal regnskapsskikk. All tilgang og bruk av midler i løpet av året som vedrører foretakets virksomhet fremgår av driftsregnskapet. Alle kjente utgifter, utbetalinger, inntekter og innbetalinger i året er tatt med i årsregnskapet, enten de er betalt eller ikke. I den grad enkelte utgifter, utbetalinger, inntekter eller innbetalinger ikke kan fastsettes eksakt ved tidspunktet for regnskapsavleggelse, er beløp anordnet i årsregnskapet. Når anordning foretas gjøres de ut fra beste estimat prinsipp og forsiktighetsprinsippet. I henhold til kommuneloven legges årsregnskap og beretning fram for fylkestinget for godkjenning. Kontrollutvalget avgir uttalelse til det avlagte regnskapet. Revisor har pr. 03.03.2025 ikke gjennomgått forskriftsregnskapet for TkMidt 2024.

Årsregnskapet viser et netto driftsresultat med merforbruk på 11 637 tusen kroner, og årets budsjettavvik før strykninger er på 1 380 tusen kroner. Årsoppgjørdisposisjoner er ført ved å stryke overføring til investering på kr 901 tusen og stryking av avsetning og bruk av disposisjonsfond på kr 479 tusen.

Driftsregnskapet etter dette er avsluttet med bunnlinje 0.

Investeringsregnskapet står som udekket da overføringen til investering måtte strykes på grunn av merforbruket i 2024. Beløpet på 901 774 kroner blir fremført til inndekning i 2025.

Styrets anbefaling til fylkestinget

Styret har avlagt årsregnskap. Regnskapet oversendes Fylkestinget for endelig godkjenning.

Kompetansesenteret
Tannhelse Midt

TkMidt

Årsrapport 2024

Trondheim, onsdag 12. mars 2025

Innhold

Trondheim, onsdag 12. mars 2025	0
Høydepunkter i 2024	2
Introduksjon til virksomheten	3
Samfunnsoppdraget	3
Organisasjon	3
Kjernevirksomheten	4
Måloppnåelse innenfor kjerneområdene	5
Jubileumsuken	5
Pasientbehandling	5
Forskning og innovasjon	7
Prosjekter og publikasjoner	7
Omtale i media og annen formidling	8
Kompetanseutvikling	8
Veiledning og rådgiving	8
Tannvern.no	8
Hospitering	8
Veiledning	9
Kurs og foredrag av TkMidt	9
Spesialistutdanning	10
Økonomi	12
Regnskap	12
Avvik mellom årsbudsjett og årsregnskap	12
Økonomisk utvikling	12
Organisasjonsutvikling	13
Arbeidsmiljø	14
Sykefravær	14
Likestilling	15
Miljøfyrtårn	16
Innvirkning på det ytre miljø	16
Tiltak for høy etisk standard	16
Vurdering av fremtidsutsikter	17
Informasjon om kontaktpersoner	18
Firmainformasjon	18

Høydepunkter i 2024

Den positive trenden for utviklingen av tjenesteproduksjonen ved TkMidt har fortsatt i 2024. Innbyggerne i regionen har fått bedre tilgang på spesialisttannhelsetjenester og tjenester fra TOO og TBiT. Forskningsavdelingen har levert to disputaser og mange artikler, utover det har man veiledet både TkMidts spesialistkandidater, stipendiater og masterstudenter. Mulighetsstudien om utvidelse av TkMidt har i 2024 tatt to skarpe vendinger før TkMidt har landet på en løsning i etasjen over nåværende lokaler.

Året har inneholdt mye utviklingsarbeid innenfor organisasjon og fag med følgende høydepunkter i avdelingene.

TkMidts spesialistklinikk har fått tilbake en ferdig kjeveortoped fra spesialistutdanning i 2024. Flere av TkMidts spesialistkandidater som er under utdanning er og arbeider i mindre stillinger i spesialistklinikken. Det har betydd at flere henvisninger blir behandlet og et tydelig oppsving i antall nye henvisninger. Den desentraliserte praksisperioden i oral kirurgi ble fullført i 2024 med godt resultat. Etterspørselen på kirurgitjenester har fortsatt å øke i 2024 og TkMidt har etablert kveldspoliklinikk en dag i uken for å holde ventetiden nede.

Forskningsavdelingen er fortsatt svært produktiv og publiserer mange vitenskapelige artikler og flere medieoppslag. Viktige milepæler i 2024 var at to av våre stipendiater ble ferdige og disputerte med flott resultat. Forskningsavdelingen leverte også en omfattende rapport om oral helse i Trøndelag, basert på data fra HUNT4. Rapporten inngikk i Tannhelseutvalgets gjennomgang av tannhelsetjenesten i Norge (NOU 2024:18).

I avdeling for tilrettelagt behandling har det vært lederbytte, ny leder for tilbudet kom på plass i årets siste kvartal. Planlegging for en endret og mer effektiv behandlingsmåte av angst ble initiert av ny leder og innføring er beregnet til begynnelsen av neste år. Det har vært mye usikkerhet ved kompetansesentret om fremtidig utviklingsarbeid etter endringer som Helsedirektoratet innførte i 2024 for det nasjonale TOO-arbeidet. Det har hatt mindre påvirkning på arbeidet enn først antatt, den nasjonale utviklingen av tilbudet har dog bremsset opp. Balansen i bemanningen i TOO ved TkMidt har under året vært ujevn, som har medført at avdelingen ikke har nådd opp til sitt fulle potensiale.

TBiT har kommet i gang i mange fylker og det har også det nasjonale nettverket der kunnskapsdeling og opplæring foregår innenfor rammene av nettverket.

Administrasjonen har brukt mye ressurser på utvidelsesprosessen og utvikling av organisasjonen med stor medvirkning av tillitsvalgte og ansatte. Medarbeiderundersøkelsen som ble gjennomført på november viser et godt arbeidsmiljø ved TkMidt.

Introduksjon til virksomheten

Kompetansesenteret Tannhelse Midt Trøndelag FKF (TkMidt), er ett av fem odontologiske kompetansesenter i Norge. Kompetansesenteret er organisert som et fylkeskommunalt foretak eid av Trøndelag fylkeskommune. TkMidt leverer tjenester innenfor spesialisert og tilrettelagt tannbehandling, forskning og kompetanseheving innenfor odontologi.

Samfunnsoppdraget

TkMidts samfunnsoppdrag er å sikre befolkningen i Midt-Norge tilgang til spesialiserte tannhelsetjenester slik at fylkeskommunen har et godt spesialisttilbud for pasienter med rettigheter etter tannhelsetjenesteloven. Samfunnsoppdraget innebærer i tillegg å arbeide for et kunnskapsløft innen tannhelse til nytte for den utøvende helsetjenesten og slik komme befolkningen til gode.

Med utgangspunkt i Stortingsmelding 35 (2006-2007) og regelverk for tilskuddsordningen «Etablering og drift av regionale odontologiske kompetansesentre» legges følgende intensjoner for senteret til grunn:

- være henvisningsinstans og øke tilgjengeligheten til spesialisttannlegetjenester for befolkningen i regionen
- drive etterutdanning av tannhelsepersonell, samt rådgivning overfor tannhelsetjenesten og befolkningen
- bidra til forskning og faglig utvikling i tannhelsetjenesten i offentlig og privat sektor
- i samarbeid med odontologiske læresteder tilby klinisk praksistrening for tannleger under spesialistutdanning
- bidra til et godt tannhelsefaglig utdanningsmiljø i regionen

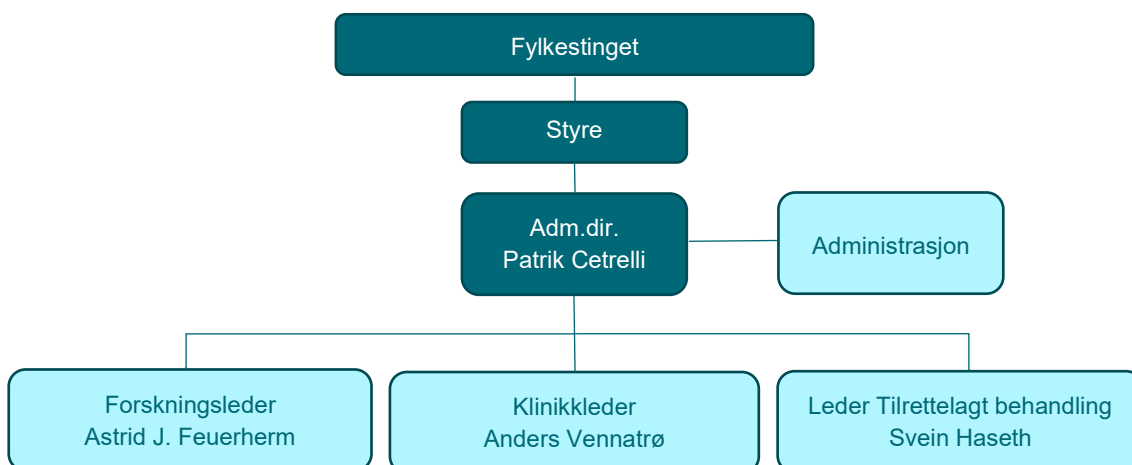
Organisasjon

Ved utgangen av 2024 besto TkMidt av 74 ansatte fordelt på avdelingene Spesialistklinikk, Tilrettelagt behandling, Forskningsavdeling og Administrasjon. Avdelingslederne er underordnet administrerende direktør Patrik Cetrelli, som i tillegg leder foretakets administrasjon.

TkMidts styre i 2024

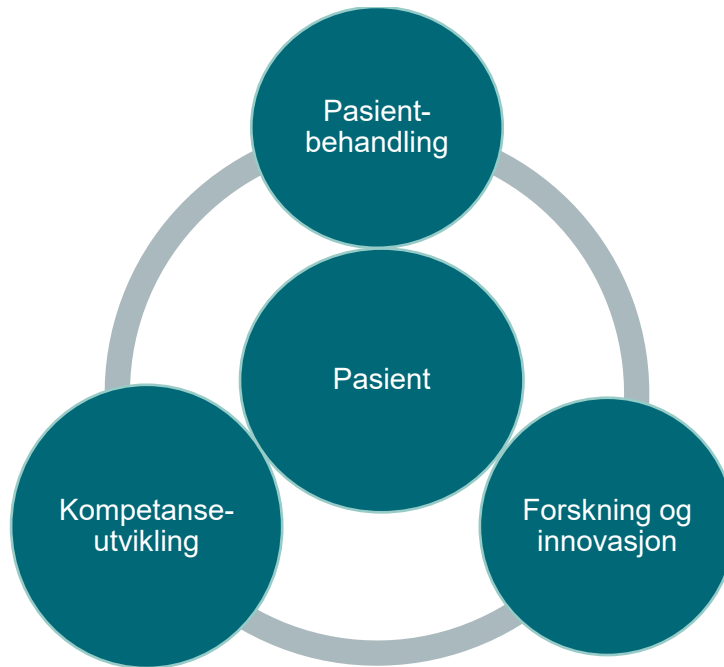
Styreleder	Steinar Aspli
Nestleder	Hanne Moe Bjørnbet
Styremedlem	Ola Stene
Styremedlem	Hilde E. Jensen
Styremedlem	Bjørn Gustafsson
Styremedlem	Marit Næss
Ansattrepresentant	Astrid Jullumstrø Feuerherm

Det høyeste besluttede organet i foretaket er fylkestinget.

Kjernevirksomheten

TkMidt har definert tre kjerneområder i sin strategiplan. Alle kjerneområdene har pasienten i fokus. All virksomhet ved TkMidt er tuftet på verdiene Respekt, Omsorg og Kvalitet som bygger opp om visjonen God tannhelse – Godt liv.

Måloppnåelse innenfor kjerneområdene

TkMidt arbeider for å oppfylle oppdraget som er gitt i Stortingsmelding 35 (2006-2007). TkMidts strategi- og handlingsplaner er innrettet mot samfunnsoppdraget og deler det opp i overordnende mål og konkrete delmål. Målene for TkMidt er definert for TkMidt som helhet, og for hver avdeling. Oppsummeringen av alle gjennomførte aktiviteter i 2024 viser at det er meget høy grad av måloppnåelse.

Kort oppsummert for 2024:

- Spesialistklinikken har hatt en økning i antall henvisninger (19% fra 2023)
- Ventelistene i spesialistklinikken er korte med unntak for oral kirurgi
- Den første spesialistkandidaten har avsluttet desentralisert praksis med gode erfaringer
- Stor interesse for hospitering i klinikken
- Avholdt flere kurs innen de ulike kliniske fagene
- Stort antall henvisninger til TOO/TBiT
- Oppbygging av det nasjonale arbeidet med TBiT
- Flere spesialistårsverk i både spesialistklinikken og TOO
- Rimelig ventetid i de fleste disipliner i spesialistklinik/TOO
- Etablering av nasjonal styringsgruppe, ledet fra TkMidt
- Beholde tverrfaglig forskerkompetanse
- To nye doktorgrader avlagt
- Høyt antall publikasjoner i anerkjente tidsskrift, hvorav mange på høyeste poenggivende nivå
- Stor aktivitet med formidling, foredrag og kompetanseheving
- Etablert og gjennomført flere kurs om oral helse for ikke-odontologiske helseutdanninger
- Høy grad av kursaktivitet i TOO
- Prekvalifisering av kandidater til spesialistopptak
- Opptak av kandidat til spesialisering i periodonti

Jubileumsuken

TkMidt feiret høsten 2024 10 år som fysisk organisasjon. Vi markerte dette ved å invitere til en serie med ettermiddagskurs i kurslokalet «Kirsebæret» og digitale forskningsforedrag.

Pasientbehandling

Samfunnsoppdraget innenfor pasientbehandling er å bedre tilgangen på spesialisttannhelsetjenester og tilby tverrfaglig behandling til innbyggerne i regionen. TkMidt har hatt økende tilgang på odontologiske spesialiteter i spesialistklinikken, og leverer etter etterspørsel i de fleste disipliner. Med økt tilgang, øker også etterspørselen. Innen oral kirurgi har økningen i etterspørsel langt overgått behandlingskapasiteten som TkMidt har hatt til rådighet, på tross av tiltak som kveldspoliklinikk med oral kirurgi. Både innen oral kirurgi og kjeveortopedi er det behov for ytterligere økning av kapasiteten i regionen.

Spesialistklinikken henv.	2021	2022	2023	2024
Pedodonti	154	174	346	335
Kjeveortopedi	49	130	9	334
Protetikk	212	166	108	209
Kirurgi	147	273	803	890
Radiologi	-	177	396	414
Endodonti	58	157	186	143
Periodonti	85	77	118	89
Henvisninger totalt	705	1154	1966	2414

I løpet av året ble det totalt henvist 2414 pasienter til behandling i spesialistklinikken. Det er en økning med 19% sammenlignet med foregående år. Henvisninger fra den offentlige tannhelsetjenesten utgjør nesten 82% av den totale mengden henvisninger til spesialistklinikken. Antallet henvisninger fra private aktører er økende.

Spesialistklinikken venteliste	2021	2022	2023	2024	Måneder
Pedodonti				44	6
Kjeveortopedi		2	2	2	
Protetikk		28		4	2
Kirurgi		32	286	487	18
Radiologi				1	
Endodonti		1	44	5	
Periodonti					

Henvisninger prioriteres utfra behov og hastegrad.

Etablering av et mer stabilt tilbud har ført til bedret kapasitet og økt etterspørsel av TkMidts spesialisttjenester. Det gjenspeiles i ventetiden til kirurgi.

TOO hadde i 2024 god produksjon på tross av, en i perioder ujevnt sammensatt bemanning. Antallet ferdigbehandlede pasienter var allikevel på høyde med foregående år. I TBIT får de fleste pasientene behandling av desentraliserte team i den offentlige tannhelsetjenesten med veiledning av TkMidts psykologer.

TOO	2021	2022	2023	2024
Henvisninger	255	310	322	262
Vurdert av psyk.	169	203	235	161
Ferdig i tverrfaglig team	109	161	188	198
Ferdig i tannbehandler-team	163	142	236	213
Ansatte årsverk	8,45	11,4	13,2	17,32
Ferdig pr. årsverk	12,9	14,1	14,2	11,4

TOO venteliste	2021	2022	2023	2024
Pasienter	143	165	98	166
Uker			9	20

Antallet pasienter som står på venteliste til TOO er øket fra foregående år og i løpet av 2024 var TkMidt oppe på 20 ukers venteliste for inntakssamtale.

TBIT venteliste	2021	2022	2023	2024
Pasienter				26
Uker				24

TBIT har et halvt års venteliste som avhenger av kapasiteten til de desentraliserte TBIT-teamene

Forskning og innovasjon

Forskningsavdelingen har hatt høy aktivitet i 2024 innen alle områder i avdelingen. To av TkMidts stipendiater fullførte sin doktorgrad i 2024. Det er lagt ned mye arbeid i å sende søknader om forskningsfinansiering, og vi lyktes med å få støtte til prosjektetablering og til å videreutvikle informasjonsfilmer for barn som er redde for å gå til tannlegen. Ansatte ved forskningsavdelingen holder mange foredrag og gir undervisning på flere helseutdanninger.

Forskning pågående	2021	2022	2023	2024
Artikler ferdig	23	21	32	30
Artikler pågående			16	8
Masterstudenter	4	10	6	9
Stipendiater	6	6	7	5

Forskningspoeng	2018	2019	2020	2021	2022	2023*
Artikler	1	5	16	23	21	25
Publiseringspoeng	0,3	3,8	7,2	15,2	15,9	14,9
Nivå 2	0	40	18,8	34,8	38,1	24
Internasjonalt	0	60	38	70	71	64

Forskning utdanning	2018	2019	2020	2021	2022	2023*
Doktorgrader	0	0	0	0	0	1
Doktorgradspoeng	0	0	0	0	0	3
Finansiering (1000 NOK)	N/A	0	1398	2019	2032	3707
Finansieringspoeng	N/A	0	1,4	2	2	2,2
Forskningspoeng totalt	0,32	3,84	8,57	17,21	17,96	19,42

**Det mangler tall for 2024 pga. etterslep i det nasjonale systemet for måling av forsknings- og innovasjonsaktivitet i helseforetakene og kompetansesentrene utenfor spesialisthelsetjenesten (Helse- og omsorgsdepartementet), og fra CRISStin (Nasjonalt register over forskningspublikasjoner og forskningsresultater).*

Prosjekter og publikasjoner

TkMidt har mange pågående prosjekter med påfølgende knoppskyting der nye forskningsspørsmål defineres. Mange av prosjektene benytter data fra Helseundersøkelsene i Trøndelag (HUNT) og data fra den offentlige tannhelsetjenesten i Trøndelag. Prosjektene har oftest en tverrfaglig tilnærming til oral helse i utvalgte grupper av pasienter eller i befolkningen.

TkMidts innovasjonsprosjekter omhandler blant annet bruk av kunstig intelligens for karies deteksjon, utvikling av verktøy for forebyggende arbeid i tannhelsetjenesten, og tjenesteinnovasjon på flere områder innen helsetjenestene. TkMidts forskningsavdeling har også i 2024 publisert mange artikler i høyt rangerte, anerkjente tidsskrift. Forskningsavdelingens tverrfaglighet gjenspeiles i publikasjonene og vårt stadig voksende nettverk av samarbeidsparter.

All forskningsaktivitet ved TkMidt innebærer samarbeid med nasjonale og/eller internasjonale samarbeidsparter. Stadig flere av våre prosjekter utføres sammen med samarbeidspartnere fra Oral helse KAG. Samarbeidet med Fylkestannlegen og den offentlige tannhelsetjenesten er svært godt.

Våre prosjekter og publikasjoner blir jevnlig lagt ut på TkMidts hjemmeside. Forskning hadde nesten en dobling i trafikken på hjemmesiden i forhold til 2023. Les mer om våre prosjekter og publikasjoner på [TkMidts hjemmeside](#).

Omtale i media og annen formidling

Sosiale media benyttes til å gi informasjon om nye artikler og om kurs fra TkMidt. TkMidt har bidratt med innlegg i Den norske tannlegeforeningens Tidende, de lokale tannlegeforeningenes magasiner Kontaktpunktet og Speilet, og i tannpleiertidsskriftet Tannstikka. Ut over dette har det vært populærvitenskapelige innlegg på forskning.no og i Aftenposten. Mange prosjekt er presentert på nasjonale og internasjonale konferanser.

TkMidt fullførte i 2024 rapporten om oral helse i HUNT4. Rapporten var bestilt av Helse- og omsorgsdepartementet på vegne av Tannhelseutvalget, og ble utarbeidet i samarbeid med NTNU og HUNT Forskningsssenter. Utredningen ble offentliggjort i september, og viser til flere resultater fra HUNT4. Rapporten om oral helse i Trøndelag er nå publisert som et vedlegg til NOU 2024:18 En universell tannhelsetjeneste (www.regjeringen.no).

Kompetanseutvikling

TkMidt tilbyr kurs for hele tannhelsetjenesten. Det er ansatte ved TkMidt og i tillegg fageksperter fra andre organisasjoner som i 2024 har holdt både teoretiske kurs og praktiske kurs. På bestilling fra f.eks. den offentlige tannhelsetjenesten holder TkMidts ansatte også kurs og foredrag innenfor andre organisasjoner. Kurs og foredrag tilbys ved samtlige av TkMidts avdelinger og innenfor rammene av Klinisk akademisk gruppe for oral helse (Oral helse KAG). Gjennom arbeidet i Oral helse KAG har vi fått inn oral helse i flere av helseutdanningene, f.eks. sykepleie, vernepleie og helsesykepleie ved NTNU. I 2024 fikk vi også inn mer undervisning om oral helse i medisinutdanningen ved NTNU.

Veiledning og rådgiving

Spesialistklinikken ved TkMidt samler alle sine tilstedeværende spesialister til ukentlige tverrfaglige rådgivningsmøter, der egne og henviste kasus tas opp til diskusjon for best mulig behandling av pasienten. 156 pasientkasus er blitt tatt opp til diskusjon. I møtet deltar også de spesialister som har sitt virke innenfor den offentlige tannhelsetjenesten i Trøndelag. Utover dette brukes ca. 20 % av tilgjengelig tidsressurs hos tannlegespesialistene til rådgivende og veiledende virksomhet. Dette er eksempelvis oppgaver som å svare ut henvendelser om enkeltpasienter, rådgiving om terapi, utvikling av kurs- og læremateriell, veiledning av studenter og hospitanter, second opinion-uttalelser o.l.

Arbeidet med nasjonale kalibreringsmøter ledet av TkMidt for å skape enighet om nivået på oral rehabilitering for TOO-pasienter er videreutviklet i 2024, med representanter fra samtlige fylker og kompetansesentre. Målet er å sikre et likeverdig tilbud til pasientene som er inkludert i TOO-ordningen.

Desentraliserte tannteam i TBiT har mottatt månedlig veiledning av psykolog på TkMidt for å sikre god tverrfaglig kvalitet i behandlingstilbudet. Utover den strukturerte veiledningen har avdeling tilrettelagt behandling gitt veiledning på forespørsel til offentlig og privat tannhelsetjeneste.

Tannvern.no

Tannvern har i 2024 hovedsakelig arbeidet med å utvikle korte informasjonsfilmer for å tilby digital og lett tilgjengelig informasjon. Det er utarbeidet flere manus og forslag til skisser av scener basert på Tannverns brosjyremateriale. Trøndelag og Nordland fylkeskommuner deltar i filmprosjektet. Søknad om ekstern finansiering av filmprosjektet nådde dessverre ikke opp, men nye søknader vil bli sendt. Foruten filmprosjektet, har Tannvern oppdatert brosjyrer, deltatt på stand på Midt-Norge Møtet og på Norsk Tannlegeforenings digitale fagdag om den nye digitale kliniske hverdagen. Tannvern får ukentlig henvendelser på e-post. Nettsiden hadde rundt 11 000 treff i 2024, en økning på 39 % fra 2023.

Hospitering

Det er stor interesse for å komme til TkMidt for å lære seg nye ferdigheter og teknikker. TkMidt har hatt mange hospitanter på besøk i 2024. Flere av hospitantene er tannlege- og tannpleierstudenter som er på praksis i den offentlige tannhelsetjenesten, men det er også lokalt tannhelsepersonell som kommer på hospitering. Flere kommer på hospitering som en forberedelse og kvalifisering for opptak til spesialistutdanning. Søkerne står bedre rustet for spesialistutdanning etter hospitering som gir dem bedre innsikt i fagområdet og motivasjon til utdanningen. Det er tatt inn hospitanter fra

tannhelsesekretærutdanning og som del av fagspesifikk praksis innen yrkesskolelærerutdanning. Totalt hadde spesialistklinikken ved TkMidt i 2024 20 personer inne til 31 dager med hospitering.

TBiT har i løpet av 2024 hatt en spesialist i pedodonti på hospitering. Studenter fra utdanningen av psykologer ved NTNU har vært på hospitering som en del av sin utdanning.

På forskningsavdelingen har en tannpleier og to tannleger fra den offentlige tannhelsetjenesten i Trøndelag hospitert.

Veiledning

To av TkMidts stipendiater fullførte sine doktorgrader i 2024. Ansatte ved TkMidt har gitt veiledning til sju stipendiater, fire spesialistkandidater og ni masteroppgaver. Forskningsavdelingen er også engasjert i sensurering av studentoppgaver og i fagfelleevaluering av vitenskapelige artikler. Forskningsavdelingen gir TkMidts spesialistkandidater uvurderlig støtte til arbeidet med spesialistoppgavene.

Kurs og foredrag av TkMidt

Ansatte ved TkMidt er ambassadører for god oral helse og har holdt mange kurs og foredrag i 2024. Alt fra ettermiddagskurs på TkMidt med egne foredragsholdere fra spesialistklinikken og heldags bestillingskurs fra tannhelsetjenesten. Det er utført en betydelig mengde pasientundervisning og undervisning på flere helseutdanninger innenfor rammene av Oral helse KAG.

Eksempel på kursaktiviteter

- Ettermiddagskurs på forskjellige odontologiske tema fra spesialistklinikken, både med fysisk og digital deltakelse
- Bestillingskurs utført av spesialistklinikken
- Praktiske kurs innen endodonti for tannleger/tannhelsesekretær i team
- Undervisning vernepleierstudenter, NTNU (Introduksjon til munnhelse, Munnhelse ved spesielle behov, Praktisk innføring i ROAG og munnstell)
- Helsepersonells rolle i møte med engstelige pasienter, tannhelsesekretær- og helsesekretærolever ved Thora Storm vgs.
- Diabetes og munnhelse, videreutdanning i diabetessykepleie, Nord Universitet
- Tannhelse og kasespresentasjoner, Helseesykepleierutdanningen, NTNU 3 timer
- Undervisning sykepleierstudenter, NTNU (Introduksjon til munnhelse, Geriatrisk munnhelse, Palliativt munnstell, Praktisk øving i ROAG og munnstell)
- Psykisk helse, psykisk helse og munnhelse, masterstudenter, NTNU
- Undervisning medisinstudenter, NTNU (Introduksjon til munnhulesykdommer, Munnhulesykdommer)
- Tannhelsepersonellens rolle i møte med engstelige pasienter, DOT Innlandet og Verdal vgs.
- Opplæring av kalibreringsteam for prosjektet "Tannpleier i kommunen" i Nordland
- Odontologiske og psykologiske problemstillinger i tannhelsetjenesten om bruk av tvang, DOT Trøndelag
- Den skrøpelige pasienten, DOT Trøndelag, DOT Nordland, DOT Rogaland, TkRogaland, og Rana tannklinikk
- Tilrettelegging for den redde pasienten og konflikthåndtering, DOT Trøndelag
- Kunnskapsreisen, gjennomført i alle tannhelsedistrikt i DOT
- Håndtering av legemidler mot fedme, DOT Trøndelag og DOT Nordland
- Innføring i forskningsmetodikk og klinisk fotografering, St.Olavs hospital
- Autoimmune slimhinneforandringer i munnen, St.Olavs hospital
- Kurs/opplæring om apnéskinnebehandling, St.Olavs Hospital
- Tidlig kronebehandling på ungdommer med alvorlig amelogenesis imperfecta, NTFs Landsmøte, TkMidt jubileumsuke og DOT Trøndelag
- Oral helse hos voksne i Trøndelag, HUNT4, TkMidt jubileumsuke
- Orale komplikasjoner hos barn som gjennomgår kreftbehandling, TkMidt jubileumsuke og Oral helse KAG

- Oral health in the context of general health: Insights from the HUNT data, TkMidt jubileumsuke
- Pedodontistens rolle i samhandling med øvrige helsetjenester, Oral helse KAG
- Oral helse og lav fødselsvekt, Oral helse KAG og fagseminar NTNU/Helsinki
- Trygge barn i tannbehandling (TbIT), Oral helse KAG, Arendalsuka
- Tenner, gener og livsstil. Resultater fra HUNT4 og GLIDE2 Oral Health Genomics Consortium, Oral helse KAG
- Presentasjon av Oral helse KAG, Nettverkskonferansen, Oslo
- Idrettsodontologi, NIOM og UiO
- Munnhelse hos mennesker med utviklingshemming, HAVO Trondheim
- The role of psychological factors in pain perception - The Norwegian Model, Harvard University, Tufts University og Massachusetts General Hospital
- Kostholdkartlegging i HUNT4, NutriNor forskerskole, UiO
- Underernæring blant eldre voksne i HUNT4, fagmøte for KEFF
- Undervisning for fedmekirurgipasienter og fedmeklinikere (St. Olavs hospital, Ålesund, og Namsos, Røros, Stavanger)
- TOO har hatt kurs for nye tannbehandler-team i privat og offentlig tannhelsetjeneste samt oppfølgingskurs for allerede eksisterende tannbehandler-team.
- Regional TOO samling har blitt gjennomført for avdeling tilrettelagt behandling i region Midt.
- TOO har holdt foredrag for tannhelsesekretærer, sykepleiere og tannpleiere under utdanning.
- Veiledning av de desentraliserte TbIT-teamene i DOT Trøndelag
- TbIT har slutført utrulling av «Kunnskapsreisen» i DOT Trøndelag
- TbIT har holdt foredrag og presentert virksomheten for styret i TkMidt, fagsamling for pedodontister, distriktsmøter i DOT og på flere andre arenaer.

Spesialistutdanning

Trøndelag har en situasjon med underdekning av tannlegespesialister som TkMidt aktivt arbeider med å få bedret. Fremgangsmåten er å videreutdanne lokale tannleger i regionen. TkMidt er aktiv for å få flere tannleger med lokal tilknytning til å søke spesialiststudier. Ved det årlige opptaket til utdanningsstillinger ved TkMidt blir alle søkere tatt inn til intervju, uavhengig av hvor godt forberedt deres søknad har vært. De får individuell tilbakemelding og rådgiving på aktuelle forbedringsområder som vurderes vesentlig for å bedre søkerens kandidatur ved framtidig ny søknad. Det ble lyst ut to utdanningsstillinger innen periodonti og protetikk i 2024 der kun den i periodonti ble tilsatt.

Trøndelag					
Alle aldersgrupper:		486 989			
Barn 0-19 år:		106 979			
Spesialitet	I dag	Under utdanning	Pensjonering frem til 2026	Normtall Helsedir 1 spes. pr #innbyggere	Behov Trøndelag 2025
Endodonti	3,3	1	1	130 000	4
Multidisiplinær odontologi	1,0	0	0		0
Oral protetikk	3,6	1	1	100 000	4
Oral radiologi	1,2	0	0		1
Oral kirurgi	5,2	3	1	80 000	6
Periodonti	5,5	2	0	100 000	4
Pedodonti	3,0	1	0	160 000	3
Kjeveortopedi	14,0	1	1	30 000	16

Følgende utdanningsstillinger er tilknyttet TkMidt, og vil etter endt studium utøve sitt virke i Trøndelag:

Spesialitet	Utdanningssted	Ferdig
Oral kirurgi og oral medisin	UiB	2025
Oral kirurgi og oral medisin	UiO/TkMidt/St. Olavs	2026
Oral kirurgi og oral medisin	UiB	2027
Pedodonti	UiO	2027
Endodonti	UiO	2027
Oral protetikk	UiO	2027
Periodontitt	UiB	2027
Kjeveortopedi	UiO	2027
Psykologi (spesialisering)	NTNU	2025
Psykologi (spesialisering)	NTNU	2025
Psykologi (spesialisering)	NTNU	2028

TkMidt har ved utgangen av 2024 åtte spesialistkandidater under utdanning, hvorav én kandidat i løpet av året har fullført desentralisert praksis i oral kirurgi på TkMidt og St.Olavs. TkMidt hjelper også til med spesialistoppgavene for våre kandidater, og har som mål at resultatene skal publiseres. TkMidt lyste i 2024 ut utdanningsplasser i oral protetikk og periodonti. De tre søkerne i oral protetikk var for lite kvalifisert for å nå opp til TkMidts krav, av de fire søkerne til periodonti tok ansettelseskomitéen ut en kandidat som venter på svar om opptak fra nasjonal opptakskomite.

TkMidt har for tiden tre psykologer som gjennomgår spesialisering, én i samfunns- og allmennpsykologi og to innen voksenpsykologi.

Økonomi

Regnskap

Årsregnskapet viser et netto driftsresultat med merforbruk på 11 637 tusen kroner, og årets budsjettavvik før strykninger er på 1 380 tusen kroner. Årsoppgjørdisposisjoner er ført ved å stryke overføring til investering på kr 901 tusen og stryking av avsetning og bruk av disposisjonsfond på kr 479 tusen. Driftsregnskapet etter dette er avsluttet med bunnlinje 0.

Investeringsregnskapet står som udekket da overføringen til investering måtte strykes på grunn av merforbruket i 2024. Beløpet på 901 774 kroner blir fremført til inndecking i 2025.

Avvik mellom årsbudsjett og årsregnskap

Merforbruket i 2024 skyldes generelt lavere tilskudd enn budsjettet, samt høyere kostnader. Spesielt for året 2024 var høye kostnader til prosjektering av arealutvidelsen. Det ble anvendt i overkant av 2,2 millioner kroner til prosjektering. For å holde kostnader nede har en stillingsutlysning blitt trukket og engasjement ikke blitt forlenget.

Økonomisk utvikling

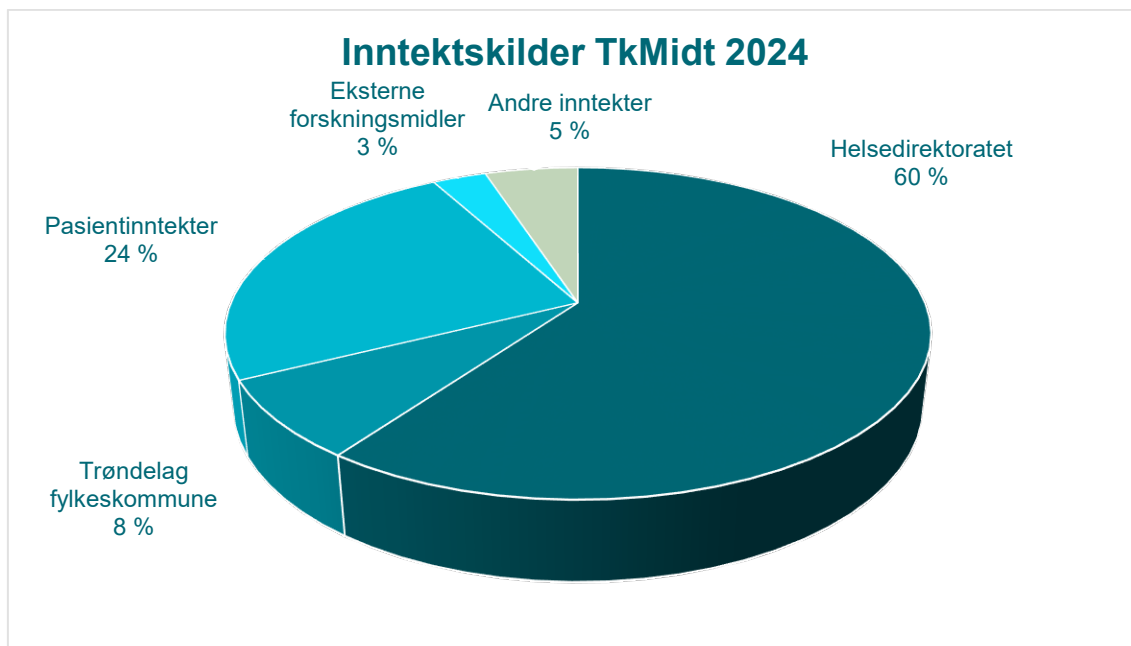
TkMidt har over flere år hatt mindreforbruk, men hadde i 2024 et merforbruk. Det skyldes i hovedsak lavere tilskudd enn forventet, samt høye kostnader til prosjektering av arealutvidelse.

Samtlige bundne driftsfond ble tatt inn i driftsregnskapet i 2024 etter anbefaling av revisor. Året endte med en avsetning på 59 000 kroner i tilskuddsordningen «Veiledning spesialistkandidater». Netto har TkMidt anvendt kroner 906 000 fra disposisjonsfondet.

Bundet driftsfond		
	2024	2023
IB 0101	10 789 104	13 363 332
Avsetninger	137 135	134 623
Bruk av avsetninger	10 866 976	2 708 852
UB 3112	59 263	10 789 104

Disposisjonsfond avsetninger og bruk av avsetninger		
	2024	2023
IB 0101	25 919 428	21 323 208
Avsetninger	1 223 115	4 596 220
Bruk av avsetninger	2 130 000	
UB 3112	25 012 543	25 919 428

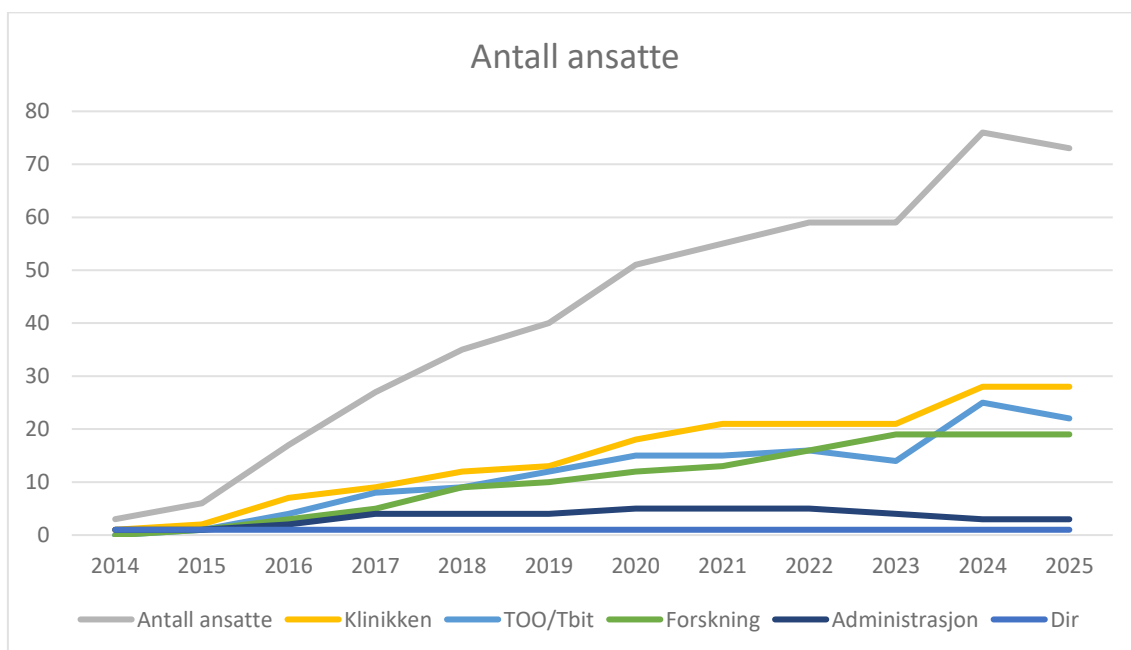
TkMidt står ovenfor store investeringer og det planlegges anvende en andel av disposisjonsfondet i forbindelse med arealutvidelsen i perioden 2025 – 2026. I tillegg skal det tas opp lån i forbindelse med ombygning av nytt og større areal. Arealutvidelsen er i avsluttende fase og anbudsrunden vil være klar i løpet av våren 2025. TkMidt er i ferd med å etablere en stabil stab av spesialister i klinikken og det forventes at pasientinntekter vil bli en stadig større inntektskilde i årene som kommer. Kakediagram med oversikt over TkMidts inntektskilder i 2024 følger på neste side.

Organisasjonsutvikling

TkMidt er en levende organisasjon i stadig utvikling. I 2024 har vi disse hovedpunktene.

- Arbeidet aktivt med arbeidsmiljøspørsmål
- Oppnådd Miljøfyrtårnsertifisering
- Partssamarbeidet er stabilt og godt
- Videreutviklet og oppdatert interne rutiner og retningslinjer
- Fått på plass elektronisk meldingsutveksling
- Arbeidet med Mulighetsstudien for utvidelse av lokalene for virksomheten
- Tannhelseutvalgets rapport

Antallet ansatte er økende i spesialistklinikken

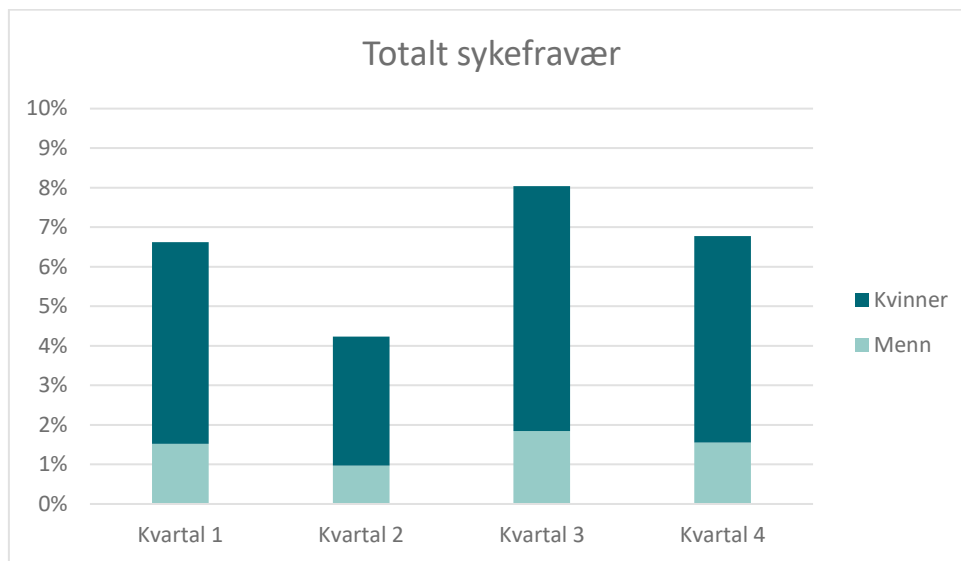
Antall medarbeidere har i 2024 økt, det skyldes ansettelse i spesialistklinikken og at vikarer i TOO har fått forlenget sine engasjement ut året.

Arbeidsmiljø

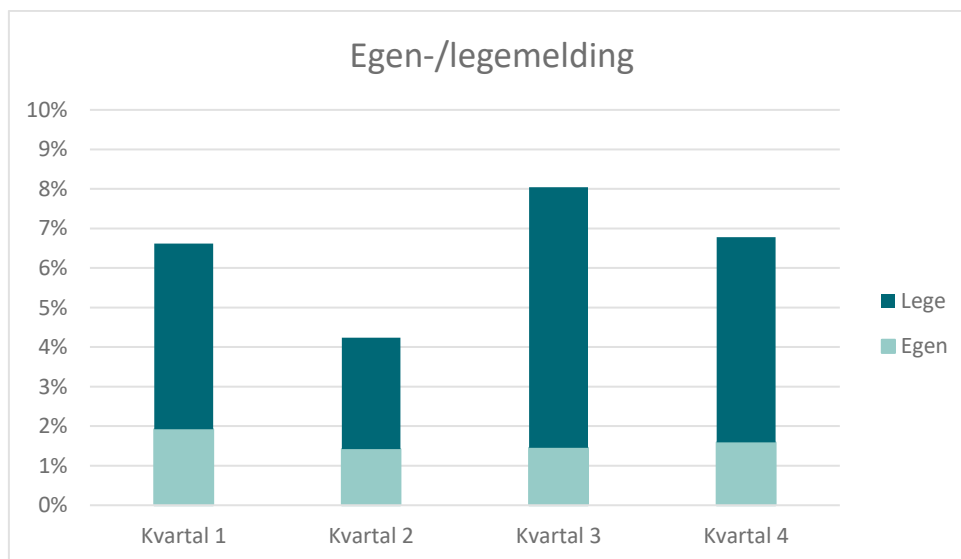
Arbeidsmiljøet er godt. Dette bekreftes av medarbeiderundersøkelsen gjennomført for fylkeskommunen i november 2024 av Rambøll.

Sykefravær

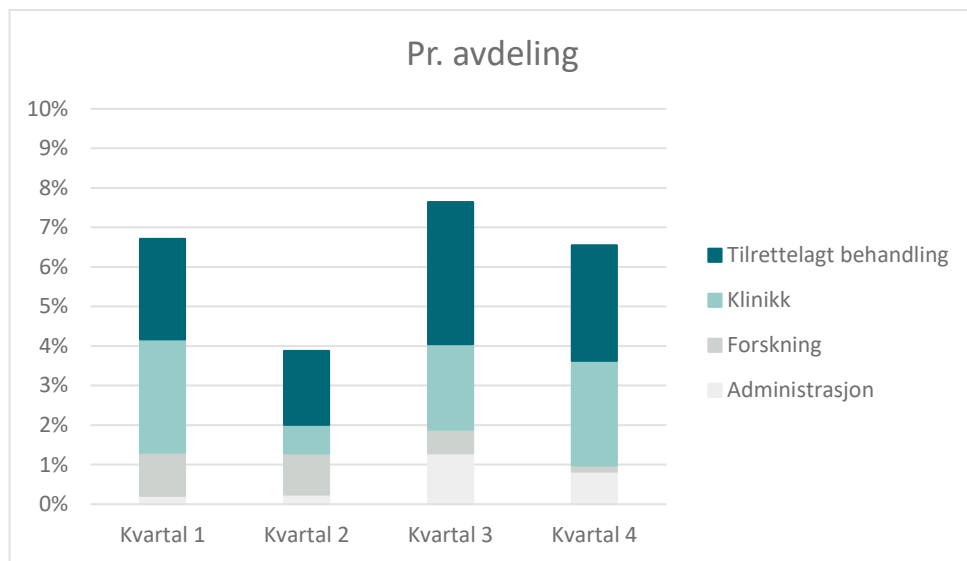
I 2024 byttet TkMidt ut sitt registreringsverktøy for registrering av arbeidstid og fravær til tidBANK. Sykefraværet har steget i 2024 noe av det skyldes sannsynligvis at registreringen og kontrollen av fravær er blitt bedre. I 2024 har det gjennomsnittlige sykefraværet ligget på 6,42%. Det er i 2024, 4 langtidssykefravær som ikke er arbeidsrelaterte, 3 av langtidssykefraværene har vært graderte sykmeldinger der det er gjort tilrettelegginger for å opprettholde arbeidsnærværet.

Sykefraværet ligger på et normalt nivå for en bedrift som TkMidt.

Majoriteten av sykefraværet er legemeldt.

Sykefraværet er høyere i de kliniske avdelingene.

Totalt er det registrert 675,5 fraværsdager pga. sykdom ved TkMidt i 2024.

Likestilling

Bedriften TkMidt arbeider for likestilling og mot diskriminering. I helsesektoren er det likevel vanskelig å oppnå kjønnsbalanse da det er en dominans av kvinner innenfor alle yrkeskategorier.

Fordelingen av menn og kvinner i bedriften er at tre fjerdedeler av de ansatte er kvinner. Kvinneandelen har igjen i 2024 økt noe fra året før.

I ledergruppen har sammensetningen endret seg i 2024. Her er 3 av 4 menn.

Fordeling av kjønn	2024		2023		2022		2021	
	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn
Andel i prosent	Andel i %		Andel i %		Andel i %		Andel i %	
Direktører	0	100	0	100	0	100	0	100
Avdelingsledere	33	67	67	33	67	33	67	33
Kap. 4	95	5	94	6	94	6	93	7
Kap. 5 tannleger	69	31	67	33	56	44	62	38
Kap. 5 andre	74	26	73	27	68	32	69	31

Utviklingen generelt i TkMidt er at kvinneandelen blant ansatte øker.

Det er differanser i lønn mellom kjønnene og de kan forklares med rolle, ansiennitet, kompetanse, ansvar og myndighet. Det er relativt få ansatte i enkelte kategorier som medfører at enkeltindivider får et større gjennomslag i tallene.

Kvinnerns lønn i % av menns lønn	2024	2023	2022	2021
Kap. 4	88 %	98 %	97 %	105 %
Kap. 5 ledere	89 %	87 %	83 %	82 %
Kap. 5 tannleger	105 %	89 %	98 %	96 %
Kap. 5 andre	105 %	98 %	95 %	93 %

*Rapportering på grunnlønn

Kvinner lønn i % av menns lønn	2024	2023	2022	2021
Kap. 4	88 %	98 %	97 %	105 %
Kap. 5 ledere	89 %	87 %	83 %	82 %
Kap. 5 tannleger	105 %	89 %	98 %	96 %
Kap. 5 andre	105 %	98 %	95 %	93 %

*Rapportering på grunnlønn

Det skjer over tid en utligning av forskjellene mellom kjønnene på lønn.

Gjennomsnittlig stillingsstørrelse i prosent	2024		2023		2022		2021	
	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn
Administrasjon	97 %	100 %	97 %	100 %	87 %	100 %	70 %	100 %
Forskningsavdelingen	65 %	44 %	63 %	60 %	61 %	60 %	77 %	60 %
Tilrettelagt behandling	66 %	48 %	70 %	65 %	72 %	35 %	58 %	30 %
Spesialistklinikken	86 %	70 %	100 %	64 %	100 %	51 %	100 %	61 %
Gjennomsnitt	79 %	65 %	87 %	72 %	80 %	62 %	76 %	63 %

Det etterstrebes å ha hele stillinger, men både blant tannleger, tannlegespesialister og forskere er det hos mange ønsket å ha flere ansettelsesforhold og dermed også deltidsstillinger.

Det er en generell ubalanse mellom kjønnene som i stor grad kan forklares ved at det utdannes flere kvinner innenfor helsesektoren. Innen yrkesgrupper som f.eks. tannhelsesekretærer, tannleger og psykologer er kvinnene dominerende. TkMidt har ikke satt inn tiltak for å rekruttere flere menn til bedriften. Likestilling er et tema i partssamarbeidet i fokusgruppemøter, AMU og lønnsforhandlinger. Det er bevissthet rundt likestilling og rettferdighet i fastsettelse av lønn, forskjellene mellom kjønnene er små.

Miljøfyrtårn

TkMidt oppnådde målet om Miljøfyrtårnsertifisering i 2024.

Innvirkning på det ytre miljø

TkMidt bruker mye engangsutstyr i sin kliniske virksomhet og produserer dermed forholdsvis mye avfall som vanskelig kan resirkuleres. På TkMidt har bevisstheten om miljøpåvirkning blitt større takket vare arbeidet med Miljøfyrtårnsertifiseringen. Det arbeides nå kontinuerlig med tiltak for at TkMidts miljøavtrykk skal bli mindre.

TkMidt er plassert i Miljøbygget i Teknobyen, som er et oppdatert og energieffektivt bygg. KLP Eiendom forvalter og drifter bygningen med høye krav til miljøhensyn. I 2024 er det begynt arbeid med bytte av automatisering og bytte av lyskilder til utelukkende LED.

Tiltak for høy etisk standard

TkMidt arbeider med omdømmebygging for å være en bedrift med bevissthet om gode verdier både som samarbeidspartner, arbeidsgiver og som leverandør av helse- og forskningstjenester.

TkMidts grunnverdier er Respekt, Omsorg og Kvalitet. Verdiene er godt forankret i organisasjonen og hviler på et etikkbasert fundament som sammen med gjeldende lover, og retningslinjer for Trøndelag Fylkeskommune utgjør et operativt rammeverk som ivaretar høy etisk standard.

Vurdering av fremtidsutsikter

TkMidt går i retning av å kunne yte tjenester i et omfang som er av betydning innenfor de aller fleste av målene i Stortingsmelding 35 (2006-2007). TkMidts ansatte og den samlede kompetansen i senteret gjør TkMidt til en aktør innenfor alle områder som Stortingsmelding 35 (2006-2007) adresserte dvs. odontologisk forskning, TOO/TBiT og spesialistklinikken. Tannhelseutvalgets rapport peker på viktigheten av den regionale funksjonen som de regionale odontologiske kompetansesentrene vil ha i fremtidens tannhelsetjeneste.

TkMidt har i 2024 lagt betydelige ressurser i prosjektering av en utvidelse av lokalene for å kunne ta imot de tilbakevendende spesialistene som TkMidt har hatt under utdanning. De vil sikre innbyggerne i regionen et godt odontologisk tilbud innen odontologiske andrelinje tjenester. Ved utgangen av året har TkMidt fått godkjent sine planer etter politisk behandling i fylkestinget og er klar for å inngå kontrakt om leie av utvidet areal. Det er kritisk for TkMidt å ha god bemanning i avdelingene. For å beholde ansatte tilbyr TkMidt gode vilkår i forhold til arbeidsmiljø, faglige utfordringer og lønn.

TOO ved TkMidt har utviklet kapasiteten for å behandle stadig flere pasienter i kommende år. Strukturen for TOO-arbeidet i regionen har vært opprettholdt i 2024. Etter at Helsedirektoratet la ansvaret for det nasjonale arbeidet til Nasjonal ledergruppe for tannhelsetjenesten, har det i løpet av 2024 ikke blitt mer klarhet om TOO-ordningens fremtidige organisering. TkMidt har engasjert seg og ledet arbeidet for å gjøre tilbudet mer likeverdig på nasjonal basis og vil fortsette med det. Flere pasienter kunne ha fått behandling dersom finansieringen av TOO-ordningen ble utvidet.

Det nasjonale arbeidet med å bygge opp et TBiT-tilbud i alle fylker, med mål om å hjelpe barn og ungdommer som har utfordringer med å gå til tannlegen, har i 2024 utviklet seg meget positivt. Ved utgangen av 2024 har 12 av 15 fylker fått etablert eller er i gang med å etablere et TBiT-tilbud. Det er også etablert en nasjonal struktur ledet av TkMidt i form av en nettverksgruppe som utvikler tilbudet i fellesskap.

Forskningsavdelingen ved TkMidt vil jobbe videre med planlegging for ny datainnsamling i HUNT5 (2028-2030). Forskningsavdelingen har mange aktive prosjekter som vil fortsette å generere ny kunnskap og artikler i tiden som kommer. For å sikre kontinuitet og utvikling i avdelingen vil det bli stadig viktigere å hente inn ekstern finansiering for våre prosjekter.

Det var knyttet stor spenning til Tannhelseutvalgets rapport. NOU-en ble presentert 26. september 2024, den kommer med 40 forslag om hvordan tannhelsetjenesten skal utvikles mot en universell ordning i linje med resten av helsevesenet. I rapporten har kompetansesentrene en viktig rolle som regionale utviklere av spesialisttjenester og odontologisk forskning.

TkMidts vurdering av fremtiden er at den er god. TkMidts rolle i regionen som et kraftsenter for odontologien blir tydeligere for hvert år som går. Internasjonal uro risikerer å komme til uttrykk i uendrede bevilgninger, som kan komme og hemme TkMidt utvikling. TkMidt arbeider med videre utvikling av virksomheten, etter vår visjon **God tannhelse – godt liv**.

Informasjon om kontaktpersoner

Patrik Cetrelli

Administrerende direktør

Tlf. 959 49 362

patce@tkmidt.no

Anders Vennatrø

Klinikkleder

Tlf. 957 24 543

oleve@tkmidt.no

Astrid Jullumstrø Feuerherm

Forskningsleder

Tlf. 986 37 364

astfe@tkmidt.no

Svein Haseth

Leder tilrettelagt behandling

Tlf. 954 62 621

sveha@tkmidt.no

Firmainformasjon

Kompetansesenteret Tannhelse Midt Trøndelag FKF

Professor Brochs gt. 2

7030 Trondheim

Telefon 941 33 180

Organisasjonsnummer 924 378 611

e-post post@tkmidt.no

www.tkmidt.no

Styresak TkMidt

Sak: Årsrapport 2024	Saksnummer: S11-2025
--------------------------------	--------------------------------

Forslag til vedtak:

Årsrapport 2024 vedtas av styret og videresendes til fylkestinget for behandling.

Vedlegg:

Vedlegg 1 S-11/2025 Årsrapport 2024

Årsrapport 2024

Sammendrag

Den positive trenden for utviklingen av tjenesteproduksjonen ved TkMidt har fortsatt i 2024. Innbyggerne i regionen har fått bedre tilgang på spesialisttannhelsetjenester og tjenester fra TOO og TBIT. Forskningsavdelingen har levert to disputaser og mange artikler, utover det har man veiledet både TkMidts spesialistkandidater, stipendiater og masterstudenter. Mulighetsstudien om utvidelse av TkMidt har i 2024 tatt to skarpe vendinger før TkMidt har landet på en løsning i etasjen over nåværende lokaler. Året har innebåret mye utviklingsarbeid innenfor organisasjon og fag med følgende høydepunkter i avdelingene.

TkMidts spesialistklinikk har fått tilbake en ferdig kjeveortoped fra spesialistutdanning i 2024. Flere av TkMidts spesialistkandidater som er under utdanning er og arbeider i mindre stillinger i spesialistklinikken. Det har betyddet at flere henvisninger blir behandlet og et tydelig oppsving antallet nye henvisninger. Den desentraliserte praksisperioden i oral kirurgi ble fullført i 2024 med godt resultat. Etterspørselen på kirurgitjenester har fortsatt å øke i 2024 og TkMidt har etablert kveldspoliklinikk en dag i uken for å holde ventetiden nede.

Forskningsavdelingen er fortsatt svært produktiv og publiserer mange vitenskapelige artikler og flere medieoppslag. Viktige milepæler i 2024 var at to av våre stipendiater ble ferdige og disputerte med flott resultat. Forskningsavdelingen leverte også en omfattende rapport om oral helse i Trøndelag, basert på data fra HUNT4. Rapporten inngikk i Tannhelseutvalgets gjennomgang av tannhelsetjenesten i Norge (NOU 2024:18).

I avdeling for tilrettelagt behandling har det vært lederbytte, ny leder for tilbudet kom på plass i årets siste kvartal. Planlegging for en endret og mer effektiv behandlingsmåte av angst ble initiert av ny leder og innføring er beregnet til begynnelsen av neste år. Det har vært mye usikkerhet ved kompetansesentret om fremtidig utviklingsarbeid etter endringer som Helsedirektoratet innførte i 2024 for det nasjonale TOO-arbeidet. Det har hatt mindre påvirkning på arbeidet enn først antatt, den nasjonale utviklingen av tilbudet har dog bremsset opp. Balansen i bemanningen i TOO ved TkMidt har under året vært ujevn, som har medført at avdelingen ikke har nådd opp til sitt fulle potensiale.

TBiT har kommet i gang i mange fylker og det har også det nasjonale nettverket der kunnskapsdeling og opplæring foregår innenfor rammene av nettverket.

Administrasjonen har brukt mye ressurser på utvidelsesprosessen og utvikling av organisasjonen med stor medvirkning av tillitsvalgte og ansatte.

Medarbeiderundersøkelsen som ble gjennomført på november viser på godt arbeidsmiljø ved TkMidt.

Styrets anbefaling til fylkestinget

Styret har avlagt årsrapport for 2024. Årsrapporten oversendes Fylkestinget for endelig godkjenning.

Revisor orienterer om revisjonsberetningen til Kompetansesenteret Tannhelse Midt FKF

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Trøndelag fylkeskommune

Møtedato

20.05.2025

Saknr

20/25

Saksbehandler Torbjørn Brandt

Arkivkode FE-216

Arkivsaknr 24/499 - 18

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar revisors redegjørelse om årsoppgjøret og revisjonsberetningen for 2025 til Kompetansesenteret Tannhelse Midt FKF til orientering.

Vedlegg

Revisjonsberetning 2024 - Kompetansesenteret Tannhelse Midt FK

Utrykt vedlegg

L22.06.2018 nr. 83 Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven)

Saksopplysninger

I denne saken vil revisor orientere kontrollutvalget om årsregnskapet og årsrapporten for 2024 til Kompetansesenteret Tannhelse Midt FKF, er avlagt i samsvar med lov og forskrift eller ikke.

Fristen for å avlegge revisjonsberetningen er 15. april.

Vurdering og konklusjon

Revisjonsberetningen er datert 3.april og dermed innenfor fristen. Det er ikke utarbeidet nummerert brev for 2024. Revisor har avlagt en såkalt ren beretning. Dette betyr at revisor ikke har funnet forhold av betydning for revisors konklusjon om at årsregnskapet og årsrapporten er avlagt i samsvar med lov og forskrift.

Sekretariatet anbefaler utvalget om å ta revisors redegjørelse om årsoppgjøret og revisjonsberetningen til orientering.

Til fylkestinget i
Trøndelag fylkeskommune

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Kompetansesenteret Tannhelse Midt Trøndelag FKF som viser et netto driftsresultat på kr 11 636 727 i merforbruk. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2024, bevilgningsoversikt drift og investering, økonomisk oversikt drift og oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet.

Etter vår mening

- oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav, og
- gir årsregnskapet i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen per 31. desember 2024, og av resultatet for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med kommunelovens regler og god kommunale regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge og International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av foretaket i samsvar med kravene i relevante lover og forskrifter i Norge, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentede revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Årsberetningen og annen øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for informasjon i årsberetningen og den øvrige informasjonen som er publisert sammen med årsregnskapet. Øvrig informasjon omfatter den lovbestemte årsberetningen og annen informasjon i styrets beretning. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker verken informasjon i årsberetningen eller annen øvrig informasjon.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen og annen øvrig informasjon. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom årsberetningen, annen øvrig informasjon og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i årsberetningen og annen øvrig informasjon fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen eller annen øvrig informasjon fremstår som vesentlig feil. Vi uttaler oss om årsrapport datert 12.03.2025 og har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav og
- at opplysningene om økonomi i årsberetningen stemmer overens med årsregnskapet.

Vi henviser for øvrig til avsnittet «Uttalelse om redegjørelse for vesentlige budsjettavvik» under uttalelse om øvrige lovmessige krav.

Styret og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir en dekkende fremstilling i samsvar med kommunelovens bestemmelser og god kommunal regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som anses nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver vises det til:
www.nkrf.no/revisjonsberetninger – revisjonsberetning nr. 3

Uttalelse om øvrige lovmessige krav**Konklusjon om registrering og dokumentasjon**

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE)3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av foretakets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Uttalelse om redegjørelse for vesentlige budsjettavvik

Vi har utført et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet, i forbindelse med Kompetansesenteret Tannhelse Midt Trøndelag FKFs redegjørelse for vesentlige budsjettavvik, enten det skyldes beløpsmessige avvik eller avvik fra styrets premisser for bruken av bevilgningene.

Konklusjon

Basert på de utførte handlingene og innhentede bevis er vi ikke kjent med forhold som gir grunn til å tro at årsberetningen ikke gir dekkende opplysninger om vesentlige budsjettavvik.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver vises det til:
www.nkrf.no/revisjonsberetninger – revisjonsberetning nr. 3

Steinkjer, 1. april 2025

Knut Tanem
statsautorisert revisor
oppdragsansvarlig

Kontrollutvalgets uttalelse om årsregnskapet og årsrapporten til Kompetansesenteret Tannhelse Midt FKF

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Trøndelag fylkeskommune

Møtedato

20.05.2025

Saknr

21/25

Saksbehandler Torbjørn Brandt

Arkivkode FE-216

Arkivsaknr 24/499 - 19

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalget vedtar forslaget til uttalelse om Kompetansesenteret Tannhelse Midt FKF sitt årsregnskap og årsrapport for 2024.
2. Kontrollutvalgets uttalelse sendes fylkestinget med kopi til fylkesutvalget.

Vedlegg

Kontrollutvalgets uttalelse om årsregnskapet og årsrapporten til Kompetansesenteret Tannhelse Midt FKF

Saksopplysninger

Kontrollutvalget skal uttale seg om årsregnskapet og årsrapporten for Kompetansesenteret Tannhelse Midt FKF til fylkestinget. Fylkesting skal ha kopi av uttalelsen. Uttalelsen skal være lagt ved behandlingen av saken før fylkesutvalget innstiller til vedtak i saken om årsregnskapet og årsrapporten til fylkestinget.

Utkast til kontrollutvalgets uttalelse er vedlagt.

Vurdering og konklusjon

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven, forskrifter og god regnskapsskikk for små foretak. Fristen for å avlegge regnskapet er 22. februar. Kompetansesenteret Tannhelse Midt FKF sitt årsregnskap ble avlagt 20. februar og dermed innenfor fristen. Regnskapet viser et netto driftsresultat på 11 636 727 kroner.

Årsrapporten er datert 12. mars og dermed levert innen fristen som er 31. mars. Årsrapporten inneholder nødvendig informasjon.

Revisor bekrefter i revisjonsberetningen at regnskapet og beretningen oppfyller de kravene til form og innhold som lov og forskrift krever. Revisjonsberetningen ble avlagt 16. februar og dermed innenfor fristen. Revisjonsberetningen er levert som en ren beretning.

Revisoren som har revidert regnskapet tilfredsstiller lov- og forskriftskravene.

Sekretariatet anbefaler på denne bakgrunnen at kontrollutvalget gir en uttalelse i samsvar med det vedlagte forslaget. Kontrollutvalget kan likevel forandre uttalelsen, helt eller delvis.

Til fylkestinget

Kontrollutvalgets uttalelse om årsregnskapet og årsrapporten til Kompetansesenteret Tannhelse Midt FKF

Kontrollutvalget har i kontrollutvalgets møte, den 20 mai 2025, vedtatt følgende uttalelse om årsregnskapet og årsrapporten til Kompetansesenteret Tannhelse Midt FKF.

I revisjonsberetning bekrefter revisor at regnskapet og årsrapporten til Kompetansesenteret Tannhelse Midt FKF er i samsvar med lover, forskrifter og god kommunal regnskapsskikk.

Kontrollutvalget har fått muntlige orienteringer fra administrerende direktør og fra foretakets regnskapsrevisor. Kontrollutvalget har blitt orientert om regnskapsrevisorens arbeid gjennom året og i forbindelse med årsoppgjøret.

Kontrollutvalget er ikke kjent med forhold som har betydning for fylkestingets eller fylkesutvalgets behandling og godkjenning av årsregnskapet eller årsrapporten.

Kontrollutvalget anbefaler fylkestinget godkjenner årsregnskapet og årsrapporten til Kompetansesenteret Tannhelse Midt FKF for 2024.

Kontrollutvalget, 20. mai 2025

Kopi: Fylkesutvalget

Daglig leder i UKM Norge Trøndelag FKF orienterer om årsregnskapet og styrets beretning for 2024

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Trøndelag fylkeskommune

Møtedato

20.05.2025

Saknr

22/25

Saksbehandler Torbjørn Brandt

Arkivkode FE-216

Arkivsaknr 24/499 - 21

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar daglig leders redegjørelse om årsregnskapet og beretning fra styret i foretaket, til orientering.

Vedlegg

Årsregnskap 2024 - UKM Norge Trøndelag FKF

Styrets beretning 2024 - UKM Norge Trøndelag FKF

Saksopplysninger

Denne saken gir utvalget informasjon om UKM Norge Trøndelag FKF sitt årsregnskap og styrets beretning for 2024.

Årsregnskapet viser hvilke inntekter og utgifter foretaket hadde i løpet av fjoråret, hva foretaket eier, hvor stor gjelden er og hvilken type gjeld foretaket har.

Beretningen til styret skal beskrive forhold som er viktige for å bedømme den økonomiske utviklingen og stillingen, og om den økonomiske handleevnen blir opprettholdt.

Daglig leder vil orientere kontrollutvalget om hovedtrekkene i årsregnskapet og styrets beretning.

Vurdering og konklusjon

Kontrollutvalget er pålagt å utarbeide en uttalelse om foretakets årsregnskap og beretningen til styret. For at kontrollutvalget skal ha et forsvarlig saksgrunnlag for å avgi en uttalelse er daglig leder bedt om å redegjøre for hovedtrekkene i årsregnskapet og styrets beretning. Om det ikke kommer fram nye saksopplysninger anbefaler sekretariatet at kontrollutvalget tar saken til orientering.

**Trøndelag
fylkeskommune**

Regnskap 2024

UKM Norge Trøndelag FKF

Innhold

Hovedoversikt driftsregnskapet	2
Hovedoversikt investeringsregnskapet	3
Økonomisk oversikt drift	4
Oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner drift og investering	5
Balanse pr 31.12.2024	7
Forskriftsbestemte noter	9
Regnskapsprinsipp og vurderingsregler	9
Note 1. Endring i arbeidskapital	9
Note 2. Spesifikasjon av kapitalkonto	10
Note 3. Fordringer og gjeld til fylkeskommunen og andre fylkeskommunale foretak og samarbeid	11
Note 4. Aksjer og andeler i varig eie	11
Note 5. Pensjon, pensjonsforpliktelser, pensjonsmidler	11
Nærmere om regnskapstallene	12
Note 6. Ytelser til ledende personer i virksomheten	13
Note 7. Samlede avsetninger og bruk av avsetninger	13
Note 8. Strykninger av budsjettdisposisjoner og avsetning til disposisjonsfond ved mindre/merforbruk i driftsregnskapet	13
Note 9. Fordeling salgsinntekt, tilskudd og overføring fra egen fylkeskommune	14
Note 10. Hendelser etter balansedagen	14

Hovedoversikt driftsregnskapet

§ 5-4. Bevilgningsoversikter – drift Regnskap

Tall i 1000 kroner	Note	Regnskap 2024	Opprinnelig budsjett 2024	Reguleringer	Regulert budsjett 2024	Regnskap 2023
Generelle driftsinntekter						
Rammetilskudd		0	0	0	0	0
Inntekts- og formuesskatt		0	0	0	0	0
Eiendomsskatt		0	0	0	0	0
Andre generelle driftsinntekter		-14 350	-13 990	0	-13 990	-13 790
Sum generelle driftsinntekter		-14 350	-13 990	0	-13 990	-13 790
Netto driftsutgifter						
Sum bevilgninger drift, netto		13 529	19 294	878	20 172	13 799
Avskrivninger		0	0	0	0	0
Sum netto driftsutgifter		13 529	19 294	878	20 172	13 799
Brutto driftsresultat		-821	5 304	878	6 182	9
Finansinntekter/Finansutgifter						
Renteinntekter		-565	-320	-60	-380	-590
Utbytter		0	0	0	0	0
Gvinster og tap på finansielle omløpsmidler		0	0	0	0	0
Renteutgifter		8	0	0	0	0
Avdrag på lån		0	0	0	0	0
Netto finansutgifter		-558	-320	-60	-380	-590
Motpost avskrivninger		0	0	0	0	0
Netto driftsresultat		-1 379	4 984	818	5 802	-580
Disponering eller dekning av netto driftsresultat						
Overføring til investering		16	20	0	20	14
Avsetninger til bundne driftsfond		0	0	0	0	0
Bruk av bundne driftsfond	7	0	0	0	0	0
Avsetninger til disposisjonsfond	7	1 362	0	0	0	5 822
Bruk av disposisjonsfond		0	-5 004	-818	-5 822	-5 256
Dekning av tidligere års merforbruk		0	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat		1 379	-4 984	-818	-5 802	580
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk).		0	0	0	0	0
Kontrollsum art 980 Regnskapsmessig merforbruk		0	0	0	0	0

Regnskap 2024

Hovedoversikt investeringsregnskapet

§ 5-5. Bevilgningsoversikter – investering Regnskap

Tall i 1000 kroner	Note	Regnskap 2024	Opprinnelig Budsjett 2024	Reguleringer 2024	Regulert budsjett 2024	Regnskap 2023
Investeringsutgifter						
Investeringer i varige driftsmidler		0	0	0	0	0
Tilskudd til andres investeringer		0	0	0	0	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	4	16	0	20	20	14
Utlån av egne midler		0	0	0	0	0
Avdrag på lån		0	0	0	0	0
Sum investeringsutgifter		16	0	20	20	14
Investeringsinntekter						
Kompensasjon for merverdiavgift		0	0	0	0	0
Tilskudd fra andre		0	0	0	0	0
Salg av varige driftsmidler		0	0	0	0	0
Salg av finansielle anleggsmidler		0	0	0	0	0
Utdeling fra selskaper		0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler		0	0	0	0	0
Bruk av lån		0	0	0	0	0
Sum investeringsinntekter		0	0	0	0	0
Videreutlån						
Videreutlån		0	0	0	0	0
Bruk av lån til videreutlån		0	0	0	0	0
Avdrag på lån til videreutlån		0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på videreutlån		0	0	0	0	0
Netto utgifter videreutlån		0	0	0	0	0
Overføring fra drift og netto avsetninger						
Overføring fra drift		-16	0	-20	-20	-14
Avsetninger til bundne investeringsfond		0	0	0	0	0
Bruk av bundne investeringsfond		0	0	0	0	0
Avsetninger til ubundet investeringsfond		0	0	0	0	0
Bruk av ubundet investeringsfond		0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket beløp		0	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger		-16	0	-20	-20	-14
Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)		0	0	0	0	0
Kontrollsum art 980 Regnskapsmessig merforbruk		0	0	0	0	0
Overføring til fordeling (§5-5, andre ledd)						
Inntekter til fordeling		0	0	0	0	0
Kjøp av aksjer og andeler		16	0	20	20	14
Sum til fordeling (netto)		16	0	20	20	14

Økonomisk oversikt drift

§ 5-6. Økonomisk oversikt etter art – drift Regnskap

Tall i 1000 kroner	Note	Regnskap 2024	Opprinnelig budsjett 2024	Reguleringer 2024	Regulert budsjett 2024	Regnskap 2023
Driftsinntekter						
Rammetilskudd		0	0	0	0	0
Inntekts- og formuesskatt		0	0	0	0	0
Eiendomsskatt		0	0	0	0	0
Andre skatteinntekter		0	0	0	0	0
Andre overføringer og tilskudd fra staten		-14 350	-13 990	0	-13 990	-13 790
Overføringer og tilskudd fra andre		-2 680	-650	-1 050	-1 700	-2 209
Brukerbetalinger		0	0	0	0	0
Salgs- og leieinntekter		-117	0	0	0	-115
Sum driftsinntekter		-17 146	-14 640	-1 050	-15 690	-16 114
Driftsutgifter						
Lønnsutgifter		4 417	4 839	-50	4 789	3 925
Sosiale utgifter		1 026	1 358	-13	1 345	893
Kjøp av varer og tjenester		4 123	8 252	715	8 968	8 235
Overføringer og tilskudd til andre		6 759	5 495	1 275	6 770	3 071
Avskrivninger		0	0	0	0	0
Sum driftsutgifter		16 325	19 944	1 928	21 872	16 123
Brutto driftsresultat		-821	5 304	878	6 182	9
Finansinntekter/Finansutgifter						
Renteinntekter		-565	-320	-60	-380	-590
Utbytter		0	0	0	0	0
Gvinster og tap på finansielle omløpsmidler		0	0	0	0	0
Renteutgifter		8	0	0	0	0
Avdrag på lån		0	0	0	0	0
Netto finansutgifter		-558	-320	-60	-380	-590
Motpost avskrivninger		0	0	0	0	0
Netto driftsresultat		-1 379	4 984	818	5 802	-580
Disponering eller dekning av netto driftsresultat:						
Overføring til investering		16	20	0	20	14
Avsetninger til bundne driftsfond		0	0	0	0	0
Bruk av bundne driftsfond		0	0	0	0	0
Avsetninger til disposisjonsfond	7	1 362	0	0	0	5 822
Bruk av disposisjonsfond	7	0	-5 004	-818	-5 822	-5 256
Dekning av tidligere års merforbruk		0	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat		1 379	-4 984	-818	-5 802	580
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)		0	0	0	0	0
Kontrollsum art 980 Regnskapsmessig merforbruk		0	0	0	0	0

Regnskap 2024

Oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner drift og investering

§5-9 Drift	A	B	C
	Vedtatt av fylkestinget i årsbudsjettet	Vedtatt av underordnet organ etter delegert myndighet	Sum
Netto driftsresultat			-1 379
Avsetning til bundne driftsfond			0
Bruk av bundne driftsfond			0
Overføring til investering i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	20		20
Avsetninger til disposisjonsfond i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	0		
Bruk av disposisjonsfond i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	-5 822		-5 822
Budsjettert dekning av tidligere års merforbruk			0
Årets budsjettavvik (mer- eller mindreforbruk før strykninger)			-7 181
Strykning av overføring til investering			-4
Strykning av avsetninger til disposisjonsfond			
Strykning av dekning av tidligere års merforbruk			
Strykninger av bruk av disposisjonsfond			5 822
Mer- eller mindreforbruk etter strykninger			-1 362
Bruk av disposisjonsfond for reduksjon av årets merforbruk etter strykninger			
Bruk av disposisjonsfond for inndekning av tidligere års merforbruk			
Bruk av mindreforbruk etter strykninger for dekning av tidligere års merforbruk			
Avsetning av mindreforbruk etter strykninger til disposisjonsfond			1 362
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)			

§5-9 Investering	A	B	C
	Vedtatt av fylkestinget i årsbudsjettet	Vedtatt av underordnet organ etter delegert myndighet	Sum
Sum utgifter og inntekter eksklusive bruk av lån			16
Avsetninger til bundne investeringsfond			0
Bruk av bundne investeringsfond			0
Budsjettert bruk av lån			0
Overføring fra drift i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	-20		-20
Avsetninger til ubundet investeringsfond i henhold til årsbudsjettet og fullmakter			0
Bruk av ubundet investeringsfond i henhold til årsbudsjettet og fullmakter			0
Dekning av tidligere års udekket beløp			0
Årets budsjettavvik (udekket eller udisponert beløp før strykninger)			4
Strykning av avsetninger til ubundet investeringsfond			
Strykning av bruk av lån			
Strykning av overføring fra drift			-4
Strykning av bruk av ubundet investeringsfond			
Udekket eller udisponert beløp etter strykninger			
Avsetning av udisponert beløp etter strykninger til ubundet investeringsfond			
Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp).			

Balanse pr 31.12.2024

§ 5-8. Balanseregnskapet

Tall i 1000 kroner	Note	Regnskap 2024	Regnskap 2023
EIENDELER			
A. Anleggsmidler		8 720	7 688
I. Varige driftsmidler		0	0
1. Faste eiendommer og anlegg		0	0
2. Utstyr, maskiner og transportmidler		0	0
II. Finansielle anleggsmidler		188	172
1. Aksjer og andeler	4	188	172
2. Obligasjoner		0	0
3. Utlån		0	0
III. Immaterielle eiendeler		0	0
IV. Pensjonsmidler	5	8 532	7 516
B. Omløpsmidler		10 085	8 010
I. Bankinnskudd og kontanter		9 601	8 039
II. Finansielle omløpsmidler		0	0
1. Aksjer og andeler	4	0	0
2. Obligasjoner		0	0
3. Sertifikater		0	0
4. Derivater		0	0
III. Kortsiktige fordringer		485	-29
1. Kundefordringer		0	0
2. Andre kortsiktige fordringer		164	-259
3. Premieavvik	5	321	230
Sum eiendeler		18 805	15 697
EGENKAPITAL OG GJELD			
C. Egenkapital	7	-8 255	-6 919
I. Egenkapital drift		-7 701	-6 338
1. Disposisjonsfond	7	-7 701	-6 338
2. Bundne driftsfond		0	0
3. Merforbruk i driftsregnskapet		0	0
II. Egenkapital investering		0	0
1. Ubundet investeringsfond		0	0
2. Bundne investeringsfond		0	0
3. Udekket beløp i investeringsregnskapet		0	0
III. Annen egenkapital		-554	-581
1. Kapitalkonto	2	-554	-581
2. Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen drift		0	0
3. Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen investering		0	0
D. Langsiktig gjeld		-8 166	-7 107
I. Lån		0	0
1. Gjeld til kredittinstitusjoner		0	0
2. Obligasjonslån		0	0
3. Sertifikatlån		0	0
II. Pensjonsforpliktelse		-8 166	-7 107
E. Kortsiktig gjeld		-2 384	-1 671
I. Kortsiktig gjeld		-2 384	-1 671
1. Leverandørgjeld		0	0
2. Likviditetslån		0	0
3. Derivater		0	0
4. Annen kortsiktig gjeld		-2 384	-1 671
5. Premieavvik		0	0
Sum egenkapital og gjeld		-18 805	-15 697
F. Memoriakonti		0	0

Regnskap 2024

Trondheim 31.12.2024
03.02.2025

Lauritz Nicolai Løvaas Jessen
Regnskapsleder

Yrja Flem
Daglig leder

Else Blom
Styrets leder

Regnskap 2024

Forskriftsbestemte noter

Regnskapsprinsipper og vurderingsregler

Regnskapet er utarbeidet i henhold til bestemmelsene i kommuneloven, forskrifter og god kommunal regnskapsskikk. All tilgang og bruk av midler i løpet av året som vedrører foretakets virksomhet kommer fram av driftsregnskapet. Se også note nedenfor om egenkapitalinnskudd.

Alle kjente utgifter, utbetalinger, inntekter og innbetalinger i året er tatt med i årsregnskapet, enten de er betalt eller ikke. I den grad enkelte utgifter, utbetalinger, inntekter eller innbetalinger ikke kan fastsettes eksakt ved tidspunktet for regnskapsavleggelse, er beløp anordnet i årsregnskapet. Når anordning foretas gjøres de ut fra beste estimat prinsipp og forsiktighetsprinsippet.

Omløpsmidler er vurdert til laveste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi. Anleggsmiddel er vurdert til anskaffelseskost.

UKM Norge er organisert som et fylkeskommunalt foretak eid av Trøndelag fylkeskommune. Fylkeskultursjefkollegiet har status som nasjonalt fagråd for UKM Norge, og sikrer dermed at alle landets fylkeskommuner har mulighet til å påvirke utviklingen. Foretaket har et nasjonalt sammensatt styre og en administrasjon med daglig leder (100%), 1 seniorrådgiver (100%), 2 rådgiver (200%), 1 fullstack-utvikler (100%) og 1 IT-konsulent (60%). De ansatte er fordelt på kontorer i Trondheim, Oslo og Kristiansand.

Administrasjonen har kontor i Trondheim. Trøndelag fylkeskommune og Trondheim kommune er vanligvis medarrangører av UKM-festivalen.

Note 1. Endring i arbeidskapital

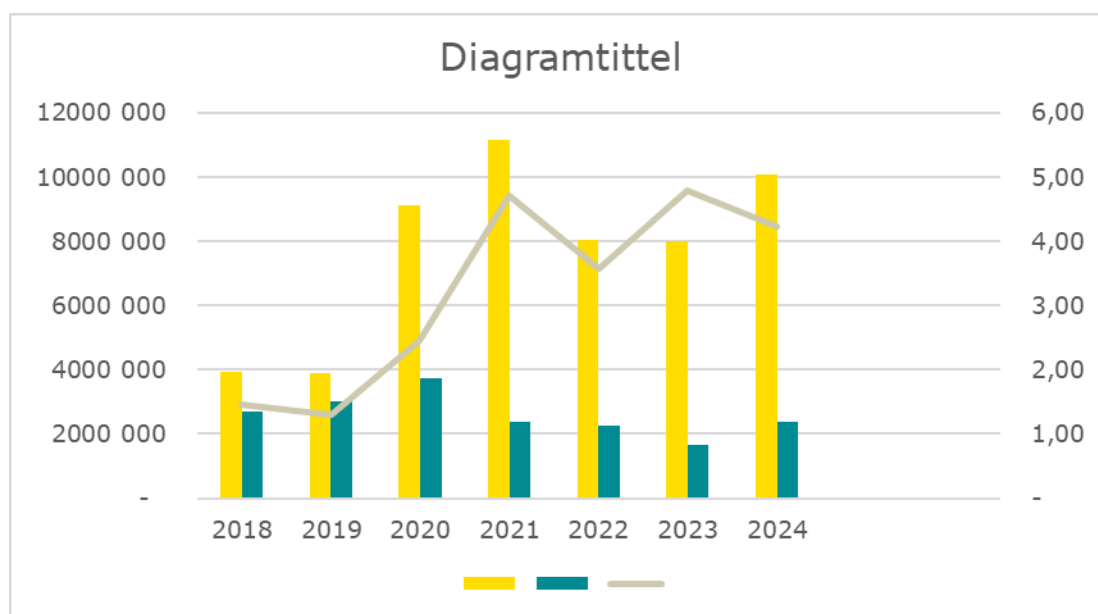
Avstemming - Arbeidskapitalen				
Kapittel	Balanseregnskapet	R år 2024	R år 2023	Endring
2.1	Omløpsmidler	10 085 180,57	8 009 764,75	
2.3	Kortsiktig gjeld	2 384 472,64	1 671 483,03	
Endring arbeidskapital i balanseregnskapet		7 700 707,93	6 338 281,72	1 362 426,21
Endring memoriakonto for ubrukte lånemidler (+/-)				0,00
Sum endring for avstemming mot drifts- og investeringsregnskapet				1 362 426,21

Driftsregnskapet år 2024		Investeringsregnskapet år 2024		Sum
Art	Beløp	Art	Beløp	
+ Sum inntekter		+ Sum inntekter		
600 - 890	17 146 267,40	600 - 905	0,00	
- Sum utgifter		- Sum utgifter		
010 - 590, 690	16 325 263,07	010 - 500, 690	0,00	
+ Avskrivninger				
590	0,00			
+ Ekst. finans- innt./-transer		+ Eksterne finans. transer		
900-905, 920	565 334,38	910, 920, 929	0,00	
- Ekst. finans- utg./-transer		- Eksterne finans. transer		
500, 510, 520	7 746,50	510, 520, 529	16 166,00	
Sum/differanse	1 378 592,21	Sum/differanse	-16 166,00	1 362 426,21

Avstemming mellom regnskapsdelene	
Differanse	0,00

Likviditet pr 31.12

År	Omløpsmidler	Kortsiktig gjeld	Likviditetsgrad 1
2018	3 925 055	2 681 372	1,46
2019	3 901 724	3 008 624	1,30
2020	9 120 118	3 720 556	2,45
2021	11 137 000	2 367 000	4,71
2022	8 024 000	2 252 000	3,56
2023	8 010 000	1 672 000	4,79
2024	10 085 000	2 384 000	4,23

Likviditetsgrad 1 = Omløpsmidler / kortsiktig gjeld (bør være >2)

Note 2. Spesifikasjon av kapitalkonto

Kapitalkonto

	DEBET		KREDIT
Saldo 01.01.2024 (underskudd i kapital)		Saldo 01.01.2024 (kapital)	581 040
Debetposter i året:		Kreditposter i året:	
Endring pensjonsforpliktelser (økning)		Aktivert egenkapitalinnskudd KLP	16 166
Endring pensjonsmidler (reduksjon)	1 059 225	Endring pensjonsforpliktelser (reduksjon)	
Nedskrivning av aksjer/andeler		Endring pensjonsmidler (økning)	1 016 347
Balanse 31.12(kapital)		Balanse 31.12 (underskudd i kapital)	-554 329
	1 059 225		1 059 225

Note 3. Fordringer og gjeld til fylkeskommunen og andre fylkeskommunale foretak og samarbeid

UKM Norge FKF har kr 125 730,05 i kortsiktig gjeld til Trøndelag fylkeskommune, og ingen fordringer mot fylkeskommunen.

Note 4. Aksjer og andeler i varig eie

Konto nr.	Selskapets navn	Balanseført verdi 31.12.2024	Balanseført verdi 31.12.2023
521.41.001	KLP egenkapitalinnskudd	188 179	172 013

Note 5. Pensjon, pensjonsforpliktelser, pensjonsmidler

Generelt om pensjonsordningene i UKM Norge FKF

UKM Norge FKF har kollektive pensjonsforsikringer for sine ansatte i Kommunal Landspensjonskasse (KLP). Ansatte som er i UKM Norge FKFs tjeneste ved fylte 62 år har også rett til avtalefestet pensjon (AFP) etter bestemte regler. AFP for 62-64 år er ikke fullt forsikringsmessig dekket, og det er heller ikke på annen måte samlet opp fond til dekning av framtidige AFP-pensjoner

Regnskapsføring av pensjon

Etter § 3-5 og § 3-6 i budsjett- og regnskapsforskriften skal driftsregnskapet belastes med pensjonskostnader som er beregnet ut fra langsiktige forutsetninger om avkastning, lønnsvekst og G-regulering. Forskjellen mellom betalt pensjonspremie og beregnet pensjonskostnad betegnes premieavvik, og skal inntekts- eller utgiftsføres i driftsregnskapet.

Premieavviket f.o.m. 2014 tilbakeføres over de neste 7 årene. Premieavvik før 2011 ble fordelt over 15 år. I balansen er samlet premieavvik oppført under omløpsmidler, mens beregnede pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser er oppført som hhv anleggsmidler og langsiktig gjeld.

Alle påløpte pensjonsforpliktelser er ikke med i regnskapet

Etter gjeldende lov og forskrift for kommunalt regnskap skal alle påløpte betalingsforpliktelser (utgifter) utgiftsføres når forpliktelsen påløper, dvs i dette tilfelle når den ansatte arbeider, og ikke på det tidspunkt den ansatte har gått av med pensjon. Påløpende pensjonsforpliktelser som vedrører UKM Norge FKFs egenandel for medarbeidere som tar ut AFP fra fylte 62 år og fram til fylte 65 år, skulle ha blitt klassifisert som langsiktig gjeldsforpliktelse. Dette er imidlertid ikke kommunal regnskapspraksis, slik at regnskapet kun er belastet med den egenandelen som faktisk er innkrevd i regnskapsåret.

Årets bruk av premiefond er 213 151 kroner, dette har gått til delvis dekning av pensjonspremien. Saldo på fondet pr 31.12.2024 er 423 947 kroner. Det er tilført 215 040 kroner i løpet av 2024.

Nærmere om regnskapstillene

Pensjonsordning	KLP	SUM	Arb.avg.
PENSJONSKOSTNAD			
Netto pensj.kostn (inkl.adm.) iht.aktuar	469 473	469 473	
- Årets pensjonspremie (jf aktuarbereg.)	544 781	544 781	
=Årets premieavvik	-75 308	-75 308	10 618
Årets betalte pensjonspremie iht.regnsk.	544 781	544 781	
Årets premieavvik (se spes.nedenfor)	-75 308	-75 308	
Resultatført andel av tidl.års premieavvik	-4 303	-4 303	
= Pensjonskostnad i regnskapet	465 170	465 170	
Pensjonsordning	KLP	SUM	Arb.avg.
AKKUMULERT PREMIEAVVIK			
Akkumulert 01.01.	201 649	201 649	
+/- Premieavvik for året	75 308	75 308	
-/+ Resultatført andel av tidl.års premieavvik	4 303	4 303	
= Akkumulert premieavvik 31.12. ⁺¹⁾	281 260	281 260	39 658
	KLP	SUM	
	Pensj.-midler Pensj.-forpl.	Pensj.-midler Pensj.-forpl.	Netto forplikt. ²⁾
MIDLER OG FORPLIKTELSER			
Faktisk (akt.bereg.full amort) 01.01	7 515 582 -7 157 101	7 515 582 -7 157 101	358 481
Iht regnskap pr 31.12.	8 531 929 -8 211 027	8 531 929 -8 211 027	320 902
Arb.g.avg.avnto pensj.forpl. 31.12. (regnskap) ¹⁾			45 247
¹⁾ Arbeidsgiveravgift av netto pensjonsforpliktelse er en langsiktig forpliktelse.			
²⁾ Netto pensjonsforpliktelse viser at en del av pensjonsforpliktelsen ikke er innbetalt eller regnskapsført.			
FORUTSETNINGER KLP		2024	2023
Forventet avkastn.pensjonsmidler (§ 3-5)		4,50 %	4,00 %
Diskonteringsrente (§ 3-5)		4,00 %	3,50 %
Forventet årlig lønnsvekst (§ 3-5 B)		2,97 %	2,48 %
Forventet årlig G-regulering. (§ 3-5)		2,97 %	2,48 %
Forventet årlig pensjonsregulering. (§ 3-5)		2,20 %	1,71 %
Medlemsstatus i KLP		2024	2023
Antall aktive		5	8
Antall oppsatte		22	16
Antallet pensjoner		2	2
Gj.snittlig pensjonsgrunnlag, aktive		675 120	477 735
Gj.snittlig alder, aktive		43,23	35,29
Gj.snittlig tjenestetid, aktive		13,78	9,53

Note 6. Ytelser til ledende personer i virksomheten

Utbetalte ytelser til ledende personer i 2024:

Stilling	Lønn inkl. feriepenger	Annen fast godtgjørelse	Sum
Daglig leder	950 000	4392	954 392
Styreleder	75 000	0	75 000
Nestleder	20 000	0	20 000

I tillegg til lønn og honorar inkluderer beløpene også eventuelle ytelser til forsikringer, pensjonsordninger og elektronisk kommunikasjon.

Samlet styrehonorar i 2024 til de øvrige medlemmene i styret er kr. 62.500.

Foretaket har hatt følgende utvikling de siste årene (status pr 31.12.24)

	2024	2023	2022	2021	2020	2019
Antall årsverk	5,6	4,6	5,7	5,6	5,4	4,4
Antall engasjement inntil 6 mnd i 60% stilling	0	0	0	1	1	1

Note 7. Samlede avsetninger og bruk av avsetninger

Disposisjonsfond	31.12.2024	31.12.2023
Inngående balanse. Saldo pr 1.1	6 338 282	5 772 287
Avsatt – bruk i året	1 362 425	565 995
Utgående balanse. Saldo pr 31.12	7 700 707	6 338 282

Årets mindreforbruk er satt på disposisjonsfond 31.12.24, beløpet utgjør 1.362.425.

Note 8. Strykninger av budsjett Disposisjoner og avsetning til disposisjonsfond ved mindre/merforbruk i driftsregnskapet

Driftsregnskapet viser før årsavslutningsdisposisjoner et mindreforbruk på 1 362 425 kroner. Årets mindreforbruk er ført som avsetning til disposisjonsfond. Driftsregnskapet er etter dette avsluttet med bunnlinje 0.

Note 9. Fordeling salgsinntekt, tilskudd og overføring fra egen fylkeskommune

Av totale salgsinntekter/tilskudd er 449 000 kroner dekket av Trøndelag fylkeskommune i 2024

36*	Ekstern salgsinntekt	116 600
36*	Trøndelag fylkeskommune	0
	Sum	116 600
38100	Overføring fra staten	14 350 000
38800	Overføring fra egen fylkeskommune	449 000
	Sum	14 799 000

Note 10. Hendelser etter balansedagen

Det er ingen kjente hendelser etter balansedag.

SIGNATURES

ALLEKIRJOITUKSET

UNDERSKRIFTER

SIGNATURER

UNDERSKRIFTER

This documents contains 15 pages before this page
Dokumentet inneholder 15 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 15 sivua ennen tätä sivua
Dette dokument indeholder 15 sider før denne side

Detta dokument innehåller 15 sidor före denna sida

authority to sign
representative
custodial

asemavaltuus
nimenkirjoitusoikeus
huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt
firmateckningsrätt
förvaltare

autoritet til å signere
representant
foresatte/verge

myndighed til at underskrive
repræsentant
frihedsberøvende

Styrets beretning

UKM Norge er en utviklings- og koordineringsaktør for Ung Kultur Møtes, med det nasjonale ansvaret for UKM nettverket, finansiert av Kultur- og likestillingsdepartementet gjennom spillemiddelordningen. UKM er landsdekkende, forankret i kommuner og fylker; en møteplass som omfatter alle kulturuttrykk, hvor egenaktivitet og mestring står i fokus, og hvor ungdom er aktive i alle prosesser. Fundamentet i UKM er arbeid som gjøres lokalt av fritidsklubber, kulturskoler, ungdomshus, kulturkontor og frivillige organisasjoner. Effekten forsterkes gjennom en aktiv satsing på UKM, der nettverket regionalt og nasjonalt åpner muligheter utenfor egen kommune og skaper møter, opplevelser og erfaringer som bringes tilbake til nærmiljøene i form av nye ideer og forsterket engasjement. UKM gir tilgang til nye arenaer, miljø og nettverk og vår visjon er at vi:

«Sammen skaper Norges viktigste møteplasser for kreativ ungdom og ung kultur».

Utvikling av den nasjonale UKM-festivalen

UKM-festivalen viser et tverrsnitt av ung kunst og kultur i Norge på det aktuelle tidspunkt. Det er på mange måter et nasjonalt utstillingsvindu for ung kunst og kultur. UKM har vedtektsfestet at festivalen skal være i Trøndelag, og at den kan dra på "reise" hvert tredje år. UKM-festivalen 2024 var et samarbeid mellom UKM Norge, Nordland fylkeskommune, Bodø kommune og Bodø2024. Festivalen satte ungdommens kulturuttrykk i sentrum og bidro til å styrke UKMs nasjonale mål om å synliggjøre ungdoms ferdigheter, forebygge utenforskap og fremme mangfold. Med Bodø som europeisk kulturhovedstad, fikk tilreisende ungdom fra hele landet anledning til å delta i byens kulturelle liv i pop-up konserter og gjennom ulike arrangementet.

Styrke samarbeid på nasjonalt, regionalt og lokalt nivå

Vår visjon forplikter oss til samarbeid på nasjonalt, regionalt og lokalt nivå. Gjennom partnerskap bygger vi nettverk, kunnskap og kompetanse. På nasjonalt nivå er UKM støttet av en intensjonsavtale med Kulturskolerådet, Ungdom&Fritid og Kulturtanken. Gjennom dette nettverket bidrar vi til å styrke mestring, selvtilit og inkludering blant barn og unge i hele landet. Sammen skaper vi et mangfoldig kulturtilbud med en målsetting om å få mer ut av de pengene som tildeles gjennom ulike ordninger, og sikre like muligheter uavhengig av bosted, bakgrunn eller funksjonsvariasjon. Fylkeskommunene har en nøkkelrolle i å løfte og kvalitetssikre UKM-arbeidet lokalt og regionalt. Gjennom høsten 2024 har UKM Norge gjennomført en rekke utviklingsmøter med fylkeskommunene, der målet har vært å avklare hvordan UKM Norge kan bidra best mulig til nytenking, samordning, inkludering og kulturelle muligheter for unge i fylket, og hvordan dette kan inngå i en effektiv barne- og ungdomspolitik. Målet er å fornye samarbeidsavtaler med fylkene, gjennom å forankre dette på politisk og administrativt nivå.

Arbeidet på tre forvaltningsnivå gjør at stadig nye ungdommer løftes fram og synliggjøres ut over egen kommune, samtidig som ideutveksling skjer begge veier. På denne måten bringes nye impulser tilbake til nærmiljøene og skaper utvikling der ungdommen bor. Hver kommune og fylkeskommune har ansvar for sitt UKM-arbeid og «sine ungdommer».

Stimuleringsmidler og rådgiving til kommunene

Stimuleringsmidler fra UKM Norge deles ut til lokale og regionale utviklingstiltak, og bidrar til nye tiltak og nye prosjekter. Kombinert med rådgiving åpner dette for å forankre nytenking og sikre lokal politisk vilje til langsiktig satsing.

Kompetanseutvikling internt i UKM-nettverket

Kvalitet i arbeidet sikres gjennom fysiske samlinger, rådgiving, kurs og seminarer på regionalt og lokalt nivå.

Relevans i tilbudet

Det er skjev makt- og attraksjons-balanse mellom trygge offentlige tilbud på den ene siden og kommersielle interesser, influensere, algoritmer og internasjonale giganter på den andre. For å hele

tiden være relevante er det avgjørende at UKM kan endre seg raskt, og at vi gjør dette i dialog med ungdom.

Ung medbestemmelse

UKM bygger mestring, dannelse, kritisk refleksjon og sosiale fellesskap for unge mellom 13 og 20 år. I UKM får ungdom tilgang til nye arenaer, miljø og nettverk, der de bruker kunst, kultur og kreativitet til å ytre seg, utøve, medvirke og lære.

Mangfold

Mangfold er UKM sitt eksistensgrunnlag. Det er når folk møter at forståelse skapes. I 2025 har UKM gjennom 40 år bygget bro mellom mennesker, strukturer og kulturer. UKM skal være en møteplass der alle skal føle seg sett, hørt og verdsatt, uavhengig av bakgrunn eller forutsetninger. UKM anerkjenner mangfold som en styrke og kilde til verdi, der ulikheter sees på som bidrag til kreativitet, mestring og læring. Gjennom åpne og gratis møteplasser, kan ungdom, uansett hvem de er og hvor de kommer fra, delta og uttrykke seg og på denne måten stimuleres ungdomskulturen lokalt, regionalt og nasjonalt. Dette bringes tilbake til ungdommens lokalmiljø i form av nye ideer og forsterket engasjement.

ØKONOMISK UTVIKLING

Det er avgjørende å kunne bygge kontinuitet og forutsigbarhet i arbeid med barn og unge. UKM Norge ble fra 2024 flyttet ut fra budsjettets kapittel 325 (allmenne kulturformål), post 78, og over på å motta finansiering gjennom spillemidler til kulturformål.

Den akselererende prisveksten har konsekvenser for UKM Norge sin evne til å gjennomføre arrangementer, opprettholde kvalitet på tilbud og sikre bred deltakelse. Samtidig ser vi etter pandemien en kraftig økning i andelen ungdom som trenger mer voksne ressurser og spesialtilpasninger for å fungere på de fysiske møteplassene. Dette understreker nettopp hvor viktig det er å videreføre og opprettholde de fysiske arrangementer, slik at unge mennesker lærer seg viktige sosiale ferdigheter og kan delta i samfunnet som autentiske mennesker. Konsekvensen av at hovedaktiviteten i UKM har blitt mer kostbar, er at omfang og hyppighet på aktivitet må reduseres dersom det ikke blir en vesentlig økning i den offentlige finansieringen av UKM Norge.

Nøkkeltall

ÅRSREGNSKAP					
Nøkkeltall	Regnskap 2024	Regnskap 2023	Regnskap 2022	Regnskap 2021	Regnskap 2020
Driftsutgifter	16 325	16 144	18 889	11 525	10 682
Driftsinntekter	17 146	16 113	15 577	14 781	15 087
Finansinntekter	558	589	316	136	114
Bruk / avsetning disposisjonsfond	1 379	558	-2 996	3 392	4 519
Resultat	0	0	0	0	0
<i>I disposisjonsfond</i>	<i>7 709</i>	<i>6 330</i>	<i>5 772</i>	<i>8 768</i>	<i>5 376</i>

Kommentar til årsregnskap

Det er flere årsaker til at kostnadene i 2024 er vesentlig lavere enn budsjettet. For det første ble UKM-festivalen arrangert i Bodø og ikke i Trondheim. Både Nordland fylkeskommune og Bodø kommune bidro tungt økonomisk, noe som reduserte UKM Norges kostnader betraktelig. For det andre ble flere tiltak satt på vent, i påvente av ny daglig leder som ble tilsatt 1.6.2024. Dette ble gjort for å sikre at ny daglig leder skulle ha størst mulig handlingsrom og ikke være bundet av store forpliktelser i pågående prosjekt. Ny daglig leder brukte tiden fram mot årsskifte til innsikt i organisasjonen og til å planlegge og forberede tiltak for utvikling. Det ble derfor heller ikke igangsatt noen nye satsinger før årsskiftet. I 2025 vil det imidlertid igangsettes flere kostnadskrevende tiltak for å styrke UKM Norges posisjon og den digitale infrastrukturen, som ledd i å oppfylle vår rolle og oppdrag. Høsten 2024 hadde vi også en fødselspermisjon hvor det ikke ble satt inn vikar.

OM FORETAKET UKM NORGE FKF

UKM Norge er et fylkeskommunalt foretak etablert 01.01.2000, eid av Trøndelag fylkeskommune, finansiert av staten. UKM Norge har et nasjonalt ansvar for utviklingen av UKM nasjonalt. Foretaket drives fra Trondheim, men har i 2024 også hatt ansatte som arbeider fra Oslo og Kristiansand. Virksomheten har som mål å få mest mulig aktivitet og nyskaping ut av statstilskuddet, samt ha god omstillingsevne, for å være i takt med utviklingen i ungdomskulturen.

Bemanning og organisering

01.06.2024 tiltrådte ny daglig leder, og tidligere daglig leder gikk over i stilling som seniorrådgiver. Vi gikk fra 4,6 til 5,6 årsverk.

Arbeidsmiljø og likestilling

UKM Norge etterstreber å ha et godt arbeidsmiljø og et tydelig etisk reglement, som skal sikre høy etisk standard i foretaket. Mangfold er bærebjelken i UKM Norge og er en drivkraft i organisasjonen. Vi har fokus på å jobbe systematisk med å identifisere, koordinere og bruke ressursene i mangfoldet for å oppnå våre mål og levere på vårt samfunnsoppdrag. Vi gjør forskjellene relevante og skaper trygghet for ulikheter i hverdagen.

Ved utgangen av året, besto administrasjonen av 2 kvinner og 3,6 menn. UKM Norges leder er kvinne. En kvinne var i svangerskapspermisjon deler av året. UKM Norge har en ansatt med annen kulturell bakgrunn og annet morsmål enn norsk. UKM Norge er en IA bedrift.

Styret og styremøter

Det er fire kvinner og tre menn i styret. Vararepresentanter har møterett på alle møter. Det ble avholdt sju styremøter i 2024. På Fylkestinget i desember 2024 ble nytt styre valgt. Kjønnsbalansen med fire kvinner og tre menn videreføres i neste styreperiode. UKM Norge har kvinnelig styreleder.

FNs bærekraftsmål

Bærekraftsmålene står sentralt i UKMs verdigrunnlag. I strategi og arbeid svarer vi ut mål 8,6 ved å gi unge jobb og karrieremuligheter, mål 16,6 gjennom nettverksbygging mellom aktører, mål 5,1 ved aktivt å motarbeide diskriminering, mål 13 gjennom miljøvennlige festivaler, og ikke minst betyr UKM mye for mål 11 "bærekraftige lokalsamfunn".

Strategisk arbeid

UKM Norge fikk ny strategiplan 1. januar 2024. For perioden fram mot 2027 er satsingsområdene:

- **Forankring**
- **Samarbeid**
- **Helhetstenking**

- Tydelighet
- Synlighet

Den fysiske møteplassen - der ung kultur møtes

UKM Norges fokus framover er å videreutvikle de verktøy som setter UKM nettverket i stand til å jobbe med UKM på regionalt og lokalt nivå, samt fortsette å arbeide i partnerskap på nasjonalt nivå. For å ha et solid kunnskapsgrunnlag og for å sikre best mulig leveranse innenfor våre satsingsområder, har UKM Norge igangsatt en behovskartlegging på nasjonalt, regionalt og lokalt nivå. Dette arbeidet vil legge til rette for videre arbeid inn i 2025, for å sikre at UKM Norge leverer i tråd med sin rolle og oppdrag.

SIGNATURES

ALLEKIRJOITUKSET

UNDERSKRIFTER

SIGNATURER

UNDERSKRIFTER

This documents contains 4 pages before this page
Dokumentet inneholder 4 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 4 sivua ennen tätä sivua
Dette dokument indeholder 4 sider før denne side

Detta dokument innehåller 4 sidor före denna sida

authority to sign
representative
custodial

asemavaltuus
nimenkirjoitusoikeus
huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt
firmateckningsrätt
förvaltare

autoritet til å signere
representant
foresatte/verge

myndighed til at underskrive
repræsentant
frihedsberøvende

SIGNATURES

ALLEKIRJOITUKSET

UNDERSKRIFTER

SIGNATURER

UNDERSKRIFTER

This documents contains 5 pages before this page
Dokumentet inneholder 5 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 5 sivua ennen tätä sivua
Dette dokument indeholder 5 sider før denne side

Detta dokument innehåller 5 sidor före denna sida

authority to sign
representative
custodial

asemavaltuus
nimenkirjoitusoikeus
huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt
firmateckningsrätt
förvaltare

autoritet til å signere
representant
foresatte/verge

myndighed til at underskrive
repræsentant
frihedsberøvende

Revisor orienterer om revisjonsberetningen til UKM Norge Trøndelag FKF

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Trøndelag fylkeskommune

Møtedato

20.05.2025

Saknr

23/25

Saksbehandler Torbjørn Brandt

Arkivkode FE-216

Arkivsaknr 24/499 - 22

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar revisors redegjørelse om årsoppgjøret og revisjonsberetning for 2024 til UKM Norge Trøndelag FKF, til orientering.

Vedlegg

Revisjonsberetning 2024 - UKM Norge Trøndelag FKF

Utrykt vedlegg

L22.06.2018 nr. 83 Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven)

Saksopplysninger

I denne saken vil revisor orientere kontrollutvalget om årsregnskapet og styrets beretning for 2024 til UKM Norge Trøndelag FKF, er avlagt i samsvar med lov og forskrift eller ikke.

Fristen for å avlegge revisjonsberetningen er 15. april.

Vurdering og konklusjon

Revisjonsberetningen er datert 16.februar og dermed innenfor fristen. Det er ikke utarbeidet nummerert brev for 2024. Revisor har avlagt en såkalt ren beretning. Dette betyr at revisor ikke har funnet forhold av betydning for revisors konklusjon om at årsregnskapet og årsrapporten er avlagt i samsvar med lov og forskrift.

Sekretariatet anbefaler utvalget om å ta revisors redegjørelse om årsoppgjøret og revisjonsberetningen til orientering.

Til fylkestinget i
Trøndelag fylkeskommune

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for UKM Norge Trøndelag FKF som viser et netto driftsresultat på kr 1 378 592. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2024, bevilgningsoversikt drift og investering, økonomisk oversikt drift og oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet.

Etter vår mening

- oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav, og
- gir årsregnskapet i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen per 31. desember 2024, og av resultatet for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med kommunelovens regler og god kommunale regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge og International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av foretaket i samsvar med kravene i relevante lover og forskrifter i Norge, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentede revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Årsberetningen og annen øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for informasjon i årsberetningen og den øvrige informasjonen som er publisert sammen med årsregnskapet. Øvrig informasjon omfatter den lovbestemte årsberetningen og annen informasjon i styrets beretning. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker verken informasjon i årsberetningen eller annen øvrig informasjon.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen og annen øvrig informasjon. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom årsberetningen, annen øvrig informasjon og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i årsberetningen og annen øvrig informasjon fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen eller annen øvrig informasjon fremstår som vesentlig feil. Vi uttaler oss om årsberetningen vedtatt 12.02.2025 og har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav og
- at opplysningene om økonomi i årsberetningen stemmer overens med årsregnskapet.

Vi henviser for øvrig til avsnittet «Uttalelse om redegjørelse for vesentlige budsjettavvik» under uttalelse om øvrige lovmessige krav.

Styret og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir en dekkende fremstilling i samsvar med kommunelovens bestemmelser og god kommunal regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som anses nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver vises det til:
www.nkrf.no/revisjonsberetninger – revisjonsberetning nr. 3

Uttalelse om øvrige lovmessige krav**Konklusjon om registrering og dokumentasjon**

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE)3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av foretakets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Uttalelse om redegjørelse for vesentlige budsjettavvik

Vi har utført et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet, i forbindelse med UKM Norge Trøndelag FKFs redegjørelse for vesentlige budsjettavvik, enten det skyldes beløpsmessige avvik eller avvik fra styrets premisser for bruken av bevilgningene.

Konklusjon

Basert på de utførte handlingene og innhentede bevis er vi ikke kjent med forhold som gir grunn til å tro at årsberetningen ikke gir dekkende opplysninger om vesentlige budsjettavvik.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver vises det til:
www.nkrf.no/revisjonsberetninger – revisjonsberetning nr. 3

Steinkjer, 16. februar 2025

Knut Tanem
statsautorisert revisor
oppdragsansvarlig

Kontrollutvalgets uttalelse om årsregnskapet og beretningen fra styret til UKM Norge Trøndelag FKF

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Trøndelag fylkeskommune

Møtedato

20.05.2025

Saknr

24/25

Saksbehandler Torbjørn Brandt

Arkivkode FE-216

Arkivsaknr 24/499 - 23

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget vedtar uttalelse om UKM Norge Trøndelag FKF sitt årsregnskap og styrets beretning for 2024.

Kontrollutvalgets uttalelse sendes fylkestinget med kopi til fylkesutvalget.

Vedlegg

Kontrollutvalgets uttalelse om årsregnskapet og beretningen fra styret til UKM Norge Trøndelag FKF

Saksopplysninger

Kontrollutvalget skal uttale seg om årsregnskapet og beretningen for UKM Norge Trøndelag FKF til fylkestinget. Fylkesting skal ha kopi av uttalelsen. Uttalelsen skal være lagt ved behandlingen av saken før fylkesutvalget innstiller til vedtak i saken om årsregnskapet og beretningen til fylkestinget.

Utkast til kontrollutvalgets uttalelse er vedlagt.

Vurdering og konklusjon

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven, forskrifter og god regnskapsskikk for små foretak. Fristen for å avlegge regnskapet er 22. februar. UKM Norge Trøndelag FKF sitt årsregnskap ble avlagt 3. februar og dermed innenfor fristen. Regnskapet viser et netto driftsresultat på 1 378 592 kroner.

Styrets beretning ble signert 19.februar. og dermed levert innen fristen som er 31. mars. Beretningen inneholder nødvendig informasjon.

Revisor bekrefter i revisjonsberetningen at regnskapet og beretningen oppfyller de kravene til form og innhold som lov og forskrift krever. Revisjonsberetningen ble avlagt 16. februar og dermed innenfor fristen. Revisjonsberetningen er levert som en ren beretning.

Revisoren som har revidert regnskapet tilfredsstiller lov- og forskriftskravene.

Sekretariatet anbefaler på denne bakgrunnen at kontrollutvalget gir en uttalelse i samsvar med det vedlagte forslaget. Kontrollutvalget kan likevel forandre uttalelsen, helt eller delvis.

Til fylkestinget

Kontrollutvalgets uttalelse om årsregnskap og beretning fra styret til UKM Norge Trøndelag FKF

Kontrollutvalget har i kontrollutvalgets møte, den 20 mai 2025, vedtatt følgende uttalelse om årsregnskapet og beretningen fra styret til UKM Norge Trøndelag FKF.

I revisjonsberetning bekrefter revisor at regnskapet og årsrapporten til UKM Norge Trøndelag FKF er i samsvar med lover, forskrifter og god kommunal regnskapsskikk.

Kontrollutvalget har fått muntlige orienteringer fra daglig leder og fra foretakets regnskapsrevisor. Kontrollutvalget har blitt orientert om regnskapsrevisorens arbeid gjennom året og i forbindelse med årsoppgjøret.

Kontrollutvalget er ikke kjent med forhold som har betydning for fylkestingets eller fylkesutvalgets behandling og godkjenning av årsregnskapet eller beretningen fra styret.

Kontrollutvalget anbefaler fylkestinget godkjenner årsregnskapet og beretningen fra styret til UKM Norge Trøndelag FKF for 2024.

Kontrollutvalget, 20. mai 2025

Kopi: Fylkesutvalget

Fylkesdirektøren i Trøndelag fylkeskommune orienterer om årsregnskapene og årsberetningen for 2024

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Trøndelag fylkeskommune

Møtedato

20.05.2025

Saknr

25/25

Saksbehandler Torbjørn Brandt

Arkivkode FE-216

Arkivsaknr 24/499 - 13

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar fylkesdirektørens redegjørelse om årsregnskapene og årsberetningen for 2024 til Trøndelag Fylkeskommune til orientering.

Vedlegg

Årsregnskap 2024 - Trøndelag fylkeskommune

Årsberetning 2024 - Trøndelag fylkeskommune

Saksopplysninger

Denne saken gir utvalget informasjon om fylkeskommunens årsregnskaper og årsberetning for 2024, samt eventuelle forhold av vesentlig betydning for den fylkeskommunale driften.

Årsregnskapet viser hvilke inntekter og utgifter fylkeskommunen hadde i løpet av fjoråret, hva fylkeskommunen eier, hvor stor gjelden er og hvilken type gjeld fylkeskommunen har.

Årsberetningen beskriver forhold som er vesentlige for å bedømme fylkeskommunens samlede virksomhet. Den skal inneholde:

- Økonomisk utvikling og stilling
- Større avvik mellom budsjett og regnskap
- Avvik fra kommunestyrets premisser for bruk av midler
- Måloppnåelse og andre vesentlige ikke-økonomiske forhold
- Tiltak for å sikre høy etisk standard
- Status for likestilling mellom kjønnene.
- Kommunens tiltak for å oppfylle arbeidsgivers aktivitetsplikt etter likestillings- og diskrimineringsloven

Fylkesdirektøren, eller den fylkesdirektøren utpeker, vil orientere kontrollutvalget om hovedtrekkene i årsregnskapene og årsberetningen.

Vurdering og konklusjon

Kontrollutvalget er pålagt å utarbeide en uttalelse til fylkeskommunes årsregnskaper og årsberetning. For at kontrollutvalget skal ha et forsvarlig saksgrunnlag for å avgi en uttalelse er fylkesdirektøren bedt om å redegjøre for hovedtrekkene i årsregnskapet og årsberetningen. Om det ikke kommer fram nye saksopplysninger anbefaler sekretariatet at kontrollutvalget tar saken til orientering

Årsregnskap 2024

Trøndelag fylkeskommune

Innhold

Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 første ledd.....	3
Kommentar til skjema § 5-4 Bevilgningsoversikt - drift	3
Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 andre ledd.....	4
Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 første ledd.....	6
Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 andre ledd.....	7
1. Investeringer i varige driftsmidler	7
2. Tilskudd til andres investeringer.....	10
3. Investeringer i aksjer og andeler	10
4. Utlån.....	10
Økonomisk oversikt drift etter § 5-6	13
Økonomisk oversikt etter §5-9 drift og investering	15
Note 1 - Arbeidskapital	18
Note 2 - Kapitalkonto.....	19
Note 3 - Prinsippendringer	19
Note 4 - Anleggsmidler	20
Note 5 - Aksjer og andeler	21
Note 6 - Utlån	22
Note 7 - Markedsbaserte finansielle omløpsmidler og derivater	22
Note 8 - Rentesikring	22
Note 9 - Langsiktig gjeld.....	24
Note 10 - Avdrag på lån	25
Note 11 - Pensjoner	26
Note 12 - Garantiansvar	29
Note 13 - Egenkapital og fond, avsetning og bruk	30
Note 14 - Selvkostområder.....	31
Note 15 - Salg av finansielle anleggsmidler	31
Note 16 - Ytelser ledende personer	32
Note 17 - Godtgjørelse revisor	32
Note 18 - Organisering av virksomheten, utskillelse av virksomhet	33
Note 19 - Tannhelsetjenesten	34

Årsregnskap 2024

Note 20 - Større investeringsprosjekt	39
Note 21 - Interkommunalt samarbeid Frøya kultur og kompetansesenter	39
Note 22 - Enheter i det konsoliderte regnskapet	39
Note 23 - Usikre forpliktelser	40
Note 24 - Vesentlige forpliktelser, avtaler	40
Forskriftsskjema for konsoliderte selskap	41
Økonomisk oversikt drift etter § 5-6	41
Bevilgningsoversikt investering etter §5-5 første ledd.....	42
Balanseregnskapet etter § 5-8.....	43
Note 1 til 6 konsolidert regnskap	44
Note 1 Arbeidskapital	44
Note 2 Anleggsmidler	44
Note 3 Egenkapital og fond, avsetning og bruk.....	46
Note 4 Enheter i det konsoliderte regnskapet	46
Note 5 Mellomværende mellom selskaper	46
Note 6 Pensjon.....	46

Årsregnskap 2024

Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 første ledd

Beløp i 1000

	Note	Regnskap 2023	Oppr. bud. 2024	Politisk vedtatt budsjett 2024	Regnskap 2024	Avvik i kr	Rev. bud. 2024	Avvik i kr
Rammetilskudd		-4 604 124	-4 888 875	-4 960 518	-4 914 400	-46 118	-4 960 518	-46 118
Inntekts- og formuesskatt		-3 294 302	-3 434 388	-3 374 388	-3 362 274	-12 114	-3 374 388	-12 114
Andre generelle driftsinntekter		-83 566	-140 300	-223 500	-237 099	13 599	-223 500	13 599
Sum generelle driftsinntekter		-7 981 992	-8 463 563	-8 558 406	-8 513 773	-44 633	-8 558 406	-44 633
Korrigert sum bevilgninger drift, netto		7 972 564	7 479 052	7 484 320	8 298 188	-813 868	8 387 396	89 208
Avskrivninger	4	0	0	0	0	0	0	0
Sum netto driftsutgifter		7 972 564	7 479 052	7 484 320	8 298 188	-813 868	8 387 396	89 208
Brutto driftsresultat		-9 429	-984 511	-1 074 086	-215 585	-858 501	-171 010	44 575
Renteinntekter		-324 456	-404 513	-367 513	-356 225	-11 288	-367 513	-11 288
Utbytter		-1 935	0	0	0	0	0	0
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler		-30 626	-20 000	-33 000	-34 621	1 621	-33 000	1 621
Renteutgifter		593 604	757 359	733 359	733 022	337	733 359	337
Avdrag på lån	10	460 349	478 362	478 362	478 362	0	478 362	0
Netto finansutgifter		696 937	811 208	811 208	820 538	-9 330	811 208	-9 330
Motpost avskrivninger	4	-799 334	0	0	-862 548	862 548	-862 548	0
Netto driftsresultat		-111 826	-173 303	-262 878	-257 595	-5 283	-222 350	35 245
Disponering eller dekning av netto driftsresultat								
Overføring til investering	13	291 545	188 440	342 634	460 143	-117 509	391 482	-68 661
Avsetninger til bundne driftsfond	13	458 970	9 941	9 941	550 291	-540 350	15 177	-535 115
Bruk av bundne driftsfond	13	-440 463	-1 626	-1 626	-631 034	629 408	-62 554	568 480
Avsetninger til disposisjonsfond	13	151 135	35 837	155 937	170 419	-14 481	155 937	-14 481
Bruk av disposisjonsfond	13	-349 362	-59 289	-244 008	-292 224	48 216	-277 692	14 531
Dekning av tidligere års merforbruk i driftsregnskapet		0	0	0	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat		111 826	173 303	262 878	257 595	5 283	222 350	-35 245
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)		0	0	0	0	0	0	0

Kommentar til skjema § 5-4 Bevilgningsoversikt - drift

Avskrivninger i 5-4.1 inngår i sum bevilgning netto iht 5-4.2

Årsregnskap 2024

Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 andre ledd

Beløp i 1000

Note	Regnskap 2023	Oppr. bud. 2024	Politisk vedtatt budsjett 2024	Regnskap 2024	Avvik i kr	Rev. bud. 2024	Avvik i kr
Politisk ledelse og kontroll	68 641	60 952	66 452	64 567	1 885	66 452	1 885
Administrasjon	308 268	311 915	312 783	296 271	16 512	311 721	15 450
Herav:							
Overføring til investering	0	0	0	3 047	-3 047	3 047	0
Bruk av bundne driftsfond	-2	0	0	0	0	0	0
Eiendom	365 192	194 616	207 043	387 342	-180 299	382 840	-4 502
Herav:							
Overføring til investering	395	0	0	0	0	0	0
Avsetninger til bundne driftsfond	534	0	0	0	0	0	0
Bruk av bundne driftsfond	-980	0	0	0	0	0	0
Kompetanse	3 508 505	3 323 074	3 300 088	3 594 811	-294 723	3 591 378	-3 434
Herav:							
Overføring til investering	37 156	0	0	44 672	-44 672	44 672	0
Avsetninger til bundne driftsfond	106 513	9 628	9 628	120 997	-111 369	677	-120 320
Bruk av bundne driftsfond	-91 612	-1 626	-1 626	-93 662	92 036	-6 345	87 317
Bruk av disposisjonsfond	0	0	0	-33 684	33 684	-33 684	0
Regional utvikling	146 829	160 114	162 730	151 808	10 922	160 333	8 525
Herav:							
Avsetninger til bundne driftsfond	29 223	0	0	20 210	-20 210	2 500	-17 710
Bruk av bundne driftsfond	-25 440	0	0	-28 664	28 664	-30 241	-1 577
Samferdsel	1 481 154	1 635 902	1 605 102	1 582 172	22 931	1 612 742	30 570
Herav:							
Overføring til investering	25 000	0	0	0	0	0	0
Avsetninger til bundne driftsfond	276 262	0	0	369 963	-369 963	0	-369 963
Bruk av bundne driftsfond	-285 917	0	0	-388 354	388 354	0	388 354
Bruk av disposisjonsfond	-25 000	0	0	-86	86	0	86
Kultur og folkehelse	300 298	296 293	297 693	298 409	-716	295 930	-2 480
Herav:							
Overføring til investering	657	0	0	0	0	0	0
Avsetninger til bundne driftsfond	44 961	0	0	34 964	-34 964	12 000	-22 964
Bruk av bundne driftsfond	-18 622	0	0	-33 455	33 455	-25 968	7 487
Bruk av disposisjonsfond	0	0	0	-2 626	2 626	0	2 626
Veg	1 579 702	1 089 431	1 110 331	1 594 308	-483 976	1 598 963	4 656
Herav:							
Overføring til investering	22 874	0	0	68 661	-68 661	0	-68 661
Avsetninger til bundne driftsfond	95	0	0	4 157	-4 157	0	-4 157
Bruk av bundne driftsfond	-17 874	0	0	-85 518	85 518	0	85 518
Tannhelse	341 113	343 813	344 656	358 210	-13 554	357 668	-543
Herav:							
Overføring til investering	4 600	0	0	1 129	-1 129	1 129	0
Avsetninger til bundne driftsfond	1 384	313	313	0	313	0	0

Årsregnskap 2024

Note	Regnskap 2023	Oppr. bud. 2024	Politisk vedtatt budsjett 2024	Regnskap 2024	Avvik i kr	Rev. bud. 2024	Avvik i kr
Bruk av bundne driftsfond	-16	0	0	-1 381	1 381	0	1 381
Finansiering	-42 949	71 255	85 755	-29 341	115 096	-22 844	6 497
Netto styringsramme	8 056 754	7 487 367	7 492 635	8 298 557	-805 923	8 355 182	56 625
Herav:							
Overføring til investering	90 683	0	0	117 509	-117 509	48 848	-68 661
Administrasjon	0	0	0	3 047	-3 047	3 047	0
Eiendom	395	0	0	0	0	0	0
Kompetanse	37 156	0	0	44 672	-44 672	44 672	0
Samferdsel	25 000	0	0	0	0	0	0
Kultur og folkehelse	657	0	0	0	0	0	0
Veg	22 874	0	0	68 661	-68 661	0	-68 661
Tannhelse	4 600	0	0	1 129	-1 129	1 129	0
Avsetninger til bundne driftsfond	458 970	9 941	9 941	550 291	-540 350	15 177	-535 115
Eiendom	534	0	0	0	0	0	0
Kompetanse	106 513	9 628	9 628	120 997	-111 369	677	-120 320
Regional utvikling	29 223	0	0	20 210	-20 210	2 500	-17 710
Samferdsel	276 262	0	0	369 963	-369 963	0	-369 963
Kultur og folkehelse	44 961	0	0	34 964	-34 964	12 000	-22 964
Veg	95	0	0	4 157	-4 157	0	-4 157
Tannhelse	1 384	313	313	0	313	0	0
Bruk av bundne driftsfond	-440 463	-1 626	-1 626	-631 034	629 408	-62 554	568 480
Administrasjon	-2	0	0	0	0	0	0
Eiendom	-980	0	0	0	0	0	0
Kompetanse	-91 612	-1 626	-1 626	-93 662	92 036	-6 345	87 317
Regional utvikling	-25 440	0	0	-28 664	28 664	-30 241	-1 577
Samferdsel	-285 917	0	0	-388 354	388 354	0	388 354
Kultur og folkehelse	-18 622	0	0	-33 455	33 455	-25 968	7 487
Veg	-17 874	0	0	-85 518	85 518	0	85 518
Tannhelse	-16	0	0	-1 381	1 381	0	1 381
Bruk av disposisjonsfond	-25 000	0	0	-36 396	36 396	-33 684	2 712
Kompetanse	0	0	0	-33 684	33 684	-33 684	0
Samferdsel	-25 000	0	0	-86	86	0	86
Kultur og folkehelse	0	0	0	-2 626	2 626	0	2 626
Korrigert sum bevilgninger drift, netto	7 972 564	7 479 052	7 484 320	8 298 188	-813 868	8 387 396	89 208
Politisk ledelse og kontroll	68 641	60 952	66 452	64 567	1 885	66 452	1 885
Administrasjon	308 269	311 915	312 783	293 224	19 559	308 674	15 450
Eiendom	365 243	194 616	207 043	387 342	-180 299	382 840	-4 502
Kompetanse	3 456 448	3 315 072	3 292 086	3 556 489	-264 403	3 586 059	29 570
Regional utvikling	143 046	160 114	162 730	160 262	2 469	188 074	27 812
Samferdsel	1 490 809	1 635 902	1 605 102	1 600 648	4 454	1 612 742	12 093
Kultur og folkehelse	273 302	296 293	297 693	299 527	-1 833	309 897	10 371
Veg	1 574 608	1 089 431	1 110 331	1 607 009	-496 677	1 598 963	-8 046
Tannhelse	335 145	343 501	344 344	358 462	-14 119	356 538	-1 924
Finansiering	-42 949	71 255	85 755	-29 341	115 096	-22 844	6 497

Årsregnskap 2024

Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 første ledd

Beløp i 1000

	Note	Regnskap 2023	Oppr. bud. 2024	Politisk vedtatt budsjett 2024	Regnskap 2024	Avvik i kr	Rev. bud. 2024	Avvik i kr
Investeringer i varige driftsmidler	4	2 745 073	2 038 010	2 255 213	2 756 795	-501 582	2 321 186	-435 609
Tilskudd til andres investeringer		1 686	0	3 000	1 433	1 567	3 000	1 567
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	5	15 636	3 900	25 619	27 380	-1 761	25 621	-1 760
Utlån av egne midler	6	0	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	10	2 921	0	0	0	0	0	0
Sum investeringsutgifter		2 765 317	2 041 910	2 283 832	2 785 608	-501 776	2 349 807	-435 802
Kompensasjon for merverdiavgift		-489 090	-290 887	-321 700	-489 657	167 958	-331 895	157 762
Tilskudd fra andre		-616 156	-161 200	-74 200	-458 359	384 159	-81 010	377 349
Salg av varige driftsmidler	4	-25 849	-94 000	-149 200	-152 085	2 885	-149 220	2 865
Salg av finansielle anleggsmidler	15	-48	0	0	-4 329	4 329	0	4 329
Utdeling fra selskaper		0	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	6	-4 117	0	0	-3 617	3 617	0	3 617
Bruk av lån	9	-1 205 643	-1 307 383	-1 396 098	-1 211 814	-184 284	-1 390 598	-178 784
Sum investeringsinntekter		-2 340 902	-1 853 470	-1 941 198	-2 319 860	378 662	-1 952 723	367 137
Overføring fra drift	13	-291 545	-188 440	-342 634	-460 143	117 509	-391 527	68 616
Avsetninger til bundne investeringsfond	13	55 544	0	0	37 052	-37 052	110	-36 943
Bruk av bundne investeringsfond	13	-36 414	0	0	-42 658	42 658	-5 666	36 992
Avsetninger til ubundet investeringsfond	13	0	0	0	0	0	0	0
Bruk av ubundet investeringsfond	13	-152 000	0	0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket beløp		0	0	0	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger		-424 415	-188 440	-342 634	-465 748	123 114	-397 083	68 665
Fremført til inndekning i senere år (udekket)		0	0	0	0	0	0	0

Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 andre ledd

1. Investeringer i varige driftsmidler

Beløp i 1000

	Note	Regnskap 2023	Oppr. bud. 2024	Politisk vedtatt budsjett 2024	Regnskap 2024	Avvik i kr	Rev. bud. 2024	Avvik i kr
Administrasjon								
Admin og fellestjenester		3 458	0	0	0	0	0	0
Nytt Fylkeshus Steinkjer		1 832	15 900	16 703	12 036	4 667	16 703	4 667
Ladejarlen skoleanlegg		60	0	0	0	0	0	0
Diverse investeringer administrasjon		0	0	0	3 809	-3 809	3 809	0
Sum Administrasjon		5 350	15 900	16 703	15 845	858	20 512	4 667
Eiendom								
Fylkets hus Trondheim		826	5 300	4 438	3 542	896	4 438	896
Omsetningsutgifter ved salg		0	0	0	1 084	-1 084	0	-1 084
Sum Eiendom		826	5 300	4 438	4 626	-188	4 438	-188
Kompetanse								
Admin og fellestjenester		2 089	0	0	0	0	0	0
Charlottenlund videregående skole		12 380	37 200	47 463	28 437	19 026	47 463	19 026
Cissi Klein videregående skole		296 946	340 000	454 260	470 179	-15 919	454 260	-15 919
Fosen videregående skole		51 476	100 000	93 118	88 342	4 776	93 118	4 776
Guri Kunna videregående skole		2 318	40 000	15 153	11 042	4 111	15 153	4 111
Kyrksæterøra videregående skole		52 974	0	2 000	985	1 015	2 000	1 015
Johan Bojer videregående skole		117 353	0	2 500	119	2 381	2 500	2 381
Levanger videregående skole		580	0	0	0	0	0	0
Malvik videregående skole		0	10 500	0	0	0	0	0
Melhus videregående skole		26 714	9 000	32 472	22 195	10 277	32 472	10 277
Meråker videregående skole		1 117	760	343	15	328	343	328
Mære landbruksskole		266	450	898	73	825	898	825
Olav Duun videregående skole		-1 382	0	0	0	0	0	0
Ole Vig videregående skole		281	4 400	0	0	0	0	0
Oppdal videregående skole		12 834	0	1 500	-1 981	3 481	1 500	3 481
Orkdal videregående skole		1 913	4 000	3 298	73	3 225	3 298	3 225
Røros videregående skole		43 436	0	11 000	8 411	2 589	11 000	2 589
Skjetlein videregående skole		1 053	20 900	5 000	4 772	228	5 000	228
Tiller videregående skole		7 502	0	4 000	3 755	245	4 000	245
Trondheim katedralskole		157 637	235 000	289 800	334 066	-44 266	289 800	-44 266

Årsregnskap 2024

	Note	Regnskap 2023	Oppr. bud. 2024	Politisk vedtatt budsjett 2024	Regnskap 2024	Avvik i kr	Rev. bud. 2024	Avvik i kr
Verdal videregående skole		153 259	150 000	237 782	277 126	-39 344	237 782	-39 344
Ytre Namdal videregående skole		0	0	7 813	5 401	2 412	7 813	2 412
Åfjord videregående skole		65 750	0	600	1 252	-652	600	-652
Skolebruksplan		5 283	1 300	658	3 712	-3 054	658	-3 054
Bedre skolebygg		8 928	5 200	3 137	119	3 018	3 137	3 018
Energi- og miljøinvestering skolebygg		2 505	5 200	2 378	3 316	-938	2 378	-938
Teknisk oppgradering skolebygg		28 679	20 700	8 666	8 274	392	8 666	392
Utstyr skoler, finansiert fra driftramme		57 202	0	0	60 848	-60 848	60 848	0
Utstyr THYF, finansiert av drift		1 318	0	0	0	0	0	0
Sum Kompetanse		1 110 409	984 610	1 223 839	1 330 531	-106 692	1 284 687	-45 844
Regional utvikling								
Inventar		322	0	0	0	0	0	0
Sum Regional utvikling		322	0	0	0	0	0	0
Samferdsel								
Miljøpakken (MP) samlet		0	0	0	46	-46	0	-46
prosjektportefølje								
Bussdepot Trondheim		2 211	94 100	3 227	3 578	-351	3 227	-351
Hvilebrakker		2 270	0	1 339	1 365	-26	1 339	-26
Knutepunktutvikling		1 109	15 700	15 095	220	14 875	15 095	14 875
Kollektiv infrastruktur		0	5 400	5 400	1 204	4 196	5 400	4 196
Søkeportal skoleskyss		0	0	541	170	371	541	371
Ferje- og hurtigbåtkai		3 958	0	10 092	8 426	1 666	10 092	1 666
Eidshaug								
Endring ferjekai for å tilfredsstille nye krav N400		0	26 200	26 200	6 610	19 590	26 200	19 590
Ferjekai Dyrøy		20 208	0	0	665	-665	0	-665
Fremtidige ferjekaier		138	0	0	0	0	0	0
Ladeinfrastruktur hurtigbåtkai		37 894	7 400	20 683	15 351	5 332	20 683	5 332
Trondheim terminal		2 659	0	0	-188	188	0	188
Sum Samferdsel		70 447	148 800	82 577	37 448	45 129	82 577	45 129
Kultur og folkehelse								
Diverse investeringer kulturaktivitet		500	0	0	0	0	0	0
Sum Kultur og folkehelse		500	0	0	0	0	0	0
Veg								
Fosenvegene		103 007	52 200	11 746	-13 351	25 097	11 746	25 097
Laksevevegen del 1		6 570	0	0	20	-20	19	-1
Fosenvegene 3		8	2 100	1 132	12	1 120	1 132	1 120
Laksevegen Trinn 2		27 014	0	13 450	11 720	1 730	13 431	1 711
Fv 17/720 Østvik - Sprova/Malm		-811	0	973	222	751	973	751
Fv 704 Rødde-Tanem		-1 485	0	3 135	858	2 277	3 135	2 277
Fv714 Dolmsundbrua		0	0	515	0	515	515	515
Bompengeutredning		901	0	4 036	63	3 973	4 036	3 973
Fv6448 Knarrlagsund bru		116	15 600	27 020	21 751	5 269	27 020	5 269
Laksevegen nord		7 422	20 900	34 139	24 006	10 133	34 139	10 133
Jøa til land		842	6 800	5 922	7 018	-1 096	5 922	-1 096

Årsregnskap 2024

	Note	Regnskap 2023	Oppr. bud. 2024	Politisk vedtatt budsjett 2024	Regnskap 2024	Avvik i kr	Rev. bud. 2024	Avvik i kr
Orkdalspakken		2 388	4 400	5 688	529	5 159	5 688	5 159
Fv6874 Rundkjøring		0	0	4 000	2 512	1 488	4 000	1 488
Levanger vgs								
Mindre veganlegg		31 758	21 400	52 400	39 735	12 665	52 400	12 665
Mindre bruanelgg		4 891	0	1 300	5 537	-4 237	5 200	-337
Frøya tunellen, forskriftstiltak		33 588	243 000	171 680	34 747	136 933	171 680	136 933
Frøya tunellen, fornyingsstiltak		329 648	86 600	86 695	271 135	-184 440	86 695	-184 440
Fornyingsprogram inkl. veglys		241 310	136 700	197 965	210 873	-12 908	204 465	-6 408
Fornyning bru		77 073	68 100	73 952	47 007	26 945	70 052	23 045
Gang og sykkelveger		70 372	90 700	72 069	62 494	9 575	82 069	19 575
Trafikksikkerhetstiltak		8 100	5 200	9 701	8 394	1 307	9 701	1 307
Miljøtiltak		6 309	14 000	16 868	17 678	-810	16 868	-810
Planlegging		13 705	10 000	13 945	5 722	8 223	-2 555	-8 277
Grunnerverv		45	0	0	59	-59	0	-59
Skredsikring		490	0	-1 354	417	-1 771	-1 354	-1 771
Miljøpakken tilskudd fra TRFK		0	0	13 381	0	13 381	97 481	97 481
Miljøpakken (MP) samlet prosjektportefølje		585 357	84 100	84 100	606 541	-522 441	0	-606 541
Sum Veg		1 548 619	861 800	904 458	1 365 696	-461 238	904 458	-461 238
Tannhelse								
Oppgradering tannklinikker		1 882	2 600	2 302	1 259	1 043	2 302	1 043
Meldal tannklinikk		1 719	0	814	63	751	814	751
Hitra tannklinikk		0	5 200	5 200	7	5 193	5 200	5 193
Åfjord tannklinikk		0	6 000	6 000	5	5 995	6 000	5 995
Malvik tannklinikk		0	7 800	7 800	0	7 800	7 800	7 800
Melhus tannklinikk		0	0	1 082	0	1 082	1 082	1 082
Stjørdal tannklinikk		25	0	0	0	0	0	0
Diverse investeringer tannhelse		4 975	0	0	1 316	-1 316	1 316	0
Sum Tannhelse		8 601	21 600	23 198	2 649	20 549	24 514	21 865
Investeringer i varige driftsmidler		2 745 073	2 038 010	2 255 213	2 756 795	-501 582	2 321 186	-435 609

Årsregnskap 2024

2. Tilskudd til andres investeringer

Beløp i 1000

	Note	Regnskap 2023	Oppr. bud. 2024	Politisk vedtatt budsjett 2024	Regnskap 2024	Avvik i kr	Rev. bud. 2024	Avvik i kr
Finansiering investering		1 659	0	3 000	0	3 000	3 000	3 000
MP Fv. 6654 Ringvålvegen, fortau, Nytrøringen-Skogly Fv 17/720 Dyrstad- Østvik		0	0	0	4	-4	0	-4
Fv717 Sund-Bradden - byggherrekost (Fosen1/2)		25	0	0	0	0	0	0
MP Fv. 6650 Kongens Gate (17102M)		0	0	0	29	-29	0	-29
Batterigata (Forberedende arbeid til Kongens Gate)		0	0	0	200	-200	0	-200
Fv763 Lein-Binde- Gusthaugen gsv		2	0	0	0	0	0	0
Tilskudd til andres investeringer		1 686	0	3 000	1 433	1 567	3 000	1 567

3. Investeringer i aksjer og andeler

Beløp i 1000

	Note	Regnskap 2023	Oppr. bud. 2024	Politisk vedtatt budsjett 2024	Regnskap 2024	Avvik i kr	Rev. bud. 2024	Avvik i kr
Egenkapitalinnskudd KLP		3 633	3 900	3 900	3 834	66	3 900	66
Finansiering investering		10 000	0	0	0	0	0	0
Finanstransaksjoner - Kjøp av aksjer og andeler		2 000	0	21 719	23 545	-1 826	21 719	-1 826
Andelskapital Allskog Mære vgs		3	0	0	2	-2	2	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper		15 636	3 900	25 619	27 380	-1 761	25 621	-1 760

4. Utlån

Beløp i 1000

	Note	Regnskap 2023	Oppr. bud. 2024	Politisk vedtatt budsjett 2024	Regnskap 2024	Avvik i kr	Rev. bud. 2024	Avvik i kr
Utlån av egne midler		0	0	0	0	0	0	0
Sum del 1-4		2 762 396	2 041 910	2 283 832	2 785 608	-501 776	2 349 807	-435 802

Balanseregnskapet etter § 5-8

§ 5-8. Balanseregnskapet

Tall i 1000 kroner

Note

Regnskap 2024

Regnskap 2023

EIENDELER			
A. Anleggsmidler		34 054 453	31 836 906
I. Varige driftsmidler		28 203 773	26 307 217
1. Faste eiendommer og anlegg	4	27 943 905	26 082 505
2. Utstyr, maskiner og transportmidler	4	259 868	224 712
II. Finansielle anleggsmidler		415 049	393 062
1. Aksjer og andeler	5	331 617	306 014
2. Obligasjoner		0	0
3. Utlån	6	83 431	87 048
III. Immaterielle eiendeler		0	0
IV. Pensjonsmidler		5 435 632	5 136 627
B. Omløpsmidler		4 181 008	4 394 025
I. Bankinnskudd og kontanter		2 354 752	2 671 242
II. Finansielle omløpsmidler		683 574	648 953
1. Aksjer og andeler	7	683 574	648 953
2. Obligasjoner		0	0
3. Sertifikater		0	0
4. Derivater		0	0
III. Kortsiktige fordringer		1 142 683	1 073 830
1. Kundefordringer		166 262	122 626
2. Andre kortsiktige fordringer		555 804	529 327
3. Premieavvik	11	420 617	421 876
Sum eiendeler		38 235 461	36 230 932

Godkjent

[Carl-Jakob Midttun](#)

Fylkesdirektøren| 21.03.2025

Igangsatt av

[Lauritz Nicolai Løvaas Jessen](#)

Seksjon Regnskap

Årsregnskap 2024

EGENKAPITAL OG GJELD			
C. Egenkapital	13	-17 149 517	-16 235 309
I. Egenkapital drift		-1 964 591	-2 167 139
1. Disposisjonsfond	13	-1 230 106	-1 351 911
2. Bundne driftsfond	13	-734 485	-815 228
3. Merforbruk i driftsregnskapet		0	0
II. Egenkapital investering		-152 535	-158 140
1. Ubundet investeringsfond		-100 452	-100 452
2. Bundne investeringsfond		-52 083	-57 688
3. Udekket beløp i investeringsregnskapet		0	0
III. Annen egenkapital		-15 032 392	-13 910 031
1. Kapitalkonto	2	-15 186 220	-14 063 859
2. Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen drift		153 828	153 828
3. Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen investering		0	0
D. Langsiktig gjeld		-19 052 485	-17 828 613
I. Lån		-13 279 493	-12 417 355
1. Gjeld til kredittinstitusjoner	9	-8 994 493	-5 982 355
2. Obligasjonslån		-4 285 000	-6 435 000
3. Sertifikatlån		0	0
II. Pensjonsforpliktelse		-5 772 992	-5 411 258
E. Kortsiktig gjeld		-2 033 459	-2 167 009
I. Kortsiktig gjeld		-2 033 459	-2 167 009
1. Leverandørgjeld	14	-823 197	-877 640
2. Likviditetslån		0	0
3. Derivater		0	0
4. Annen kortsiktig gjeld		-1 210 262	-1 289 369
5. Premieavvik		0	0
Sum egenkapital og gjeld		-38 235 461	-36 230 932
F. Memoriakonti		0	0
I. Ubrukte lånemidler		184 252	55 566
II. Andre memoriakonti		0	0
III. Motkonto for memoriakontiene		-184 252	-55 566
Kontrollsum balanse		0	0

Årsregnskap 2024

Økonomisk oversikt drift etter § 5-6

Beløp i 1000

	Note	Regnskap 2023	Oppr. bud. 2024	Politisk vedtatt budsjett 2024	Regnskap 2024	Avvik i kr	Rev. bud. 2024	Avvik i kr
Rammetilskudd		-4 604 124	-4 888 875	-4 960 518	-4 914 400	-46 118	-4 960 518	-46 118
Inntekts- og formuesskatt		-3 294 302	-3 434 388	-3 374 388	-3 362 274	-12 114	-3 374 388	-12 114
Andre skatteinntekter		0	0	0	0	0	0	0
Andre overføringer og tilskudd fra staten		-496 142	-569 404	-652 604	-676 334	23 730	-661 022	15 312
Overføringer og tilskudd fra andre		-2 019 448	-1 323 843	-1 324 843	-2 265 329	940 486	-1 374 164	891 164
Brukerbetalinger		-73 378	-84 256	-84 256	-83 755	-501	-92 813	-9 058
Salgs- og leieinntekter		-243 754	-202 128	-202 128	-231 109	28 981	-194 680	36 429
Sum driftsinntekter		-10 731 149	-10 502 894	-10 598 737	-11 533 201	934 464	-10 657 586	875 615
Lønnsutgifter		2 940 140	2 927 659	2 942 359	3 095 738	-153 378	2 987 371	-108 367
Sosiale utgifter		737 895	762 535	762 535	766 035	-3 500	776 761	10 726
Kjøp av varer og tjenester		4 851 860	4 668 118	4 711 341	5 118 258	-406 918	4 552 695	-565 563
Overføringer og tilskudd til andre		1 415 659	1 175 535	1 123 880	1 500 211	-376 331	1 324 328	-175 883
Avskrivninger	4	799 334	0	0	862 548	-862 548	862 548	0
Sum driftsutgifter		10 744 887	9 533 847	9 540 115	11 342 790	-1 802 675	10 503 703	-839 086
Brutto driftsresultat		13 738	-969 047	-1 058 622	-190 411	-868 211	-153 882	36 529
Renteinntekter		-348 306	-419 013	-382 013	-381 357	-656	-383 677	-2 320
Utbytte		-3 151	-1 200	-1 200	-1 623	423	-1 200	423
Gevinst og tap på finansielle omløpsmidler		-30 626	-20 000	-33 000	-34 621	1 621	-33 000	1 621
Renteutgifter		594 125	757 595	733 595	734 603	-1 008	733 595	-1 008
Avdrag på lån	10	461 728	478 362	478 362	478 362	0	478 362	0
Netto finansutgifter		673 770	795 744	795 744	795 364	380	794 080	-1 284
Motpost avskrivninger	4	-799 334	0	0	-862 548	862 548	-862 548	0
Netto driftsresultat		-111 826	-173 303	-262 878	-257 595	-5 283	-222 350	35 245
Disponering eller dekning av netto driftsresultat								
Overføring til investering	13	291 545	188 440	342 634	460 143	-117 509	391 482	-68 661
Avsetninger til bundne driftsfond	13	458 970	9 941	9 941	550 291	-540 350	15 177	-535 115
Bruk av bundne driftsfond	13	-440 463	-1 626	-1 626	-631 034	629 408	-62 554	568 480
Avsetninger til disposisjonsfond	13	151 135	35 837	155 937	170 419	-14 481	155 937	-14 481
Bruk av disposisjonsfond	13	-349 362	-59 289	-244 008	-292 224	48 216	-277 692	14 531
Dekning av tidligere års merforbruk		0	0	0	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat		111 826	173 303	262 878	257 595	5 283	222 350	-35 245

Årsregnskap 2024

Note	Regnskap 2023	Oppr. bud. 2024	Politisk vedtatt budsjett 2024	Regnskap 2024	Avvik i kr	Rev. bud. 2024	Avvik i kr
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0	0	0	0	0

Økonomisk oversikt etter §5-9 drift og investering

Oversikt over budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner etter § 5-9 Drift

	§5-9 Drift	A	B	C
		Vedtatt av fylkestinget i årsbudsjettet	Vedtatt av underordnet organ etter delegert myndighet	Sum
1	Netto driftsresultat			-257 594
2	Avsetning til bundne driftsfond			550 291
3	Bruk av bundne driftsfond			-631 034
4	Overføring til investering i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	342 634	48 893	391 527
5	Avsetninger til disposisjonsfond i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	155 937	76 003	231 940
6	Bruk av disposisjonsfond i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	-244 008 -	33 684	-277 692
7	Budsjettert dekning av tidligere års merforbruk			0
8	Årets budsjettavvik (mer- eller mindreforbruk før strykninger)			7 438
9	Strykning av overføring til investering			68 618
10	Strykning av avsetninger til disposisjonsfond			- 76 360
11	Strykning av dekning av tidligere års merforbruk			
12	Strykninger av bruk av disposisjonsfond			304
13	Mer- eller mindreforbruk etter strykninger			0
14	Bruk av disposisjonsfond for reduksjon av årets merforbruk etter strykninger			
15	Bruk av disposisjonsfond for inndeckning av tidligere års merforbruk			
16	Bruk av mindreforbruk etter strykninger for dekning av tidligere års merforbruk			
17	Avsetning av mindreforbruk etter strykninger til disposisjonsfond			0
18	Fremført til inndeckning i senere år (merforbruk)			0

Årsregnskap 2024

Oversikt over budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner etter § 5-9 – Investering

§5-9 Investering		A	B	C
		Vedtatt av fylkestinget i årsbudsjettet	organ etter delegert myndighet	Sum
1	Sum utgifter og inntekter eksklusive bruk av lån			1 677 561
2	Avsetninger til bundne investeringsfond			37 052
3	Bruk av bundne investeringsfond			-42 657
4	Budsjettert bruk av lån	-1 390 598		-1 390 598
5	Overføring fra drift i henhold til årsbudsjettet og investeringsfond i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	-342 634	-48 893	-391 527
6	Bruk av ubundet investeringsfond i henhold til			0
7	Dekning av tidligere års udekket beløp			0
8	Årets budsjettavvik (udekket eller udisponert beløp før strykninger)			-110 169
9	Strykning av avsetninger til ubundet investeringsfond			
10	Strykning av bruk av lån			178 784
11	Strykning av overføring fra drift			- 68 615
12	Strykning av bruk av ubundet investeringsfond			
13	Udekket eller udisponert beløp etter strykninger			0
14	Avsetning av udisponert beløp etter strykninger til ubundet investeringsfond			
15	Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp).			0
16				

Noter til regnskap

Notene henviser til regnskapsrapportene

Notene til årsregnskapet er gitt i henhold til regnskapsforskriften §§ 5-10 til 5-15. Notene gir tilleggsopplysninger for regnskapet 2024 og informasjon om sammenhengene mellom de ulike regnskapsdelene.

Fylkeskommunens forvaltningsområder

Årsregnskapet for Trøndelag fylkeskommune er utarbeidet iht. ny kommunelov § 14-6 og tilhørende Forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner, jfr. §§ 3-5. Forskrift heretter benevnt som regnskapsforskrift.

Fylkeskommunens årsberetning utarbeides iht. til kommunelovens § 14-7. Årsberetningen og administrasjonens årsmelding legges fram for fylkestinget som et selvstendig dokument.

Fylkeskommunens årsregnskap viser økonomisk resultat og utvikling for fylkeskommunens primærvirksomheter.

Organisering av rapporten

Årsregnskapet omfatter forskriftsrapporter med hovedoversikter og regnskapsskjema.

Dokumenter som inngår i årsregnskapet:

- Bevilgningsoversikt drifts-, investeringsregnskap iht. til regnskapsforskriften §§ 5-4 og 5-5.
- Økonomisk oversikt drift etter art og økonomisk oversikt balanse, regnskapsforskriften §§ 5-6 og 5-8.
- Noter iht. regnskapsforskriftens §§ 5-10 til 5-15.
- Rapporter for intern, administrativ drift –med balanseregnskap og oversikt anleggsmidler-

Prinsipper for regnskapsføringen

Regnskapet er ført etter gjeldende lover og regler, med følgende hovedprinsipp:

- Anordningsprinsippet. Det vil si at alle kjente utgifter og inntekter i regnskapsåret er tatt med
- Ubenyttede eksterne, øremerkede tilskudd og inntekter for øvrig, er avsatt til bundne driftsfond og påvirker dermed ikke resultatet
- Skillet mellom drift og investering er basert på regnskapsforskriften og KRS 4.
- Brutto prinsippet
- Pensjonskostnader, pensjonsmidler og –forpliktelser er ført i henhold til regnskapsforskriftens § 3-5.
- Utgiftsføring på avdeling/seksjoner er budsjettert og regnskapsført uten merverdiavgift. Dette gjelder utgiftstyper som berettiger momskompensasjon.

Årsregnskap 2024

- Driftsregnskapet er avsluttet iht. regnskapsforskriftens § 4-3.
- Kompensasjon for investeringsmerverdiavgift er i henhold til gjeldende regler, ført direkte i investeringsregnskapet
- Prosjekter i investeringsregnskapet med øremerkede midler eller med overføring fra driftsregnskapet er avsluttet i balanse. Andre prosjekter er avsluttet mot felles budsjettert finansiering eller refusjoner og tilskudd. Lånemidler er tatt opp etter behov med 987 millioner kroner.
- Investeringsregnskapet er generelt avsluttet i henhold til regnskapsforskriften.

Arbeidskapitalen defineres som omløpsmidler med fradrag av kortsiktig gjeld. Tilgang på og bruk av midler, slik det er spesifisert under kapittel 2 i denne rapporten, påvirker arbeidskapitalen. En reduksjon i arbeidskapitalen betyr at forbruket av midler er større enn anskaffelsen av midler, og motsatt.

Note 1 - Arbeidskapital

Arbeidskapitalen er utgangspunktet for en nærmere vurdering av likviditeten eller likviditetsgraden, og dermed fylkeskommunens evne til å møte løpende forpliktelser. I kommunal økonomi og finansforvaltning generelt, bør arbeidskapitalen være minst 4-5 % av driftsinntektene eller likviditetsgraden bør være minimum 2. Pr. 31.12.2024 var arbeidskapitalen på 2147 millioner kroner eller 18,5 % av sum driftsinntekter. Arbeidskapitalen viser fylkeskommunens evne til å dekke sine betalingsforpliktelser.

Avstemming - Arbeidskapitalen				
Kapittel	Balanseregnskapet	R år 2024	R år 2023	Endring
2.1	Omløpsmidler	4 181 007 787,95	4 394 025 430,13	
2.3	Kortsiktig gjeld	2 033 458 663,82	2 167 009 333,15	
Endring arbeidskapital i balanseregnskapet		2 147 549 124,13	2 227 016 096,98	-79 466 972,85
Endring memoriakonto for ubrukte lånemidler (+/-)				-128 686 052,10
Sum endring for avstemming mot drifts- og investeringsregnskapet				-208 153 024,95

Driftsregnskapet 2024		Investeringsregnskapet 2024		Sum
Art	Beløp	Art	Beløp	
+ Sum inntekter		+ Sum inntekter		
600 - 890	11 533 200 989,34	600 - 905	1 100 101 072,73	
- Sum utgifter		- Sum utgifter		
010 - 590, 690	11 342 789 535,64	010 - 500, 690	2 758 227 965,85	
+ Avskrivninger				
590	862 547 568,44			
+ Ekst. finans- innt./-transer		+ Eksterne finans. transer		
900-905, 920	417 600 967,31	910, 920, 929	1 219 759 222,90	
- Ekst. finans- utg./-transer		- Eksterne finans. transer		
500, 510, 520	1 212 965 023,75	510, 520, 529	27 380 320,43	
Sum/differanse	257 594 965,70	Sum/differanse	-465 747 990,65	-208 153 024,95

Avstemming mellom regnskapsdelene	
Differanse	0,00

Note 2 - Kapitalkonto

Kapitalkontoen inngår i egenkapitalen sammen med egenkapitalens fondsdelt, og er en del av det totale verdikretsløpet. Kapitalkontoen har en egen funksjon i fylkeskommuneregnskapet og viser hovedsakelig den samlede egenfinansiering av anleggsmidler.

	DE BET		KREDIT
Saldo 01.01.2024 (underskudd i kapital)		Saldo 01.01.2024 (kapital)	14 063 859 184
Debetposter i året:		Kreditposter i året:	
Avskrivning: Eiendom, anlegg, utstyr, maskiner og transportmidler	862 547 568	Aktivering fast eiendom, anlegg, utstyr, maskiner og transportmidler	2 756 795 218
Nedskrivning: Eiendom, anlegg, utstyr, maskiner og transportmidler	31 014	Reversert nedskrivning eiendom, anlegg, utstyr, maskiner og transportmidler	2 338 756
Salg aksjer/andeler	4 328 609	Kjøp av aksjer/andeler	23 546 751
Nedskrivning aksjer/andeler		gevinst salg aksjer/andeler	2 551 109
Avdrag på utlån	3 616 666	Utlån	0
Avskrivning på utlån		Avdrag på eksterne lån	478 362 000
Bruk av lånemidler	1 211 813 948	Endring pensjonsmidler KLP	299 005 477
Endring pensjonsforpliktelser (økning)	361 734 205	Aktivert egenkapitalinnskudd KLP	3 833 569
Endring pensjonsmidler SPK			
Endring pensjonsmidler KLP			
Balance 31.12 (kapital)		Balance 31.12 (underskudd i kapital)	-15 186 220 054
	2 444 072 011		2 444 072 011

Note 3 - Prinsippendringer

Det har ikke vært prinsippendringer av vesentlig betydning i 2024.

Note 4 - Anleggsmidler

Anleggsmidler skal vurderes til anskaffelseskost. Anleggsmidler som har begrenset økonomisk levetid, skal avskrives med like store årlige beløp over levetiden til anleggsmiddelet.

Følgende avskrivningsperioder skal legges til grunn iht. forskrift om Årsregnskap § 3-4:

5 år	IKT-utstyr, og programvare, kontormaskiner og lignende
10 år	Inventar og innredning, større utstyr, verktøy og maskiner, kjøretøy og lignende
20 år	Brannbiler og andre større nyttekjøretøy, større anleggsmaskiner, båter og ferger, og lignende
40 år	Barnehagelokaler, skolelokaler, idrettshaller og idrettsanlegg, boliger og lokaler til bofellesskap, veger og parkeringsplasser, terminalbygninger, kaier og kaianlegg, forbrenningsanlegg, renseanlegg, pumpestasjoner, høydebasseng og ledningsnett, og lignende
50 år	Administrasjonslokaler, institusjonslokaler, kulturbygg, lagerbygg, brannstasjoner, og lignende.

Anleggsmidler i form av utstyr, transportmidler og eiendommer er spesifisert nærmere nedenfor. Henvisningene er hovedgrupper i balansen.

Anleggsgruppe	Avskrivnings sats	Inngående balanse 2024	Avskrivning 2024	Tilgang/ Aktivering	Avgang/ Nedskrivning *1)	Utgående balanse 2024
Anlegg 5 år	20,0 %	7 144 408	2 381 362	7 745 513	-	12 508 559
Anlegg 10 år	10,0 %	148 702 273	23 570 566	42 899 034	31 014	167 999 727
Anlegg 10 år	10,0 %	68 865 373	9 747 648	20 241 669	-	79 359 394
Sum		224 712 054	35 699 576	70 886 216	31 014	259 867 680

Anleggsgruppe	Avskrivnings sats	Inngående balanse 2024	Avskrivning 2024	Tilgang/ Aktivering	Avgang/ Nedskrivning *1)	Utgående balanse 2024
Anlegg 20 år	5,0 %	146 080 938	10 912 951	1 600 959	-	136 768 946
Anlegg 40 år	2,5 %	3 891 081 714	109 762 611	1 318 612 444	-	5 099 931 548
Anlegg 40 år skolebygg	2,5 %	5 869 489 301	222 155 068	-	(2 338 756)	5 649 672 989
Anlegg 40 år veg	2,5 %	16 025 462 065	479 792 401	1 365 695 599	-	16 911 365 264
Anlegg 50 år	2,0 %	132 053 908	4 224 962	-	-	127 828 945
Tomter	0,0 %	18 337 272	-	-	-	18 337 272
Sum		26 082 505 199	826 847 993	2 685 909 002	(2 338 756)	27 943 904 964

*1)	Sted	Anleggsmiddel	Beløp
	Rissa og Leksvik 2023 korr		(2 338 756)
	Sum		(2 338 756)

Totalsum	26 307 217 253	862 547 568	2 756 795 218	(2 307 742)	28 203 772 644
-----------------	-----------------------	--------------------	----------------------	--------------------	-----------------------

Note 5 - Aksjer og andeler

Orgnr	Konto	Selskapets navn	Anskaffelses- kost kr	Bokført akjseverdi kr
	221110001	Aksjer og andeler sektor 110	9 000,00	9 000,00
932 519 194	221110002	Tidligfasefondet II AS	10 000 000,00	10 000 000,00
994 686 011	221152001	ATB AS	20 000 000,00	20 000 000,00
931 518 666	221152002	Fylkeshuset AS 100 aksj. a 1000	100 000,00	100 000,00
979 615 361	221152003	Tjeldbergodden Utr.AS/4831 aksj. a 93,13	449 911,03	449 911,03
967 544 256	221152005	Grønt Hjerter Partner 900 à 1000/8500 à 100 pr 2015	9 400 000,00	9 400 000,00
988 488 402	221152006	Midtnorsk Filmsenter AS 67 aksjer	33 500,00	33 500,00
935 162 718	221152008	Vegamot AS 600 aksjer a 3.500,-	2 121 478,00	2 121 478,00
976 774 892	221152009	Trondheim Bilkollektiv SA 11 andeler à 2500,-	30 000,00	30 000,00
915 785 905	221152010	Kolstad Arena AS 228 aksjer a 100, inkl stiftelseskost. 4332	27 132,00	27 132,00
917 091 579	221152011	Filminvest3 AS 200 aksjer a 1000,-	200 000,00	200 000,00
999 287 204	221152012	Meldalshallen eier 100%	2 000 000,00	2 000 000,00
	221152013	A/L Biblioteksentralen 30 a 300	9 000,00	9 000,00
925 535 974	221152014	Grønt Hjerter AS 1000 aksjer på kr 4000, overkurs kr 900 pr aksje i 2020 og kr 33600 pr aksje i 2022	38 500 000,00	38 500 000,00
923 418 849	221152015	Nord-Trøndelag Eiendom II AS, 30000 aksjer på kr 1, 100% eid	30 000,00	30 000,00
	221200001	Leierettigheter studenthybler	7,00	7,00
	221200002	Hybelrettigheter Sverresgt. 8	3,00	3,00
978 650 902	221200003	Midtnorsk Opplæring 3 aksjer à 100	3 000,00	3 000,00
988 067 075	221200004	Oll Trøndersk mat og drikke AS 24 aksjer à 5000	121 800,00	121 800,00
	221200005	Hemne Kraftlag - andeler	400,00	400,00
	221200006	Midt-Norsk reiseliv - andelsbevis	300 000,00	300 000,00
961 245 117	221200007	Trøndelag Reiseliv AS	333 000,00	333 000,00
984 829 906	221200008	Leiv Eirikssons Nyskaping AS 14969 aksjer	14 969,00	14 969,00
993 595 675	221200009	Museene i Sør-Trøndelag	760 880,00	760 880,00
914 886 252	221200010	Blått kompetansesenter, 1950000 aksjer à 1	1 950 000,00	1 950 000,00
916 501 013	221200011	Kunsthall Trondheim AS 110 aksjer à 1000	110 000,00	110 000,00
917 663 513	221200012	STFK eiendom AS	10 042 570,00	10 042 570,00
993 793 515	221200013	Idrettstunet AS	7 796 349,00	7 796 349,00
995 802 082	221200014	Sportstunet AS	11 288 682,00	11 288 682,00
956 298 660	221200015	Stiklestad nasjonale kultursenter	8 000 000,00	8 000 000,00
994 933 787	221200016	Turneteateret i Trøndelag AS	4 200 000,00	4 200 000,00
929 101 898	221200017	Steinkjerhallen AS 40 aksjer	10 040 000,00	10 040 000,00
991 500 502	221200021	Museet Midt IKS	150 000,00	150 000,00
998 528 011	221200022	Sikkerhetssenter AS Rørvik	-	-
	221200023	div mindre andeler	128 262,00	128 262,00
985 483 450	221200024	Børgin maskinlag	500,00	500,00
928 113 493	221200026	Steinkjer fylkeshus AS 2000 aksjer a 1000	6 000 000,00	6 000 000,00
914 886 252	221200027	Blått Kompetansesenter Eiendom AS 1386 aksjer	5 000 000,00	5 000 000,00
989 140 108	221200028	Allskog SA andeler Mære vgs	7 904,60	7 904,60
830 689 192	221200029	Klingavegen 2 AS	15 000 000,00	15 000 000,00
925 389 145	221200030	Rørvik Rorbuer AS eier 100%	18 045 222,19	18 045 222,19
986 399 445	221395001	Innovasjon Norge, andel 2,58 %	1 010 526,00	1 010 526,00
931 946 986	221450001	Såkorn 1 Midt AS	1 500 000,00	1 500 000,00
938 708 606	221550001	KLP egenkapitalinnskudd	123 107 589,00	123 107 589,00
	221650002	Innsk. Idrettshall Oppdal Vgs	1 200 000,00	1 200 000,00
	221650003	Innsk. Idrettshall Malvik Vgs	3 940 000,00	3 940 000,00
	221650004	Innsk. Idrettshall Melhus Vgs	5 424 000,00	5 424 000,00
	221650005	Innsk. Rissahallen FT 46/89	3 500 000,00	3 500 000,00
	221650006	Innsk. Idrettshall Hitra Vgs	3 600 000,00	3 600 000,00
	221650007	Innsk. Hemnehallen	3 503 525,00	3 503 525,00
	221650008	Innsk. Teknologisk inst.	165 000,00	165 000,00
919 902 310	221650009	Egenkapitalinnskudd Revisjon Midt-Norge	600 000,00	600 000,00
988 799 475	221650011	Egenkapitalinnskudd Konsek Trøndelag IKS	660 000,00	660 000,00
	221890001	Studentsamskipnaden 40 hybler a 30000	1 200 000,00	1 200 000,00
	221890002	Skjetlein gårdsbruk div. andeler	3 000,00	3 000,00
			331 617 209,82	331 617 209,82

Endringer 2024

EK innskudd KLP	3 833 569,00
Andelskapital Allskog	1 529,24
Såkorn 1 Midt AS	1 500 000,00
Rørvik Rorbuer AS eier 100%	18 045 222,19
Sikkerhetssenter AS Rørvik	-1 777 500,00
Sportstunet AS	4 000 000,00
sum endring	25 602 820,43

Trøndelag fylkeskommune er medeier i Interkommunalt arkiv Trøndelag IKS med eierandel 19%. I dette selskapet er det ikke innbetalt Egenkapitaltilskudd, men kun ordinært tilskudd hvert år.

Årsregnskap 2024

Avstemming av aksjer og andeler:

Aksjer og andeler				
Kapittel	Balanseregnskapet	R år 2024	R år 2023	Endring
2.21	Aksjer og andeler	331 617 209,82	306 014 389,39	25 602 820,43
Sum		331 617 209,82	306 014 389,39	25 602 820,43
Sum endring balanseregnskapet				25 602 820,43
Driftsregnskapet 2024		Investeringsregnskapet 2024		Sum
Art	Beløp	Art	Beløp	
		929	4 328 609,00	
		529	27 380 320,43	
		Differanse	23 051 711,43	23 051 711,43
Avstemming mellom regnskapsdelene		Beløp		
Differanse		2 551 109,00		
Salg av aksjer 221200022 Sikkerhetscenter AS Rørvik, gevinst		-2 551 109,00		
Ny differanse		0,00		

Note 6 - Utlån

Utlån i hele kroner		Restgjeld 2024	Restgjeld 2023	Endring 2024
222152003	Fylkeshuset AS	26 000 000	29 250 000	- 3 250 000
222200002	STFK Eiendom AS	27 700 000	27 700 000	-
222650001	Trondheim kommune Bibliotek FU	15 658 000	15 658 000	-
222650002	Åfjord kommune	8 873 342	9 240 008	- 366 666
222650003	Bjugn kommune	2 900 000	2 900 000	-
222650004	Ørland kommune	2 300 000	2 300 000	-
Sum utlån pr 31.12.2024		87 048 008	91 164 674	- 3 616 666

Utlån er finansiert, og om det er egne midler eller lån, mangler vi informasjon om.

Når det gjelder utlån så skal det iht. regnskapsprinsipper, ikke inntektsføres låneavdrag før de er betalt. Faktura på låneavdrag er utsendt i desember 2024 på følgende utlån og med betalingsforfall i 2025:

Fylkeshuset utsendt 31.12.24	3 250 000
Sum låneavdrag føres 2025	3 250 000

Note 7 - Markedsbaserte finansielle omløpsmidler og derivater

Plassering i:	Anskaffelsesverdi	IB 01.01.24	Verdiendring 2024	UB 31.12.2024
KLP pengemarked	2 459 129	4 221 795	220 652	4 442 447
Danske Invest Norsk Likv NO0010873680	300 000 000	323 826 716	17 059 555	340 886 271
Odin Likviditet A 100002527653 30.04.21	100 000 000	107 166 143	5 721 079	112 887 222
Storebrand likv B ISIN NO008000957 25.06.21	200 000 000	213 738 303	11 619 351	225 357 654
Sum	602 459 129	648 952 957	34 620 637	683 573 594

Verdiendring på KLP fra kjøpsår 2002 reinvesteres og kostpris endres hvert år.

Note 8 - Rentesikring

Det er i løpet av årene 2011 til 2019 inngått rentesikringsavtaler med oppstart fra juni 2011 til januar 2025. Iht. KRS 11 (F) pkt. 3.6 gis følgende noteopplysninger for sikringene:

Årsregnskap 2024

1. Sikringene er, iht. Reglement for finans og gjeldsforvaltning pkt. 4.2.1, gjort som renteswaper.
2. Sikringene gjelder sikring av lånerisiko for å sikre finansiering av investeringer til lavest mulig rentekostnad, jfr. Reglement for finans og gjeldsforvaltning pkt. 4.1.
3. Sikringene har løpetid på opptil 14 år med sluttdatoer fra 15.01.25 til 02.01.39.

Fylkeskommunen har pr. 31.12.2024 følgende rentebytteavtaler:

Renteswap	Referanse	Startdato	Sluttdato	Lånebeløp	Fastrente (%)	Variabel rente (%)	
						31.12.2024	Markedsverdi
Danske Bank	39706525FO-04375	15.01.2015	15.01.2025	200 000 000	1,9700%	4,700 %	1 392 690
Danske Bank	39859974FO-0491T	15.01.2015	15.01.2025	200 000 000	1,6900%	4,700 %	1 535 530
Danske Bank	39885362FO-0503J	19.01.2015	15.01.2025	200 000 000	1,7100%	4,700 %	1 525 327
Danske Bank	39920614FO-0527M	21.01.2015	15.01.2025	200 000 000	1,6600%	4,700 %	1 550 835
Danske Bank	39965553FO-05565	27.01.2015	15.01.2025	200 000 000	1,5900%	4,700 %	1 586 545
Danske Bank	40040979FO-0671Y	04.02.2015	15.01.2025	200 000 000	1,6000%	4,700 %	1 581 443
Danske Bank	40242579FO-0761P	27.02.2015	15.01.2025	200 000 000	1,7800%	4,700 %	1 489 617
Danske Bank	40329038FO-0794M	10.03.2015	15.01.2025	200 000 000	1,9300%	4,700 %	1 413 096
Danske Bank	40354037FO-0804O	12.03.2015	15.01.2025	200 000 000	1,8800%	4,700 %	1 438 603
Danske Bank	40588031FO-09502	10.04.2015	15.01.2025	200 000 000	1,7600%	4,700 %	1 499 820
Danske Bank	55424789FO-BLZW1	03.05.2019	15.10.2029	400 000 000	2,0896%	4,700 %	34 536 117
Danske Bank	55425978FO-BLZW3	03.05.2019	16.10.2028	400 000 000	2,0342%	4,700 %	29 649 544
Danske Bank	55483850FO-BM15S	09.05.2019	15.10.2027	400 000 000	1,9518%	4,700 %	24 415 595
Danske Bank	55483851FO-BM15T	09.05.2019	15.10.2026	400 000 000	1,9056%	4,700 %	17 960 933
Danske Bank	73377274FO-C2ZC5	12.12.2025	12.12.2035	250 000 000	3,1190%		13 185 604
Danske Bank	73403181FO-C37CO	15.12.2025	17.12.2035	250 000 000	3,1850%		11 837 568
Danske Bank	75399027FO-C4KQX	15.10.2026	15.10.2036	200 000 000	3,3240%		6 667 108
Danske Bank	75407654FO-C4KXP	15.10.2026	15.10.2036	200 000 000	3,3510%		6 240 459
Danske Bank	55437117FO-BLZZL	15.01.2025	15.01.2031	400 000 000	2,4982%		29 836 912
Danske Bank	55481039FO-BM117	15.01.2025	15.01.2030	400 000 000	2,4025%		27 535 503
Danske Bank	55468715FO-BMOV7	15.01.2025	15.01.2032	400 000 000	2,5121%		33 376 218
Sum Danske Bank				5 700 000 000			250 255 068
Nordea	1069827/1354673	17.12.2014	16.12.2026	100 000 000	3,8890%	4,680 %	462 501
Nordea	1881217/3051246	02.03.2020	02.03.2033	200 000 000	2,6100%	4,690 %	17 566 389
Nordea	1881844/3052509	02.03.2020	02.03.2033	200 000 000	2,5900%	4,690 %	17 852 124
Nordea	1881845/3052510	02.03.2020	02.03.2033	200 000 000	2,5900%	4,690 %	17 852 124
Nordea	2000079/3452514	02.01.2025	03.01.2039	850 000 000	2,1900%	4,680 %	144 098 124
Sum Nordea				1 550 000 000			197 831 262
SpareBank 1 SMN	IRS39924	15.10.2026	15.10.2036	200 000 000	3,3700%		4 900 543
Sum totalt				7 450 000 000			452 986 873

Dette gir en markedsverdi pr. 31.12.2024 i vår favør på 452 986 873 millioner kroner.

Note 9 - Langsiktig gjeld

Motpart	Lånenummer	Avdragstype	Saldo i kroner	Basisrente	Margin	Rentesats pr 31.12.2024	Neste renteregulering	Forfall
Innlån bank:								
KLP	83175285566	Serie	153 079 722	NIBOR3M	0,600 %	5,2700%	17.03.2025	21.12.2037
KommunalBanken	KBN-20100314	Serie	250 000 000	NIBOR3M	0,600 %	5,2800%	19.03.2025	19.06.2030
KommunalBanken	KBN-20100316	Serie	200 000 000	NIBOR3M	0,600 %	5,2800%	19.03.2025	19.06.2030
KommunalBanken	KBN-20100882	Serie	13 363 700	NIBOR3M	0,600 %	5,2800%	19.03.2025	18.12.2030
KommunalBanken	KBN-20110510	Serie	350 000 000	NIBOR3M	0,600 %	5,2800%	19.03.2025	17.09.2031
KommunalBanken	KBN-20120156	Serie	200 000 000	NIBOR3M	0,600 %	5,2800%	19.03.2025	18.03.2037
KommunalBanken	KBN-20240188	Serie, grønt	650 000 000	NIBOR3M	0,500 %	5,2300%	03.01.2025	04.07.2044
KommunalBanken	KBN-20240267	Serie, grønt	377 000 000	NIBOR3M	0,500 %	5,2000%	28.02.2025	29.08.2044
KommunalBanken	KBN-20200428	Ingen avdrag	500 000 000	NIBOR3M	0,390 %	5,0700%	20.01.2025	20.10.2026
KommunalBanken	KBN-20210169	Ingen avdrag	500 000 000	NIBOR3M	0,249 %	4,9690%	10.02.2025	11.05.2026
KommunalBanken	KBN-20220166	Ingen avdrag	500 000 000	NIBOR3M	0,430 %	5,1100%	24.03.2025	23.06.2025
KommunalBanken	KBN-20230089	Ingen avdrag	255 000 000	NIBOR3M	0,555 %	5,2650%	13.01.2025	13.04.2026
KommunalBanken	KBN-20230204	Ingen avdrag	500 000 000	NIBOR3M	0,530 %	5,2100%	04.03.2025	04.03.2026
KommunalBanken	KBN-20230271	Ingen avdrag	500 000 000	NIBOR3M	0,520 %	5,2200%	28.02.2025	28.08.2026
KommunalBanken	KBN-20230332	Ingen avdrag	500 000 000	NIBOR3M	0,635 %	5,3150%	30.01.2025	30.10.2028
KommunalBanken	KBN-20230390	Ingen avdrag	500 000 000	NIBOR3M	0,630 %	5,3300%	24.02.2025	22.11.2027
KommunalBanken	KBN-20240138	Ingen avdrag	500 000 000	NIBOR3M	0,520 %	5,2100%	17.02.2025	16.05.2029
KommunalBanken	KBN-20240177	Ingen avdrag	500 000 000	NIBOR3M	0,510 %	5,2000%	25.03.2025	25.06.2029
KommunalBanken	KBN-20240366	Ingen avdrag	250 000 000	NIBOR3M	0,555 %	5,2550%	17.02.2025	15.11.2029
KommunalBanken	KBN-20240406	Ingen avdrag	263 500 000	NIBOR3M	0,590 %	5,2800%	03.02.2025	04.02.2030
KLP	KLP-83176062714	Ingen avdrag	500 000 000	NIBOR3M	0,630 %	5,3100%	10.03.2025	09.09.2025
KommunalBanken	KBN-20200115	Ingen avdrag	500 000 000		Fastrente	1,7630%	17.03.2025	17.03.2025
			8 461 943 422					
Obligasjoner:								
DnB	NO0010868250	Ingen avdrag	500 000 000	NIBOR3M	0,374 %	5,0840%	07.02.2025	07.11.2025
Danske Bank	NO0010915242	Ingen avdrag	500 000 000	NIBOR3M	0,319 %	4,9990%	18.03.2025	18.12.2025
Danske Bank	NO0012922527	Ingen avdrag	500 000 000	NIBOR3M	0,428 %	5,1280%	24.02.2025	23.05.2025
Danske Bank	NO0012947557	Ingen avdrag	500 000 000	NIBOR3M	0,518 %	5,2080%	20.02.2025	20.02.2026
Danske Bank	NO0013096321	Ingen avdrag	435 000 000	NIBOR3M	0,648 %	5,3180%	11.03.2025	11.12.2028
SEB	NO0013177998	Ingen avdrag	300 000 000	NIBOR3M	0,376 %	5,0460%	11.03.2025	11.03.2026
SpareBank 1 Markets	NO0013183681	Ingen avdrag	500 000 000	NIBOR3M	0,444 %	5,1240%	24.03.2025	22.03.2027
DnB	NO0013276436	Ingen avdrag	500 000 000	NIBOR3M	0,387 %	5,0670%	10.03.2025	08.09.2027
Danske Bank	NO0013329326	Ingen avdrag	500 000 000	NIBOR3M	0,307 %	4,9870%	05.03.2025	05.03.2027
Danske Bank	NO0013380071	Ingen avdrag	500 000 000	NIBOR3M	0,348 %	5,0280%	22.01.2025	22.10.2027
DnB	NO0013434720	Ingen avdrag	50 000 000	NIBOR3M	0,355 %	5,0350%	18.03.2025	18.12.2026
			4 785 000 000					
Sum			13 246 943 422					

Per 31.12.2024 har fylkeskommunen 11 obligasjonslån på til sammen 4,785 milliarder kroner, tilrettelagt gjennom fire forskjellige banker. Samtlige er børsnotert. Vi har 20 lån i Kommunalbanken på 7,8 milliarder kroner og to lån i KLP på 653 millioner kroner. Total lånegjeld er 13,25 milliarder kroner mot 12,4 milliarder kroner per 31.12.2023.

Lånene refinansieres ved behov etter hvert som de forfaller. Nye lån tas opp etter behov i henhold til vedtatt budsjett.

Note 10 - Avdrag på lån

Minste tillatte avdrag 2024 inkl TK		Beløp i kroner
Art	Årets avskrivninger	
159*	864 694 708	
	864 694 708 totale avskrivninger 2024 inkl TK	
	Avskrivninger	
224*	IB	
inventar m.m	229 354 013	37 716 142
227*		
bygg	26 084 843 954	826 920 849
Tomter	18 337 272	
	26 295 860 695	864 636 990
Lånegjeld	-12 417 355 428	art 241-247*
Formel:		
Forenklet metode: $\frac{\text{Sum årets avskrivninger *)} \times \text{Lånegjeld pr. 1/1 i regnskapsåret}}{\text{Bokførte anleggsmidler kap. 224-227 pr. 1/1 i regnskapsåret **}} = \text{Kontrollgrense}$		
*) Brutto avskrivninger i balansen		
**) Bokførte anleggsmidler minus ikke avskrivbare eiendeler, for eksempel tomteområder		
Åretsavskrivninger	Lånegjeld	
864 636 990	-12 417 355 428	
26 291 218 736		
-408 368 472	Minste tillatte avdrag for 2024	
Betalte avdrag		
478 362 000	Bokført 31.12.2024	
-408 368 472	Minste tillatte avdrag	
69 993 528	Betalt mer enn minimumsavdrag	

Minste tillatte avdrag på lån er i 2024 408 368 millioner, dette er inkludert TkMidt sine investeringer. Trøndelag fylkeskommune har i 2024 betalt 69 994 000 mer enn minimumsavdraget.

Note 11 - Pensjoner

Generelt om pensjonsordningene i Trøndelag fylkeskommune

Trøndelag fylkeskommune har kollektive pensjonsordninger i Kommunal Landspensjonskasse (KLP) og Statens pensjonskasse (SPK) som sikrer ytelsesbasert pensjon for de ansatte.

Premiefond

Premiefondet er et fond for tilbakeført premie og overskudd. Eventuelle midler på premiefondet kan bare brukes til fremtidig premiebetaling. Premiefondet fremgår ikke av fylkeskommunen sitt regnskap, men bruk av fondet reduserer faktisk betalte pensjonspremier.

	2024
Innestående på premiefond 01.01	55 674 420,00
Tilført premiefond i løpet av året	10 762 666,00
Bruk av premiefondet i løpet av året	- 90 387 500,00
Innestående premiefond 31.12.	72 459 586,00

Regnskapsføring av pensjon

Etter § 3-5 og § 3-6 i budsjett- og regnskapsforskriften skal driftsregnskapet belastes med pensjonskostnader som er beregnet ut fra langsiktige forutsetninger om avkastning, lønnsvekst og G-regulering. Pensjonskostnadene beregnes på en annen måte enn pensjonspremien som betales til pensjonsordningen, og det vil derfor normalt være forskjell mellom disse to størrelsene. Forskjellen mellom betalt pensjonspremie og beregnet pensjonskostnad betegnes premieavvik, og skal inntekts- eller utgiftsføres i driftsregnskapet. Premieavviket tilbakeføres igjen neste år/med 1/7 per år for premieavvik oppstått i 2014 eller senere, med 1/10 per år for premieavvik oppstått fra 2011 til 2013 og med 1/15 per år for premieavvik oppstått fra 2002 til 2010.

Regnskapsføringen av pensjon innebærer et unntak fra de grunnleggende prinsippene for kommuneregnskapet om at alle kjente utgifter og inntekter i året skal tas med i årsregnskapet for vedkommende år (kl § 14-6, 2. ledd nr c). Regnskapsføringen av premieavvik og amortisering av premieavvik har hatt innvirkning på netto driftsresultat i 2024 ved at regnskapsførte pensjonsutgifter er kr 15,7 mill lavere enn faktisk betalte pensjonspremier.

Bestemmelsene innebærer også at beregnede pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser er oppført i balansen som henholdsvis anleggsmidler og langsiktig gjeld.

Økonomiske forutsetninger for beregning av pensjonskostnaden	KLP	SPK
Forventet avkastning pensjonsmidler	4,50 %	4,00 %
Diskonteringsrente	4,00 %	4,00 %
Forventet årlig lønnsvekst	2,97 %	2,97 %
Forventet årlig G- og pensjonsregulering	2,97 %	2,97 %

Pensjonsnote KLP 2024

Hovedstørrelser fra aktuarberegningen

1	Nåverdi av årets pensjonsopptjening (årets opptjening)	166 345 504
2	Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	154 852 509
3	Forventet avkastning på pensjonsmidlene	177 848 715
4	Administrasjonskostnader	6 413 175
5	Premieinnbetaling inkl adm.kostnader (forfalt premie)	198 504 276
6	Utbetalte pensjoner (utbetalinger)	181 722 054
5a	Arb.avgift av arbeidsgivers andel av nr 5 (fradrett 2 % lønnstrekk)	22 660 397

7	Påløpt pensjonsforpliktelse 01.01. (faktisk forpliktelse)	-3 683 449 054
8	Estimert påløpt pensjonsforpliktelse 31.12., full amort.	-3 935 304 204
9	Verdi av pensjonsmidler 01.01. (faktiske pensjonsmidler)	3 862 198 815
10	Estimert verdi av pensjonsmidler 31.12., full amortisering	4 135 226 914
11	Netto pensjonsforpliktelse 01.01.(re-estimert/virkelig)	178 749 761
12	Estimert netto pensjonsforpliktelse 31.12.	199 922 710

Årets netto pensjonskostnad §13-1 nr c og §13-3 nr a

1	Nåverdi av årets pensjonsopptjening	166 345 504
2	Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	154 852 509
3	Forventet avkastning på pensjonsmidlene	-177 848 715
13	Netto pensjonskostnad eks adm.	143 349 298

Beregnet premieavvik §13-1 nr d og §13-4 nr a (evt b)

5-4	Premieinnbetaling ekskl. administrasjonskostnader	192 091 101
13	Årets netto pensjonskostnad	-143 349 298
14	Premieavvik 2024(her positivt)	48 741 803
	Sats for arbeidsgiveravgift	14,1 %
14a	Arbeidsgiveravgift av premieavviket nr 14 (her 14,1%)	6 872 594

Akkumulert og amortisert premieavvik §13-1 nr e og §13-4 nr c,d,e

	Antall år premieavvik skal dekkes inn på (1 eller 15/10/7). Nye regler 2011/201 15,10 og 7	
15	Akkumulert premieavvik 31.12. forrige år	265 324 281
15a	Sum amortisert premieavvik	-59 744 348
15b	Arbeidsgiveravgift av 15a	-8 423 953
16	Akkumulert premieavvik 31.12. i regnskapsåret	254 321 736

Akkumulert estimatavvik §13-3 c og d / §13-4 d2 (tidligere grunnlag amort. estimatavvik)

17	Estimatavvik forpliktelse	112 379 191
18	Estimatavvik pensjonsmidler	84 810 337
19	Netto estimatavvik	27 568 854

Spesifisert pensjonsforpliktelse §13-1 nr a og e og §13-2 nr c

20	Påløpt pensjonsforpliktelse 01.01.	-3 683 449 054
1	Nåverdi av årets pensjonsopptjening	-166 345 504
2	Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	-154 852 509
6	Utbetalte pensjoner	181 722 054
21	Estimatavvik forpliktelse IB 1.1.	-112 379 191
22	Estimert påløpt pensjonsforpliktelse 31.12. = UB	-3 935 304 204

Spesifiserte pensjonsmidler §13-1 nr a og e og §13-2 d

23	Verdi av pensjonsmidler 01.01.	3 862 198 815
3	Forventet avkastning på pensjonsmidlene	177 848 715
5-4	Premieinnbetaling ekskl. adm.kostnader	192 091 101
6	Utbetalte pensjoner	-181 722 054
24	Estimatavvik midler 01.01.	84 810 337
25	Estimert pensjonsmidler 31.12. = UB	4 135 226 914

26	Netto balanseført pensjonsforpliktelse (før avgift)	199 922 710
26a	arbeidsgiveravgift av nto pensjonsforpliktelse	-

Pensjonsnote Statens Pensjonskasse (SPK) 2024

Hovedstørrelser fra aktuarberegningen

1	Nåverdi av årets pensjonsopptjening (årets opptjening)	144 669 481
2	Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	62 562 425
3	Forventet avkastning på pensjonsmidlene	46 317 711
4	Administrasjonskostnader	4 928 350
5	Premieinnbetaling inkl adm.kostnader (forfalt premie)	197 217 968
6	Utbetalte pensjoner (utbetalinger) / Avregning fra tidligere år	
5a	Arb.avgift av arbeidsgivers andel av nr 5 - 2 % lønnstrekk	20 063 021
7	Påløpt pensjonsforpliktelse 01.01.(brutto)	-1 693 870 838
8	Estimert påløpt pensjonsforpliktelse 31.12., full amort	-1 771 292 529
9	Verdi av pensjonsmidler 01.01. (brutto)	1 274 427 909
10	Estimert verdi av pensjonsmidler 31.12., full amort	1 300 405 287
11	Netto pensjonsforpliktelse 01.01. (reestimert/virkelig)	-419 442 929
12	Estimert netto pensjonsforpliktelse 31.12. (full amort)	-470 887 242

Årets netto pensjonskostnad §13-1 nr c og §13-3 nr a

1	Nåverdi av årets pensjonsopptjening	144 669 481
2	Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	62 562 425
3	Forventet avkastning på pensjonsmidlene	-46 317 711
13	Netto pensjonskostnad eks adm.	160 914 195

Beregnet premieavvik §13-1 nr d og §13-4 nr a (evt b)

5-4	Premieinnbetaling ekskl. administrasjonskostnader	192 289 618
13	Årets netto pensjonskostnad	-160 914 195
14	Premieavvik i regnskapsåret	31 375 423
	Sats for arbeidsgiveravgift	14,1 %
14a	Arbeidsgiveravgift av premieavviket nr 14 (her 14,1%)	4 423 935

Akkumulert og amortisert premieavvik §13-1 nr e og §13-4 nr c,d,e

15	Akkumulert premieavvik forrige år	104 058 061
15a	Sum amortisert premieavvik	-21 476 819
15b	Arbeidsgiveravgift av 15a	-3 028 231
16	Akkumulert premieavvik 31.12. (linje 15+15a+14)	113 956 665

Akkumulert estimatavvik §13-3 c og d / §13-4 d2 (grunnlag amortisering est.avvik)

17	Estimatavvik forpliktelse	-129 810 215
18	Estimatavvik pensjonsmidler	212 629 951
19	Netto estimatavvik før årets amortisering.	82 819 736

Spesifisert pensjonsforpliktelse §13-1 nr a og e og §13-2 nr c

20	Påløpt pensjonsforpliktelse 01.01.	-1 693 870 838
1	Nåverdi av årets pensjonsopptjening	-144 669 481
2	Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	-62 562 425
6	Utbetalte pensjoner	-
21	Amortisert estimatavvik - forpliktelse 1/15 av linje 17. Nye regler fom 2011	129 810 215
22	Estimert påløpt pensjonsforpliktelse 31.12. = UB	-1 771 292 529

Spesifiserte pensjonsmidler §13-1 nr a og e og §13-2 nr d

23	Verdi av pensjonsmidler 01.01.	1 274 427 909
3	Forventet avkastning på pensjonsmidlene	46 317 711
5-4	Premieinnbetaling ekskl. adm.kostnader	192 289 618
6	Utbetalte pensjoner	-
24	Amortisert estimatavvik - midler 1/15 av linje 18	-212 629 951
25	Estimert pensjonsmidler 31.12. = UB	1 300 405 287
26	Netto balanseført pensjonsforpliktelse (før avgift)	-470 887 242
26a	Arbeidsgiveravgift av nto pensjonsforpliktelse	-66 395 101

Årsregnskap 2024

Note 12 - Garantiansvar

Garantiene reguleres ned eller opp i takt med nedbetaling av lån, innfrielse av samme eller at lånevolumet er økt innenfor gitte rammer. Bekreftelse på fylkeskommunens garantiansvar pr. 31.12.24 er innhentet fra långiverne og fra Vegamot AS.

Endringer i garantiforpliktelsene pr 31.12.24 er ordinære reguleringer og nye aktive garantier. Det finnes ikke en samlet oversikt over Trøndelag fylkeskommunes garantiansvar for lån tatt opp av Vegamot AS fra långiverne. De låner i flere markeder hvor Nordic Trustee forvalter obligasjonsmarkedet og delvis sertifikatmarkedet. Ordinært bankmarked forvaltes av den enkelte finansinstitusjon og vi får årsoppgaver derfra. For 2024 har vi fått oversikt fra Vegamot AS for avstemming.

Samlet endring i garantiforpliktelsene er fra 2023 til 2024 er 889 473 912 kroner.

Garantioversikt for Trøndelag fylkeskommune pr. 31.12.2024

Kreditorer / långivere	Lånenummer	Garanti gitt til	Formål	Type garanti	Andel	Vedtatt garantiramme	Rest garanti	Utløpsdato
Kommunalbanken	20160115	Steinkjerhallen AS	Refinansiering og nyinv		49 %		69 341 956	06.06.2042
Kommunalbanken	20160501	Kolstad Arena AS	Flerbrukshall		100 %		124 124 000	01.11.2038
Kommunalbanken	20230234	Grønt Hjerter AS		Selvskyldnerkaushjon	100 %		9 000 000	24.08.2037
KLP Kommunekreditt	8317.52.95944	Idrettstunet AS	Nybygg hybelbygg Meråker vgs		100 %		4 402 164	22.04.2038
KLP Kommunekreditt	8317.50.31726	Trøndelag folkemuseum Stiftelse	Adm.bygg Sagvollen		100 %		1 100 000	01.03.2030
KLP	8317.56.41087	Vegamot AS	Fv 714 Lakseveien	Selvskyldnerkaushjon	100 %	250 000 000	250 000 000	21.02.2030
KLP	8317.56.41095	Vegamot AS	v 714 Lakseveien	Selvskyldnerkaushjon	100 %	250 000 000	250 000 000	21.02.2025
Nordea	ISIN:NO0010885718	Vegamot AS	E6 Vindåsliene - Korporalsbru	Selvskyldnerkaushjon	100 %	250 000 000	250 000 000	22.06.2026
DNB	ISIN:NO0010895592	Vegamot AS	E6 Vindåsliene - Korporalsbru	Selvskyldnerkaushjon	100 %	200 000 000	200 000 000	19.10.2029
Swdbank	ISIN:NO0010885361	Vegamot AS	Fv 17/720 Dyrstad, Sprova, Malm	Selvskyldnerkaushjon	100 %	200 000 000	200 000 000	22.06.2027
Handelsbanken	ISIN:NO0010885262	Vegamot AS	Fv 17/720 Dyrstad, Sprova, Malm	Selvskyldnerkaushjon	100 %	200 000 000	200 000 000	19.06.2025
DNB	ISIN:NO0010894116	Vegamot AS	Fv 17/720 Dyrstad, Sprova, Malm	Selvskyldnerkaushjon	100 %	180 000 000	180 000 000	21.12.2029
DNB	ISIN: NO0011207250	Vegamot AS	E6 Ulsberg Melhus	Selvskyldnerkaushjon	100 %	2 150 000 000	300 000 000	21.01.2032
Handelsbanken	ISIN: NO0012552977	Vegamot AS	E6 Ulsberg Melhus	Selvskyldnerkaushjon	100 %	2 150 000 000	250 000 000	20.06.2031
	ISIN: NO0013409839	Vegamot AS	E6 Ulsberg Melhus	Selvskyldnerkaushjon	100 %		360 000 000	
	ISIN: NO 0012554635	Vegamot AS	E6 Ranheim Åsen	Selvskyldnerkaushjon	100 %	2 800 000 000	250 000 000	18.06.2032
DNB	ISIN: NO 0011173601	Vegamot AS	E6 Ranheim Åsen	Selvskyldnerkaushjon	100 %	2 480 000 000	1 200 000 000	21.12.2026
DNB	ISIN: NO 0012939034	Vegamot AS	E6 Ranheim Åsen	Selvskyldnerkaushjon	100 %	2 800 000 000	800 000 000	13.06.2036
		Vegamot AS	Miljøpakke Trondheim	Selvskyldnerkaushjon	50 %	1 000 000 000	0	
DNB	ISIN: NO 0013200634	Vegamot AS	E6 Ranheim Åsen	Selvskyldnerkaushjon	100 %	400 000 000	400 000 000	11.04.2034
DNB	ISIN: NO 0013339747	Vegamot AS	E6 Ranheim Åsen	Selvskyldnerkaushjon	100 %	300 000 000	300 000 000	20.09.2033
DNB	ISIN NO 0013382770	Vegamot AS	E6 Ranheim Åsen	Selvskyldnerkaushjon	100 %	200 000 000	200 000 000	24.10.2025
DNB	ISIN. NO 13339085	Vegamot AS	E6 Ulsberg-Melhus	Selvskyldnerkaushjon	100 %	250 000 000	250 000 000	20.09.2034
DNB	ISIN: NO 0013382168	Vegamot AS	Vindåsliene Korporalsbru	Selvskyldnerkaushjon	100 %	100 000 000	100 000 000	22.09.2025
DNB	ISIN: NO 0013338442	Vegamot AS	FV 14 Lakseveien	Selvskyldnerkaushjon	100 %	90 000 000	90 000 000	19.02.2025
DNB	ISIN NO 0013335562	Vegamot AS	E6 Ulsberg - Melhus	Selvskyldnerkaushjon	100 %	210 000 000	210 000 000	16.09.2025
Sertifikatmarkedet	Utstedte sertifikater/obligasjonslån	Trøndelag Børseinvest AS/Vegamot	E6 Stjør-Tr.heim (62,5 % av antatt lånevolum/Gar.del.	Selvskyldnerkaushjon	62,5 %		500 000 000	Selvsk.kau. maks 550 (FT 09/37)
SUM Garantier 31.12.2024				Selvskyldnerkaushjon			6 947 968 120	
SUM Garantier 31.12.2023				Selvskyldnerkaushjon			6 058 494 208	
Endring 2024				Selvskyldnerkaushjon			889 473 912	økning

Note 13 - Egenkapital og fond, avsetning og bruk

Egenkapitalen består av fond, endring i regnskapsprinsipp og kapitalkonto.

Fondene er dels bundne fond (øremerkede midler) og dels frie fond eller disposisjonsfond. Endring i egenkapitalen og fond, skal stemme med endringen i de øvrige deler av regnskapet.

Sammenhengen og avstemming mellom regnskapsdelene framgår bl.a. av note 1.

Avstemming av egenkapital:

Avstemming - Egenkapitalen				
Kapittel	Balanseregnskapet	R år 2024	R år 2023	Endring
2.5	Egenkapital	17 149 517 261,62	16 235 309 417,27	
2.5990	Kapitalkonto	15 186 220 053,69	14 063 859 184,39	
Differanse		1 963 297 207,93	2 171 450 232,88	-208 153 024,95
Driftsregnskapet 2024		Investeringsregnskapet 2024		Sum
Art	Beløp	Art	Beløp	
- Sum bruk av avsetninger		Sum bruk av avsetninger		
930 - 960	923 257 592,18	930 - 960	42 657 749,00	
- årets underskudd		- årets underskudd		
980	0,00	980	0,00	
+ Sum avsetninger		Sum avsetninger		
530 - 570	720 709 849,23	+ årets overskudd	37 052 467,00	
+ årets overskudd		580	0,00	
580	0,00	- Overføring fra invest. Regnsk	460 142 708,65	
- Overføring til invest. regnskapet		970		
570	460 142 708,65			
Sum/differanse	-257 594 965,70	Sum/differanse	465 747 990,65	208 153 024,95
Avstemming mellom regnskapsdelene				
Differanse				0,00

Avstemming og spesifikasjon av fond:

Fond				
Kapittel	Balanseregnskapet	R år 2024	R år 2023	Endring
2.56 - 2.58	Disposisjonsfond	1 076 277 282,55	1 198 082 340,96	-121 805 058,41
2.55	Bundne invest. fond	52 082 804,95	57 688 086,95	-5 605 282,00
2.53 - 2.54	Ubundne invest. fond	100 452 049,89	100 452 049,89	0,00
2.51 - 2.52	Bundne driftsfond	734 485 070,54	815 227 755,08	-80 742 684,54
Sum	Fond	1 963 297 207,93	2 171 450 232,88	-208 153 024,95
Driftsregnskapet 2024		Investeringsregnskapet 2024		Sum
Art	Beløp	Art	Beløp	
940	292 223 581,11	940 + 948	0,00	
540	170 418 522,70	540	0,00	
Differanse	-121 805 058,41	Differanse	0,00	-121 805 058,41
950	631 034 011,07	950	42 657 749,00	
550	550 291 326,53	550	37 052 467,00	
Differanse	-80 742 684,54	Differanse	-5 605 282,00	-86 347 966,54
Endring drifts- og investeringsregnskapet				-208 153 024,95
Avstemming mellom regnskapsdelene				
Differanse				0,00

Note 14 - Selvkostområder

Selvkostregnskap for kostnader knyttet til saksbehandling av legging og flytting av ledninger over, under og langs fylkeskommunal veg.

Selvkostkalkyle			Resultat 2024
A. Direkte kostnader	Beskrivelse	Sum	Sum
Post			
Lønns- og administrasjonskostnader saksbehandlere	Kostnad søknadsbehandling	kr 986 490,00	kr 504 664,00
Bistand drift	Kostnad bistand fra Drift og vedlikehold ved befarings/saksbehandling	kr 50 850,00	kr -
Bistand Vegfag	Kostnad bistand fra Vegfag for saksbehandling	kr 13 560,00	kr 17 519,90

Beløp i kr: 1 050 900,00

B. Indirekte kostnader	Beskrivelse	Sum	Sum
Interntjeneste			
Regnskap	Kostnad behandling av inngående faktura	kr 1 746,00	kr 1 746,00
Innfordring	Kostnad behandling av utgående faktura	kr 75 000,00	kr 65 758,93
Kontorplass	Kostnad for kontorplass saksbehandlere	kr 56 300,00	kr 56 300,00
IKT (drift, vedlikehold av verktøy)	Kostnad driftavtale av verktøy	kr 200 000,00	kr 217 775,00

Beløp i kr: 333 046,00

E. Gebyrgrunnlag	(A + B + C + D)	Sum	Sum
A. Direkte kostnader		kr 1 050 900,00	kr 522 183,90
B. Indirekte kostnader		kr 333 046,00	kr 341 579,93
C. Kapital kostnader		kr -	kr -
D. Andre inntekter og kostnader		kr -	kr -

Beløp i kr: 1 383 946,00

Beløp i kr: 1 345 000,00

G. Årets selvkostresultat	(F - E)	Sum	Sum
F. Gebyrinntekter		kr 1 345 000,00	kr 689 500,00
E. Gebyrgrunnlag		kr 1 383 946,00	kr 863 763,83
Totalt		-kr 38 946,00	-kr 174 263,83

saldo selvkostfond 1.1.2024	kr 94 608,00
H. Dekning av underskudd/tilbakeføring av overskudd fra selvkostfond	kr 174 263,00
saldo selvkostfond 31.12.2024	-kr 79 655,00

Note 15 - Salg av finansielle anleggsmidler

I 2024 er følgende finansielle anleggsmidler solgt/avhendet.

- Aksjer i Sikkerhetssenteret AS Rørвик er solgt for 4 328 609 kroner i henhold til avtale, konto 221200022. Gevinst på kr 2 551 109 er ikke ført mot kapitalkonto.

Note 16 - Ytelser ledende personer

Godtgjørelse til ledelsen i hele kroner:

Godtgjørelse eks sos. utgifter	2024	2023
Fylkesdirektør:		
Fastlønn inkl feriepenger	1 662 282	1 587 263
Annen godtgjørelse	4 392	4 392
Reiseutg/diett	191 878	167 556
Fylkesordfører:		
Fastgodtgjøring	1 334 133	1 362 440
Annen godtgjørelse	4 392	4 392
Reiseutg/diett	222 452	78 469

Oversikt ansatte og årsverk	2024	2023
Antall ansatte	4610	4498
Antall årsverk	4238	4212
Kvinneandel antall ansatte	60 %	60 %
Kvinneandel årsverk	60 %	60 %

Note 17 - Godtgjørelse revisor

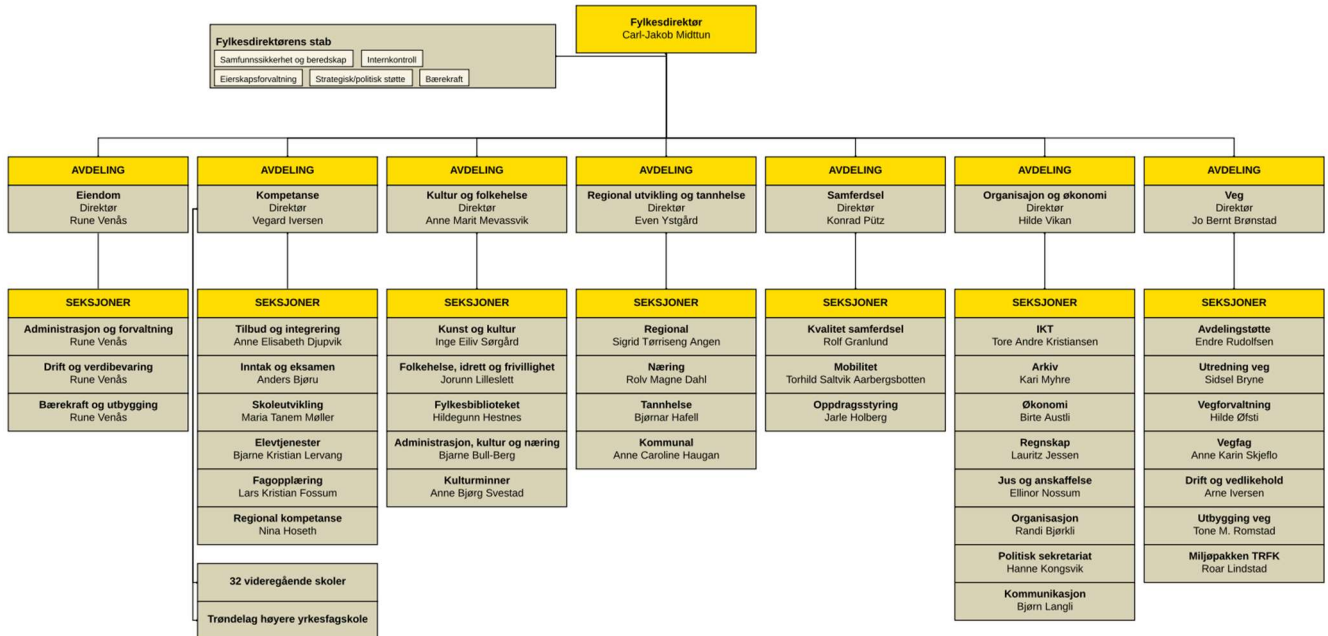
Trøndelag Fylkeskommune sin revisor er Revisjon Midt-Norge AS.

Revisjonsutgifter	2024	2023
Revisjon Midt Norge SA	5 734 002	5 358 000

Note 18 - Organisering av virksomheten, utskillelse av virksomhet

Trøndelag fylkeskommune eier mindre andeler i en rekke selskaper og andelslag, jfr note 5. I tillegg er det to fylkeskommunal foretak som er UKM Norge Trøndelag FKF og Kompetansesenteret Tannhelse Midt Trøndelag FKF.

Organisasjonskart Trøndelag fylkeskommune

Note 19 - Tannhelsetjenesten

Foruten å sørge for tannhelsetjenester til prioriterte grupper iht. tannhelsetjenesteloven, behandler tannhelsetjenesten også voksne betalende pasienter. Behandling av betalende pasienter skjer i konkurranse med privatpraktiserende tannleger og skal ikke være subsidiert av fylkeskommunen.

Tannhelsetjenestens virksomhet kan deles inn som følger:

- a) Tannhelsetjenester som tilbys helt eller delvis vederlagsfritt til prioriterte pasienter
- b) Tannhelsetjenester som tilbys voksne mot betaling i områder der det ikke foreligger annet tilstrekkelig tilbud (tjenester av allmenn økonomisk betydning)
- c) Tannhelsetjenester som tilbys voksne mot betaling i områder med konkurranse fra private tannleger (regnskap betalende)

Som basis ble 2024-regnskapet gjennomgått i detalj for å kartlegge utgiftene/inntektene, problemstillingene med fordeling av kostnader, antatt timebruk og vurdering av område. Utgifter og inntekter ble fordelt (til kategorien konkurranseutsatt virksomhet) etter følgende prinsipper:

- A. Utgifter og inntekter som i sin helhet kan knyttes til behandling av prioriterte pasienter og andre oppgaver som tilhører «samfunnsoppdraget», dvs. ikke tilhører konkurranseutsatt virksomhet, utelates.
- B. Utgifter og inntekter som kun gjelder behandling av betalende pasienter, fordeles i sin helhet til regnskapet for konkurranseutsatt virksomhet.
- C. Utgifter og inntekter som er knyttet kun til pasientbehandlingen, fordeles etter andel av tid brukt til pasientbehandling.
- D. Andre utgifter og inntekter, de som med andre ord ikke er knyttet kun til pasientbehandlingen, fordeles etter andel av total arbeidstid. Begrunnes med at annen tid i all hovedsak benyttes til samfunnsoppdraget.

Tannlegenes tidsbruk (data hentet ut fra OPUS) på ulike oppgaver (tannbehandling av prioriterte pasienter, behandling av betalende pasienter og andre oppgaver) i de enkelte distrikt ble lagt til grunn. I tillegg til hovedprinsippene ovenfor foreligger det et eget notat som nærmere beskriver fordelingen av utgifter. Trøndelag fylkeskommune har følgende klinikker som er vurdert å levere tjenester av allmenn økonomisk betydning. Dette er Osen, Lierne, Namsskogan, Jøa og Lauvsnes, Åfjord, Meråker, Frosta, Lenvik, Rindal, Meldal, Liabø, Holtålen, Selbu, Tydal og Berkåk. For 2024 er andel årsverk og tidsbruk på betalende pasienter brukt for å fordele direkte og indirekte kostnader.

Fylkestannlegen (felles)

Beskrivelse	Regnskap som inngår i beh. betalende pasienter	Regnskap betalende
Fordelte adm kostn.	3 384 000	3 384 000
Utstyr	1 658 588	505 869
Driftsavtaler, serviceavtaler og vedlikehold	2 505 681	764 233
Kap. kostn. og avskrivninger	6 024 864	1 386 924
Tannhelse felles	13 573 134	6 041 026

Namdal tannhelsedistrikt

Beskrivelse	Regnskap som inngår i beh. betalende pasienter	Regnskap betalende
Lønn	28 990 143	7 253 240
Kjøp av varer og tjenester	10 701 750	3 981 051
Kap. kostn. og avskrivninger	47	13
Brukerbetaling	-7 807 323	-7 807 323
Refusjoner	-2 328 151	-651 882
Namdal tannhelsedistrikt	29 556 466	2 775 099

Innherred og Fosen tannhelsedistrikt

Beskrivelse	Regnskap som inngår i beh. betalende pasienter	Regnskap betalende
Lønn	36 802 390	8 442 790
Kjøp av varer og tjenester	12 777 378	4 190 980
Kap. kostn. og avskrivninger	3 384	836
Brukerbetaling	-12 551 702	-12 551 702
Refusjoner	-4 556 530	-1 125 463
Innherred og Fosen tannhelsedistrikt	32 474 920	-1 042 559

Værnes tannhelsedistrikt

Beskrivelse	Regnskap som inngår i beh. betalende pasienter	Regnskap betalende
Lønn	30 774 765	3 253 719
Kjøp av varer og tjenester	7 671 919	1 327 242
Kap. kostn. og avskrivninger	-	-
Brukerbetaling	-3 454 973	-3 454 973
Refusjoner	-3 926 684	-510 469
Værnes tannhelsedistrikt	31 065 028	615 519

Trondheim Øst tannhelsedistrikt

Beskrivelse	Regnskap som inngår i beh. betalende pasienter	Regnskap betalende
Lønn	52 076 589	11 300 620
Kjøp av varer og tjenester	21 807 519	6 302 373
Kap. kostn. Og Avskrivninger	280	61
Brukerbetaling	-14 910 016	-14 910 016
Refusjoner	-4 317 473	-936 892
Trondheim øst tannhelsedistrikt	54 656 899	1 756 146

Trondheim Sør tannhelsedistrikt

Beskrivelse	Regnskap som inngår i beh. betalende pasienter	Regnskap betalende
Lønn	43 753 134	9 494 430
Kjøp av varer og tjenester	8 316 175	2 403 374
Kap. kostn. og avskrivninger	13	3
Brukerbetaling	-9 951 503	-9 951 503
Refusjoner	-4 926 616	-1 069 076
Trondheim sør tannhelsedistrikt	37 191 202	877 229

Sørvest tannhelsedistrikt

Beskrivelse	Regnskap som inngår i beh. betalende pasienter	Regnskap betalende
Lønn	28 071 420	4 526 784
Kjøp av varer og tjenester	7 996 993	1 895 287
Kap. kostn. og avskrivninger	0	0
Brukerbetaling	-10 700 464	-10 700 464
Refusjoner	-1 041 547	-186 437
Sørvest tannhelsedistrikt	24 326 404	-4 464 829

Sørøst tannhelsedistrikt

Beskrivelse	Regnskap som inngår i beh. betalende pasienter	Regnskap betalende
Lønn	50 607 397	13 440 027
Kjøp av varer og tjenester	12 783 715	5 113 486
Kap. kostn. og avskrivninger	4 161	1 252
Brukerbetaling	-23 771 609	-23 771 609
Refusjoner	-3 239 715	-975 154
Sørøst tannhelsedistrikt	36 383 950	-6 191 998

Samlet for hele Trøndelag

Beskrivelse	Regnskap som inngår i beh. betalende pasienter	Regnskap betalende
Lønn	271 075 838	57 711 610
Fordelte adm kostnader	3 384 000	3 384 000
Utstyr	1 658 588	505 869
Driftsavtaler, serviceavtaler og vedlikehold	2 505 681	764 233
Kjøp av varer og tjenester	82 055 450	25 213 794
Kap. kostn. og avskrivninger	6 032 748	1 389 089
Brukerbetaling	-83 147 589	-83 147 589
Refusjoner	-24 336 716	-5 455 373
Sum Trøndelag	259 228 001	365 634

Regnskap pr. tannhelsedistrikt

Tannhelsedistrikt	Regnskap som inngår i beh. betalende pasienter	Regnskap betalende
Tannhelse felles	13 573 134	6 041 026
Namdal tannhelsedistrikt	29 556 466	2 775 099
Innherred og Fosen tannhelsedistrikt	32 474 920	-1 042 559
Værnes tannhelsedistrikt	31 065 028	615 519
Trondheim øst tannhelsedistrikt	54 656 899	1 756 146
Trondheim sør tannhelsedistrikt	37 191 202	877 229
Sørvest tannhelsedistrikt	24 326 404	-4 464 829
Sørøst tannhelsedistrikt	36 383 950	-6 191 998
Sum Trøndelag	259 228 001	365 634

**Tjenester av allmenn
økonomiskbetydning**

Beskrivelse	Regnskap betalende
Lønn	6 274 700
Fordelte adm kostnader	124 926
Utstyr	18 675
Driftsavtaler, serviceavtaler og vedlikehold	28 213
Kjøp av varer og tjenester	930 813
Kap. kostn. og avskrivninger	51 280
Brukerbetaling	-7 720 150
SumTrøndelag	-291 543

Tabellene viser at det var overskudd på voksenbehandlingen i to av sju tannhelsedistrikter. I administrasjonen (tannhelse felles) er det ingen inntekter og vil naturligvis aldri kunne være et overskudd.

For fylket sett under ett vises et underskudd på 0,3 millioner kroner på voksenbehandling. 2024 var et år med relativt stor økning i pasientgruppen som skal ha et rabattert tannhelsetilbud. Dette innebærer at vi relativt sett har brukt mer tid på prioriterte pasienter, enn pasienter som skal betale full pris. Dette påvirker nøkkelen som blir brukt til fordeling mellom prioriterte og betalende pasienter. I tillegg har vi hatt redusert bemanning i flere distrikter. Dette har i vår modell negativ innvirkning på regnskapet for betalende pasienter og forklarer til en viss grad underskuddet på betalende pasienter.

Note 20 - Større investeringsprosjekt

De vesentligste investeringene er innenfor fylkesveg og bygg/anlegg.

I 2024 er følgende prosjekt med brutto investeringsutgift større enn 5 millioner kroner med tall i hele kroner:

Prosj.nr	Prosjekt	Regnskap	Rev. Budsjett	Avvik
20000140	Cissi Klein vgs. - NY vgs. Trondheim	470 179 408	454 260 000	- 15 919 408
28802161	Trh. katedralskole - utviklingsplan SBP4	326 005 537	289 800 000	- 36 205 537
29101181	Verdal vgs. - Utviklingsplan skolebygg	277 126 338	237 782 000	- 39 344 338
21702222	Fosen vgs. - NYTT bygg for flyfag	77 958 262	82 506 000	4 547 738
21402231	Charlottenlund vgs. - NY transportfaghall (BA)	28 436 531	47 463 000	19 026 469
25001171	Melhus vgs. - utviklingsplan Melhus vgs.	22 194 652	32 472 000	10 277 348
202099	Finanstransaksjoner -Kjøp av aksjer og andeler	19 545 222	17 719 000	- 1 826 222
20000147	Planlegging nytt admbygg, Steinkjer - FT 179/18	12 035 817	16 703 000	4 667 183
200584	DKS-kommuner	11 914 384	-	- 11 914 384
	Guri Kunna vgs. avd Hitra - Utviklignsplan			
22601181	skolebygg	11 041 842	15 153 000	4 111 158
21703231	Fosen vgs. - plan og utbygging av NY byggfaghall	10 383 776	10 612 000	228 224
27301221	Røros vgs. - økt verkstedareal og byggfaghall	8 411 408	11 000 000	2 588 592
201469	Eidshaug ferje- og hurtigbåtkai	8 384 686	10 092 000	1 707 314
202174	Oppgradering av ferjekaier N400	6 609 748	26 200 000	19 590 252
				-
201580	Distriktsutvikling ILAG 24-27	6 153 000	6 153 000	0
202279	Anskaffelse av fartøy Ytre Namdal vgs	5 400 675	7 813 000	2 412 325
201641	Skileik	5 352 504	1 409 000	- 3 943 504
				650
202040	Levanger videregående skole investering	5 192 584	4 542 195	389
202030	Charlottenlund videregående skole investering	4 197 586	4 197 587	1
27710241	Skjetlein vgs. - NY byggfaghall	4 115 748	2 500 000	- 1 615 748
	Veginvesteringer	1 955 582 516	1 838 328 960	- 117 253 556

Note 21 - Interkommunalt samarbeid Frøya kultur og kompetansesenter

Prosjektet som føres under ansvar 322628 Guri Kunna videregående skole er et samarbeid mellom Frøya kommune og Trøndelag fylkeskommune og administreres av avdeling Eiendom. Samarbeidsprosjektet startet opp i 2014 i Sør-Trøndelag fylkeskommune.

På prosjektet var det i 2024 et mindreforbruk som er disponert ved avsetning til bundet driftsfond. Fondskonto 251080024 har pr 31.12.2024 en saldo på 3 134 039 kroner.

Konto	Regnskap 2024	Budsjett 2024	Avvik
Utgifter drift	4 993 409	4 925 737	67 672
Inntekter drift	-2 058 365	-1 624 540	-433 825
Avsetn bundne driftsfond	366 152	0	366 153
Resultat	3 301 197	3 301 197	0

Note 22 - Enheter i det konsoliderte regnskapet

I det konsoliderte regnskapet for Trøndelag fylkeskommune inngår følgende enheter:

- Trøndelag fylkeskommune, org. nr 817 920 632
- UKM Norge Trøndelag fylkeskommunalt foretak, org.nr 981 656 172
- Kompetansesenteret Tannhelse Midt Trøndelag fylkeskommunalt foretak, org.nr 924 378 611

Det er ingen enheter som er utelatt i det konsoliderte regnskapet.

Note 23 - Usikre forpliktelser

Det er ikke gjennomført transaksjoner av betydning i 2024 utover planlagt drift og investering, eller avvik fra dette i form av merinntekter og mindre utgifter.

Andre hendelser av betydning er ikke registrert etter balansedagen pr. 31.12.24.

Note 24 - Vesentlige forpliktelser, avtaler

I Trondheim er det leieavtale med Fylkeshuset AS. Leieavtalen ble inngått fra 01.05.92 med varighet 20 år. Deretter løper den med gjensidig oppsigelsesfrist på ett år. Sum betalt i 2024 er 3,8 millioner kroner. Husleien her er ikke avgiftspliktig.

På Steinkjer er det inngått leieavtale med Steinkjer Fylkeshus AS. Leieavtalen ble inngått 01.01.2025 og har en varighet på 20 år. Leiebeløp i 2025 vil være 20,6 millioner kroner.

Forskriftsskjema for konsoliderte selskap

Økonomisk oversikt drift etter § 5-6

§ 5-6. Økonomisk oversikt etter art – drift Regnskap konsolidert

Tall i 1000 kroner	Regnskap TF 2024	Regnskap TK 2024	Regnskap UM 2024	Kontroll: Sum eliminering 2024	Konsolidert regnskap 2024	Konsolidert regnskap 2023
Driftsinntekter						
Rammetilskudd	-4 914 400	0	0	0	-4 914 400	-4 604 124
Inntekts- og formuesskatt	-3 362 274	0	0	0	-3 362 274	-3 294 302
Eiendomsskatt	0	0	0	0	0	0
Andre skatteinntekter	0	0	0	0	0	0
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-676 334	0	-14 350	0	-690 684	-509 932
Overføringer og tilskudd fra andre	-2 265 329	-66 198	-2 680	-16 230	-2 334 206	-2 076 352
Brukerbetalinger	-83 755	-11 308	0	0	-95 063	-80 011
Salgs- og leieinntekter	-231 109	-2 631	-117	0	-233 857	-245 657
Sum driftsinntekter	-11 533 201	-80 137	-17 146	-16 230	-11 630 484	-10 810 378
Driftsutgifter						
Lønnsutgifter	3 095 738	44 383	4 417	0	3 144 537	2 981 688
Sosiale utgifter	766 035	12 658	1 026	0	779 719	747 721
Kjøp av varer og tjenester	5 118 258	33 099	4 123	9 281	5 155 481	4 880 265
Overføringer og tilskudd til andre	1 500 211	3 305	6 759	6 949	1 510 275	1 415 139
Avskrivninger	862 548	2 001	0	0	864 549	800 071
Sum driftsutgifter	11 342 790	95 446	16 325	16 230	11 454 561	10 824 893
Brutto driftsresultat	-190 411	15 309	-821	0	-175 923	14 515
Finansinntekter/Finansutgifter						
Renteinntekter	-381 357	-1 672	-565	0	-383 594	-350 953
Utbytter	-1 623	0	0	0	-1 623	-3 151
Gevinster og tap på finansielle omlopsmidler	-34 621	0	0	0	-34 621	-30 626
Renteutgifter	734 603	0	8	0	734 611	594 130
Avdrag på lån	478 362	0	0	0	478 362	481 728
Netto finansutgifter	795 364	-1 672	-558	0	793 135	671 128
Netto driftsresultat	-257 595	11 637	-1 379	0	-247 337	-114 428
Disponering eller dekning av netto driftsresultat:						
Overføring til investering	460 143	0	16	0	460 159	291 559
Avsetninger til bundne driftsfond	550 291	137	0	0	550 428	459 105
Bruk av bundne driftsfond	-631 034	-10 867	0	0	-641 901	-443 172
Avsetninger til disposisjonsfond	170 419	0	1 362	0	171 781	161 553
Bruk av disposisjonsfond	-292 224	-907	0	0	-293 130	-354 618
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	257 595	-11 637	1 379	0	247 337	114 428
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0	0	0	0
Kontrollsum art 980 Regnskapsmessig merforbruk	0	0	0	0	0	0

Bevilgningsoversikt investering etter §5-5 første ledd

§ 5-5. Bevilgningsoversikter – investering
Regnskap konsolidert

Tall i 1000 kroner	Regnskap TF 2024	Regnskap TK 2024	Regnskap UM 2024	Kontroll: Sum eliminering	Konsolidert regnskap 2024	Konsolidert regnskap 2023
Investeringsutgifter						
Investeringer i varige driftsmidler	2 756 795	0	0	0	2 756 795	2 745 834
Tilskudd til andres investeringer	1 433	0	0	0	1 433	1 686
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	27 380	77	16	0	27 474	15 714
Utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	0	0	0	0	0	2 921
Sum investeringsutgifter	2 785 608	77	16	0	2 785 702	2 766 155
Investeringsinntekter						
Kompensasjon for merverdiavgift	-489 657	0	0	0	-489 657	-489 090
Tilskudd fra andre	-458 359	0	0	0	-458 359	-616 156
Salg av varige driftsmidler	-152 085	0	0	0	-152 085	-25 849
Salg av finansielle anleggsmidler	-4 329	0	0	0	-4 329	-48
Utdeling fra selskaper	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	-3 617	0	0	0	-3 617	-4 117
Bruk av lån	-1 211 814	0	0	0	-1 211 814	-1 205 643
Sum investeringsinntekter	-2 319 860	0	0	0	-2 319 860	-2 340 902
Videreutlån						
Videreutlån	0	0	0	0	0	0
Bruk av lån til videreutlån	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån til videreutlån	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på videreutlån	0	0	0	0	0	0
Netto utgifter videreutlån	0	0	0	0	0	0
Overføring fra drift og netto avsetninger						
Overføring fra drift	-460 143	0	-16	0	-460 159	-291 559
Avsetninger til bundne investeringsfond	37 052	0	0	0	37 052	55 544
Bruk av bundne investeringsfond	-42 658	0	0	0	-42 658	-36 414
Avsetninger til ubundet investeringsfond	0	0	0	0	0	0
Bruk av ubundet investeringsfond	0	0	0	0	0	-152 000
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	823	0	0	823	0
Sum overføring fra drift og netto	-465 748	823	-16	0	-464 941	-424 429
Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)	0	901	0	0	901	823
Kontrollsum art 980 Regnskapsmessig merforbru	0	-901	0	0	-901	-823

Balanseregnskapet etter § 5-8

§ 5-8. Balanseregnskapet konsolidert

Tall i 1000 kroner	Note	Regnskap TF 2024	Regnskap TK 2024	Regnskap UM 2024	Kontroll: Sum eliminering 2024	Konsolidert regnskap 2024	Konsolidert regnskap 2023
EIENDELER							
A. Anleggsmidler	4	34 054 453	47 467	8 720	0	34 110 641	31 885 336
I. Varige driftsmidler		28 203 773	2 641	0	0	28 206 414	26 311 859
1. Faste eiendommer og anlegg		27 943 905	0	0	0	27 943 905	28 082 505
2. Utstyr, maskiner og transportmidler		259 868	2 641	0	0	262 509	229 354
II. Finansielle anleggsmidler		415 049	253	188	0	415 490	393 410
1. Aksjer og andeler		331 617	253	188	0	332 058	306 382
2. Obligasjoner		0	0	0	0	0	0
3. Utlån		83 431	0	0	0	83 431	87 048
III. Immaterielle eiendeler		0	0	0	0	0	0
IV. Pensjonsmidler	6	5 435 632	44 573	8 532	0	5 488 737	5 180 067
B. Omløpsmidler		4 181 008	35 035	10 085	0	4 226 128	4 447 901
I. Bankinnskudd og kontanter		2 354 752	25 883	9 601	0	2 390 236	2 720 363
II. Finansielle omløpsmidler		683 574	0	0	0	683 574	648 953
1. Aksjer og andeler		683 574	0	0	0	683 574	648 953
2. Obligasjoner		0	0	0	0	0	0
3. Certifikater		0	0	0	0	0	0
4. Derivater		0	0	0	0	0	0
III. Kortsiktige fordringer		1 142 683	9 152	485	0	1 152 319	1 078 585
1. Kundefordringer		166 262	7 170	0	0	173 432	125 514
2. Andre kortsiktige fordringer		556 804	814	164	0	558 782	529 810
3. Premieavvik	6	420 617	1 168	321	0	422 105	423 260
Sum eiendeler		38 235 461	82 502	18 805	0	38 336 769	36 333 237
EGENKAPITAL OG GJELD							
C. Egenkapital	3	-17 149 517	-30 474	-8 255	0	-17 188 246	-16 286 370
I. Egenkapital drift		-1 964 591	-25 072	-7 701	0	-1 997 363	-2 210 185
1. Disposisjonsfond		-1 230 106	-25 013	-7 701	0	-1 282 819	-1 384 189
2. Bundne driftsfond		-734 485	-59	0	0	-734 544	-826 017
3. Merforbruk i driftsregnskapet		0	0	0	0	0	0
II. Egenkapital investering		-152 535	901	0	0	-151 634	-157 317
1. Ubundet investeringsfond		-100 452	0	0	0	-100 452	-100 452
2. Bundne investeringsfond		-52 083	0	0	0	-52 083	-57 865
3. Udekket beløp i investeringsregnskapet		0	901	0	0	901	823
III. Annen egenkapital		-15 032 392	-6 302	-554	0	-15 039 248	-13 918 868
1. Kapitalkonto		-15 186 220	-6 302	-554	0	-15 193 077	-14 072 697
2. Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen drift		153 828	0	0	0	153 828	153 828
3. Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen investering		0	0	0	0	0	0
D. Langsiktig gjeld		-19 052 485	-41 165	-8 166	0	-19 101 816	-17 868 205
I. Lån		-13 279 493	0	0	0	-13 279 493	-12 417 355
1. Gjeld til kredittinstitusjoner		-8 994 493	0	0	0	-8 994 493	-5 982 355
2. Obligasjonslån		-4 285 000	0	0	0	-4 285 000	-6 435 000
3. Certifikatlån		0	0	0	0	0	0
II. Pensjonsforpliktelser	6	-5 772 992	-41 165	-8 166	0	-5 822 322	-5 450 850
E. Kortsiktig gjeld		-2 033 459	-10 864	-2 384	0	-2 046 707	-2 178 661
I. Kortsiktig gjeld		-2 033 459	-10 864	-2 384	0	-2 046 707	-2 178 661
1. Leverandørgjeld		-823 197	-2 346	0	0	-825 543	-879 801
2. Likviditetslån		0	0	0	0	0	0
3. Derivater		0	0	0	0	0	0
4. Annen kortsiktig gjeld		-1 210 262	-8 518	-2 384	0	-1 221 166	-1 298 880
5. Premieavvik		0	0	0	0	0	0
Sum egenkapital og gjeld		-38 235 461	-82 502	-18 805	0	-38 336 769	-36 333 237
F. Memoriakonti		0	0	0	0	0	0
I. Ubrukte lånemidler		184 252	0	0	0	184 252	55 566
II. Andre memoriakonti		0	0	0	0	0	0
III. Motkonto for memoriakontiene		-184 252	0	0	0	-184 252	-55 566
Kontrollsum balanse		0	0	0	0	0	0

Note 1 til 6 konsolidert regnskap

Note 1 Arbeidskapital

Avstemming - Egenkapitalen				
Kapittel	Balanseregnskapet	Regnskap 2024	Regnskap 2023	Endring
2.5	Egenkapital	17 188 245 817,86	16 286 370 420,92	
2.5990	Kapitalkonto	15 193 076 870,31	14 072 696 840,89	
Differanse		1 995 168 947,55	2 213 673 580,03	-218 504 632,48
Driftsregnskapet 2024		Investeringsregnskapet 2024		Sum
Art	Beløp	Art	Beløp	
- Sum bruk av avsetninger		Sum bruk av avsetninger		
930 - 960	935 031 453,43	930 - 960	42 657 749,00	
- årets underskudd		- årets underskudd		
980	0,00	980	900 774,00	
+ Sum avsetninger		Sum avsetninger		
530 - 570	722 209 409,95		37 875 934,00	
+ årets overskudd		+ årets overskudd		
580	0,00	580	0,00	
- Overføring til invest. regnskapet		- Overføring fra invest. Regnsk		
570	460 158 874,65	970	460 158 874,65	
Sum/differanse	-247 336 831,17	Sum/differanse	465 841 463,65	218 504 632,48
Avstemming mellom regnskapsdelene				
Differanse				0,00

Avstemming - Arbeidskapitalen				
Kapittel	Balanseregnskapet	Regnskap 2024	Regnskap 2023	Endring
2.1	Omløpsmidler	4 226 128 256,49	4 447 900 661,77	
2.3	Kortsiktig gjeld	2 046 707 392,74	2 178 661 217,64	
Endring arbeidskapital i balanseregnskapet		2 179 420 863,75	2 269 239 444,13	-89 818 580,38
Endring memoriakonto for ubrukte lånemidler (+/-)				-128 686 052,10
Sum endring for avstemming mot drifts- og investeringsregnskapet				-218 504 632,48
Driftsregnskapet 2024		Investeringsregnskapet 2024		Sum
Art	Beløp	Art	Beløp	
+ Sum inntekter		+ Sum inntekter		
600 - 890	11 630 483 891,36	600 - 905	1 100 101 072,73	
- Sum utgifter		- Sum utgifter		
010 - 590, 690	11 454 560 741,26	010 - 500, 690	2 758 227 965,85	
+ Avskrivninger				
590	864 548 627,68			
+ Ekst. finans- innt./-transer		+ Eksterne finans. transer		
900-905, 920	419 837 908,64	910, 920, 929	1 219 759 222,90	
- Ekst. finans- utg./-transer		- Eksterne finans. transer		
500, 510, 520	1 212 972 855,25	510, 520, 529	27 473 793,43	
Sum/differanse	247 336 831,17	Sum/differanse	-465 841 463,65	-218 504 632,48
Avstemming mellom regnskapsdelene				
Differanse				0,00

Note 2 Anleggsmidler

1. Anleggsmidler skal vurderes til anskaffelseskost.
2. Anleggsmidler som har begrenset økonomisk levetid, skal avskrives med like store årlige beløp over levetiden til anleggsmiddelet.

Følgende avskrivningsperioder skal legges til grunn iht. forskrift om Årsregnskap § 3-4:

Årsregnskap 2024

5 år	IKT-utstyr, og programvare, kontormaskiner og lignende
10 år	Inventar og innredning, større utstyr, verktøy og maskiner, kjøretøy og lignende
20 år	Brannbiler og andre større nyttekjøretøy, større anleggsmaskiner, båter og ferger, og lignende
40 år	Barnehagelokaler, skolelokaler, idrettshaller og idrettsanlegg, boliger og lokaler til bofellesskap, veger og parkeringsplasser, terminalbygninger, kaier og kaianlegg, forbrenningsanlegg, renseanlegg, pumpestasjoner, høydebasseng og ledningsnett, og lignende
50 år	Administrasjonslokaler, institusjonslokaler, kulturbygg, lagerbygg, brannstasjoner, og lignende.

Anleggs gruppe	Avskrivings sats	Inngående balanse 2024	Avskrivning 2024	Tilgang/ Aktivering	Avgang/ Nedskrivning *1)	Utgående balanse 2024
Anlegg 5 år	20,0 %	8 248 389	3 259 750	7 745 513	-	12 734 152
Anlegg 10 år	10,0 %	152 240 251	24 693 237	42 899 034	31 014	170 415 034
Anlegg 10 år	10,0 %	68 865 373	9 747 648	20 241 669	-	79 359 394
Sum		229 354 013	37 700 635	70 886 216	31 014	262 508 580

Anleggs gruppe	Avskrivings sats	Inngående balanse 2024	Avskrivning 2024	Tilgang/ Aktivering	Avgang/ Nedskrivning *1)	Utgående balanse 2024
Anlegg 20 år	5,0 %	146 080 938	10 912 951	1 600 959	-	136 768 946
Anlegg 40 år	2,5 %	3 891 081 714	109 762 611	1 318 612 444	-	5 099 931 548
Anlegg 40 år skolebygg	2,5 %	5 869 489 301	222 155 068	-	(2 338 756)	5 649 672 989
Anlegg 40 år veg	2,5 %	16 025 462 065	479 792 401	1 365 695 599	-	16 911 365 264
Anlegg 50 år	2,0 %	132 053 908	4 224 962	-	-	127 828 945
Tomter	0,0 %	18 337 272	-	-	-	18 337 272
Sum		26 082 505 199	826 847 993	2 685 909 002	(2 338 756)	27 943 904 964

*1)	Sted	Anleggsmiddel	Beløp
	Rissa og Leksvik 2023 korr		(2 338 756)
	Sum		(2 338 756)

Totalsum	26 311 859 211	864 548 627	2 756 795 218	(2 307 742)	28 206 413 543
-----------------	-----------------------	--------------------	----------------------	--------------------	-----------------------

Anleggsmidler Kompetansesenter Tannhelse Midt Trøndelag FKF

Anleggs gruppe	Avskrivings sats	Inngående balanse 2024	Avskrivning 2024	Tilgang/ Aktivering	Avgang/ Nedskrivning *1)	Utgående balanse 2024
Anlegg 5 år	20,0 %	1 103 981	878 388			225 593
Anlegg 10 år	10,0 %	3 537 978	1 122 671			2 415 307
Sum		4 641 959	2 001 059	-	-	2 640 900

Note 3 Egenkapital og fond, avsetning og bruk

Fond				
Kapittel	Balanseregnskapet	Regnskap 2024	Regnskap 2023	Endring
2.56 – 2.58	Disposisjonsfond	1 108 990 533,51	1 230 340 050,76	-121 349 517,25
2.55	Bundne invest. fond	52 082 804,95	57 688 086,95	-5 605 282,00
2.53 – 2.54	Ubundne invest. fond	100 452 049,89	100 452 049,89	0,00
2.51 – 2.52	Bundne driftsfond	734 544 333,20	826 016 859,43	-91 472 526,23
Sum	Fond	1 996 069 721,55	2 214 497 047,03	-218 427 325,48
Driftsregnskapet 2024		Investeringsregnskapet 2024		Sum
Art	Beløp	Art	Beløp	
940	293 130 466,16	940 + 948	0,00	
540	171 780 948,91	540	0,00	
Differanse	-121 349 517,25	Differanse	0,00	-121 349 517,25
950	641 900 987,27	950	42 657 749,00	
550	550 428 461,04	550	37 052 467,00	
Differanse	-91 472 526,23	Differanse	-5 605 282,00	-97 077 808,23
Endring drifts- og investeringsregnskapet				-218 427 325,48
Avstemming mellom regnskapsdelene		Beløp		
Differanse		0,00		

Note 4 Enheter i det konsoliderte regnskapet

Idet konsoliderte regnskapet for Trøndelag fylkeskommune inngår følgende enheter:

- Trøndelag fylkeskommune, org. nr 817 920 632
- UKM (Ung Kultur Møtes) Norge Trøndelag fylkeskommunalt foretak, org.nr 981 656 172
- Kompetansesenteret Tannhelse Midt Trøndelag fylkeskommunalt foretak, org.nr 924 378 611

Det er ingen enheter som er utelatt i det konsoliderte regnskapet.

Note 5 Mellomværende mellom selskaper

- UKM, Ungdommens kulturmønstring Norge FKF. Det er ikke noe mellomværende pr 31.12.2024 ført på konsernintern fordring eller konsernintern gjeld. På ordinære kundefordringer er det en ubetalt faktura med forfall i februar 2025 på kroner 125 730,05
- Kompetansesenteret Tannhelse Midt Trøndelag FKF. Det ikke noe mellomværende pr 31.12.2024 ført på konsernintern fordring eller konsernintern gjeld.
- Trøndelag fylkeskommune. Det ikke noe mellomværende pr 31.12.2024 ført på konsernintern fordring eller konsernintern gjeld. På ordinære kundefordringer er det en ubetalt faktura med forfall i februar 2025 på kroner 125 730,05 som gjelder UKM, Ung Kultur Møtes Norge FKF

Note 6 Pensjon

Fylkeskommunens og foretakenes pensjonsforhold regnskapsføres og rapporteres iht. reglene i regnskapsforskriftens § 3-5 samt god kommunal regnskapsskikk. Det materielle innholdet i pensjonsføringen er regulert av aktuarberegninger fra pensjonsselskapene. Det er i avslutningen av regnskapet lagt til grunn endelige aktuarberegninger, mottatt i januar 2025.

Pensjons-selskapene er KLP Forsikring og SPK, Statens Pensjonskasse. Det siste ivaretar pensjonsrettighetene til pedagogisk personale

Årsregnskap 2024

Beløp i mill. kr	År	TF	TK	UKM	Konsolidert
Sum pensjonskostnader (regnskapsbelastning)	2024	353,74	5,73	0,46	359,94
Premieavvik årets	2024	80,12	1,02	0,08	81,22
Amortisert premieavvik fra tidl. år ført	2024	68,60	0,01	0,28	68,89
Akkumulert premieavvik i balanse	2024	368,28	1,02	0,20	369,50
Pensjonsmidler	2024	5 435,63	44,57	8,53	5 488,74
Pensjonsforpliktelser	2024	-5 706,60	-41,16	-8,21	-5 755,97
Netto pensjonsforpliktelse inkl. arb.giveravg.	2024	-270,96	3,41	0,32	-267,24

Trøndelag fylkeskommune og UKM har 7 års amortiseringstid på premieavvik og TkMidt har 1 års amortiseringstid.

Årets pensjonskostnad i sammendraget over er fylkeskommunens samlede regnskapsførte pensjonskostnader, det vi internt kaller *normalkost* for pensjon før arbeidsgiveravgiften. Denne beregnet som følger: Premie – 2 % ansattedel +/- premieavvik og amortisert tidligere års premieavvik. Det er premien – 2 % ansattedel som er grunnlag for betalbar arbeidsgiveravgift i denne sammenhengen.

Forutsetningene for aktuarberegningene av kostnader, forpliktelser og midler i 2024:

Beskrivelse	KLP		SPK	
	2024	2023	2024	2023
Avkastning pensjonsmidler	4,50 %	4,00 %	4,00 %	3,50 %
Diskonteringsrente	4,00 %	3,50 %	4,00 %	3,50 %
Årlig lønnsvekst	2,97 %	2,48 %	2,97 %	2,48 %
Årlig G-regulering (folketrygden)	2,97 %	2,48 %	2,97 %	2,48 %
Pensjonsregulering	2,20 %	1,10 %		

Trøndelag fylkeskommune
Tröndelagen fylhkentjielte

ÅRSBERETNING 2024

Trøndelag fylkeskommune

Årsberetning

Regionalt plangrunnlag

Sammenhengen i plansystemet

Trøndelagsplanen og regional planstrategi setter overordnede mål, som gjenspeiler seg i regionale planer og strategier. Planene og strategiene skal ha tilhørende handlingsprogram eller handlingsplaner, med tiltak som vises i handlings- og økonomiplan og årsbudsjett. Forholdene mellom de ulike planene er illustrert i figuren under.

En oversikt over gjeldende regionale planer og strategier finner du på Trøndelag fylkeskommunes hjemmeside, under [regional planlegging](#).

[Trøndelagsplanen](#) er fylkets overordnede plan, som setter retning for samfunnsutviklingen på lang sikt, fram mot 2030.

[Regional planstrategi](#) er Trøndelagsplanens kortsiktige del, og setter mål og satsinger for fylkestingsperioden. For perioden 2024-2027 er det vedtatt tre hovedsatsingsområder:

1. I Trøndelag tar vi ansvar for klima- og naturutfordringene
2. I Trøndelag skaper vi en god samfunnsberedskap i et trygt, helsefremmende og inkluderende Trøndelag
3. I Trøndelag får vi nok arbeidskraft og rett kompetanse for å møte et arbeids- og næringsliv i endring

I Trøndelag tar vi ansvar for klima- og naturutfordringene

Arbeidet med klima og bærekraft ble noe omorganisert i 2024 ved at et koordineringsansvar for arbeidet ble løftet opp til fylkesdirektørens stab. Likevel blir mye av det strategiske arbeidet med klima og bærekraft utført ute i avdelingene. For å sikre en felles plattform for fylkeskommunalt arbeid med klimaomstilling er det utarbeidet en handlingsplan for klimaomstilling for 2025 – 2028. Handlingsplanen legges fram for politisk vedtak våren 2025. En revisjon av Handlingsprogram for regional plan for arealbruk ble vedtatt i 2024. Arbeidet med areal- og naturregnskap opp mot kommunene er viktig for å få en mer bærekraftig natur- og arealforvaltning. Det er etablert klimakontakter for avdelingene som

skal bistå i dette arbeidet. Ett viktig satsingsområde for 2024 var arbeid med klimabudsjett og -regnskap for fylkeskommunen, samt at et eget klimabudsjett for Trøndelag for første gang ble gjort i egen regi.

Nye forskrifter som krever at klima og miljøhensyn skal vektes med minst 30 prosent i offentlige anskaffelser trådte i kraft 1. januar 2024. Det betyr at vi som oppdragsgiver har sørget for å legge betydelig større vekt på klima- og miljøhensyn ved kjøp av varer og tjenester. Fylkeskommunen har flere større anskaffelser, og disse er et viktig virkemiddel for å nå målene om god tjenesteyting, klima/bærekraft/miljø, innovasjon, krav til digitalisering, leverandørutvikling og et seriøst arbeidsliv. I tildelinger av driftstilskudd på kulturområdet fremhever fylkeskommunen målsetningen om at Trøndelag skal være klimanøytralt innen 2030, og at det må en omfattende klimaomstilling til for å nå målet.

Gjennom året har fylkeskommunen jobbet med tiltak for å redusere klima- og naturbelastninger, og for å nå vedtatte klimamål. Dette gjelder blant annet innenfor energibruk og nullutslippsbygg, sirkulærmarkedet og gjenbruk av byggematerialer og nye innovative lavutslipps byggematerialer. Gjennom investeringsprosjekter for bygg bruker vi innkjøpsmakt til kompetanseutvikling av leverandørleddet gjennom en miljøoppfølgingsplan som er aktiv fra konkurransefase til bygget er overtatt. Gjennom det heleide selskapet Grønt Hjerte AS ivaretas høsting, lagring, produksjon og distribusjon av termisk og elektrisk energi til egne bygg og nærområdet.

Gjennom satsninger innen grønn kompetanse i jordbruk, skogbruk og lokal mat, bistår de videregående skolene den grønne næringa og gårdbrukere i arbeidet med å forme fremtiden. Skoler som tilbyr utdanning innenfor fag som teknologi, energi og miljø, spiller en viktig rolle i å utdanne fremtidige fagfolk som kan utvikle løsninger for en grønnere fremtid.

I forbindelse med mobilitetsanbud i Trøndelag er det arbeidet med overgang til nullutslippsløsninger, og vi har i samarbeid med AtB utredet behovet for å utvikle infrastruktur som kan legge til rette for dette. Dette innbefatter blant annet utredning av det utvidede bussdepotet på Sandmoen, som planlegges å være ferdig i løpet av 2029, samt kartlegging av mulighetene for overgang til elektriske busser i distriktene utenfor Trondheim. Overgang til nullutslippsløsninger har utfordringer knyttet til seg, blant annet i form av økonomi og tilgang til nok elektrisitet.

For å møte klima- og naturutfordringene, som rammer veiene i fylket, har fylkeskommunen forsterket arbeidet med bedre dimensjonering av stikkrenner, erosjonssikring og kraftigere dreneringsystemer. Det har også vært en økt innsats for å sikre at nye investeringer tar hensyn til framtidige klimascenarier, med krav til geoteknisk stabilitet og overvannshåndtering i nye prosjekter. Innen asfaltlegging har fylkeskommunen redusert CO₂-utslipp per tonn asfalt, som følge av nye miljøkrav i anbudene. Asfaltkontraktene sør i Trøndelag har hatt full CO₂-vekting, noe som sikrer at entreprenørene velger mer klimavennlige løsninger.

Gjennom Miljøpakken har fylkeskommunen i 2024 investert tungt i kollektiv, sykkel og gange. Flere prosjekter som pågår eller er gjennomført, er en del av det langsiktige arbeidet for bedre tilrettelegging for miljøvennlige transportformer.

Alle hovedtannklinikkene i fylkeskommunen er Miljøfyrtårnsertifiserte, og det jobbes aktivt med å redusere utslipp. Tannhelsetjenesten har en desentralisert klinikkstruktur, som bidrar til å redusere pasientenes transportbehov. Samtidig krever dette vedlikehold av en større bygningsmasse og mer innkjøp og transport av materialer og utstyr. Den fylkeskommunale tannhelsetjenesten er bevisst sin innkjøpermakt og stiller miljøkrav i alle anskaffelser. Vi utfordrer våre leverandører av forbruksmateriell og utstyr til å levere gjenbrukbare og bærekraftige produkter, samt å redusere bruk av emballasje som ikke kan gjenbrukes.

I Trøndelag skaper vi en god samfunnsberedskap i et trygt, helsefremmende og inkluderende Trøndelag

Trøndelag fylkeskommune har etablert en ny sikkerhet-, samfunnssikkerhet- og beredskapsorganisering som blant annet skal gjøre oss bedre rustet til å imøtekomme nye nasjonale føringer for samfunnssikkerhetsarbeidet, og tydeliggjøre rammene for sikkerhets- og beredskapsstyringen. Trøndelag fylkeskommune er administrativt representert i arbeidsutvalget til Forsvarsforum Trøndelag (FFT). FFT er et forsvarspolitisk samarbeidsforum som skal arbeide for å ivareta Trøndelags interesser knyttet til forsvarets og totalforsvarets aktivitet i Midt-Norge. Forsvarskonferansen 2024 hadde tittelen «Norden i NATO – felles operasjonsområde, felles utfordringer og felles løsninger» og ble arrangert i samarbeid med Forsvaret, NTNU, Næringsalliansen i Trøndelag og Forsvarsforum Trøndelag. Konferansen hadde over 600 deltakere og over 50 bedrifter var der med stand.

Vi har i 2024 fortsatt arbeidet med å øke robustheten i digital infrastruktur og opprettholde et akseptabelt sikkerhetsnivå i lys av et krevende trusselbilde. Våre bygg bygges og forvaltes slik at de tilfredsstiller krav til sikkerhet og beredskap. Byggene er universelt utformet hvor krav til helse, miljø og sikkerhet er ivarettatt.

Videregående opplæring spiller en viktig rolle i å styrke samfunnsberedskapen og bidra til et trygt, helsefremmende og inkluderende samfunn gjennom blant annet kompetanseutvikling, helsefremmende tiltak, inkludering og likestilling og samarbeid med lokalsamfunnet. Fylkeskommunen jobber kontinuerlig med forebyggende og oppfølgende arbeid for at elevene skal ha et trygt og godt skolemiljø. Trøndelag fylkeskommune har innenfor inkluderingsfeltet blant annet et særlig ansvar for integrering av innvandrere. Fylkestinget har vedtatt en egen temaplan for integrering i Trøndelag. I tillegg har vi laget et eget kunnskapsgrunnlag som blant annet viser statistikk og utfordringer innen dette feltet.

Fylkeskommunen har utarbeidet Sivil transportberedskapsplan for Trøndelag. Utarbeidelsen av beredskapsplaner, som oppfølging av vedtak fra fylkesutvalget i sak om transportberedskapsplanen, er påbegynt. En godt utbygget digital infrastruktur er avgjørende for både bo- og næringsutvikling i hele fylket. Tilgang til høyhastighets internett for alle hjem er et nasjonalt satsingsområde. I tillegg vil god og stabil mobildekning være samfunnskritisk med hensyn til beredskap og sikkerhet. Trøndelag fylkeskommune har i 2024, ved hjelp av Nkom-midler, fått etablert nye kontrakter på videre utbygging av bredbånd ute i distriktene.

Et trygt og motstandsdyktig fylkesvegnett er avgjørende for å opprettholde beredskap og mobilitet, spesielt i møte med ekstremvær og andre kritiske hendelser. I 2024 har vedlikeholdsaktiviteten vært lavere enn ønsket. Flere planlagte vedlikeholdsprosjekter er ikke gjennomført, og innsatsen har primært vært rettet mot strakstiltak for å håndtere skader og opprettholde trafiksikkerheten.

Behovet for økt robusthet i vegnettet, der investeringer i forsterkning av skjæringer, drenering og geoteknisk stabilisering er helt nødvendige for å unngå alvorlige konsekvenser for lokalsamfunn og nødetater. For å styrke samfunnsberedskapen er det også gjennomført flere tiltak for å sikre trygg og effektiv framkommelighet for nødetater og kollektivtransport. I områder med særlig værutsatte vegstrekninger er det iverksatt hyppigere tilsyn og beredskapsplanlegging for rask respons ved akutte hendelser.

Kunst og kultur har en samfunnsbyggende kraft, og et fritt og mangfoldig kulturliv er et viktig bidrag til et robust samfunn og til demokratiet. Forskning, med utgangspunkt i HUNT-undersøkelsene, viser en klar sammenheng mellom kulturopplevelser og god helse. Sammenhengen er til stede både når det gjelder aktiv kulturdeltakelse og mer passivt kulturkonsum (reseptiv kulturutøvelse).

Tannhelsetjenesten tar del i Trøndelag fylkeskommunes beredskapsarbeid, og det er utarbeidet en handlingsplan for å forebygge og følge opp vold, trusler og trakassering på arbeidsplassen, og har en årlig revidert HMS- og IA-plan som skal bidra til helsefremmende arbeidsplasser. Et ledd i dette er avviksrapportering. Antall registrerte avvik økte fra 170 i 2023 til 301 i 2024, som følge av målrettet arbeid for å få ansatte til å rapportere HMS-avvik. Personell fra tannhelse deltar i et nasjonalt kvalitetsforum som koordinerer kvalitetsarbeid i den offentlige tannhelsetjenesten. Forumet kartlegger beredskapstilstanden og jobber med prinsipielle avklaringer for å utarbeide og revidere planer på sikkerhets- og beredskapsområdet.

Trøndelag får vi nok arbeidskraft og rett kompetanse for å møte et arbeids- og næringsliv i endring

Fylkeskommunen har et utvidet ansvar for kompetansepolitikken på regionalt nivå. Kompetansestrategi for Trøndelag med tilhørende handlingsplan ble vedtatt av fylkestinget i juni 2023. Strategien har en varighet for perioden 2023 – 2027, mens handlingsplanen er to-årig og skal revideres ved utgangen av 2025. I løpet av 2024 har fylkeskommunen fått utvidet innsikt i høyere yrkesfaglig utdanning og kompetansebehov i det trønderske arbeidslivet, blant annet gjennom høring om vår forvaltning av høyere yrkesfaglig sektor.

Karrieresenterets arbeid inn mot næringslivet i fylket er et tverretatlig og tverrfaglig samarbeid hvor senteret har en viktig rolle. Dagens tilbud er i stor grad knyttet til hjelp inn mot bedrifter i omstilling og nedleggelse. En utvikling av innsatsen vil bidra til at tjenestene også kan omfavne løsninger i tidligere fase for utsatte bedrifter. Dette vil være samfunnsnyttig bidrag til utsatte næringer og regioner.

Bygdevekstavtaler (BVA) er regjeringens satsingsområde for utprøving av nye distriktpolitiske virkemidler. Staten har i 2024 inngått BVA med to pilotområder i Trøndelag. Den ene er de fire kommunene i Indre Namdal, og de andre er kommunene Rindal/Holtålen. Trøndelag fylkeskommune er avtalepart i begge avtalene, og avdeling kompetanse koordinerer innsatsen.

Gjennom planlagte rekrutteringstiltak, tydelige kompetansekrav i kontrakter og samarbeid med utdanningssektoren, bidrar fylkeskommunen til at Trøndelag har arbeidskraft med riktig kompetanse for å møte et arbeidsliv i endring. For å møte denne utfordringen har fylkeskommunen i 2024 etablert trainee- og hospiteringsordninger, som gir nyutdannede mulighet til å bygge erfaring innen vegforvaltning. Samarbeidet med fagskoler og høyere utdanning, spesielt innen vegteknologi, bygg og anlegg. Videreutviklet interne kompetanseprogrammer for å sikre at erfarne medarbeidere kan oppdatere seg på nye metoder og regelverk. I tillegg har det vært et økt fokus på digitale løsninger og teknologi, hvor ansatte får opplæring i verktøy for geodata, digitale tilstandsanalyser og automatisert kontraktsoppfølging. Dette bidrar til en mer effektiv drift og bedre beslutningsgrunnlag i vegforvaltningen.

Vi leverer statistikk og analyse til kompetansearbeidet i Trøndelag gjennom arbeid i statistikkutvalget til Kompetanseforum Trøndelag, og har stilt ressurser i analysegruppa til HUNT4 (Helseundersøkelsene i Trøndelag). Det er også utarbeidet en rapport om kompetanseindikatorer for Trøndelag, et konjunkturbilde for 2024 og en analyse om hvordan det gikk med de som fullførte/ikke fullførte videregående skole

Fylkeskommunen ønsker at de ansatte er forberedt på å møte utfordringene med økt omstillingstakt i samfunnet og strammere arbeidsmarked. Det er derfor startet et arbeid med en metode for mer strategisk kompetansestyring. Strategisk kompetansestyring handler om at det må være en rød tråd fra fylkeskommunens overordnede mål til den enkelte ansattes kompetanse og kompetansebehov.

Rekrutteringssituasjonen og omstillingsbehovet i dag og framover, vil være en del av grunnlaget. Målet er å ha riktig kompetanse til å løse nåværende og framtidige oppgaver.

I forbindelse med arbeidet om Mobilitetsanbudene i Trøndelag 2028/2029 og Mobilitet sjø 2029, har fylkeskommunen gitt oppdrag til AtB om å utrede forhold omkring rekruttering av sjåførere og sjøfolk. For 2024 ble det i det politiske oppdragsbrevet fra hovedutvalg for samferdsel til AtB, gitt konkrete føringer om å rette oppmerksomhet mot rekruttering av sjåførere og sjøfolk. Rekruttering og kompetanse har også vært et tema i den administrative styringsdialogen mellom fylkeskommunen og AtB.

Kunst- og kulturtilbud stimulerer til kreativitet og nytenkning. I møte med de utfordringer trøndelagssamfunnet står overfor, bidrar fylkeskommunen gjennom egne kunst- og kulturtilbud og tilskudd til eksterne kulturopplevelser til å skape refleksjon, og stimulerer til alternative løsninger gjennom å utfordre kreativiteten. Spesielt viktig er dette i skoleverket der fylkeskommunen, i samarbeid med kommunene i fylket, bidrar med kunst- og kulturtilbud til alle årstrinn gjennom Den kulturelle skolesekken (DKS).

For tannhelsetjenesten er den største utfordringen skifte i stillinger, og en vanskelig rekrutteringssituasjon. Nyutdannede tannleger og tannpleiere trekkes ofte mot mer sentrale deler av fylket eller privat praksis etter å ha fått erfaring. Dette skaper utfordringer i distriktene. Trøndelag fylkeskommune ønsker autorisert tannhelsepersonell og legger til rette for utdanning av tannhelseassistenter, og fylkeskommunen jobber sammen med NAV og skoler for å rekruttere personer til utdanning som tannhelsesekretær. Tannhelsetjenesten ønsker å være en lærende organisasjon med høye kvalitetsstandarder og kunnskapsdeling.

Medarbeidere

Medarbeiderundersøkelsen 2024

En medarbeiderundersøkelse er en strukturert kartlegging av ansattes opplevelse av viktige sider ved sin arbeidssituasjon; det som påvirker trivsel, engasjement og rammer for å gjøre en god jobb. Trøndelag fylkeskommune gjennomførte en medarbeiderundersøkelse for alle ansatte i november 2024. Med en svarprosent på 83 % gir resultatet et godt grunnlag for å arbeide videre med utvikling og arbeidsmiljø.

Årsmelding 2024

Styringsperspektiv: Medarbeidere				
Trøndelag fylkeskommune er en utviklingsorientert organisasjon med engasjerte og kompetente medarbeidere som samarbeider for å nå felles mål.				
Jobbinnhold og engasjement	2018	2020	2022	2024
Autonomi (opplevd selvstendighet)	4,0	4,0	4,1	4,1
Medarbeidernes utvikling	4,1	4,0	4,1	4,1
Rolleforståelse	3,9	3,9	4,0	4,0
Balanse (arbeidsbelastning)	3,6	3,5	3,6	3,6
Rammevilkår (informasjon, arbeidsverktøy og kompetanse)	4,0	4,0	4,0	4,1
Engasjement	4,3	4,3	4,3	4,3
Ledelse og samarbeid	2018	2020	2022	2024
Samarbeidsklima	3,9	3,9	4,0	4,0
Målorientert ledelse	3,9	3,9	3,9	4,0
Støttende ledelse	3,9	4,0	4,0	4,1
Utviklingsorientert ledelse	3,9	3,9	4,0	4,2
Strategiske forhold og gjennomføringsevne	2018	2020	2022	2024
Endring og innovasjon	3,8	3,8	3,9	3,9
Brukerorientering	4,0	3,9	4,0	**
Gjennomføring	3,8	3,7	3,8	3,8
Helhet	3,6	3,6	3,6	3,7
Uønsket atferd	2018	2020	2022	2024
Utsatt for mobbing og trakassering	4,9 %	3,7 %	4,2 %	4,1 %
Utsatt for uønsket seksuell oppmerksomhet	0,9 %	0,7 %	1,1 %	0,7 %
Utsatt for trusler	2,9 %	2,6 %	2,4 %	3,7 %
Utsatt for vold	1,5 %	0,9 %	1,3 %	1,3 %
* Ufrivillig deltid er nye spørsmål ved medarbeiderundersøkelsen i 2024				
**Brukerorientering er fjernet fra spørreskjemaet i 2024				

Resultater medarbeiderundersøkelse Trøndelag fylkeskommune 2018-2020-2022-2024

Skalaen går fra 1-5. Score under 3,5 er en indikasjon på at det er negativ opplevelse av indikatoren. På overordnet nivå er det ingen områder som er under 3,6, men enkeltspørsmål har lavere score.

Hvis vi sammenligner med de tidligere medarbeiderundersøkelsene som er gjennomført, har de overordnede resultatene holdt seg stabile. Det er gjennomgående høy score på de fleste av områdene.

Engasjement og gjennomføringsevne er viktige faktorer for å oppnå gode resultater i en virksomhet. Engasjement er området som kommer høyest ut i årets undersøkelse, og vi ser at dette har vært stabilt over tid. Dette tyder på at ansatte i Trøndelag fylkeskommune har et relativt høyt engasjement hvor de er stolte over å være ansatt i sin virksomhet og opplever at jobben de gjør er meningsfull. Gjennomføringsevnen er på et noe lavere nivå enn engasjement, men har holdt seg stabilt fra 2022. Sentrale drivere for gjennomføringsevnen er endring og innovasjon, helhet og samarbeidsklima.

Spørsmål knyttet til rammevilkår (informasjon, arbeidsverktøy og kompetanse) og helhet oppnår litt høyere vurderinger enn i 2022. De tre områdene for ledelse (målorientert-, støttende- og utviklingsorientert ledelse) har også hatt en positiv utvikling fra undersøkelsen i 2022, og ligger på et gjennomgående høyt nivå. Ansatte opplever i 2024 i større grad at nærmeste leder er utviklingsorientert og opptatt av å forbedre arbeidsprosesser. Samtidig er leder mer støttende og målorientert sammenlignet med forrige måling. Dette kan tyde på at ansatte er fornøyde med sin nærmeste leder.

Som i tidligere undersøkelser viser også årets medarbeiderundersøkelse at det er utfordringer knyttet til balanse og helhet. Dette er de to områdene som kommer lavest ut i undersøkelsen. Balanse omhandler negativt stress, press på tid og balanse mellom arbeidsliv og fritid. Dette kan tyde på at ansatte tenderer til å oppleve stress og manglende balanse mellom jobb/fritid. Helhet omhandler samarbeid på tvers av enheter og hvordan ledelsen rundt omkring i organisasjonen leder enhetene på. Dette området kommer lavest ut, men vi ser også at helhet har hatt en positiv utvikling fra undersøkelsen i 2022.

Fylkeskommunen har en nullvisjon for mobbing, trakassering, trusler og vold. Det har vært en økning i andel ansatte som har blitt utsatt for trusler i 2024 sammenlignet med 2022. Økningen av andelen som har opplevd trusler er først og fremst drevet av utviklingen i de videregående skolene. Av de 3,7 % av de

ansatte som har opplevd trusler, rapporteres det om at høyeste andelen av trusler kommer fra eksterne (pasienter, elev/foresatt, publikum, samarbeidspartner). Vi ser en nedgang i andelen knyttet til de som har blitt utsatt for uønsket seksuell oppmerksomhet og mobbing/trakassering. Uønsket atferd knyttet til vold er på likt nivå som i 2022.

Partssamarbeidet er viktig i arbeidet med organisasjonsutvikling og arbeidsmiljø. Rapporten fra medarbeiderundersøkelsen behandles i hovedarbeidsmiljøutvalget (HAMU) og i informasjons- og drøftingsmøter, hvor både verneombud og tillitsvalgte involveres i oppfølgingen med utarbeidelse av tiltak og oppfølging av disse.

Utvikling av årsverk

Fylkestinget har vedtatt i sak om handlings- og økonomiplan 2025-2028 (FT 122/24) at det skal utarbeides en samlet oversikt over ansatte i fylkeskommunen. Dette skal gi de politiske beslutningstakerne en bedre innsikt i konsekvensene av vedtakene om effektivisering og omstilling. Oversikten skal være utformet på en måte som gir oversikt over hvilke avdelinger og enheter den enkelte ansatte er tilknyttet. Oversikten skal være en del av tertialrapporteringen i 2025, og deretter presenteres som en del av budsjettdokumentene.

Nedenfor følger en oversikt av antall årsverk i hver avdeling/område per januar 2025. Tilsvarende oversikter vil legges fram i tertialrapporter, årsrapporter, handlings- og økonomiplaner framover. I oversikten er alle faste ansatte og de som er ute i foreldrepermisjon medregnet. Alle midlertidige ansatte, inkludert ansatte i vikariater og lærlinger, er medregnet. Frikjøpte hovedtillitsvalgte og politikere med godtgjøring er ikke medregnet.

Avdeling/område	Årsverk
Fylkesdirektørens ledergruppe, inkludert stab	16
Eiendom	102
Organisasjon og økonomi	149
Kompetanse, sentraladministrasjon	157
Kompetanse, de videregående skolene	3 035
Kompetanse, fagskole	111
Regional utvikling (u/tannhelse)	80
Tannhelse	323
Samferdsel	32
Kultur og folkehelse	89
Veg	209
Sum	4 303

Aktivitets-og redegjørelsesplikten (ARP)

Trøndelag fylkeskommune ble sertifisert som likestilt arbeidsgiver 7. juni 2023 og det er utarbeidet en handlingsplan for å jobbe med fagfeltet. Trøndelag fylkeskommune har redegjort for hvordan vi har oppfylt denne plikten og for status for likestilling i egen rapport som ligger som [vedlegg til årsberetningen](#).

Varsling

Fylkeskommunen har gode varslingsrutiner og en egen digital varslingskanal. Tidligere har medarbeidere hatt for dårlig kjennskap til rutinene og varslingskanalen. Det ble iverksatt tiltak og medarbeiderundersøkelsen fra 2024 viser en forbedring. 72 % av de som svarte sier de kjenner til varslingsrutinene og hele 78 % kjenner til den digitale varslingskanalen. I samme undersøkelse sier 82 % at de ikke har vært vitne til eller avdekket kritikkverdige forhold på arbeidsplassen, mens 10 % sier at de har det.

Det er utviklet en ny metode for oversendelse av varsel fra Ernst & Young som er leverandør av digital varslingskanal. Metoden sikrer en automatisk og sikker opprettelse av varslingssaker direkte i sak- og arkivløsningen 360.

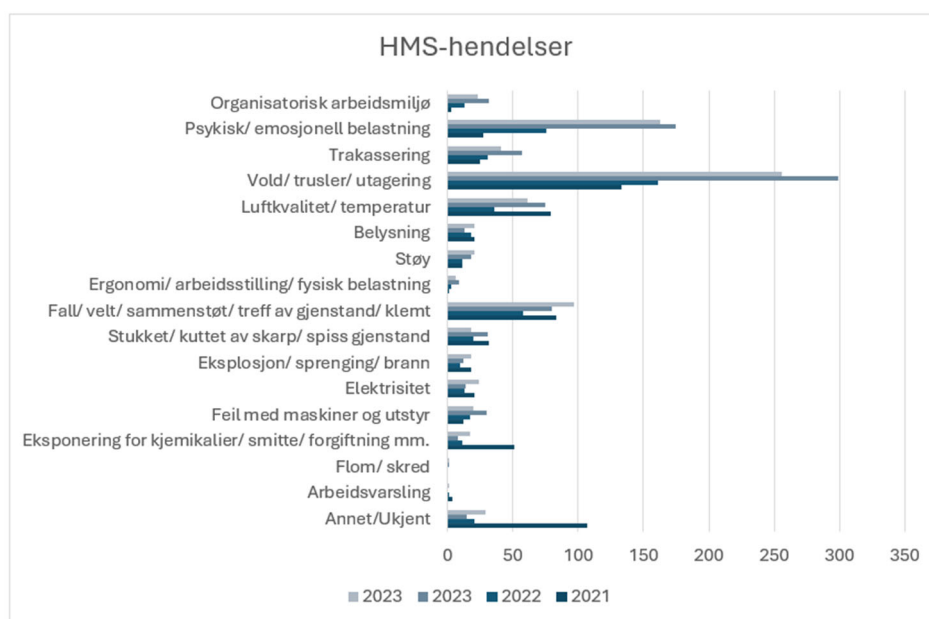
I 2024 er det færre varsler totalt (15) enn i 2023 (26). Av de 15 meldte varslene er 7 varsel avvist pga. at de ikke var varslingsverdige. Antall anonyme varsler er registrert til å være fem.

Varslingsaktivitet	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Antall tilfeller meldt som varsel totalt	7	6	14	17	26	15
Antall tilfeller som ble meldt i digital kanal	5	2	8	9	20	14
Antall tilfeller med anonym varsel/avsender	3	0	4	2	8	5
Antall tilfeller som faller utenfor reglene for intern varsling, eller inneholder for lite informasjon	5	2	7	13	9	7

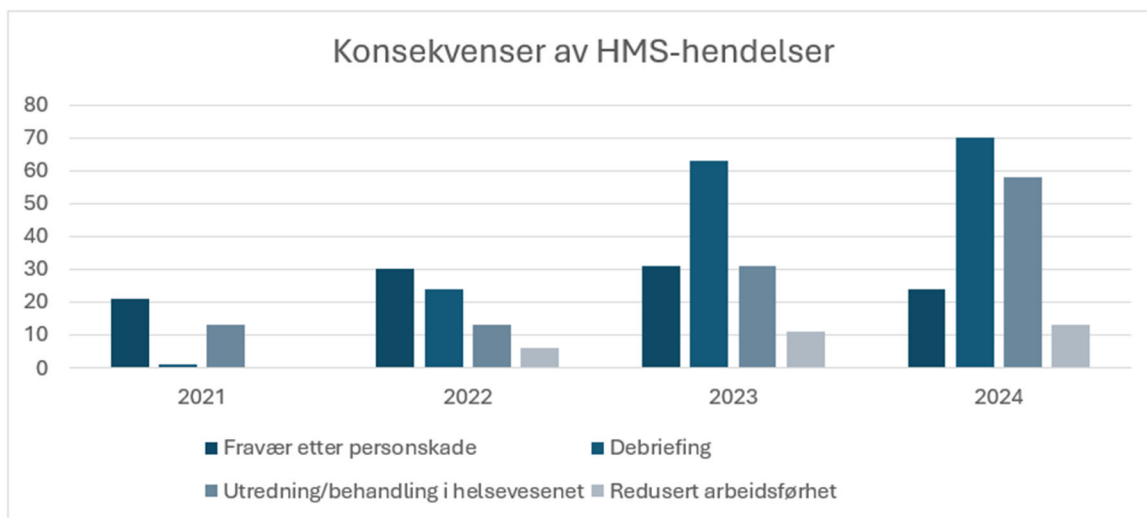
Helse, miljø og sikkerhet (HMS)

Avvik og forbedringer

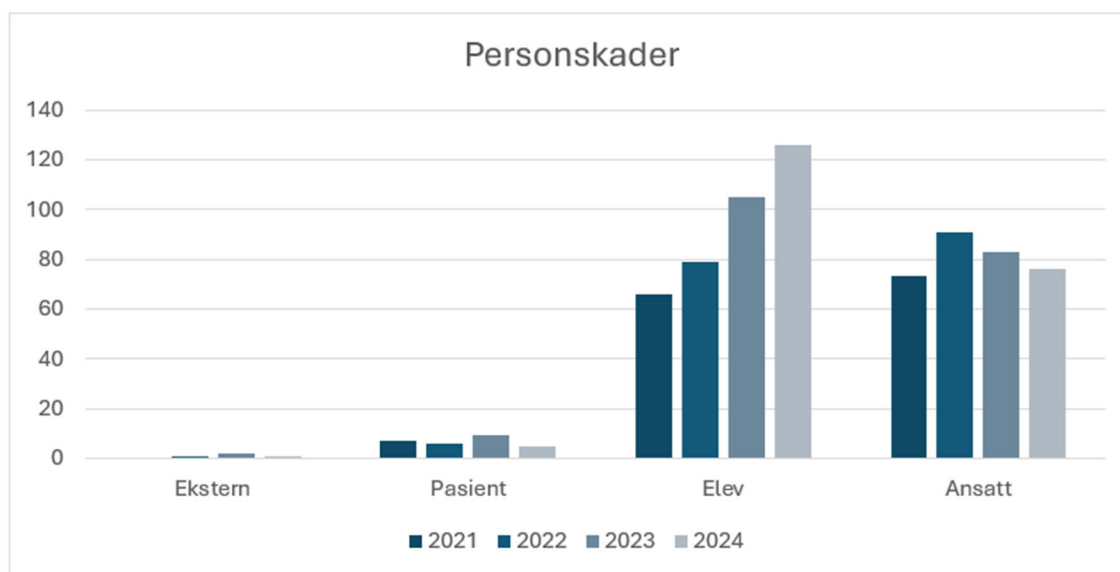
Fra avviks- og forbedringssystemet ser vi en oversikt over registrerte HMS-hendelser, deriblant personskader. De tre kategoriene hvor det er meldt flest hendelser, er «Psykisk/emosjonell belastning», «Vold/trusler/utagering» og «Fall/velt/sammenstøt/treff av gjenstand». Mens de to første kategoriene gjerne er meldt i avdelinger i skoler med særskilt tilrettelagt opplæring, er kategorien «Fall/velt/sammenstøt/treff av gjenstand» meldt i bredden av organisasjonen.

Noen HMS-hendelser medfører personlige konsekvenser for den enkelte. I figuren under ser vi noen slike konsekvenser.

Det er en økende grad av registrerte skader i avviks- og forbedringssystemet, særlig for elevskader. Dette betyr ikke nødvendigvis at det er flere skader, men et tegn på at flere har tatt i bruk avviks- og forbedringssystemet til registrering av skader og en endring i meldingskultur.

Det gjøres oppmerksom på at mange, men ikke alle, elevskader oppstår under kroppsøving/ fysisk aktivitet.

ABC for god psykisk helse –på arbeidsplassen

ABC for god psykisk helse er en folkehelsekampanje som startet i 2022 på bakgrunn av at Helse- og omsorgsdepartementet ville vurdere hvordan en slik kampanje kan gjennomføres nasjonal. Trøndelag fylkeskommune ble prosjektleder og prosjektperioden ble perioden 2022-2024. Den hadde som mål å

fremme befolkningens helse, igjennom både å styrke befolkningens kunnskap om hva som bidrar til å styrke den psykiske helsen vår, og at folk på bakgrunn av det tar gode valg for seg selv.

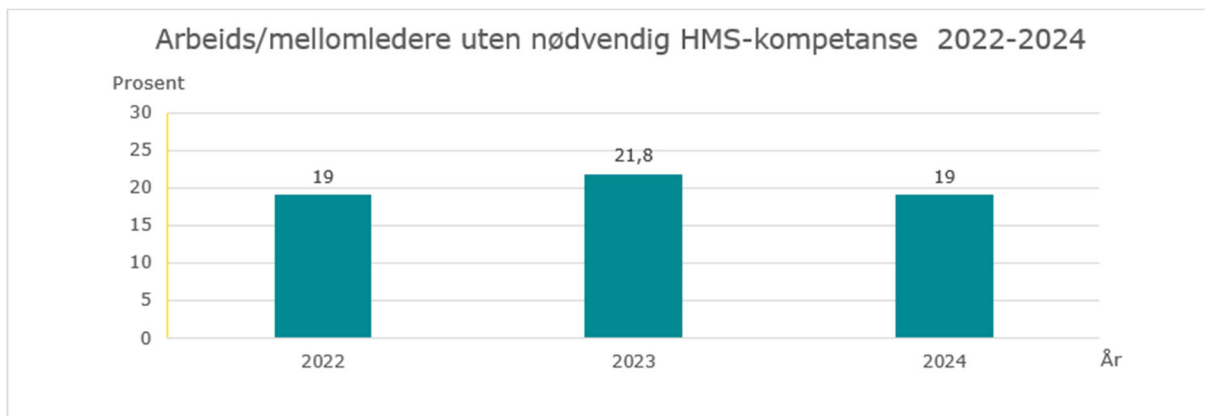
Trøndelag fylkeskommunen ble utfordret som arbeidsgiver til å ta metodikken i bruk. Sammen med partene ble metodikken i 2024 en del av det systematiske HMS arbeidet. ABC budskapet er enkelt; *Å gjøre noe aktivt, meningsfullt, sammen*. Det ble utarbeidet en aktivitetsplan for høsten 2024, med blant annet opplæring av alle ledere, tillitsvalgte og verneombud, om hvordan de kan forankre metodikken på egen arbeidsplass. Ved bruk av metodikken ønsker vi å øke de ansattes bevissthet om hva man kan gjøre for å ta vare på egen og andres psykiske helse. Målet er å få de ansatte til å engasjere seg i aktiviteter som fremmer deres psykiske helse og til å endre holdninger til psykisk helse og psykisk sykdom.

Fylkeskommunen deltar også i et fagnettverk i regi NAV Arbeidslivssenter Trøndelag om dette temaet.

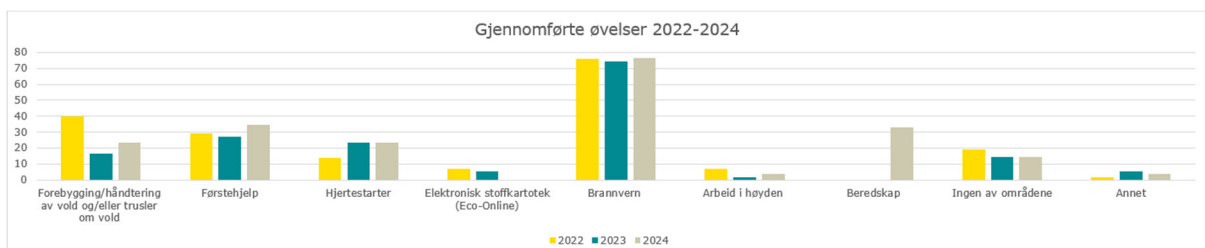
Kompetanseutvikling i HMS arbeidet

Vedtatte mål for HMS-arbeidet er blant annet at Trøndelag fylkeskommune skal være helsefremmende og inkluderende. Kompetanse og systematisk jobbing med HMS er en avgjørende faktor for å lykkes. Vi gjennomfører derfor årlig interne HMS-kurs (lovpålagt 40-timers) for ledere, verneombud og AMU-medlemmer.

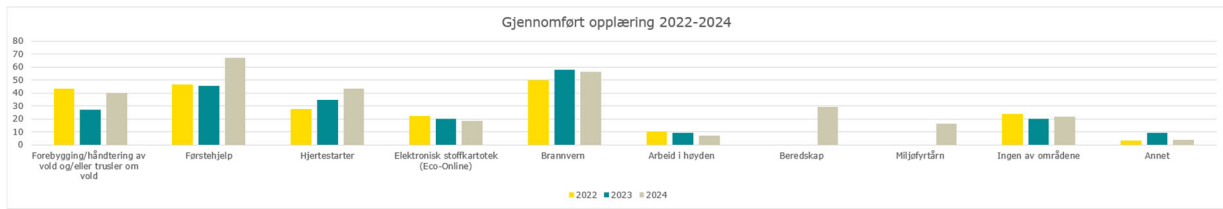
84 prosent av arbeids- og mellomlederne har nødvendig HMS-kompetanse. Antallet har vært stabilt de siste årene. Turnover og at vi gjennomfører slike kurs kun en gang i året er en årsak til dette avviket, men målet er å redusere antallet uten tilstrekkelig HMS kompetanse.

Vi gjennomfører også mer spesifikk opplæring og øvelser innenfor HMS. Denne kompetansehevingen baseres på kartlegginger og risikovurderinger i den enkelte seksjon og skole.

Årsmelding 2024

Samarbeid med NAV

På oppdrag for Arbeids- og velferdsdirektoratet gjennomførte Oxford Research følgeforskning og sluttevaluering på en samhandlingsmodell knyttet til IA-oppgaven. Formålet med oppdraget var å evaluere etableringen og driften av samhandlingsmodellen i de fire pilotfylkene. Trøndelag fylkeskommune deltok i denne følgeforskningen som nå er avsluttet.

I tillegg til Trøndelag fylkeskommune var NAV-Inn-Trøndelag, NAV Arbeidslivssenter og NAV Hjelpemiddelsentral i denne piloten. Gjennom piloten ble det utarbeidet kompetansetiltak innenfor tema sykefraværsoppfølging for ledere, plasstillitsvalgte og verneombud på arbeidsplasser i fylkeskommunene som tilhører NAV-regionene Inn-Trøndelag, Steinkjer og Snåsa.

Vi har også deltatt gjennom samarbeidet på to jobbmesser i regi NAV.

Bedriftshelsetjenesten

Avtalen med Friskgården bedriftshelse bygger på forskrift om organisering, ledelse og medvirkning. Avtalen inkluderer tilbud om en grunnpakke med lovpålagte oppgaver og en tilleggspakke med tjenester som bedriftshelsetjenesten kan tilby.

For 2024 ble planlagte timer til bruk av bedriftshelsetjenestens grunnpakke redusert som følge av innsparing. Friskgården bedriftshelse uttrykker i sin årsrapport at de er bekymret for at estimerte timer i grunnpakke er marginale for å skulle fylle kravene i lovverket fullt ut. Det er en risiko for akkumulering av problemstillinger innenfor HMS-området; både på organisatorisk nivå og individnivå. Fylkesdirektøren har hatt kontinuerlig dialog om utfordringene.

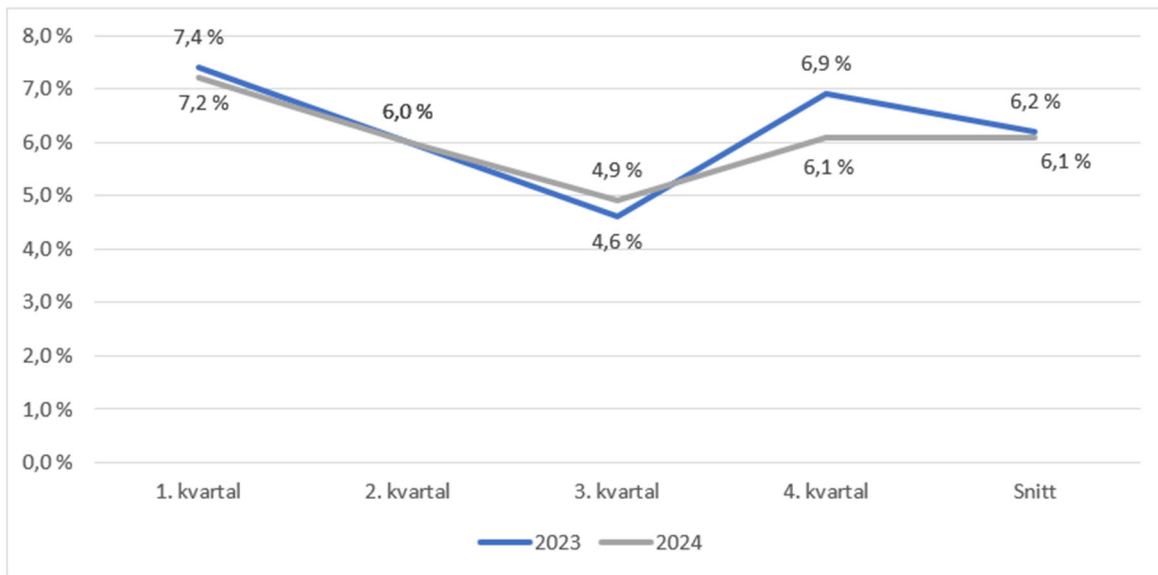
Fokusområder som bedriftshelsetjenesten har arbeidet innenfor i 2024 er:

- Arbeidshelse for renholdere der det er gjennomført kartlegging og risikovurdering for å kunne ha gode skreddersydde tiltak for å redusere helseplager og sykefraværet.
- Emosjonelt arbeid og forebygging av akkumuleringsproblematikk, dvs. den følelsesmessige påkjenningen som kan oppstå når vi møter mennesker som står overfor utfordringer eller vanskeligheter i livet sitt. Slik eksponering har høy risiko for helseplager og fravær. Det er gjennomført et prosjekt for å prøve ut tiltak som skal forebygge slike helseplager.
- Fremme partssamarbeid og gi lederstøtte i en tid med høy aktivitet og omstilling

Sykefravær

Det gjennomsnittlige sykefraværet i 2024 for hele fylkeskommunen ble på 6,1 prosent, en nedgang på 0,1 prosentpoeng sammenlignet med 2023. Herav har de videregående skolene et sykefravær på 5,5 prosent (5,9 prosent i 2023).

Årsmelding 2024

Forholdet mellom kvinner og menn er fortsatt det samme. Kvinner har vesentlig høyere sykefravær enn menn med et gjennomsnittlig sykefravær på 7,4 % i 2024 (7,7 % i 2023). Menn har et gjennomsnittlig sykefravær på 4,1 % (4,2 % i 2023).

Årsaker til sykefravær

Fylkeskommunen har vedtatte retningslinjer og arbeidsgiver følger opp enkeltansatte som har sykefravær. Leder og ansatt har tett dialog om funksjons og arbeidsevne og eventuell tilrettelegging for å komme tilbake til jobb.

Fylkeskommunen har ikke innsikt i diagnoser på overordnet og statistisk nivå på sykemeldte ansatte. Vi benytter derfor statistikk og analyser fra NAV som er generelt for arbeidslivet som grunnlag for mer kunnskap. Nær halvparten av økningen i sykefraværet siden koronaåret 2020 skyldes luftveisinfeksjoner og det som trolig er senfølger av covid-19, viser tall fra NAV. I 2021 økte bruken av diagnosen utmattelse kraftig ifølge NAV.

NAV Trøndelag informerer om at samlet for 2024 er det legemeldte sykefraværet for Trøndelag det høyeste siden 2009. Samtidig er det godt nytt at sykefraværet gikk ned i fjerdekvartal i 2024. 60 % av tapte dagsverk skyldes muskel-/skjelettlidelser eller psykiske lidelser. Menn har flest diagnoser som skyldes muskel-/skjelettlidelser og kvinner har diagnoser som skyldes diagnoser innenfor psykiske lidelser. Sykefravær med diagnoser innenfor psykiske lidelser har lengst varighet, snittet for året var over 70 dager i Trøndelag.

Fra medarbeiderundersøkelsen ser vi at 6 % av de som har krysset for at de har hatt fravær, oppgir at fraværet skyldes forhold på arbeidsplassen. 66 % av disse har svart at fraværet skyldes arbeidsbelastning. Nest største årsak er «annet» med 21 %. De to neste faktorene skyldes forholdet til leder 18 % og forhold til kolleger 18 %.

Akkumulering av data fra HMS-rapport fra de lokale arbeidsmiljøutvalgene viser en nedgang i utviklingen av sykefravær som kan skyldes forhold på arbeidsplassen.

Økonomisk utvikling

Resultatene for 2024 viser en forbedring i netto driftsresultat sammenlignet med 2023. Vi er likevel langt unna det langsiktige målet. På tjenesteområdene er det vist god økonomistyring som har resultert i et mindreforbruk. Investeringsnivået er fortsatt høyt og gjelden øker.

Finansielle måltall

Kommuneloven krever at vi forvalter økonomien slik at den økonomiske handleevnen og nivået på tjenestetilbudet blir ivaretatt over tid. For å opprettholde et stabilt tjenestetilbud må det være buffere nok i økonomien til å tåle større inntekts- og utgiftsendringer. I tillegg må dagens tjenestenivå ikke gå på bekostning av de verdier vi etterlater oss til fremtidige generasjoner. Dersom fylkeskommunens tjenestetilbud er så høyt at vi ikke har midler til vedlikehold av våre skolebygg, veier og anlegg, så vil ikke tjenestetilbudet være bærekraftig over tid.

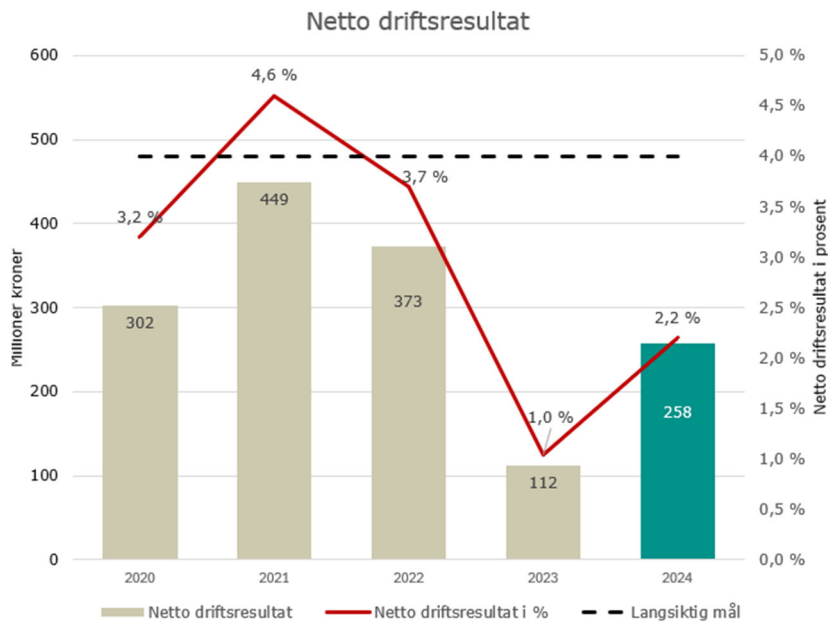
Finansielle måltall er et verktøy som skal sikre at det er en sammenheng mellom tjenestetilbud og bevaring av fylkeskommunens verdier. De skal sikre at fylkeskommunen har et overskudd på et nivå som gir rom for å sikre stabil tjenesteproduksjon over tid, samtidig som man sikrer nok egenkapital til investeringer.

Fylkestinget vedtok ved behandlingen av budsjettet for 2024 tre finansielle måltall:

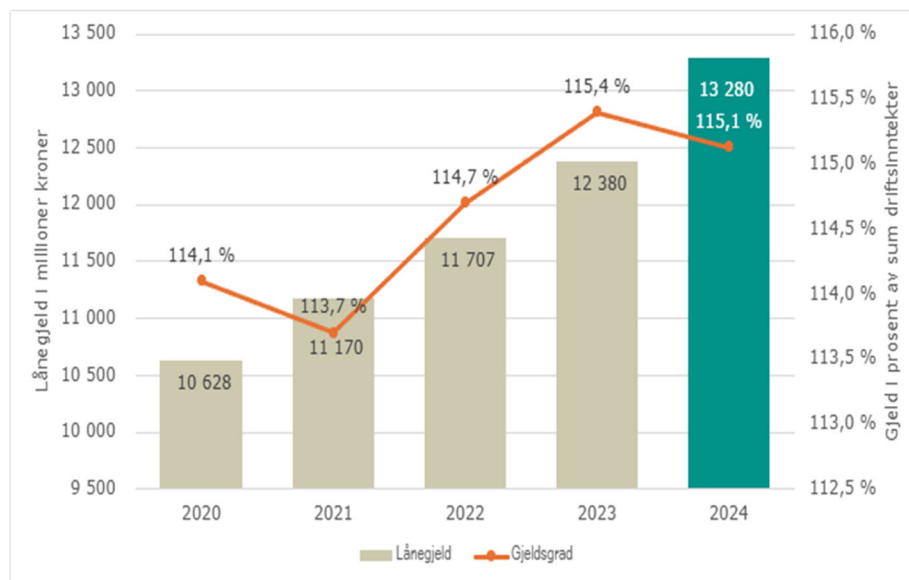
- Gjeld som belaster driftsøkonomien, bør over tid ikke utgjøre mer enn 113 prosent av brutto driftsinntekter
- Netto driftsresultat bør være på minst fire prosent av brutto driftsinntekter
- Fritt disposisjonsfond bør over tid utgjøre fire prosent av brutto driftsinntekter

Fylkestinget vedtok i FT sak 69/24 Finansielle måltall, nye måltall som gjelder fra 2025.

I perioden 2020 til 2022 hadde fylkeskommunen et netto driftsresultat som lå rundt målsettingen på fire prosent. I 2023 falt dette til 1,0 prosent. For 2024 ble resultatet 2,2 prosent, som er 0,2 prosentpoeng over revidert budsjett. Resultatforbedringen skyldes i hovedsak mindreforbruk i avdelingene.

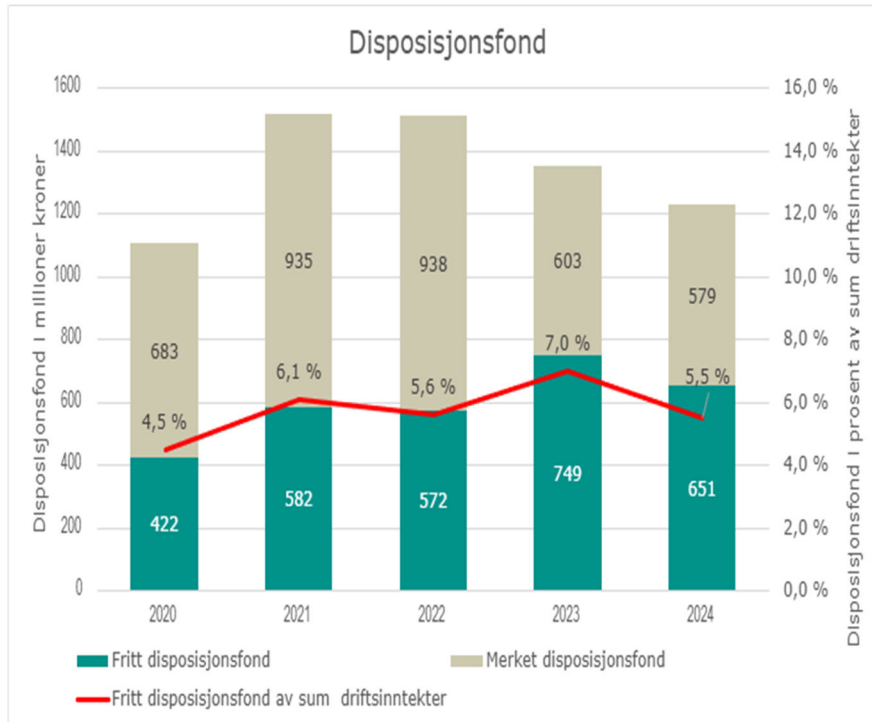

Investeringsnivået og låneopptaket må være på et nivå som gjør at gjelden ikke vokser raskere enn inntektene. Fylkestinget har vedtatt at gjeldsgraden over tid ikke skal utgjøre mer enn 113 prosent. Samtidig har det blitt vedtatt et svært høyt investeringsvolum over tid, slik at gjeldsgraden nå er over målsettingen. Trøndelag fylkeskommune har nest høyest lånegjeld av alle fylkeskommuner og gjeldsgraden er 52 prosent over gjennomsnittet for landets fylkeskommuner. Det vil si at Trøndelag fylkeskommune må bruke over 400 millioner kroner mer på betaling av renter og avdrag, enn om vi hadde ligget på fylkesgjennomsnittet.

Fylkeskommunen bør ha en buffer for å tåle større endringer i utgifter eller inntekter. Disposisjonsfondet er frie midler som kan benyttes både til å finansiere driftsutgifter eller investeringer. Midlene kan benyttes som en buffer for eksempel når organisasjonen må tilpasse seg endrede rammevilkår eller uforutsette hendelser. Fylkestinget har vedtatt at "fritt" disposisjonsfond skal utgjøre minst fire prosent av brutto driftsinntekter. Med "fritt" disposisjonsfond menes her at fylkestinget ikke har vedtatt føringer for bruken av midlene.

Fritt disposisjonsfond er redusert i 2024, men fremdeles godt over målsettingen på fire prosent. Reduksjonen skyldes vedtak om bruk av fondet til blant annet utbedringer i forbindelse med VM2025 og FV 715 Mørrivatnet og kjøp av Rørvik Rorbuer.

Rentebufferfondet utgjør 154 millioner kroner av det merkede disposisjonsfondet. Det er benyttet 25 millioner kroner av fondet i 2024.

Øvrige midler i det merkede disposisjonsfondet omtales senere i beretningen.

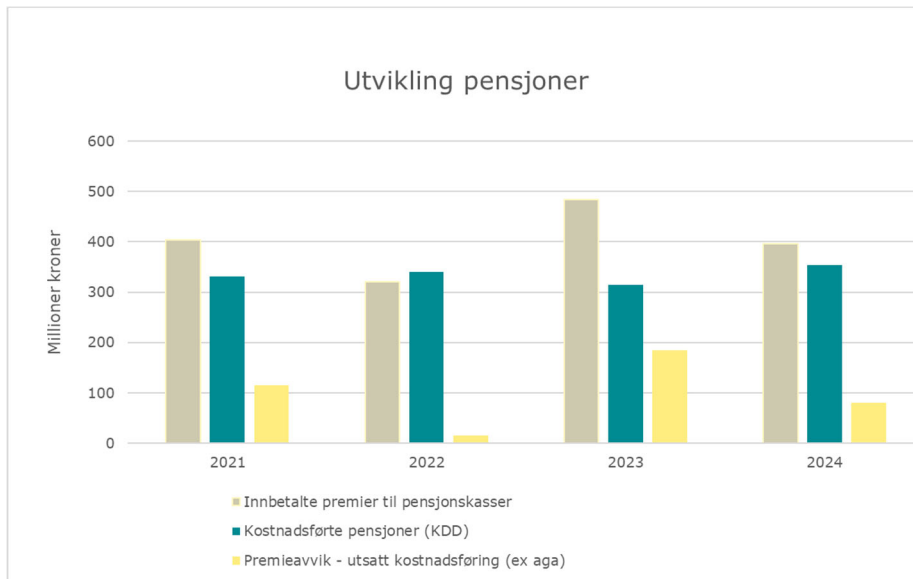
Utvikling pensjonspremier og kostnadsføring av pensjon

Trøndelag fylkeskommune betaler inn årlige pensjonspremier til to pensjonskasser. Det er Statens pensjonskasse (SPK) for lærere, og kommunal landspensjonskasse (KLP) for alle andre.

Pensjonskassene sender inn krav om pensjonspremier basert på ulike risikoelementer som kjennetegner fylkeskommunens ansatte. Pensjonspremiene varierer fra år til år, noe som har nær sammenheng med at lønnsutviklingen og G-regulering av pensjonen svinger mye fra år til år. For å finansiere premiene belastes hver enkelt seksjon og skole en pensjonssats som legges til lønnsgrunnlaget i lønnsbudsjettet. I tillegg trekkes de ansatte inn to prosent av lønn til delfinansiering av pensjonspremien.

Beløpet fylkeskommunen innbetaler til pensjonskassene er et annet beløp enn det som kostnadsføres i regnskapet. Kostnadene som føres i regnskapet er basert på vurderinger fra Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD). I motsetning til innbetalte premier varierer ikke forutsetningene som KDD baserer seg på like mye, slik at det som kostnadsføres i fylkeskommunale regnskap hvert år er forholdsmessig stabilt.

Forskjellen mellom det som innbetales til pensjonskassene og det som kostnadsføres, basert på KDD sine forutsetninger, kalles for premieavvik og består i prinsippet av utsatt kostnadsføring av pensjonspremier. Denne differansen inntektsføres i det året avviket oppstår, og kostnadsføres året etter over en periode på sju år (amortisering av premieavvik).

Figuren over viser utvikling i innbetalte pensjonspremier til pensjonskassene. Som man ser så svinger dette beløpet med over hundre millioner kroner mellom periodene. Svingningene i det som kostnadsføres i regnskapet basert på forutsetninger fra KDD, varierer langt mindre, slik at det er mer forutsigbart hvordan pensjon påvirker regnskapet. På grunn av dette blir differansene mellom innbetalt premie og kostnadsført pensjon i regnskapet, som kalles for premieavvik, ganske store de ulike årene.

Ordningen med premieavvik fører til at fylkeskommunen skyver kostnadsføringen av innbetalte premier framfor seg. Per 31.12.2024 utgjorde dette beløpet 420 millioner kroner, dette er tilnærmet samme nivå som i 2023. Årsak til dette er at årets premieavvik var i samme størrelsesorden som det amortiserte premieavviket. Prognoser viser at årlige amortiseringskostnader er stigende og vil øke de samlede pensjonskostnader for fylkeskommunen framover.

I budsjett for 2024 ble det lagt opp til tilnærmet samme budsjettnivå på kostnadsført pensjon som 2023, og samlet resultat på pensjon ble knappe 2 millioner i mindreforbruk.

Likviditet

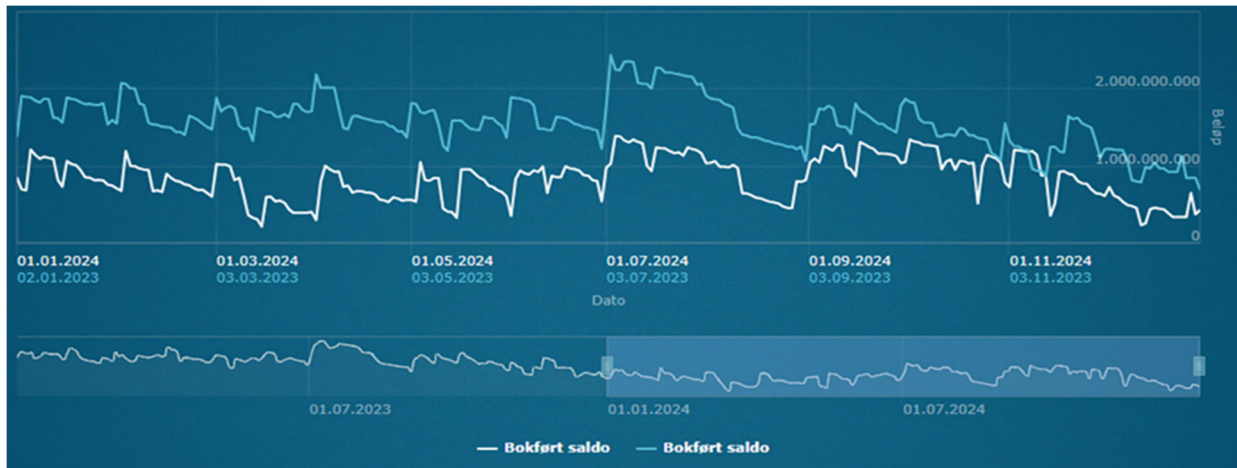
Fylkeskommunen har hatt god likviditet til å dekke løpende forpliktelser gjennom hele 2024. Arbeidskapitalen er utgangspunkt for en nærmere vurdering av likviditeten eller likviditetsgraden, og fylkeskommunen sin evne til å møte løpende forpliktelser. I kommunal økonomi og finansforvaltning generelt bør arbeidskapitalen være minst 4-5 % av driftsinntektene eller likviditetsgraden bør være minimum 2.

Per 31.12 var arbeidskapitalen på 2,1 milliarder kroner som utgjør 18,5 prosent av driftsinntektene. Dette er godt over anbefalt nivå. Likviditetsgrad 1 viser forholdet mellom omløpsmidler og kortsiktig

gjeld. Per 31.12 hadde vi omløpsmidler på ca. 4,2 milliarder kroner og kortsiktig gjeld på 2,0 milliarder kroner. Likviditetsgraden er på 2,05 og tilnærmet det anbefalte minimumsnivået.

Vi har 2,2 milliarder kroner i bankinnskudd, 684 millioner i aksjer og andeler og 1,1 milliarder kroner i kortsiktig fordringer.

Vi har hovedbankavtale med Danske Bank, og alle likvider til den daglige drift er plassert der. Noe av overskuddslikviditeten er plassert i andre banker for å øke avkastningen. Figuren nedenfor viser total bokført saldo på Trøndelag fylkeskommune sine kontoer i Danske Bank i perioden 01.01-31.12. Den hvite grafen viser bokført saldo gjennom 2024 og den blå grafen viser bokført saldo gjennom 2023.

Figur: Bokført saldo på kontoer i Danske Bank i perioden 1.1-31.12

Langsiktig gjeld

Samlet langsiktig gjeld i konsolidert regnskap er 19,1 milliarder kroner. Herav utgjør pensjonsforpliktelser 5,8 milliarder kroner og lånegjeld utgjør 13,3 milliarder kroner.

Lånegjelden har økt med 862 millioner kroner i løpet av 2024. I 2024 tok vi også opp våre første grønne lån til finansiering av Cissi Klein videregående skole og Trondheim Katedralskole. I 2024 er det betalt 478 millioner kroner i avdrag i 2024, som er om lag 17 millioner høyere enn i 2023. Ubrukte lånemidler utgjør 184,3 millioner kroner ved årets slutt.

Vi mottar statlig rentekompensasjon for en låneramme på cirka 1,55 milliarder kroner som fordeler seg med 1,35 milliarder kroner på fylkesveg og 193 millioner kroner på skolebygg.

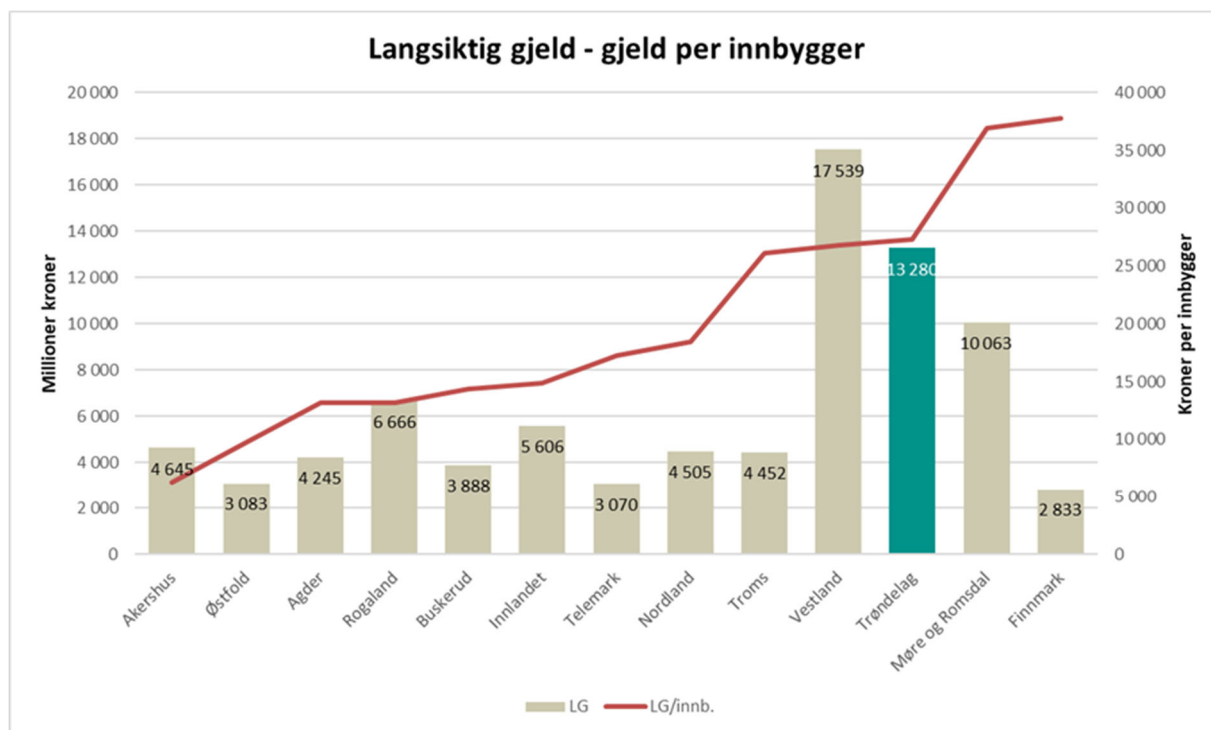
Trøndelag fylkeskommune foretar sine innlån fra kapitalmarkedene, sertifikat- og obligasjonslån, og gjeldsbrevlån i Kommunalbanken og Kommunal Landspensjonskasse (KLP). Alle innlån med flytende rente har en basisrente på 3 måneder NIBOR (Norwegian InterBank Offered Rate). I tillegg er det en avtalt margin som er fast i låneperioden. Den gjennomsnittlige renten på låneporteføljen i 2024 var 4,14 prosent mot 3,51 prosent i 2023.

Reglement for finans- og gjeldsforvaltning sier at lån som forfaller de neste 12 måneder ikke skal utgjøre mer enn 40 prosent av låneporteføljen. Det er 6 lån som forfalt i løpet av 2025, og de utgjør 22 prosent av låneporteføljen.

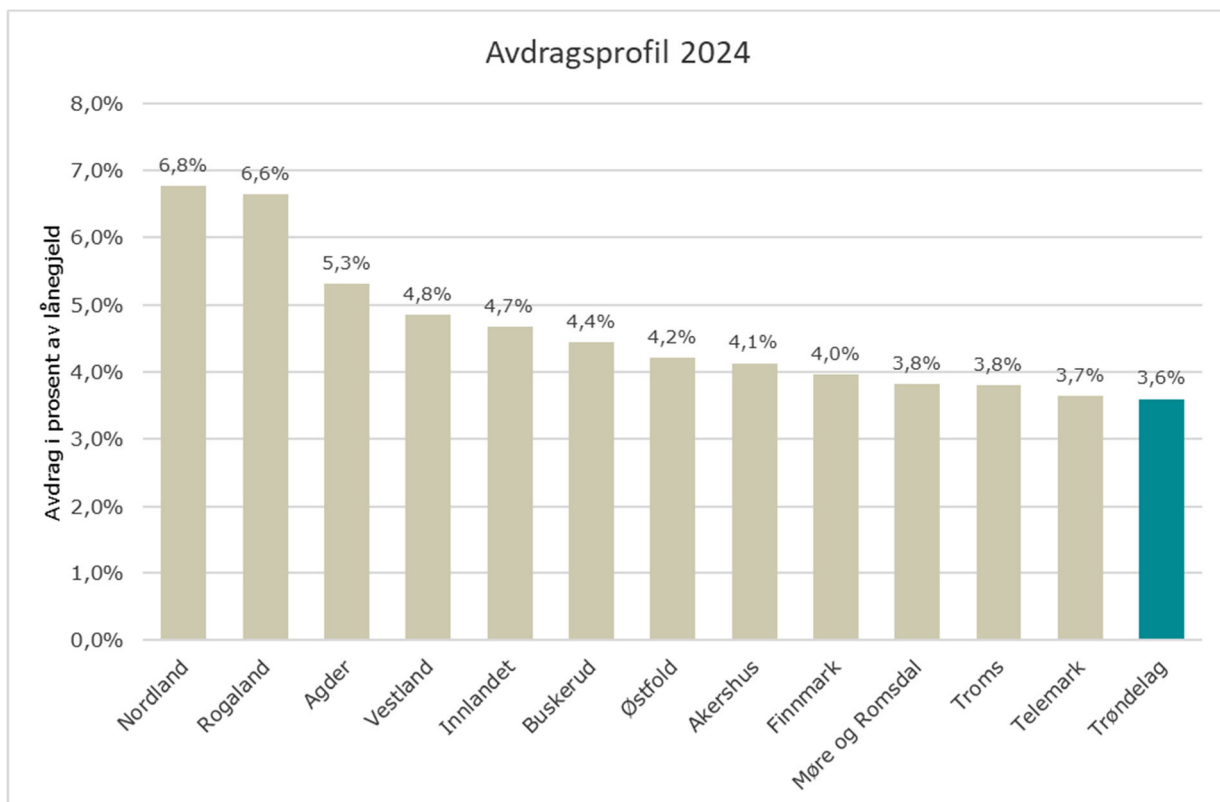
Andel lån med fast rente skal være minimum 20 prosent. Vi bruker rentebytteavtaler for å oppnå ønsket rentebinding av låneporteføljen. Rentebytteavtaler, også kalt swapper, er en avtale mellom to parter om bytte av rentebetingelser i samme valuta. Til sammen har vi avtaler for 7,45 milliarder kroner, men bare 4,3 milliarder kroner er aktive per 31.12.2024. I tillegg har vi et fastrentelån i låneporteføljen. Fastrentelån og aktive rentebytteavtaler utgjør 36 prosent av låneporteføljen. Formålet med våre rentesikringer er blant annet å få forutsigbare rentekostnader. Gjennom rentesikringene forsøker vi å unngå at det blir betydelige økninger i rentekostnadene ved en eventuell renteoppgang. I 2024 ble våre rentekostnader 118,5 millioner lavere enn de ville ha vært uten rentesikringer.

Høy lånegjeld i Trøndelag – sammenlignet med andre fylkeskommuner

Trøndelag fylkeskommune har tredje høyest gjeld i landet målt i lånegjeld per innbygger. Trøndelag fylkeskommune har også nest høyest lånegjeld av alle fylkeskommuner. For å komme ned på landsgjennomsnittet må lånegjelden reduseres med 3,5 milliarder kroner. Det vil si 7,2 år med avdragsbetaling som i 2024, uten å ta opp ny lånegjeld i forbindelse med investeringer.

Avdragsprofilen viser at Trøndelag fylkeskommune er det fylket som har lavest avdragsbelastning i forhold til lånegjelden, selv om vi betalte 70 millioner kroner mer enn kravet til minsteavdrag i 2024 (se figur nedenfor).

Konsolidert regnskap

Kommuneloven §14-6 krever at vi i tillegg til å avlegge årsregnskap for de enkelte regnskapsenhetene også skal utarbeide et samlet regnskap for fylkeskommunen som juridisk enhet. For regnskapsåret 2024 er det utarbeidet konsolidert årsregnskap for enheter i Trøndelag fylkeskommune. I det konsoliderte regnskapet inngår enhetene Trøndelag fylkeskommune, Kompetansesenteret Tannhelse Midt FKF og UKM Norge FKF. Transaksjonene mellom disse enhetene er eliminert i det konsoliderte regnskapet.

I kommuneloven §14-7 går det fram at fylkeskommunen skal utarbeide årsberetning for sin samlede virksomhet. I årsberetningen gjør vi hovedsakelig rede for forhold rundt Trøndelag fylkeskommune, som er den største enheten, men vi kommenterer også i forhold til det konsoliderte regnskapet der det er naturlig.

Økonomirapportering

Resultatoversikt drift etter § 5-6

Beløp i 1000

	Regnskap 2023	Oppr. bud. 2024	Politisk vedtatt budsjett 2024	Regnskap 2024	Avvik i kr	Rev. bud. 2024	Avvik i kr
Rammetilskudd	-4 604 124	-4 888 875	-4 960 518	-4 914 400	-46 118	-4 960 518	-46 118
Inntekts- og formuesskatt	-3 294 302	-3 434 388	-3 374 388	-3 362 274	-12 114	-3 374 388	-12 114
Andre skatteinntekter	0	0	0	0	0	0	0
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-496 142	-569 404	-652 604	-676 334	23 730	-661 022	15 312
Overføringer og tilskudd fra andre	-2 019 448	-1 323 843	-1 324 843	-2 265 329	940 486	-1 374 164	891 164
Brukerbetalinger	-73 378	-84 256	-84 256	-83 755	-501	-92 813	-9 058
Salgs- og leieinntekter	-243 754	-202 128	-202 128	-231 109	28 981	-194 680	36 429
Sum driftsinntekter	-	-	-	-	934 464	-	875 615
	10 731 149	10 502 894	10 598 737	11 533 201		10 657 586	
Lønnsutgifter	2 940 140	2 927 659	2 942 359	3 095 738	-153 378	2 987 371	-108 367
Sosiale utgifter	737 895	762 535	762 535	766 035	-3 500	776 761	10 726
Kjøp av varer og tjenester	4 851 860	4 668 118	4 711 341	5 118 258	-406 918	4 552 695	-565 563
Overføringer og tilskudd til andre	1 415 659	1 175 535	1 123 880	1 500 211	-376 331	1 324 328	-175 883
Avskrivninger	799 334	0	0	862 548	-862 548	862 548	0
Sum driftsutgifter	10 744 887	9 533 847	9 540 115	11 342 790	-	10 503 703	-839 086
					1 802 675		
Brutto driftsresultat	13 738	-969 047	-1 058 622	-190 411	-868 211	-153 882	36 529
Renteinntekter	-348 306	-419 013	-382 013	-381 357	-656	-383 677	-2 320
Utbytte	-3 151	-1 200	-1 200	-1 623	423	-1 200	423
Gevinst og tap på finansielle omløpsmidler	-30 626	-20 000	-33 000	-34 621	1 621	-33 000	1 621
Renteutgifter	594 125	757 595	733 595	734 603	-1 008	733 595	-1 008
Avdrag på lån	461 728	478 362	478 362	478 362	0	478 362	0
Netto finansutgifter	673 770	795 744	795 744	795 364	380	794 080	-1 284
Motpost avskrivninger	-799 334	0	0	-862 548	862 548	-862 548	0
Netto driftsresultat	-111 826	-173 303	-262 878	-257 595	-5 283	-222 350	35 245
Disponering eller dekning av netto driftsresultat							
Overføring til investering	291 545	188 440	342 634	460 143	-117 509	391 482	-68 661
Avsetninger til bundne driftsfond	458 970	9 941	9 941	550 291	-540 350	15 177	-535 115
Bruk av bundne driftsfond	-440 463	-1 626	-1 626	-631 034	629 408	-62 554	568 480
Avsetninger til disposisjonsfond	151 135	35 837	155 937	170 419	-14 481	155 937	-14 481
Bruk av disposisjonsfond	-349 362	-59 289	-244 008	-292 224	48 216	-277 692	14 531
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	111 826	173 303	262 878	257 595	5 283	222 350	-35 245
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0	0	0	0	0

Driftsinntekter og driftsutgifter

Fylkeskommunens netto driftsresultat endte på 258 millioner kroner. Det er 35 millioner kroner bedre enn revidert budsjett 2024 og 145 millioner kroner bedre enn resultatet i 2023. Resultatet gir rom for å overføre midler til å finansiere investeringer. I avsnittene nedenfor forklares de vesentlige avvikene mellom regnskap og revidert budsjett for 2024.

Sum driftsinntekter i 2024 er på 11,5 milliarder kroner, som er 875 millioner kroner høyere enn budsjettet.

De frie disponible inntektene utgjør 8,5 milliarder kroner av sum driftsinntekter. De ble 45 millioner kroner lavere enn budsjettet. Disse er nærmere omtalt nedenfor. Andre inntekter som inngår i sum driftsinntekter er andre overføringer og tilskudd fra staten, overføringer og tilskudd fra andre, brukerbetaling og salgs- og leieinntekter. De største merinntektene har oppstått på øremerkede tilskudd med 346 millioner kroner, refusjon fra staten med 181 millioner og kompensasjon for merverdiavgift med 203 millioner kroner. Dette er avvik som skyldes manglende budsjettering.

Brutto driftsutgifter er 11,3 milliarder kroner, som er 839 millioner kroner høyere enn revidert budsjett. Lønnsutgifter inklusiv sosiale utgifter utgjør tilsammen 34 prosent av de totale driftsutgiftene våre, og har en merutgift på 97 millioner kroner. Utgifter til merverdiavgift har et avvik mellom regnskap og budsjett på 203 millioner kroner, og skyldes manglende budsjettering. Driftsutgiftene er knyttet til de ulike rammeområdene og blir nærmere omtalt under totaloversikt drift - fordelt på rammeområder.

Frie disponible inntekter 2024

Beløp i tusen kroner	Regnskap 2023	Opprinnelig budsjett 2024	Politisk vedtatt budsjett 2024	Regnskap 2024	Revidert budsjett 2024	Avvik 2024
Rammetilskudd	-4 604 124	-4 888 875	-4 960 518	-4 914 400	-4 960 518	-46 118
Inntekts- og formueskatt	-3 294 302	-3 434 388	-3 374 388	-3 362 274	-3 374 388	-12 114
Andre generelle driftsinntekter	-83 566	-140 300	-223 500	-237 099	-223 500	13 599
Sum frie disponible inntekter	-7 981 992	-8 463 563	-8 558 406	-8 513 773	-8 558 406	-44 633

De frie disponible inntektene ble 8,5 milliarder kroner, som utgjør en mindreinntekt på 44,6 millioner kroner.

Rammetilskudd

I beløp for rammetilskuddet inngår rammetilskudd og skatteutjevning. Avviket på 46,1 millioner kroner skyldes en betydelig mindreinntekt for skatteutjevningen.

Anslag for rammetilskuddet ble økt i løpet av 2024. Revidert nasjonalbudsjett ga økt rammetilskudd til fylkeskommunene. Det ble en økning på 17 millioner kroner på grunn av justering av for lav tildeling til utgiftsutjevningen for fylkesveg. Videre ble det en økning på 10,6 millioner kroner begrunnet i styrking av rabatt innen tannhelse, for aldersgruppen 25-26 år.

I november ble det vedtatt en nysaldering av statsbudsjettet for 2024. Dette gav 61 millioner kroner i økt rammetilskudd til Trøndelag fylkeskommune. Bakgrunn for nysalderingen var den krevende økonomiske situasjonen som er i kommuner og fylkeskommuner. Det har sammenheng både med lavere skatteinngang og økt kostnadsvekst.

Skatteutjevning

Det ble en nullvekst i skatteinngangen samlet for alle fylkeskommunene. Dette skyldes en stor nedgang i skatteinngangen for Oslo og Akershus. Denne nedgangen kom til syne i november i forbindelse med resultatet av marginoppgjør og fordelingsoppgjør. For skatteutjevningen ble det derfor en mindreinntekt på 46,1 millioner kroner.

Skatteinntekter

Skatteveksten i 2024 ble på 2,0 prosent sammenlignet med regnskap 2023. Det betyr at skatteinngangen ble 12 millioner kroner lavere enn revidert budsjett. For 2024 anslo vi en økning i skatteinntektene på 4,3 prosent sammenlignet med regnskap 2023. Skatteanslaget ble justert ned både i tertialrapport per 30.04 og 31.08, med til sammen 60 millioner kroner.

Årsakene til lav skattevekst er flere, men den løpende skatteinngangen ble lavere enn anslått. I november kom resultatet av marginoppgjør og korreksjonsoppgjør. I disse oppgjørene ser vi forholdet mellom restskatt og skatt til gode, og det blir gjort en endelig fordeling mellom stat, kommuner og fylkeskommuner for foregående år. Disse oppgjørene var svakere enn tidligere år.

Andre statlige overføringer

Andre statlige overføringer er havbruksfondmidler og rentekompensasjon fra Statens vegvesen og Husbanken. I tertialrapport per 31.08 ble anslag for rentekompensasjon fra Statens vegvesen betydelig nedjustert, samtidig ble det anslått en betydelig merinntekt for havbruksfondmidler. Netto ble inntektsanslaget økt med 83,2 millioner kroner. Rentekompensasjonen ble høyere enn budsjettet, og gir en merinntekt på 13,6 millioner kroner.

Finansinntekter og -utgifter

Beløp i tusen kroner	Regnskap 2023	Opprinnelig budsjett 2024	Politisk vedtatt budsjett 2024	Regnskap 2024	Revidert budsjett 2024	Avvik 2024
Renteinntekter	-348 306	-419 013	-382 013	-381 357	-383 677	-2 320
Utbytte	-3 151	-1 200	-1 200	-1 623	-1 200	423
Gevinst og tap på finansielle omløpsmidler	-30 626	-20 000	-33 000	-34 621	-33 000	1 621
Renteutgifter	594 125	757 595	733 595	734 603	733 595	-1 008
Avdrag på lån	461 728	478 362	478 362	478 362	478 362	0
Netto finansinntekter og -utgifter	673 770	795 744	795 744	795 364	794 080	-1 284

Netto finansutgifter ble på 795 millioner kroner i 2024, som er 1,3 millioner kroner høyere enn revidert budsjett. Netto finansutgifter økte med 121 millioner kroner sammenlignet med regnskapet i 2023.

Renteinntektene ble 2,3 millioner kroner lavere enn revidert budsjett. Budsjettet for renteinntekter ble redusert med 37 millioner kroner i tertialrapport 31.08.

Gevinst og tap på finansielle omløpsmidler ble på 34,6 millioner kroner, som kun er 1,6 millioner kroner mer enn revidert budsjett. Budsjettet ble økt med 13 millioner kroner i tertialrapport 31.08.

Renteutgiftene ble 734 millioner kroner, som er en million kroner høyere enn revidert budsjett. Budsjettet ble redusert med 24 millioner kroner i tertialrapport 31.08. I 2024 ble gjennomsnittlig rente 4,1 prosent når vi hensyntar lån og rentebytteavtalene. Renteutgiftene ble litt høyere enn revidert budsjett.

Det ble betalt 478,4 millioner kroner i avdrag som er i henhold til budsjett. Det er 16,6 millioner kroner høyere enn regnskapet for 2023. Det er betalt 70 millioner kroner mer enn minimumsavdraget.

Avsetninger og årsoppgjørdisposisjoner

Beløp i tusen kroner	Regnskap 2023	Opprinnelig budsjett 2024	Politisk vedtatt budsjett 2024	Regnskap 2024	Revidert budsjett 2024	Avvik 2024
Overføring til investering	291 545	188 440	342 634	460 143	391 482	-68 661
Avsetninger til bundne driftsfond	458 970	9 941	9 941	550 291	15 177	-535 115
Bruk av bundne driftsfond	-440 463	-1 626	-1 626	-631 034	-62 554	568 480
Avsetninger til disposisjonsfond	151 135	35 837	155 937	170 419	155 937	-14 481
Bruk av disposisjonsfond	-349 362	-59 289	-244 088	-292 224	-277 692	14 531
Netto avsetninger	111 826	173 303	262 798	257 595	222 350	-35 245

Netto driftsresultat anvendes til overføring til investering og avsetning og bruk av fond. I samsvar med regnskapsforskriften skal driftsregnskapet avsluttes i 0 på bunnlinjen. Dette betyr at et positivt netto driftsresultat skal disponeres i årsavslutningen.

Etter at avsetning og bruk av fond og overføringer til investering var ført i henhold til budsjettvedtak og fullmakter var det et merforbruk på 76 millioner kroner. Avsetning til disposisjonsfond ble derfor strøket med tilsvarende beløp.

Overføring fra drift til investering

Det ble overført 460,1 millioner kroner fra drift til investering.

Det er gjort administrative budsjettendringer på overføringer fra drift til investering, dette gjelder blant annet kjøp av kjøretøy eller utstyr ved våre videregående skoler og tannklinikker. Seksjoner og skoler overfører midler fra driftsbudsjettene sine for å finansiere de investering som er gjort. Avdeling veg har overført belønningsmidler fra drift til investeringsprosjekter innenfor miljøpakken. Disse midlene er ikke budsjettet og utgjør et avvik mellom regnskap og budsjett på 68,7 millioner kroner.

Bundne driftsfond

Det er avsatt 550,3 millioner kroner og brukt 631,0 millioner kroner fra bundne driftsfond. Dette er eksterne midler som er mottatt til bestemte formål og øremerkede midler fra staten. Det er avdelingene samferdsel og kompetanse som har de største avsetningene på henholdsvis 370,0 og 121,0 millioner kroner. Det gjelder blant annet belønningsmidler, midler til bredbåndsstøtteordningen (NKOM-midler 2024), midler til fullføringsprosjektet, tilskudd til yrkesfaglig utdanning og midler til undervisning innen kriminalomsorg.

Ved utgangen av året er saldo på bundne driftsfond 734,4 millioner kroner. Dett er en reduksjon på 80,7 millioner kroner fra 2023.

Disposisjonsfond

Det er avsatt 170,4 millioner kroner og brukt 292,2 millioner kroner fra disposisjonsfond. Det gir en reduksjon på 136,7 millioner kroner.

Ved utgangen av året er saldo på disposisjonsfondet 1 230 millioner kroner. Disposisjonsfondet er frie midler, men fylkestinget har tidligere satt av midler på disposisjonsfondet til spesielle formål.

Oversikten nedenfor viser de ulike formål fylkestinget har avsatt midler til og hvordan saldoen har endret seg fra 2023 til 2024. I henhold til gjeldende økonomireglement skal seksjoner/skoler med

mindreforbruk få avsatt inntil 3 prosent av revidert budsjett til disposisjonsfond ved årets slutt. Det er avsatt 84 millioner kroner til disposisjonsfond merket skoler/seksjoner. Det resterende av mindreforbruket til seksjoner/skoler er avsatt til fritt disposisjonsfond. I tillegg er merforbruket ved skoler/seksjoner trukket fra de frie ubundne midlene. Tilsammen utgjør dette et trekk fra frie ubundne midler på 3 millioner kroner.

Skoler/seksjoner med merforbruk vil bli trukket i budsjettet for 2025 med tilsammen 46 millioner kroner som avsettes til frie ubundne midler i 2025.

Frie ubundne midler er redusert gjennom 2024. Det skyldes blant annet bevilginger på tilsammen 98 millioner kroner til ulike formål i forbindelse med behandling av årsrapporten 2023.

Disposisjonsfond		
Tall i 1000 kroner	31.12.2023	31.12.2024
Frie ubundne midler	748 485	650 959
Mindreforbruk på seksjoner	117 303	241 674
Rentefond	180 052	154 752
Konsesjonskraft	4 654	4 654
Samferdselsfond	13 789	13 789
Opplæringsfond	5 788	3 938
Regionalt næringsutviklingsfond	206 595	105 095
Tunnelsikkerhet	36 949	36 949
Innovasjonsfond samferdsel	4 939	4 939
NOx-fond	5 532	5 532
Bergkunstreisen	7 400	7 400
Grønn skipsfart	20 424	424
Sum disposisjonsfond	1 351 911	1 230 106

Totaloversikt drift - fordelt på rammeområder

Beløp i 1000

Navn	Regnskap 2023	Rev. bud. 2024	Regnskap	Avvik i kr	Avvik i %
Politisk ledelse og kontroll	68 641	66 452	64 567	1 885	2,8 %
Administrasjon	308 268	311 721	296 271	15 450	5,0 %
Eiendom	365 192	382 840	387 342	-4 502	-1,2 %
Kompetanse	3 508 645	3 591 378	3 594 811	-3 434	-0,1 %
Regional utvikling	146 829	160 333	151 808	8 525	5,3 %
Samferdsel	1 481 554	1 612 742	1 582 172	30 570	1,9 %
Kultur og folkehelse	300 298	295 930	298 409	-2 480	-0,8 %
Veg	1 579 702	1 598 963	1 594 308	4 656	0,3 %
Tannhelse	341 113	357 668	358 210	-543	-0,2 %
Finansiering	-42 949	-22 844	-29 341	6 497	28,4 %
Sum tjenesteområder	8 057 294	8 355 182	8 298 557	56 625	0,7 %

Fylkestinget vedtok driftsbudsjettet for 2024 fordelt på 10 rammeområder. Totalt hadde seks av rammeområdene et mindreforbruk på tilsammen 67,5 millioner kroner, mens fire rammeområder gikk med et merforbruk på tilsammen 10,9 millioner kroner. Samlet sett fikk rammeområdene et mindreforbruk på 56,6 millioner kroner.

Tabellen over viser sum for hvert rammeområde som inkluderer bevilgninger fra fylkestinget, overføring til investering, avsetning og bruk av fond, avskrivninger, avdrag og netto finansutgifter.

Politisk ledelse og kontroll

Politisk styring og kontroll omhandler godtgjøring/frikjøp til politikere, overføringer til politiske partier, støtte til fylkestingsgruppene og utgifter til politiske møter og annen aktivitet. I tillegg dekkes kjøp av tjenester til revisjon og kontrollutvalgssekretariat av dette området.

Det samlede mindreforbruket er på 1,9 millioner kroner for rammeområdet, herav utgjør avviket for politisk ledelse et mindreforbruk på 2,3 millioner kroner, mens revisjon og tilsyn har et merforbruk på om lag 0,4 millioner kroner. Mindreforbruket innenfor politisk ledelse er knyttet til økonomisk støtte til fylkestingsgruppene arbeid.

Administrasjon

Rammeområde administrasjon har et mindreforbruk på totalt 15,5 millioner kroner. Mindreforbruket kommer i all hovedsak fra vakante stillinger og refusjoner fra NAV. Administrasjonen tilpasser seg de omstillinger som kommer, og det jobbes kontinuerlig med bemanningsplanlegging og stillingskontroll. I tillegg er det mindreforbruk i forbindelse med større prosesser med anskaffelse av nye systemer og verktøy, blant annet ERP og internkontrollsystem.

Det har vært større organisasjonsendringer i 2024. Eiendom er blitt skilt ut fra administrasjon til eget rammeområde og dette gjør at budsjett og regnskapstall for administrasjonen ikke direkte kan sammenlignes med tildelte rammer i økonomiplan 2024-2028.

Eiendom

Rammeområde eiendom har et samlet merforbruk på 4,5 millioner kroner i 2024. Ved inngangen av året hadde eiendom med seg et merforbruk på 4 millioner kroner fra 2023.

Driftsprosjektene digital plattform for gjenbruk og regionalt ombruk av byggematerialer har et merforbruk på 2,2 millioner kroner. Dette vil bli dekket av bundet fond på 1,2 millioner kroner samt nye tilskudd fra Innovasjon Norge. Utgifter til lisenser har økt med ca 2,5 millioner kroner. Økning er i hovedsak knyttet til anskaffelse av et nytt system for forvaltning, drift og vedlikehold for alle lokasjoner og en plattformlisens på system for bygningsinformasjonsmodellering. Eiendom har operativt ansvar for drift og renhold på tre skoleanlegg, alle viser et samlet mindreforbruk.

Eiendoms utfordring er overtallighet knyttet til nedgang i investeringsprosjekter med tilhørende støttetjenester for fagrådgivere. Nedbemanning gjennomføres i samsvar med bemanningsplaner, vedtatt omstillingsdokument og overtallighetsreglement.

Fylkeskommunen har i 2024 byttet forsikringsmegler, og det er iverksatt gjennomgang av ansvarsporteføljen. Skadestatistikken for bygninger og kjøretøy er urovekkende høy, noe som vil gi sterk vekst i fremtidige forsikringspremier.

Kompetanse

Rammeområde kompetanse har et samlet merforbruk på 3,4 millioner kroner. Resultat for de administrative seksjoner i kompetanse, unntatt skoler og fagskole, har et mindreforbruk på 19,6 millioner kroner. Dette er for det meste tilbudsreserver knyttet til skoletilbud for ungdom. Vi har hatt utfordringer innen kostnadene til kontingenter, lisenser, privatisteksamen og fagopplæring.

For de videregående skolene er det blitt en endring fra et mindreforbruk på 58,7 millioner kroner i 2023 inkludert gjenbevilgning fra 2022, til et merforbruk på 3,9 millioner kroner i 2024. I løpet av året har en del av skolene gjort uttak fra disposisjonsfondet blant annet til innkjøp av undervisningsutstyr samt investering i ny teknologi.

Flere videregående skoler har i løpet av året jobbet med å tilpasse seg elevtallsendringer, samt å få kontroll på lønnsutgifter. En del av skolene med merforbruk har dratt med seg dette fra 2023 og jobber med å redusere det. Tiltak som er i igangsatt er blant annet reduksjon i bemanning, (tilpasning til nedgang i elevtall), reduksjon i merkantilt personale og ledelsesressurser og bedre oppfylling av klasser. Kompetanse har ekstra økonomioppfølging av skoler med mer enn 2,5 prosent merforbruk, og disse skolene kommenteres spesielt under avdeling kompetanse (8 skoler).

Innenfor rammeområde kompetanse styres kostnadsutviklingen mye av elevtallsendringer, dreining av tilbudsstrukturen fra studiespesialisering mot yrkesfag og endringer i lovverk. I tillegg har antall elever med fluktbakgrunn blitt noe større enn forventet.

Trøndelag høyere yrkesfagskole (THYF) har et merforbruk på 19,1 millioner kroner, mot et merforbruk på 10,9 millioner kroner ved årsavslutning i 2023. Dette er en økning i merforbruket på 8,2 millioner kroner fra 2023. Fagskolen har søkt fagområdeakkreditering, og det har vært ansett som nødvendig å styrke bemanningen med rett kompetanse for å oppnå dette. Det er igangsatt en prosess sentralt for å få kontroll på merforbruket. Trøndelag høyere yrkesfagskole ble opprettet som egen enhet etter sammenslåing av de sju fylkeskommunale fagskolene i Trøndelag. Det har vært utfordrende å få god oversikt over området og det har etter opprettelsen blitt etablert for mange studietilbud i forhold til økonomi. Det er satt i gang tiltak for å skaffe god oversikt og lage riktig tilbudsstruktur for å kunne gå i balanse. Fagskolen har tett oppfølging av direktør for kompetanse, og styret har bedt om fullstendig gjennomgang av økonomien.

Regional utvikling

Rammeområde regional utvikling har et mindreforbruk på om lag 8,5 millioner kroner. Vakanser og sykepenger/ foreldrepengerefusjon utgjør om lag 5,6 millioner kroner av dette. Det resterende mindreforbruket skyldes blant annet utsatt anbudskonkurranse i Trondheimsfjordprosjektet og ubrukte midler i flerårige prosjekter.

Samferdsel

Rammeområde samferdsel har et mindreforbruk på 30,6 millioner kroner ved årets slutt.

Mindreforbruket skyldes en tilbakeføring på 10 millioner kroner i 2024 av midler mellom AtB, Miljøpakken og fylkeskommunen (gjelder garantibeløp omhandlet i KU-sak 39/23, regnskapsrevisjon 2022). Videre er det et avvik på 8,7 millioner kroner innenfor kollektiv. Hurtigbåtprosjektene i avdelingen hadde et stort merforbruk i 2023 som følge av utestående refusjoner fra staten. Merforbruket fra 2023 ble dekket av midler innenfor samferdselrammen. Vi mottok refusjonene i 2024 og det skapte et mindreforbruk på ca. 5,6 millioner kroner. Resterende mindreforbruk på 6,3 millioner kroner er knyttet til lønnskostnader, drift av infrastruktur og foreldet krav hos seksjon oppdragsstyring.

Avdeling samferdsel har 42,1 millioner kroner avsatt på disposisjonsfond fra tidligere år. Av disse er 25,1 millioner kroner øremerket prosjekter.

Kultur og folkehelse

Rammeområde kultur og folkehelse har et merforbruk på 2,5 millioner kroner. Merforbruket på rammeområdet kan i all hovedsak tilskrives SKIA - prosjektet ski- og aktivitetsanlegg. Prosjektet kom i gang i 2024 og våre økonomiske forpliktelser i prosjektet i 2024 var 5,35 millioner kroner. Disse ble overført Norges skiforbund som leder prosjektet. Kostnaden vil bli finansiert av midler fra disposisjonsfond merket seksjoner.

Veg

Rammeområde veg har et mindreforbruk på 4,7 millioner kroner. Ved inngangen av året hadde veg med seg et merforbruk på 18,2 millioner kroner fra 2023. I løpet av året er vegområdet tilført 31,1 millioner kroner knyttet til ekstraordinære hendelser og styrket vegvedlikehold.

Driftsbudsjettet omfatter administrasjon, drift av Trafikksikkerhetsutvalget i Trøndelag (FTU) og drift og vedlikehold av fylkesvegene. Det samlede regnskapet viser en marginalt lavere utgift enn budsjett, tilsvarende 0,3 prosent av budsjettet. Samlet sett vurderes økonomistyringen som god, avvikene er i hovedsak relatert til spesifikke forhold innen de ulike budsjettpostene.

Drift og vedlikehold av fylkesvegnettet har vært preget av store utgifter knyttet til ekstraordinære hendelser, der blant annet ekstremvær og uværssituasjoner har medført uforutsette kostnader. Totalt har slike hendelser påvirket budsjettet med 27 millioner kroner i 2024. Samtidig har det blitt gjort justeringer for å prioritere strakstiltak og sikre trafikksikkerheten.

Tannhelse

Tannhelsetjenesten har et merforbruk på 0,5 millioner kroner, og en samlet netto driftsutgift på 357,7 millioner kroner. Ved inngangen til året hadde rammeområdet med seg et merforbruk på 9,8 millioner kroner fra 2023, samt et innsparingskrav på 5,8 millioner kroner.

Tannhelsetjenesten mottok 37,8 millioner kroner for å styrke tannbehandling til eldre og etablere et rabattert tannhelsetilbud til unge voksne. Siden 2021 har fylkeskommunen fått ansvaret for å gi tannhelsetilbud til ca. 50 000 flere pasienter, en økning på ca. 50 prosent. Tilbudet til pasientgruppen er etablert både i egen regi og i form av tjenestekjøp fra privat tannhelsetjeneste. Som følge av dette ble forbruket på kjøp av tjenester større enn budsjettet. I 2024 hadde tannhelsetjenesten 82,6 millioner kroner i pasientinntekter, en økning fra 71,9 millioner kroner året før. Økt fokus på pasientinntekter og effektivisering av drift har bidratt til denne økningen. Tiltak som avlysning av personalsamling og utsettelse av investeringer har også bidratt til å nå økonomiske mål, men disse tiltakene kan ikke gjennomføres årlig.

Finansiering

Tjenesteområde finansiering har et mindrebruk på 6,5 millioner kroner. Dette området gjelder pensjon, lønnsoppgjør og andre felles utgifter og inntekter eksklusiv frie inntekter, finansposter samt bruk og avsetninger til fond.

Det er budsjettet med 16,5 millioner kroner i inntekt av avregning pensjon. Samlet avregning pensjon og premieavvik ble 12,7 millioner kroner bedre enn budsjettet.

Avsetning til kompensasjon lønnsoppgjør for 2024 endte med et merforbruk på 0,8 millioner kroner. Samlet budsjettavsetning til tariffoppgjør, både sentrale og lokale oppgjør, var 106,3 millioner kroner, mens rammeområdene ble kompensert 107,1 million kroner.

Det er budsjettet med 10,4 millioner kroner i i samlede inntekter fra konsesjonskraft i 2024, og dette er fordelt mellom rammeområde finansiering med 5,4 millioner kroner og rammeområde regional utvikling med 5,0 millioner kroner. Det er kun mottatt 3,2 millioner kroner, og dette er inntektsført på rammeområde regional utvikling. Rammeområdet finansiering har dermed 5,4 millioner kroner i mindreinntekter på konsesjonskraft.

Investeringer

Det er investert for 2,8 milliarder kroner i skolebygg, veier og utstyr i 2024. Det er mottatt investeringsinntekter på 2,3 milliarder kroner, herav er 1,2 milliarder kroner bruk av lån. Resten av investeringene er finansiert med overføring fra drift og bruk av ubundet investeringsfond.

Investering i varige driftsmidler

Det har vært stor aktivitet på investeringsprosjektene i løpet av året. Innenfor utdanning er det investert for 1,3 milliarder kroner i skolebygg og utstyr til de videregående skolene. De største investeringene er gjort ved Cissi Klein og Verdal videregående skoler og Trondheim Katedralskole på henholdsvis 470, 277 og 334 millioner kroner.

Det er et samlet merforbruk på 38 millioner på investeringer i formålsbygg. De fleste prosjektene går over flere år. Endringer i fremdriften på prosjektene påvirker årets resultat, men påvirker ikke nødvendigvis prognosen for totalkostnaden for prosjektet.

Det er investert for 1,4 milliarder kroner i fylkesveg, som er 462 millioner kroner mer enn revidert budsjett. Merforbruket skyldes at miljøpakkens brutto driftsutgifter ikke er budsjettet ut over Trøndelag fylkes bidrag på 97 millioner kroner. Dette innebærer isolert sett et merforbruk på 509

millioner kroner, men dette må ses opp mot investeringsinntektene. Øvrige investeringer fylkesveg har et mindreforbruk på 48 millioner kroner.

I miljøpakken er det brutto investeringsutgifter på 606,5 millioner kroner. Utgiftene i miljøpakken finansieres med bompenger, belønningsmidler statstilskudd og refusjoner fra kommuner i tillegg til fylkeskommunens bevilgning på 97 millioner kroner.

Investeringsprosjektene er nærmere beskrevet under hvert kapittel i årsrapporten.

Investeringsinntekter

Det er mottatt 2,3 milliarder kroner i investeringsinntekter, som er en merinntekt på 367,1 millioner kroner sammenlignet med revidert budsjett. Kompensasjon for merverdiavgift utgjør 489,6 millioner kroner, en merinntekt på 158 millioner kroner. Vi har finansiert 1,2 milliarder kroner av investeringene med nye lån som er 178,8 millioner kroner lavere enn revidert budsjett. Avviket skyldes at bruk av lån justeres ned til finansieringsbehovet.

Tilskudd fra andre

Det er regnskapsført 458,4 millioner kroner i tilskudd fra andre, en merinntekt på 377,4 millioner kroner sammenlignet med revidert budsjett. Tilskudd fra andre består av bompenginntekter, refusjon fra kommuner og stat, belønningsmidler og andre statlige overføringer. Avviket skyldes en merinntekter som følge av at investeringsutgifter og investeringsinntekter innenfor miljøpakke området mangler budsjettering ut over Trøndelag fylkes andel.

Salg av eiendom

Det er regnskapsført 152,1 millioner kroner i salgsinntekter fra salg av varige driftsmidler. Dette gjelder salg av Brøset (119,1 millioner), salg av Elgsetergate 4 og 6 (24,1 millioner kroner) og Elgsetergate 30 B (6,0 millioner). I tillegg er det solgt parseller langs fylkesvegnettet for til sammen 2,8 millioner kroner.

Overføring fra drift og netto avsetninger

Det er overført 460,1 millioner kroner fra drift til investering, som er 68,6 millioner kroner mer enn budsjettert. Avviket skyldes at det er overført 68,6 millioner i belønningsmidler fra miljøpakken. Disse midlene er ikke budsjettert.

Bundne investeringsfond

Netto bruk av bundne investeringsfond er 5,6 millioner kroner. Av dette er 5,1 millioner kroner gitt av Forsvarsdepartementet til etablering av flyfag ved Fosen videregående skole. De videregående skolene har brukt 0,5 millioner kroner fra tidligere avsatte utstyrsmidler.

Saldo på bundne investeringsfond er 52,1 millioner kroner ved årets slutt.

Årsmelding 2024

Status investering og finansiering

Beløp i 1000

	Regnskap 2023	Oppr. bud. 2024	Politisk vedtatt budsjett 2024	Regnskap 2024	Avvik i kr	Rev. bud. 2024	Avvik i kr
Investeringer i varige driftsmidler	2 745 073	2 038 010	2 255 213	2 756 795	-501 582	2 321 186	-435 609
Tilskudd til andres investeringer	1 686	0	3 000	1 433	1 567	3 000	1 567
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	15 636	3 900	25 619	27 380	-1 761	25 621	-1 760
Utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	2 921	0	0	0	0	0	0
Sum investeringsutgifter	2 765 317	2 041 910	2 283 832	2 785 608	-501 776	2 349 807	-435 802
Kompensasjon for merverdiavgift	-489 090	-290 887	-321 700	-489 657	167 958	-331 895	157 762
Tilskudd fra andre	-616 156	-161 200	-74 200	-458 359	384 159	-81 010	377 349
Salg av varige driftsmidler	-25 849	-94 000	-149 200	-152 085	2 885	-149 220	2 865
Salg av finansielle anleggsmidler	-48	0	0	-4 329	4 329	0	4 329
Utdeling fra selskaper	0	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	-4 117	0	0	-3 617	3 617	0	3 617
Bruk av lån	-1 205 643	-1 307 383	-1 396 098	-1 211 814	-184 284	-1 390 598	-178 784
Sum investeringsinntekter	-2 340 902	-1 853 470	-1 941 198	-2 319 860	378 662	-1 952 723	367 137
Overføring fra drift	-291 545	-188 440	-342 634	-460 143	117 509	-391 527	68 616
Avsetninger til bundne investeringsfond	55 544	0	0	37 052	-37 052	110	-36 943
Bruk av bundne investeringsfond	-36 414	0	0	-42 658	42 658	-5 666	36 992
Avsetninger til ubundet investeringsfond	0	0	0	0	0	0	0
Bruk av ubundet investeringsfond	-152 000	0	0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-424 415	-188 440	-342 634	-465 748	123 114	-397 083	68 665
Fremført til inndekning i senere år (udekket)	0	0	0	0	0	0	0

Status investeringer aggregert

Beløp i 1000

Grupperingsnivå	Totalbudsjett	Årets budsjett			
	Regnskap i fjor	Opprinnelig budsjett	Rev. bud.	Regnskap hiå.	Rest bud. i år
Administrasjon	5 350	15 900	20 512	15 845	4 667
Eiendom	826	5 300	4 438	4 626	-188
Finansiering	17 296	3 900	28 621	27 380	1 240
Kompetanse	1 110 409	984 610	1 284 687	1 330 531	-45 844
Samferdsel	70 447	148 800	82 577	37 448	45 129
Tannhelse	8 601	21 600	24 514	2 649	21 865
Veg	1 548 566	861 800	904 458	1 367 128	-462 670
Sum	2 761 494	2 041 910	2 349 807	2 785 608	-435 802

**Trøndelag
fylkeskommune**

Trööndelagen fylhkentjielte

Revisor orienterer om revisjonsberetningen til Trøndelag fylkeskommune

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Trøndelag fylkeskommune

Møtedato

20.05.2025

Saknr

26/25

Saksbehandler Torbjørn Brandt

Arkivkode FE-216

Arkivsaknr 24/499 - 14

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar revisors redegjørelse om årsoppgjøret og revisjonsberetningen, til orientering.

Vedlegg

Revisjonsberetning 2024 - Trøndelag Fylkeskommune

Utrykt vedlegg

L22.06.2018 nr. 83 Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven)

Saksopplysninger

I denne saken vil revisor orientere kontrollutvalget om årsregnskapene og årsberetningen, er avlagt i samsvar med lov og forskrift eller ikke.

Revisor vil redegjøre om:

- Årsberetningen inneholder de opplysningene som lov og forskrift krever.
- Opplysningene om økonomi i årsberetningen stemmer sammenlignet med årsregnskapet.
- Årsberetningen gir dekkende opplysninger om vesentlige beløpsmessige avvik fra årsbudsjettet.
- Vesentlige avvik fra kommunestyrets premisser for bruken av midlene.
- Hvordan revisjonen bidrar til å forebygge og avdekke misligheter og feil.
- Forhold som skal være i tråd med god kommunal revisjonsskikk.
- Den økonomiske internkontrollen er ordnet på en betryggende måte.

Fristen for å avlegge revisjonsberetningen er 15. april.

Revisor er pålagt å skrive nummerert brev til kontrollutvalget etter nærmere angitte bestemmelser. Kontrollutvalget har ansvar for å følge opp at de forholdene det nummerte brevet omtaler, blir rettet opp. Dersom forholdene ikke blir rettet opp av administrasjonen innen rimelig tid, har kontrollutvalget en plikt til å rapportere dette til fylkestinget. Det er ikke utarbeidet nummerert brev i 2024.

Vurdering og konklusjon

Revisjonsberetningen er datert 3.april og dermed innenfor fristen. Det er ikke utarbeidet nummerert brev for 2024. Revisor har avlagt en såkalt ren beretning. Dette betyr at revisor ikke har funnet forhold av betydning for revisors konklusjon om at årsregnskapet og årsberetningen er avlagt i samsvar med lov og forskrift. Kontrollutvalget anbefaler utvalget om å ta revisors redegjørelse om årsoppgjøret og revisjonsberetningen til orientering.

Til Fylkestinget i
Trøndelag fylkeskommune

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskap for Trøndelag fylkeskommune som viser et netto driftsresultat på kr. 257 594 966 i fylkeskassen, og et netto driftsresultat i det konsoliderte årsregnskapet på kr. 247 336 831. Årsregnskapet består av:

- fylkeskassens årsregnskap som består av balansen per 31. desember 2024, bevilgningsoversikter drift og investering, økonomisk oversikt drift og oversikt over samlet budsjettavvik og årsoppgjørdisposisjoner for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet,
- konsolidert årsregnskap som består av balanse per 31. desember 2024, driftsregnskap og investeringsregnskap, for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og noter.

Etter vår mening:

- oppfyller fylkeskassens årsregnskap gjeldende lovkrav og gir i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av fylkeskassens finansielle stilling per 31. desember 2024, og av resultatet for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med kommunelovens regler og god kommunal regnskapsskikk i Norge.
- oppfyller det konsoliderte årsregnskapet gjeldende lovkrav og gir i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen til Trøndelag fylkeskommune som økonomisk enhet per 31. desember 2024, og av resultatet for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med kommunelovens regler og god kommunal regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge og International Standards on Auditing ISA-ene. Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av fylkeskommunen i samsvar med relevante lover og forskrifter i Norge, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Årsberetningen og annen øvrig informasjon

Fylkesdirektøren er ansvarlig for informasjonen i årsberetningen og den øvrige informasjonen som er publisert sammen med årsregnskapet. Øvrig informasjon omfatter den lovbestemte årsberetningen og annen informasjon i fylkeskommunens årsrapport. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker ikke informasjon i årsberetningen eller annen øvrig informasjon.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen og annen øvrig informasjon. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom årsberetningen, annen øvrig informasjon og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i årsberetningen og annen øvrig informasjon ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen og annen øvrig informasjon fremstår som vesentlig feil. Vi uttaler oss om årsberetning mottatt 28.03.2025 og har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav og
- at opplysningene om økonomi i årsberetningen stemmer overens med årsregnskapet.

Vi henviser for øvrig til avsnittet «Uttalelse om redegjørelse for vesentlige budsjettavvik» under uttalelse om øvrige lovmessige krav.

Fylkesdirektørens ansvar for årsregnskapet

Fylkesdirektøren er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir en dekkende fremstilling i samsvar med kommunelovens bestemmelser og god kommunal regnskapsskikk i Norge. Fylkesdirektøren er også ansvarlig for slik intern kontroll som vedkommende finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver og plikter vises det til:

www.nkrf.no/revisjonsberetninger - revisjonsberetning nr. 1

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag ISAE 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av fylkeskommunens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Uttalelse om redegjørelse for vesentlige budsjettavvik

Vi har utført et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet, i forbindelse med Trøndelag fylkeskommunes redegjørelse for vesentlige budsjettavvik, enten det skyldes beløpsmessige avvik eller avvik fra fylkestingets premisser for bruken av bevilgningene.

Konklusjon

Basert på de utførte handlingene og innhentet bevis er vi ikke blitt kjent med forhold som gir grunn til å tro at årsberetningen ikke gir dekkende opplysninger om budsjettavvik.

Se www.nkrf.no/revisjonsberetninger - revisjonsberetning nr. 1

Steinkjer, 1. april 2025

Knut Tanem
statsautorisert revisor
oppdragsansvarlig

Kontrollutvalgets uttalelse om årsregnskapene og årsberetningen til Trøndelag fylkeskommune

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Trøndelag fylkeskommune

Møtedato

20.05.2025

Saknr

27/25

Saksbehandler Torbjørn Brandt

Arkivkode FE-216

Arkivsaknr 24/499 - 16

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalget vedtar forslaget til uttalelse om fylkeskommunens årsregnskaper og årsberetning for 2024.
2. Kontrollutvalgets uttalelse sendes fylkestinget med kopi til fylkesutvalget.

Vedlegg

Kontrollutvalgets uttalelse om årsregnskapene og årsberetningen til Trøndelag Fylkeskommune

Saksopplysninger

Kontrollutvalget skal i denne saken vedta en uttalelse om fylkeskommunens årsberetning og regnskapet for fylkeskassen og det konsoliderte regnskapet, heretter omtalt som årsregnskapene og årsberetningen. Uttalelse om årsberetningen og regnskap for UKM Norge FKF og Kompetansesenter TK Midt FKF behandles i egne saker. Det konsoliderte årsregnskapet består av regnskapene for fylkeskassen, UKM Norge FKF og Kompetansesenteret TK Midt FKF

Kontrollutvalgets uttalelse

Kontrollutvalgets uttalelse utarbeides på grunnlag av orienteringer om årsregnskapene, årsberetningen og revisjonsberetningen. Kontrollutvalget bekrefter i uttalelsen at årsregnskapene og årsberetningen er revidert på en betryggende måte og at disse er utarbeidet i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk. Uttalelsen fra kontrollutvalget skal gjøre fylkesutvalget og fylkestinget oppmerksomme på forhold som har betydning for om årsregnskapene eller årsberetningen kan godkjennes eller ikke. Uttalelsen sendes til fylkestinget med kopi til fylkesutvalget. Uttalelsen er en del av grunnlaget for fylkesutvalgets innstilling til fylkestinget i saken som gjelder godkjenning av årsregnskapene og årsberetningen.

Fylkeskassen årsregnskap og det konsoliderte årsregnskapet og årsberetningen

Årsregnskapene skal gi fylkestinget grunnlag for styring, og for kontroll av den samlede økonomiske utviklingen. Årsregnskapene er utformet i samsvar med lover, forskrifter og god kommunal regnskapsskikk. Fristen for å avlegge regnskapet er 22.februar. Årsregnskapet ble levert innen fristen.

Årsberetningen skal beskrive forhold som er viktige for å bedømme den økonomiske utviklingen og stillingen, og om den økonomiske handleevnen blir opprettholdt. Fristen for å levere årsberetningen er 31. mars. Årsberetningen ble levert innen fristen.

Fylkesdirektøren har orientert kontrollutvalget om årsregnskapene og årsberetningen i en egen sak.

Revisjonsberetningen

Revisor bekrefter at årsregnskapene og årsberetningen inneholder opplysningene som kreves i lov og forskrift. Revisor bekrefter også at årsberetningen gir dekkende opplysninger om vesentlige beløpsmessige avvik fra årsbudsjettet, og om vesentlige avvik fra

kommunestyrets premisser for bruken av bevilgningene. Fristen for å avlegge revisjonsberetningen er 15. april. Revisjonsberetningen ble avgitt innen fristen.

Oppdragsansvarlig regnskapsrevisor har orientert kontrollutvalget om arbeidet med revideringen av årsregnskapene og årsberetningen i en egen sak.

Vurdering og konklusjon

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å gi en uttalelse i samsvar med vedlagt forslag.

Formålet med uttalelsen er primært å gi innspill til fylkestinget og fylkesutvalgets behandling av årsregnskapene og årsberetningen for 2024. Uttalelsen bør derfor bare omtale forhold som har betydning for om årsregnskapene og årsberetningen kan godkjennes eller ikke.

Til fylkestinget

Kontrollutvalgets uttalelse om fylkeskommunens årsregnskaper og årsberetningen for 2024

Kontrollutvalget har i kontrollutvalgets møte, den 20 mai 2025, vedtatt følgende uttalelse om fylkeskommunens årsregnskaper og årsberetning for 2024.

I revisjonsberetningen bekrefter revisor at fylkeskommunens årsregnskaper og årsberetningen er i samsvar med lover, forskrifter og god kommunal regnskapsskikk.

Kontrollutvalget har fått muntlige orienteringer fra fylkesdirektøren og fra fylkeskommunens regnskapsrevisor. Kontrollutvalget har blitt orientert om regnskapsrevisorens arbeid gjennom året og i forbindelse med årsoppgjøret.

Kontrollutvalget er ikke kjent med forhold som har betydning for fylkestingets behandling og godkjenning av årsregnskapene eller årsberetningen.

Kontrollutvalget anbefaler at fylkestinget godkjenner fylkeskommunens årsregnskaper og årsberetning for 2024.

Kontrollutvalget, 20. mai 2025

Kopi: Fylkesutvalget

Rapport fra forvaltningsrevisjon av gjennomføringsevnen i miljøpakkesamarbeidet

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Trøndelag fylkeskommune

Møtedato

20.05.2025

Saknr

28/25

Saksbehandler Torbjørn Berglann

Arkivkode FE-217, TI-&58

Arkivsaknr 24/435 - 8

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar rapporten fra forvaltningsrevisjon av gjennomføringsevnen i Miljøpakken til orientering. Kontrollutvalget legger rapporten fram for fylkestinget med dette forslaget til vedtak:

1. Fylkestinget ber fylkesdirektøren om å gjennomgå organiseringen av arbeidet i prosjektutviklingsfasen med tanke på å styrke gjennomføringen.
2. fylkestinget ber fylkesdirektøren om å rapportere om oppfølgingen av vedtaket til kontrollutvalget innen 1. desember 2025.

Vedlegg

2025 FR1310 Gjennomføringsevne i Miljøpakken Trøndelag fylkeskommune.pdf

Saksopplysninger

Kontrollutvalget skal i denne saken behandle rapport etter forvaltningsrevisjon av gjennomføringsevnen i Miljøpakken. Kontrollutvalget bestilte rapporten i møte 17. september 2024, sak 69/24.

Miljøpakken og byvekstavtalen

Miljøpakken er et samarbeid som består av Trøndelag fylkeskommune og kommunene Trondheim, Stjørdal, Malvik, Melhus, Orkland og Skaun. I tillegg deltar Statens vegvesen, Jernbanedirektoratet og Statsforvalteren i Trøndelag. Partene i Miljøpakken styrer byvekstavtalen. Avtalen er inngått mellom staten ved to departement og Miljøpakken. Det overordnede målet for byvekstavtalen er nullvekstmålet. Nullvekstmålet innebærer at partene skal redusere klimagassutslipp, kø, luftforurensning og støy gjennom effektiv arealbruk, og ved at veksten i persontransporten skal tas med kollektivtransport, sykling og gange. Den nåværende byvekstavtalen gjelder i perioden 2025-2029. Avtalen ble inngått første gang i 2019 og er senere reforhandlet.

Om rapporten

Rapporten gir svar på disse spørsmålene:

1. Prioriterer fylkeskommunen tiltak i Miljøpakken som bidrar til det overordnede nullvekstmålet?
2. I hvilken grad har Trøndelag fylkeskommune planleggingskapasitet for å realisere mulige prosjekter i Miljøpakken?
3. Lykkes Trøndelag fylkeskommune med å få finansiering gjennom Miljøpakken tilsvarende den innsatsen de legger inn?
4. I hvilken grad gjennomføres Miljøpakkeprosjekter innenfor planlagte rammer, og hva er eventuelt årsaker til og konsekvenser av avvik?

Forvaltningsrevisjonen bygger på opplysninger fra intervjuer med eiendomsdirektøren og med ledere og ansatte i samferdselsavdelingen og vegavdelingen. Den bygger også på sentrale dokumenter, blant annet møteinnkallinger og protokoller til kontaktutvalget for Miljøpakken og sakspapirer fra politiske organer. Under gjengir vi Revisjon Midt-Norges funn og konklusjoner.

1. Revisjonen konkluderer med at fylkeskommunen i stor grad prioriterer tiltak i Miljøpakken som bidrar til det overordnede nullvekstmålet.

- Fylkeskommunen har helt eller delvis ansvar for 59 prosjekter. I 58 av dem er det redegjort for hvordan prosjektet bidrar til måloppnåelse eller til å nå nullvekstmålet og lokale delmål.
- Partene i samarbeidet arbeider for å utvikle en felles metodikk som kan brukes både til å vurdere måloppnåelse og for å prioritere tiltak. Ifølge et utsagn i rapporten, så har en slik metodikk vært etterlyst i lang tid.
- Byvekstavtaleperioden nærmer seg slutten, og da intensiveres prosjektprioriteringen. Finansieringens tidshorisont blir kortere og måloppnåelse mer utfordrende.
- Det er vanskelig å isolere effekten av enkelttiltak.
- De økonomiske midlene til fylkesveger i Trondheim er kanalisert gjennom Miljøpakken. For at tiltak på fylkesvegene skal bli prioritert, må de bidra til nullvekstmålet. Revisjonen betegner dette som "en utfordring" for fylkeskommunen.
- Politikerne er informert om status for miljøpakkesamarbeidet gjennom rapporter om måloppnåelsen og konsekvensene av at målene ikke blir nådd.

2. Fylkeskommunen har planleggingskapasitet til å realisere prosjektene i Miljøpakken.

- Fylkeskommunen har ifølge Revisjon Midt-Norge arbeidet med å få mer struktur på arbeidet med prosjektene i Miljøpakken. På overordnet nivå er det nå en klar arbeidsfordeling og koordinering mellom ulike prosjektfaser og prosjekter.
- Administrasjonen opprettet en egen seksjon for Miljøpakken i 2023 og har bygget opp kapasitet til å detaljplanlegge prosjektene. Revisjon Midt-Norge mener at organisasjonsendringene generelt har gitt bedre struktur i arbeidet.
- Revisjonen mener at planleggingskapasiteten og -kompetansen er tilstrekkelig. Fylkeskommunen henter inn spesialistkompetanse til de ulike prosjektene etter behov.

3. I perioden 2025-2029 får fylkeskommunen over 20 ganger innsatsen tilbake fra Miljøpakken.

- Rapporten viser at fylkeskommunen i perioden 2025-2029 bevilger 437 millioner kroner til Miljøpakken. I samme periode får fylkeskommunen 9,3 mrd. kroner, eller 63,6 prosent av midlene i Miljøpakken.

4. Miljøpakkeprosjektene blir i stor grad gjennomført innenfor de økonomisk vedtatte rammene, men blir i større grad forsinket.

- Vegavdelingen bruker Statens vegvesens håndbok som prosjektstyringsverktøy. Avdelingen jobber med å lage sin egen versjon av håndboka, tilpasset fylkeskommunens organisering og styringsstruktur. Prosjektene følges dessuten opp i fylkeskommunens økonomisystem og kvalitetssystem. Ifølge rapporten kan bruken av kvalitetssystemet bli bedre.
- Miljøpakkeseksjonen rapporterer på parametere som kvalitet, HMS, økonomi og framdrift. Disse rapportene går videre til politisk nivå.
- Miljøpakken har fram til avtaleperioden 2025-2029 hatt problemer med å bruke alle de bevilgede midlene. Fylkesdirektøren har delvis knyttet dette til organiseringen av miljøpakkesamarbeidet partene imellom.
- Revisjonen konkluderer med at de ulike prosjektfasene har ulik tilnærming til styring. I prosjektutviklingsfasen er det ikke like klart definerte rammer som i et ferdig utredet prosjekt. Revisjonen har gjennomgått tre ulike prosjekter som eksemplifiserer ulike utfordringer.
- Prosjektene blir forsinket av ulike årsaker. For eksempel ved at reguleringsplanarbeidet tar lang tid, på grunn av uforutsette grunnforhold, eller ved at det oppstår forsinkelser for at andre parter skal involveres i arbeidet når byggefasen starter.

På grunnlag av funnene i rapporten anbefaler Revisjon Midt-Norge at fylkesdirektøren gjennomgår organiseringen av arbeidet i prosjektutviklingsfasen med tanke på å styrke gjennomføringen.

Revisjonen har sendt rapporten til høring hos fylkesdirektøren, svaret er lagt ved rapporten. Ifølge høringssvaret vil administrasjonen prioritere arbeidet med porteføljestyling, utvikling av kapasitet og kompetanse og en felles prioriteringsmetodikk.

Ifølge kommuneloven skal fylkesdirektøren få anledning til å uttale seg om saker som kontrollutvalget skal sende til fylkestinget. Direktøren har fått anledning til å uttale seg, men svarer at han ikke har behov for å uttale seg ytterligere før saken behandles politisk. Fylkesdirektøren vil være til stede under kontrollutvalgets behandling av saken.

Revisjon Midt-Norge v/forvaltningsrevisoren vil legge fram rapportens hovedfunn og konklusjoner i møtet.

Vurdering

Rapporten viser at fylkeskommunen har en tilfredsstillende gjennomføringsevne i miljøpakkearbeidet. Rapporten viser også at miljøpakkesamarbeidet er svært komplekst. Svært ulike aktører på forskjellige forvaltningsnivå og med forskjellige interesser skal samarbeide om å realisere målene i byvekstavtalen. En illustrasjon på kompleksiteten er kanskje at det fortsatt ikke finnes en omforent metode for å prioritere prosjekter på tvers av samarbeidet, og for å vurdere måloppnåelse.

Sekretariatet har lagt revisjonens anbefaling til grunn for vedtaket. Slik sekretariatet forstår høringssvaret fra fylkesdirektøren, så har revisjonen og administrasjonen relativt likt syn på hva som bør forbedres. Siden det er kort tid igjen av byvekstavtalen, så er det begrenset med tid til å følge opp anbefalingene i rapporten. Administrasjonen bør derfor ha satt i verk tiltak for å styrke gjennomføringen av prosjektutviklingsfasen innen årsskiftet 2025/2026. Fylkesdirektøren kan da orientere kontrollutvalget om oppfølgingen i kontrollutvalgets første møte i 2026. Fylkestingets vedtak etter forvaltningsrevisjoner skal følges opp av kontrollutvalget.

Rapporten er ellers levert i henhold til fristen i prosjektplanen. Sekretariatet mener at Revisjon Midt-Norge har svart på kontrollutvalgets bestilling. Sekretariatet anbefaler at kontrollutvalget slutter seg til forslaget til vedtak og legger rapporten fram for behandling i fylkestinget.

Gjennomføringsevne i Miljøpakken

Trøndelag
fylkeskommune
Forvaltningsrevisjon

2025

FR1310

FORORD

Revisjon Midt-Norge SA har gjennomført denne forvaltningsrevisjonen på oppdrag fra kontrollutvalget i Trøndelag fylkeskommune i perioden januar 2025 til mai 2025.

Vi vil takke alle som har bidratt med informasjon i prosjektet.

Alle rapporter fra Revisjon Midt-Norge SA publiseres på www.revisjonmidt norge.no.

Steinkjer, 2. mai 2025

Margrete Haugum

Oppdragsansvarlig revisor

Mette Sandvik

Prosjektmedarbeider

SAMMENDRAG

Revisjon Midt-Norge SA har gjennomført forvaltningsrevisjon om gjennomføringsevne i Miljøpakken på oppdrag fra kontrollutvalget i Trøndelag fylkeskommune. Følgende problemstillinger er undersøkt i forvaltningsrevisjonen.

1. Prioriterer fylkeskommunen tiltak i Miljøpakken som bidrar til det overordnede nullvekstmålet?
2. I hvilken grad har Trøndelag fylkeskommune planleggingskapasitet for å realisere mulige prosjekter i Miljøpakken?
3. Lykkes Trøndelag fylkeskommune med å få finansiering gjennom Miljøpakken tilsvarende den innsatsen de legger inn?
4. I hvilken grad gjennomføres Miljøpakkeprosjekter innenfor planlagte rammer, og hva er eventuelt årsaker til og konsekvenser av avvik?

Den tredje problemstillingen er besvart gjennom en beskrivelse av situasjonen, mens det for de andre problemstillingene er utledet revisjonskriterier som grunnlag for revisors vurderinger.

Nullvekstmålet

Revisor konkluderer med at fylkeskommunen i stor grad prioriterer tiltak i Miljøpakken som bidrar til det overordnede nullvekstmålet.

Planleggingskapasitet

Revisor konkluderer med at fylkeskommunen har stor grad av planleggingskapasitet til å realisere mulige prosjekter i Miljøpakken.

Finansiering gjennom Miljøpakken

Fylkeskommunens årlige bidrag til Miljøpakken er 87,5 millioner kroner, noe som gir 437 millioner kroner samlet for perioden 2025-2029. Fylkeskommunen får i disse årene finansiert tiltak og prosjekter med til sammen 9 307 millioner kroner. Fylkeskommunens andel av finansieringen i Miljøpakken er for disse årene 63,6 prosent.

Prosjektgjennomføring

Revisor konkluderer med at Miljøpakkeprosjekter i stor grad gjennomføres innenfor økonomiske rammer, men at de i større grad blir forsinket. Det redegjøres for årsaker og konsekvenser av avvik. Årsakene til avvik kan være at reguleringsplanarbeidet tar lang tid, de

finner uforutsette ting i grunnen når de starter å grave eller at det oppstår forsinkelser for at andre parter skal involveres i arbeidet når byggefasen starter.

Anbefalinger

Revisor vil anbefale fylkesdirektøren å gjennomgå organiseringen av arbeidet i prosjektutviklingsfasen med tanke på å styrke gjennomføringen av dette arbeidet.

INNHALDSFORTEGNELSE

Forord	2
Sammendrag.....	3
Innholdsfortegnelse	5
1 Innledning.....	8
1.1 Bestilling	8
1.2 Problemstillinger	8
1.3 Metode	8
1.4 Uttalelse om rapport	10
1.5 Om temaet	10
2 Nullvekstmålet	12
2.1 Problemstilling	12
2.2 Revisjonskriterier	12
2.3 Fylkeskommunens prioritering av tiltak	12
2.3.1 Data	12
2.3.2 Vurdering	17
2.4 Rapportering på måloppnåelse.....	18
2.4.1 Data	18
2.4.2 Vurdering	20
2.5 Konklusjon.....	21
3 Fylkeskommunes planleggingskapasitet.....	22
3.1 Problemstilling	22
3.2 Revisjonskriterier	22
3.3 Plan for nye prosjekter.....	22
3.3.1 Data	22
3.3.2 Vurdering	24
3.4 Fylkeskommunens organisering av arbeidet.....	24
3.4.1 Data	24
3.4.2 Vurdering	27
3.5 Kapasitet i vegavdelingen.....	27
3.5.1 Data	27
3.5.2 Vurdering	29
3.6 Konklusjon.....	29
4 Fylkeskommunens finansiering gjennom Miljøpakken	30
4.1 Problemstilling	30
4.2 Fylkeskommunens bidrag til Miljøpakken	30
4.3 Finansiering gjennom Miljøpakken	30
4.3.1 Veg	31
4.3.2 Sykkel	32
4.3.3 Kollektiv investeringer	32
4.3.4 Kollektiv drift	32

4.3.5	Samlet finansiering til fylkeskommunale tiltak og prosjekter	34
4.4	Oppsummering	35
5	Gjennomføring av Miljøpakkeprosjekter	37
5.1	Problemstilling	37
5.2	Revisjonskriterier	37
5.3	System for prosjektstyring	37
5.3.1	Data	37
5.3.2	Vurdering	39
5.4	Prosjektgjennomføring	39
5.4.1	Data	39
5.4.2	Prosjektutvikling bussdepot	40
5.4.3	Detaljplanlegging Nyhavna	43
5.4.4	Utbygging Innherredsvegen øst	45
5.4.5	Vurdering	46
5.5	Konklusjon	48
6	Konklusjoner og anbefalinger	49
6.1	Konklusjon	49
6.2	Anbefalinger	50
7	Om Miljøpakken	51
7.1	Mål	51
7.2	Styringsstruktur	52
7.3	Finansiering	53
7.4	Programområder	55
7.5	Miljøpakkens handlingsprogram 2025-2029	56
7.6	Fylkeskommunens rolle i Miljøpakken	56
	Kilder	58
	Vedlegg 1 – Utledning av revisjonskriterier	60
	Vedlegg 2 – Uttalelse	65

Tabell

Tabell 1.	Tiltaksbeskrivelse Fv. 6656 Byåstunnelen	15
Tabell 2.	Tiltaksbeskrivelse Fv.6664 Rundkjøring Lerkendal, mindre sykkel og trafiksikkerhetstiltak.	15
Tabell 3.	Tiltaksbeskrivelse Fv. 6692 Innherredsvegen Øst.	16
Tabell 4.	Tiltak innenfor kollektiv drift.	34
Tabell 5.	Fylkeskommunens finansiering fra Miljøpakken for perioden 2025-2029	35
Tabell 6.	Finansiering i byvekstavtalen 2023-2029	53

Figurer

Figur 1.	Organisasjonskart samferdselsavdelingen	11
Figur 2.	Organisasjonskart vegavdelingen.....	11

1 INNLEDNING

1.1 Bestilling

Kontrollutvalget i Trøndelag fylkeskommune bestilte en forvaltningsrevisjon om ressursbruk og gjennomføringsevne i samferdselsprosjekter og i miljøpakkesamarbeidet i sak 69/24, 17.09.2024. Bestillingen er gjort med bakgrunn i plan for forvaltningsrevisjon 2024-2028. Kontrollutvalget vedtok prosjektplanen 10.12.2024, sak 99/24. I utarbeidelsen av prosjektplanen ble det i samråd med kontrollutvalget valgt å konsentrere oppmerksomheten omkring Miljøpakken og tone ned fylkeskommunale samferdselsprosjekter.

1.2 Problemstillinger

Følgende problemstillinger er utarbeidet.

1. Prioriterer fylkeskommunen tiltak i Miljøpakken som bidrar til det overordnede nullvekstmålet?
2. I hvilken grad har Trøndelag fylkeskommune planleggingskapasitet for å realisere mulige prosjekter i Miljøpakken?
3. Lykkes Trøndelag fylkeskommune med å få finansiering gjennom Miljøpakken tilsvarende den innsatsen de legger inn?
4. I hvilken grad gjennomføres Miljøpakkeprosjekter innenfor planlagte rammer, og hva er eventuelt årsaker til og konsekvenser av avvik?

Det er gjort mindre endringer i ordlyden i problemstilling en og tre uten at det har betydning for innholdet. Det er ikke utledet revisjonskriterier for problemstilling tre. Beskrivelsene inngår ikke som bakgrunn for vurderinger, konklusjoner eller anbefalinger i rapporten.

1.3 Metode

Forvaltningsrevisjonen er gjennomført i henhold til NKRFs standard for forvaltningsrevisjon, RSK 001. Revisor har vurdert egen uavhengighet overfor Trøndelag fylkeskommune, jf. kommuneloven § 24-4 og forskrift om kontrollutvalg og revisjon kapittel 3.

Det er innhentet data flere kilder for å belyse problemstillingene.

Dokumentgjennomgang

Eksisterende dokumentasjon er viktig data for å beskrive hva som har skjedd. Dette omfatter dokumentasjon som Miljøpakken har. På Miljøpakkens hjemmesider finnes viktige dokumenter samt innkallinger og protokoller fra møter i kontaktutvalget. I hovedsak er det gjennomgått dokumentasjon fra 2024 og framover. I saker som har en lengre historie er det gått lengre

tilbake i tid. Det samme gjelder interne dokumenter i fylkeskommunen og politiske saker som berører Miljøpakken. Intern dokumentasjon i fylkeskommunene er samlet inn både fra samferdsels- og vegavdelingen.

Intervju

Det ble gjennomført et oppstartsmøte med direktør for vegavdelingen, direktør for samferdselsavdelingen og ansatte i stab ved begge avdelingene. I oppstartsmøtet ble planen for gjennomføring av forvaltningsrevisjonen presentert, og forhold relevant for det videre arbeidet ble avklart.

Det er gjennomført et felles fysisk intervju med representanter for staben i begge avdelingene. Videre er det gjennomført digitale intervju med ansatte som har sentrale roller i forhold til problemstillingene.

Avdeling samferdsel:

- Direktør avdeling samferdsel
- Seksjonsleder mobilitet
- Seniorrådgiver seksjon mobilitet
- Rådgiver seksjon mobilitet

Avdeling veg:

- Seniorrådgiver seksjon avdelingsstøtte
- Seksjonsleder Miljøpakken
- Felles intervju med to overingeniører seksjon Miljøpakken

Avdeling eiendom:

- Direktør avdeling eiendom

De digitale intervjuene har hatt litt ulikt fokus alt etter ansvarsområde og oppgaver for de som er intervjuet. Intervjuene har fulgt en semistrukturert intervjuguide, som var tilpasset det enkelte intervju. Det er skrevet referat fra alle intervjuene og referatene er etterpå godkjent av de som ble intervjuet.

Vurdering av metode

En forvaltningsrevisjon av Miljøpakken gir rikelig anledning til å framskaffe mye data på til dels detaljert nivå. Det har vært en bevisst tilnærming å holde et litt overordnet nivå på data-innsamlingen, for å unngå at prosjektet blir for detaljert og omfattende. Både miljøpakke-samarbeidet og noen av enkeltprosjektene er komplekse. Forvaltningsrevisjonen vil ikke gi et

helhetlig og fullstendig bilde av Miljøpakken, men være konsentrert om problemstillingenes tematikk. Problemstillingene har vært førende for framgangsmåten i forvaltningsrevisjonen og behovet for å samle inn data. Det er revisors oppfatning at de dataene som er samlet inn er tilstrekkelig for å besvare problemstillingene. Det kan ikke utelukkes at flere intervjuer kunne bidratt til å belyse et større mangfold av synspunkter, men samtidig er det slik at de dataene vi har framskaffet er konsistente og dermed viser hovedtrekkene.

1.4 Uttalelse om rapport

En foreløpig rapport ble sendt til fylkesdirektøren for uttalelse 08.04.2025. Revisjon Midt-Norge SA mottok svar 30.04.2025. Uttalelsen er vedlagt rapporten (vedlegg 2).

Uttalelsen har fylkesdirektøren har ikke ført til noen endringer i utkast til rapport.

1.5 Om temaet

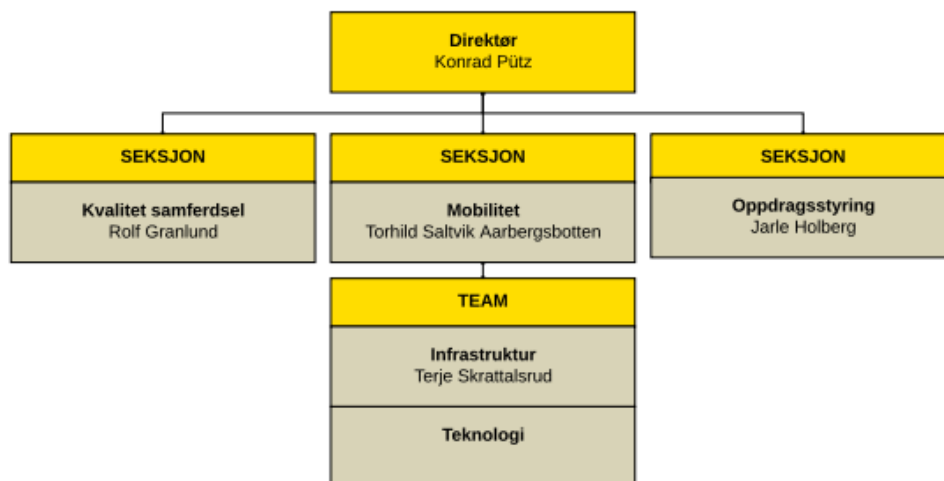
Trøndelag fylkeskommune er en av partene i Miljøpakken. Revisjon Midt-Norge SA gjennomførte i 2020/2021 en forvaltningsrevisjon av Miljøpakken, hvor blant annet styring, organisering, økonomi, rapportering og måloppnåelse var tema. Det er naturlig å bygge videre på denne forvaltningsrevisjonen der det er hensiktsmessig. Miljøpakken er et unikt samarbeid og derfor er kapittel sju en presentasjon av Miljøpakken med vekt på mål, styringsstruktur, finansiering og tiltaksområder.

I Trøndelag fylkeskommune er flere avdelinger involvert i arbeidet med Miljøpakken. Det er i hovedsak samferdsel- og vegavdelingen. Eiendomsavdelingen har ansvar for prosjektering, bygging og drift av bussdepot på oppdrag fra samferdselsavdelingen.

Samferdselsavdelingen

Samferdselsavdelingens ansvarsområde i Miljøpakken er kollektiv drift og kollektiv infrastruktur, i tillegg til byutviklingslogistikk og jernbanepolitikken, som de ønsker å påvirke, forteller direktør for samferdsel. Samferdselsavdelingen har ansvaret for kollektivanbudet fra 2029. Figur en viser organisasjonskartet for avdeling samferdsel.

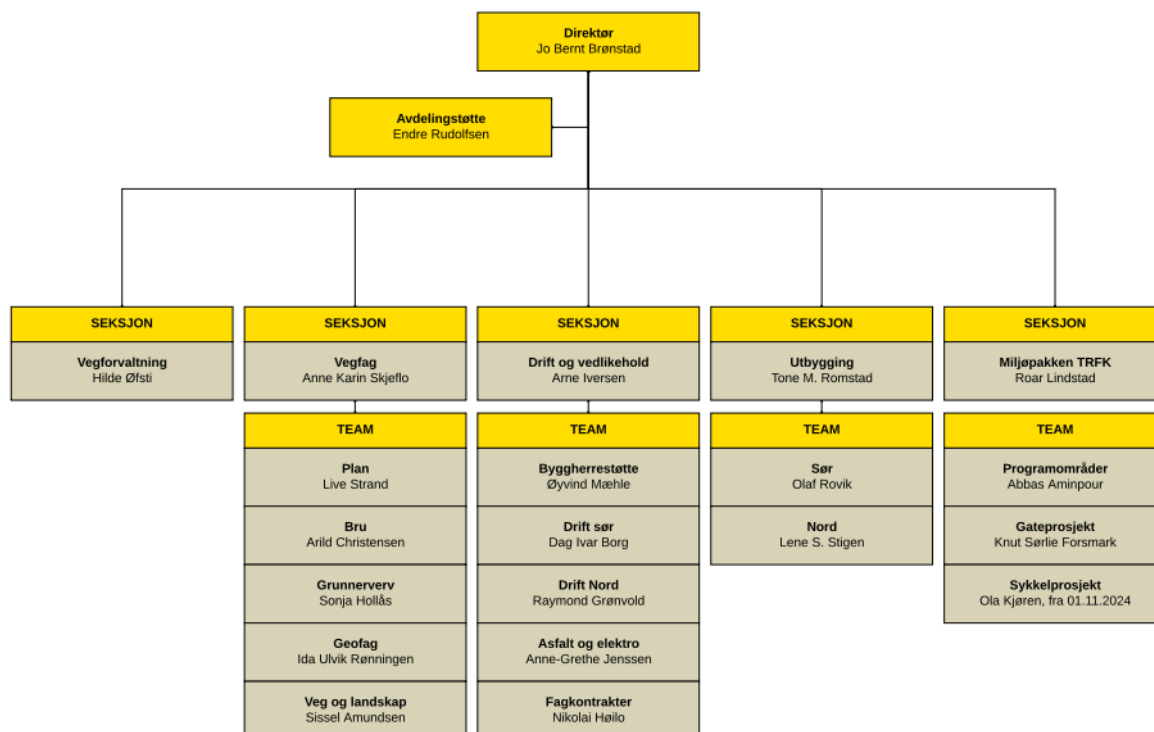
Samferdselsavdelingen har ansvaret for kollektivtrafikken og det er seksjon oppdragsstyring som har ansvaret for arbeidet med nytt kollektivanbud fra 2029.

Kilde: www.trondelagfylke.no

Figur 1. Organisasjonskart samferdselsavdelingen

Vegavdelingen

Vegavdelingen har investeringsprosjekter innenfor infrastruktur på veg, sykkel og metrobusstoppefeltene. Figur to viser organisasjonskartet i vegavdelingen.

Kilde: www.trondelagfylke.no

Figur 2. Organisasjonskart vegavdelingen

I vegavdelingen har avdelingsstøtte og seksjon Miljøpakken en sentral rolle.

2 NULLVEKSTMÅLET

2.1 Problemstilling

Prioriterer fylkeskommunen tiltak i Miljøpakken som bidrar til det overordnede nullvekstmålet?

2.2 Revisjonskriterier

Følgende revisjonskriterier er utledet for denne problemstillingen:

- Fylkeskommunen må redegjøre for hvordan prioriterte tiltak bidrar til nullvekstmålet.
- Fylkeskommunen må rapportere på måloppnåelse og konsekvensene av eventuelle avvik fra nullvekstmålet.

Utledningen av revisjonskriteriene finnes i vedlegg en.

2.3 Fylkeskommunens prioritering av tiltak

2.3.1 Data

Status for nullvekstmålet

Alle prosjekter og tiltak som inngår i byvekstavtale skal ha en tydelig referanse til hvordan tiltaket bidrar til nullvekstmålet (Byvekstavtalen 2023-2029). Direktør for samferdsel forteller at byindeksen viser en økning i personbiltrafikken og at Miljøpakken for tiden har utfordringer med å nå nullvekstmålet.

Fylkeskommunale investeringsmidler i Miljøpakkeområdet

I byvekstavtalen 2023-2029 står det om lokale veger at investeringer i kommunale- og fylkeskommunale veger skal bidra til avtalens måloppnåelse og til å gi bedre framkommelighet for kollektiv, frigjøre tettbygde områder for trafikk og gi bedre trafiksikkerhet.

Utgangspunktet for fylkeskommunens årlige bidrag til Miljøpakken var opprinnelig den samlede summen av investeringsmidler avsatt til investeringstiltak på fylkesveg innenfor Trondheim kommune. Det er nødvendig å avklare om fylkeskommunens investeringsmidler til nødvendige oppgraderingstiltak i Trondheim fortsatt skal kanaliseres via Miljøpakken. Hvis dette er tilfellet er det en utfordring for fylkeskommunen i Miljøpakkesamarbeidet at fylkeskommunen ikke i tilstrekkelig grad får gjennomslag for viktige investerings- og fornyingstiltak som det er behov for på fylkesvegnettet innen Trondheim kommunes område. Da med den begrunnelsen at tiltaket ikke gir måloppnåelse i Miljøpakken og dermed ikke prioriteres av Miljøpakken. (Hovedutvalg for samferdsel sak 57/22)

I fylkestingets behandling av Miljøpakkens handlingsprogram for 2025-2029, heter det i saksframlegget at fylkeskommunen får et større økonomisk handlingsrom til å gjennomføre viktige investeringer i infrastruktur og drift av kollektivtrafikken. Det er utfordrende å nå nullvekstmålet i resterende avtaleperiode og fylkesdirektøren poengterer viktigheten av at tiltakene med høyest måloppnåelse blir prioritert. (Fylkestinget sak 117/24)

Prioriteringer

Ettersom byvekstavtaleperioden nærmer seg slutten, intensiveres prosjektprioriteringen, fortelles det i oppstartsmøtet. Finansieringens tidshorisont blir kortere og måloppnåelse mer utfordrende. Nullvekstmålet vil være en sentral faktor i den videre prioriteringen av prosjekter. Tidligere har Miljøpakken hatt tilgang på finansiering til prosjekter. Nå er de resterende midlene i ferd med å disponeres og det er mindre midler til fordeling på prosjekter. Dette nødvendiggjør en strengere porteføljestyring, da muligheten til å benytte ledige midler forsvinner når budsjettet er fordelt på prosjekter.

I saksframlegget til fylkestingssak 117/24 står det at fylkesdirektøren mener at en kombinasjon av flere tiltak og virkemidler vil ha størst effekt på nullvekstmålet. Handlingsprogrammet i Miljøpakken skal dermed:

- Sikre effektiv kollektivtransport med tilstrekkelig kapasitet og være et attraktivt tilbud
- Gjøre det effektivt og attraktivt å gå og sykle
- Gjøre det mindre attraktivt å reise med bil der bilkjøring har ulemper for omgivelsene og gir ulemper for andre trafikanter

I saksframlegget gjennomgås de foreslåtte tiltakene i handlingsprogrammet for 2025-2029 og det gjøres vurderinger i forhold til bidraget til nullvekstmålet. Eksempel på slike vurderinger er at partene i Miljøpakken er enige om at et effektivt og pålitelig kollektivtilbud er et av de mest effektive virkemidler for å nå nullvekstmålet. Fylkesdirektøren vurderer det som helt nødvendig med bussdepot for å oppnå nullvekst. (Fylkestinget, sak 117/24, saksframlegget)

Mangel på overordna struktur og retning for hvordan målene i Miljøpakken kan nås, er årsak til at målene ikke nås, sier en av de ansatte. Sett utenfra virker det litt tilfeldig hvilke prosjekter kommunene spiller inn. Det savnes en beskrivelse av hvordan nullvekstmålet kan nås og det skulle vært jobbet mer med fremtidsscenarier.

Partene i Miljøpakken er enige om at blant annet kollektivtrafikk, sammenhengende sykkelnett og bilrestriktive tiltak er avgjørende for at Trondheimsområdet skal oppnå nullvekstmålet. Det er krevende å prioritere innsatsnivå på tiltakene på tvers av vegeier og ulike tiltaksområder, heter det i saksframlegget. Partene ser behov for å utvikle en felles metodikk som kan brukes

både til å vurdere måloppnåelse og for å prioritere tiltak på tvers av partene. Arbeidet er igangsatt og er planlagt ferdig i 2025. I påvente av denne metodikken vurderer fylkesdirektøren at kollektiv drift, kollektiv infrastruktur og sykkel bør være førende for prioritering av tiltak, samt at tiltakene innenfor kollektiv drift og infrastruktur rettes mot områder med høy konsentrasjon av boliger og arbeidsplasser. (Hovedutvalg for samferdsel, sak 17/25)

En av de ansatte forteller at de har sett behovet for en felles metodikk i 10 til 15 år, men at de ikke har lyktes å komme fram til en omforent og felles metodikk.

I arbeidet med å forbedre arbeidsprosesser inn mot handlingsplanen ser partene i Miljøpakken på verktøy og metoder for å rangere foreslåtte prosjekter i forhold til nullvekstmålet, eksempelvis bruk av kriterier i vurderingen, forteller en av seksjonslederne. I miljøpakke-samarbeidet vurderer de å legge om arbeidet med handlingsprogrammet og Statens vegvesen leder et arbeid for å vurdere ulike modeller. Partene i Miljøpakken jobber sammen for å nå målet, men det er ingen enkel løsning. Det er en sammensatt utfordring og reisende må endre adferd.

I forslaget til Nasjonal transportplan 2025-2036 tydeliggjøres behovet for bedre kunnskapsgrunnlag og dokumentasjon for tiltak for å nå nullvekstmålet. Samferdselsavdelingen vil være tett engasjert i det utredningsarbeidet og utviklingsarbeidet i fylkeskommunen og i samspill med partene i Miljøpakken. (Trøndelag fylkeskommune, Tertialrapport per 30.04.2024)

I gruppeintervjuet fortelles det at det er utfordrende å prioritere prosjekter på tvers av virkemidler for å oppnå måloppnåelse. Fylkeskommunen ønsker å prioritere prosjekter etter viktighet, men spørsmålet er om det er de riktige prosjektene som får finansiering. Nå er det en del vegprosjekter i porteføljen, sykkelsatsingen er større enn tidligere og det går mer midler til sykkel, snarveier og lignende tiltak.

Nullvekstmålet i prosjekter

Nullvekstmålet er det overordnede målet, de andre delmålene er integrert i alle prosjekttinnspill, fortelles det i gruppeintervjuet med ansatte i fylkeskommunen.

Revisor har undersøkt prosjektarkene som ligger i handlingsprogrammet for 2025-2029, avgrenset til de prosjektene fylkeskommunen har ansvar for. Ifølge prosjektarkene har fylkeskommunen helt eller delvis ansvar for 59 prosjekter og i 58 av dem er det redegjort for bidraget til måloppnåelse eller bidrag til nullvekstmålet og lokale delmål. Under er det gjengitt eksempler tiltaksbeskrivelse, som blant annet omfatter bidrag til måloppfyllelse.

Tabell 1. Tiltaksbeskrivelse Fv. 6656 Byåstunnelen

Tiltaksbeskrivelse	
Beskrivelse av tiltaket og tiltakets omfang	Tunnel mellom Nydalsbrua og Byåsen. Tunnelpåslog på Byåsen-siden er ikke avklart, og må avklares gjennom planprosessen. Det legges opp til toløps tunnel med gjennomgående kollektivfelt.
Prosjektutløsende	Fremkommelighet for kollektivtrafikk. Effektivt vegsystem med utgangspunkt i (formodentlig) færre utkjørt kilometer. Fremkommelighet for næringstransport.
Helhet/sammenheng	Tiltaket vil legge til rette for et effektivt vegsystem og framtidig kollektivsystem mot Sluppen som sentralt knutepunkt.
Bidrag til måloppfyllelse	Effektivt kollektivsystem. Redusert støy i Bøckmansv. og delvis Byåsveien.

Kilde: Prosjektark 2025-2029

Tabell 2. Tiltaksbeskrivelse Fv.6664 Rundkjøring Lerkendal, mindre sykkel og trafiksikkerhetstiltak.

Tiltaksbeskrivelse	
Beskrivelse av tiltaket og tiltakets omfang	Målet med planforslaget er å få til et separat tilbud mellom gående og syklende, som er en tryggere løsning som bidrar til at flere vil sykle eller gå. Det er sett på løsninger for å på en bedre og tryggere måte lede syklistene fra Strindvegen/Gløshaugen opp mot Dybdahls veg
Prosjektutløsende	Campus vedtok nylig en plan for området og det gir mulighet for å gjøre mindre tiltak for å bedre forhold for kollektivtrafikk og myke trafikanter
Helhet/sammenheng	Del av hovednett sykkel
Bidrag til måloppfyllelse	Bidrar til å øke sykkelandelene og dermed bidrag mot mål 1-5

Kilde: Prosjektark 2025-2029

Tabell 3. Tiltaksbeskrivelse Fv. 6692 Innherredsvegen Øst.

Tiltaksbeskrivelse	
Beskrivelse av tiltaket og tiltakets omfang	Metrobusstrase, 1300 meter miljøgate, sykkelveg med fortau.
Prosjektutløsende	Bedre forholdene for bussene og mye trafikanter. Et løft for området.
Helhet/sammenheng	Et av de store gateprosjektene i Miljøpakken.
Bidrag til måloppfyllelse	Trafikksikkerhet for mye trafikanter og fremkommelighet for bussene.

Kilde: Prosjektark 2025-2029

Prosjektet modernisering av Gråkallbanen, anskaffelse av trikkemateriell har en omfattende tiltaksbeskrivelse. Derfor er bare bidrag til nullvekstmålet og lokale delmål gjengitt her.

Bidrag til nullvekstmålet: Trikk er kollektivtrafikk som støtter opp under nullvekstmålet, med over 1,2 mill. reisende i 2023. Gråkallbanen har allerede høy brukertilfredshet, og en modernisert bane med blant annet universell utforming ventes å øke denne ytterligere, med den konsekvens at flere tar trikken.

Lokale delmål: Av Miljøpakkens delmål kan målene 2, 3, 4 og 9 trekkes frem. Gjennomføring av prosjektet forventes å øke antallet miljøvennlige reiser, og moderne trikkemateriell vil være attraktivt for enda flere brukergrupper grunnet universell utforming.

Prosjektet modernisering av Gråkallbanen fikk ikke finansiering i Miljøpakkens handlingsprogram for 2025-2029.

I prosjektoversikten er mange av beskrivelsene av bidrag til måloppnåelse en henvisning til hvilke delmål prosjektet bidrar til. Færre har en beskrivelse av hvordan prosjektet bidrar til nullvekstmålet eller enkelte delmål, slik som beskrivelsen av modernisering av Gråkallbanen har. Beskrivelsen av prosjektutløsende forhold er mer en redegjørelse for hvordan tiltaket er tenkt å ha effekt på trafikken.

Mobilitetsanbud

I utredningsmandatet til mobilitetsanbudet står det at Miljøpakkens innsats kommer i tillegg til fylkeskommunens ordinære tilbud, og er primært rettet mot å nå nullvekstmålet. (Fylkestinget sak 64/24, saksframlegg)

I gruppeintervjuet informeres det om at samferdselsavdelingen arbeider med nytt mobilitetsanbud som skal gjelde fra 2029. I arbeidet med mobilitetsanbudet er det gjort et

arbeid for å se hvordan ulike virkemidler kan settes sammen, forteller direktør for samferdsel. Samferdselsavdelingen legger til rette for å styrke kollektivtrafikken og har utviklingsprosjekter som kan bidra til å nå målet, forteller en av seksjonslederne. Dette omfatter også å bidra til å utvikle metoder som kan gi bedre beslutningsgrunnlag ved utarbeidelsen av nytt kollektivtilbud.

En av de ansatte forteller at kollektivtrafikken er ryggmargen til nullvekstmålet i byvekstavtalen og at bussdepot er grunnfjellet for å få til dette. Uten bussdepot når ikke Miljøpakken sine ambisjoner eller mål om nullvekst. Dette er underkommunisert, og det har ikke vært tydelig nok hvor viktig dette er. Rutestrukturen må tilpasses bussdepotstrukturen til enhver tid. Det er tilgjengelig areal for bussdepot som er førende, og deretter må rutestrukturen tilpasses lokasjonen(e) for bussdepot.

Utredningen for mobilitetsanbudet tar utgangspunkt i ulike scenarioer for hvordan nullvekstmålet kan nås henholdsvis i 2030 og 2040, med bruk av ulike virkemidler. Nå vurderes de økonomiske konsekvensene ved å følge scenarier som bygger på nullvekstmålet. Nullvekstmålet er en sentral føring i anbudsarbeidet og i miljøpakkens handlingsprogram, fortelles det i gruppeintervjuet.

Fylkeskommunen har utarbeidet et notat om scenarier for utredningsarbeidet i Mobilitetsanbud Trøndelag, datert 27.08.2024. Rapporten oppsummerer følgende.

- Virkemiddelbruken har stor betydning for fordeling av trafikkveksten mellom fotgjengere, syklistene og kollektivtrafikanter.
- Ikke mulig å nå nullvekstmålet i hele byvekstområdet med bare satsing på forbedring av kollektivtrafikken, og at det da går på bekostning av gange og sykkel.
- I alle scenariene er det nødvendig med bilrestriktive virkemiddel.
- Nullvekstmålet kan nås uten ytterligere forbedringer av kollektivtrafikken, men da må andre virkemidler være sterkere.
- Gang-, sykkel- og kollektiv infrastruktur vil i begrenset grad redusere biltrafikken i overskuelig framtid, men er viktig for å håndtere veksten på disse trafikkformene.

Arbeidsgruppen anbefaler at utredningsarbeidet jobber videre med ulike varianter av kombinert virkemiddelbruk.

2.3.2 Vurdering

Revisjonskriteriet er at fylkeskommunens må redegjøre for hvordan prioriterte tiltak bidrar til nullvekstmålet.

Revisor vurderer at fylkeskommunen redegjør for hvordan prioriterte tiltak bidrar til nullvekstmålet.

Vurderingen bygger på at fylkeskommunen redegjør for hvordan de ulike virkemidlene i Miljøpakken bidrar til nullvekstmålet, og at kollektivtrafikk og gang- og sykkeltiltak har stor betydning for nullvekstmålet. I scenariene til det nye kollektivanbudet pekes det på at løsningen må være en kombinasjon av ulike virkemidler og at bilrestriktive tiltak er nødvendig.

Fylkeskommunen har ansvaret for bygging av fylkeskommunale veger og den umiddelbare tanken er at nye veger skaper mer biltrafikk. Bildet er mer sammensatt, ettersom nye veger kan bidra til at bilene kjører færre kilometer, og at det blir enklere for kollektivtrafikken å komme fram. I tillegg kan nye veger ha betydning for gående og syklende, eksempelvis i forhold til trafiksikkerhet. Dette viser at virkemidlene i Miljøpakken virker sammen, noe som gjør det vanskelig å isolere effekten av enkelttiltak.

Det er en utfordring for Trøndelag fylkeskommune at fylkesvegmidler i Trondheim er kanalisert gjennom Miljøpakken og at nullvekstmålet er avgjørende for at tiltakene skal prioriteres. Hvis fylkeskommunen har behov for å utbedre fylkesveg, som ikke kan vise til et positivt bidrag til nullvekstmålet, vil ikke tiltaket bli prioritert i Miljøpakkesamarbeidet. Det at byvekstavtalen eksplisitt peker på utbygging av enkelte vegstrekninger gjør at prioriteringen av tiltaket skjer før partene skal ha årlige forhandlinger.

2.4 Rapportering på måloppnåelse

2.4.1 Data

Miljøpakkens sekretariat har ifølge byvekstavtalen ansvar for å utarbeide en årlig evaluering av tiltak i forhold til måloppnåelse og samordning av trafikkdata. Siste rapport om måloppnåelse i Miljøpakken er for 2023, datert 07.05.2024. I intervjuene går det fram at det rapporteres på måloppnåelse i Miljøpakken samtidig som det rapporteres internt i fylkeskommunen. I tertialrapporter og årsrapport rapporteres det om hvordan fylkeskommunen ligger an i forhold til økonomi og gjennomføring av prosjekter. I hvert kontaktutvalgsmøte informerer sekretariatet om trafikkutviklingen. Rapporteringen skjer ved at partene rapporterer til sekretariatet, som utarbeider felles rapport. Rapporteringen på status som inneholder data om brukere av kollektivtrafikken, er det AtB som framskaffer til sekretariatet i Miljøpakken. Statistikk fra AtB legges fram i alle møtene i kontaktutvalget, forteller direktør for samferdsel.

Direktør for samferdsel forteller at tertialrapportene i Miljøpakken ofte kommer seint og det fører til at programrådets muligheter til å følge opp saker blir mindre. Kunnskapsdelingen fra prosjektene kunne vært mer omfattende, men samtidig er det utfordrende å forholde seg til for omfattende og kompleks rapportering.

Byvekstavtalen sier at byindeksen¹ er hovedindikator, og den måles i et treårs glidende gjennomsnitt. Byindeksen er basert på trafikkregistreringer fra faste punkter fordelt på riks- og fylkesveger, samt enkelte kommunale veger og gjennom bomstasjoner. (Rapport, mål-oppnåelse i Miljøpakken 2023). Byindeksen rapporteres av Statens vegvesen, fortelles det i oppstartsmøtet. Fylkeskommunen bruker byindeksen i tillegg til jevnlige vurderinger av egne prosjekter.

I kontaktutvalgets møte 31.01.2025, sak 5/25 ga sekretariatet en status om mål-oppnåelse. Der refereres det at byindeksen estimerer trafikken i Trondheimsområdet de siste tre årene til å være 5,1 prosent høyere enn i 2019. I referatet fra saken går det fram at byindeksen for siste år viser noe lavere vekst.

Miljøpakken opprettholder høy aktivitet i 2024 med både pågående og planlagte prosjekter. Det rapporteres på økonomiske forhold og tertialrapporten tar opp at fylkeskommunen har seks sykkelprosjekt under planlegging, men at forsinkelser i planbehandlingen i Trondheim kommune kan medføre opp til seks ukers forsinkelse i planvedtakene. Dette skaper bekymring for prosjektframdriften som er avgjørende for å oppnå miljøpakkens målsettinger. (Fylkeskommunens tertialrapport 31.08.2024)

I mars 2025 rapporteres det til hovedutvalg samferdsel at byindeksen ligger 4,9 prosent over nivået for nullvekstmålet. Det betyr at trafikkveksten fortsatt er høyere enn målsettingen i Miljøpakken og utløser partenes handlingsplikt i henhold til avtalen. (Hovedutvalg for samferdsel sak 17/25, saksframlegg)

Alle parter anerkjenner viktigheten av målet, fortelles det i gruppeintervjuet. En mulig konsekvens av manglende mål-oppnåelse er reduksjon av belønningsmidler. Direktør for samferdsel sier at det er en bekymring i kontaktutvalget for at nullvekstmålet ikke nås.

¹ Den er ment å gi et representativt bilde av trafikkutviklingen i avtaleområdet. I byindeksen inngår kjøretøy som er klassifisert om lette kjøretøy, altså kortere enn 5,6 meter og med tillatt totalvekt inntil 3,5 tonn. Det betyr at indeksen ikke klarer å skille ut næringstransport i denne kategorien. Det er heller ikke mulig å skille ut gjennomgangstrafikk, som ikke skal inngå i nullvekstmålet.

Byvekstavtalen skal reforhandles etter 2029 og staten ser Miljøpakken i kortene, forteller en av seksjonslederne. Miljøpakken har gjennomført bilrestriktive tiltak som staten stilte krav om i 2024 og Miljøpakken har brukt det handlingsrommet de har så langt for bilrestriktive tiltak.

Vegbyggingen, blant annet på E6, påvirker måloppnåelsen negativt, forteller direktør for samferdsel. Dette er en statlig utbygging og effekten av denne utbyggingen vil være relevant for om Miljøpakken når nullvekstmålet. Det er dermed ingen automatikk i at manglende måloppnåelse vil ha økonomiske konsekvenser for lokale parter. Direktør for samferdsel forteller at samferdselsavdelingen forholder seg til nullvekstmålet og hvis de gjør en god jobb, er det positivt for nullvekstmålet.

I fylkestingets godkjenning av revidert Byvekstavtale 2023-2029, går det fram at fylkesdirektøren tolker det slik at hvis nullvekstmålet ikke nås som følge av stor trafikkvekst på E6 øst, har staten et ekstra ansvar for å komme med kompenserende tiltak. Det henvises til at utbyggingen av E6 innenfor avtaleområdet ikke er omfattet av byvekstavtalen. Denne utbyggingen vil kunne påvirke nullvekstmålet. Fylkesdirektøren foreslår i saksframlegget å supplere teksten med «..., noe som må hensyntas ved vurdering av måloppnåelse.» (Fylkestinget sak 60/23, saksframlegg)

2.4.2 Vurdering

Revisjonskriteriet er at fylkeskommunen må rapportere på måloppnåelse og konsekvenser ved eventuelle avvik.

Revisor vurderer at fylkeskommunen rapporterer på måloppnåelse og synliggjør konsekvenser av at nullvekstmålet ikke nås.

Den samlede rapporteringen fra Miljøpakken sammenstilles av Miljøpakken sekretariat. Statens vegvesen har ansvaret for byindeksen som er den sentrale rapporteringen på nullvekstmålet. Fylkeskommunen rapporterer både internt og til Miljøpakken på prosjektnivå. I saksframlegg til politiske saker gjøres det vurderinger av konsekvenser av at nullvekstmålet ikke nås, eksempelvis at manglende måloppnåelse utløser partenes handlingsplikt, samt at det er fare for at belønningsmidler reduseres. Miljøpakken har gjennomført bilrestriktive tiltak som staten har pålagt dem, som et ledd i å nå nullvekstmålet.

Revisor oppfatter også at en forsinkelse i kollektiv, sykkel og gangeprosjekter bremser muligheten for å nå nullvekstmålet. Samtidig er det slik at trafikk i et byområde er sammensatt og det er ikke utenkelig, slik som fylkesdirektøren påpeker, at E6 utbygging kan påvirke biltrafikken på målepunktene til byindeksen, både i en utbyggingsfase og etterpå.

2.5 Konklusjon

Problemstillingen er om fylkeskommunen prioriterer tiltak i Miljøpakken som bidrar til det overordnede nullvekstmålet.

Revisor konkluderer med at fylkeskommunen i stor grad prioriterer tiltak i Miljøpakken som bidrar til det overordnede nullvekstmålet.

Fylkeskommunen har ansvaret for kollektivtrafikken i Trondheim, som er et sentralt tiltak for å redusere biltrafikken i byen. Tiltak innenfor sykkel og gange vil også ha denne effekten, og langs fylkesveg har fylkeskommunen ansvar for slike tiltak. Fylkeskommunen har også ansvaret for fylkesvegene i Miljøpakkeområdet, og det er ikke opplagt at tiltakene på fylkesveg har en positiv effekt på nullvekstmålet. Dette til tross for at nye eller forbedrede veger øker framkommelighet for kollektivtrafikken, øker trafikksikkerhet og muligens bidrar til færre kjørte kilometer med bil.

Utviklingen i trafikken er sammensatt, og det er vanskelig å isolere effektene av enkelttiltak. Behovet for å gjennomføre bilrestriktive tiltak i 2024 viser at effekten ikke blir stor nok av å tilrettelegge alternativer, men at det må til begrensende tiltak.

Trøndelag fylkeskommune har en utfordring med at fylkesvegprosjekter i Trondheim kommune i sin helhet skal kanaliseres gjennom Miljøpakken. Dette er en utfordrende prioritering hvis vegprosjektet ikke kan bidra til nullvekstmålet.

3 FYLKESKOMMUNES PLANLEGGINGSKAPASITET

3.1 Problemstilling

I hvilken grad har Trøndelag fylkeskommune planleggingskapasitet for å realisere mulige prosjekter i Miljøpakken?

3.2 Revisjonskriterier

Følgende revisjonskriterier er utledet for denne problemstillingen:

- Fylkeskommunen bør ha en plan for hvilke prosjekter som skal gjennomgå prosjektutviklingsfasen.
- Fylkeskommunen bør ha en tydelig organisering (arbeidsfordeling og koordinering) mellom de ulike prosjektfasene og prosjektene i Miljøpakken.
- Fylkeskommunen bør ha tilstrekkelig kapasitet til å utvikle og detaljplanlegge nok prosjekter for å få sin andel av finansieringen i Miljøpakken.

Utledningen av revisjonskriteriene finnes i vedlegg en.

3.3 Plan for nye prosjekter

3.3.1 Data

Samferdselsavdelingen har alltid prosjekter de ønsker å spille inn til Miljøpakken, men rammene er fordelt fram til 2029 og det er ikke enkelt å få inn nye prosjekter, forteller seksjonsleder. Samferdselsavdelingen starter arbeidet med innspill til handlingsprogram i januar. Alle parter i Miljøpakken kontaktes for å undersøke om de har prosjekter som angår kollektivområdet eller fylkesvegnettet. Det er også møter med AtB for å få innspill. Januar og februar brukes til å koordinere arbeidet og utarbeide prosjektark fram til fristen 1. mai. Videre kvalitetssikres prosjektene økonomisk fram til fristen 1. juni. Seksjonslederen opplever at denne prosessen fungerer veldig bra.

Samferdselsavdelingen kan ha innspill på utviklingsprosjekter og da må det vurderes om tiltaket bidrar til måloppnåelse, forteller direktør for samferdsel.

Prosjekter på fylkesveg blir initiert basert på dokumenterte behov og overordnede planer, eksempelvis gjennom behovsanalyser, tilstandsrapporter og strategiske føringer i vegplaner. (TRFK 760-høringsforslag, 2025)

Fylkeskommunen jobber med initiering av prosjekter til Miljøpakken. Innspill til prosjekter kan komme fra publikum, eksterne aktører samt at fylkeskommunen selv gjør kartlegginger. Fylkeskommunen har en dialog med omegnskommunene om hva som bør skje på fylkesvegene i de kommunene, fortelles det i gruppeintervjuet.

Vegavdelingen i fylkeskommunen har en **planleggingsportefølje** for fylkesveger for perioden 2025-2029. Planleggingsporteføljen inneholder ulike fylkesvegprosjekter og miljøpakkeprosjekter. I porteføljen er det 100 prosjekter, hvorav 49 er knyttet til Miljøpakken. De 49 prosjektene fordeler seg slik mellom programområdene:

- 20 sykkel
- 4 trafikkssikkerhet
- 4 kollektiv
- 6 metrobuss
- 6 med flere programområder
- 4 store prosjekter

De resterende prosjektene er bompeng- og byutredningen, sanering av planovergang og omlegging av Innherredsvegen Stjørdal, pott til prosjektutvikling i 2025 og en pott med rest av tidligere prosjektutviklingsmidler.

I planleggingsporteføljen skilles det mellom ulike faser² i prosjektene. Dette betyr at det ikke er 100 unike prosjekter, men at noen store prosjekter er oppdelt i ulike deler, eksempelvis er det tre prosjekter for Byåstunnelen med ulike faser for reguleringsarbeidet. Miljøpakkeprosjektene i porteføljen fordeler seg over følgende faser.

- 2 utredningsfase
- 9 utviklingsfase – konseptutvikling
- 17 utviklingsfase – prosjektavklaring
- 7 detaljplanlegging reguleringsplan
- 2 detaljplanlegging byggeplan
- 10 reguleringsplan

Vegavdelingen i fylkeskommunen har også et **plan- og byggeprogram**. Dette er delt i to, ett plan og byggeprogram for Miljøpakken og ett for prosjekter utenfor Miljøpakken. Prosjektporteføljen og plan- og byggeprogrammer er i store trekk overlappende for prosjekter

² Denne faseinndelingen er mer detaljert enn hovedfasene i Miljøpakkeprosjektene, prosjektutvikling, detaljplanlegging og utbygging.

detaljplanleggingsfasen. I plan- og byggeprogrammet har prosjektene fått eget prosjektnummer i fylkeskommunen og noen av prosjektene har også med seg prosjektnummeret i Miljøpakken. Den samme prioritetsmerkingen som ligger i prosjektporteføljen, finnes også i plan- og byggeprogrammet. Benevnelse av de prioriterte prosjektene er noe ulik i de to dokumentene.

3.3.2 Vurdering

Revisjonskriteriet er at fylkeskommunen bør ha en plan for hvilke prosjekter som skal gjennomgå prosjektutviklingsfasen.

Revisor vurderer at fylkeskommunen har en plan for hvilke prosjekter som skal gjennomgå prosjektutviklingsfasen.

Prosjektporteføljen er den planen fylkeskommunen jobber etter for miljøpakkeprosjekter. Her samles innspill fra ulike aktører og planer. Fylkeskommunen avklarer med omegnskommunene om de har prosjekter som berører fylkesveg og på samme måte undersøker samferdselsavdelingen om andre parter i Miljøpakken har prosjekter som berører kollektivtrafikken.

3.4 Fylkeskommunens organisering av arbeidet

3.4.1 Data

Samferdselsavdelingen koordinerer og er prosesseier for Miljøpakken. Vegavdelingen har størst aktivitet på infrastruktur, mens samferdselsavdelingen er prosesseier på generell basis, forteller en av de ansatte. Organisasjonskartene for de to avdelingene finnes i kapittel 5.1. Begge avdelingsdirektørene er bisittere i kontaktutvalget. Eiendomsavdelingen er involvert i Miljøpakken med energianlegg ved holdeplasser og fortau og gassanleggene på Sandmoen og Sorgenfri, forteller eiendomsdirektøren. I vegavdelingen er en av de ansatte i staben (avdelingsstøtte) miljøpakkekoordinator og det er en egen seksjon for Miljøpakken som har ansvaret for detaljplanlegging og utbygging.

Samferdselsavdelingen har ansvaret for kollektivtrafikken og vegavdelingen har ansvaret for investeringsprosjekter. Samferdselsavdelingen har mye samarbeid med vegavdelingen om infrastrukturprosjekter i kollektivporteføljen og spesielt i forberedelsen til det nye mobilitetsanbudet.

En av seksjonslederne forteller at de alltid kan jobbe med forbedringer av den interne organiseringen. Den største utfordringen er utskifting av ansatte. Miljøpakken er et komplekst system og det tar tid før nyansatte kommer inn i arbeidet. Samarbeidet mellom seksjonene og avdelingene går fint. Det handler om mennesker og relasjoner.

En av de ansatte ved vegavdelingen sier det er litt uklart hvem som er prosjekteier for bussdepot. Prosjektet er mye diskutert i Miljøpakken når det gjelder fordeling av ansvaret. Direktør for eiendom forteller at det så langt har vært en felles styringsgruppe internt for samferdsel og eiendom, men nå er de enige i at prosjektene skal splittes: bygge- og energiprojekt skal styres av eiendom og de andre mobilitetsprosjektene styres av samferdsel. Per april 2025 er det samferdsel som eier bussdepotprosjektet og eiendom har en bestilling på byggeprosjektet.

Eiendomsavdelingen kommer inn i flere prosjekter, men det er bare for depot at de har en hovedrolle, forteller eiendomsdirektøren. Han mener ansvaret kunne vært klarere. Internt er det eiendom og samferdsel som har ansvar i depotprosjektene, men veg er involvert i forbindelse med holdeplassene. Det er et tett internt samarbeid. Samferdsel og eiendom har tett samarbeid i depotprosjektet, både i styringsgruppa og ellers.

Samferdselsavdelingen

Samferdsel er en liten avdeling, seksjon oppdragsstyring er liten og det gir bedre oversikt over det som skjer, forteller seksjonsleder. Nytt mobilitetsanbud er det store planleggingsprosjektet som samferdselsavdelingen og spesielt seksjon oppdragsstyring er involvert i, forteller seksjonslederen.

Direktør for samferdsel forteller at fylkestinget legger premissene for det kommende mobilitetsanbudet basert på kunnskapsgrunnlag fra AtB og fylkeskommunen. Utredninger som danner grunnlaget for konkurransegrunnlaget for Trondheimsområdet, skal være ferdig 01.09.2025. Det er hovedsakelig AtB som jobber med dette, men samferdsels-avdelingen bidrar noe, forteller seksjonslederen. Samferdselsavdelingen får ros fra flere aktører for at de har lagt inn god tid fram til oppstart av kollektivanbudet. Dette skyldes at samferdselsavdelingen har valgt å ha dårligere tid selv, slik at operatørene som skal utføre transportoppdraget får bedre tid til sin planlegging inn mot oppstart fra august 2029, forteller seksjonslederen.

Det er alltid utfordringer i store komplekse organisasjoner med linjeorganisering og politiske system, forteller seksjonslederen. Arbeidet med kollektivanbudet har blitt mer krevende ettersom prosjektleder i AtB har sagt opp stillingen. Sammenlignet med private aktører som har en styringsgruppe for prosjekter i linja, må fylkeskommunen forholde seg til tidsfrister for politisk behandling. En tidsfrist 01.03 er da egentlig en tidsfrist i midten av januar, fordi det i

prosjektene må tas høyde for tid til politisk behandling og at politikerne kan vedta noe annet enn innstillingen.

Grensen mellom drift og infrastruktur er komplisert, forteller samferdselsdirektør. Grensesnitt mellom operatør og fylkeskommunen hva gjelder eierskap og driftsansvar for infrastruktur varierer mellom ulike typer infrastruktur. Noen ganger har operatør driftsansvaret, andre ganger fylkeskommunen. I Trondheim eier fylkeskommunen bussdepotet på Sandmoen.

Direktør for samferdsel forteller at det som oftest er vegeier som har prosjektansvaret, men for noen samferdselsprosjekter kan flere forvaltningsnivåer være berørt og da forhandles det om hvem som skal være prosjekteier.

Vegavdelingen

I investeringsprosjektene har vegavdelingen ansvaret for de tre fasene i Miljøpakkeprosjektene, prosjektutvikling, detaljplanlegging og utbygging. Staben (avdelingsstøtte) i vegavdeling bestiller prosjektutvikling hos seksjon vegfag. Bestillingen inneholder ressurs- og tidsrammer. Videre avholdes et avklaringsmøte, for å avklare om de kan levere og om det er behov for å revidere bestillinga. I starten av prosjektutviklingsfasen lages det en prosjektstyringsplan som skal signeres av staben og vegfag.

Hovedprinsippet er at Miljøpakkeseksjonen får prosjektene når prosjektutviklingen er ferdig, forteller seksjonslederen. Men seksjon utredning er besluttet avvirket og da får miljøpakkeseksjonen noe av prosjektutviklingen. Andre prosjekter som skal utvikles styres foreløpig av staben. Miljøpakkeseksjonen får prosjekter fra reguleringen starter og midlene plasseres der investeringen skal gjennomføres. Det har vist seg å være et godt grep for å få økt gjennomføringskraft.

Miljøpakkeseksjonen har ansvar for reguleringsplan for prosjektet og videre fram til bygging starter. Detaljplanlegging og utbygging håndteres som hovedregel av seksjonen, eller de kan leie inn konsulenter, fortelles det i gruppeintervjuet.

Vegavdelingen har definerte roller i prosjektgjennomføringen, opplyser en av de ansatte. Vegdirektøren er prosjekteier og flere av de ansatte kan ha rollen som prosjekteiers representant. I planleggingsporteføljen går det fram hvem som er prosjekteiers representant og hvem som er prosjektsjef. Prosjekteiers representant er hovedsakelig ansatte i vegavdelingens stab, mens prosjektsjef for de fleste miljøpakkeprosjektene er seksjonsleder for Miljøpakken. Denne fordelingen gjenfinnes også i plan- og byggeprogrammet for fylkeskommunens prosjekter i Miljøpakken og her er prosjektleder og i flere tilfeller delprosjektleder

oppgitt. Det er fornuftig med prosjektsjef både i planleggingsfasen og i utbyggingsfasen, da det nå er mye politisk ansvar som skal hensyntas, forteller en av de ansatte.

Vegavdelingen har et utkast til håndbok for prosjektstyring, TRFK 760 - høringsforslag, prosjektstyring for fylkesvegprosjekter. Her redegjøres det for styringsstruktur og roller i prosjektene.

3.4.2 Vurdering

Revisjonskriteriet er at fylkeskommunen bør ha en tydelig organisering (arbeidsfordeling og koordinering) mellom de ulike prosjektfasene og prosjektene i Miljøpakken.

Revisor vurderer at fylkeskommunen har en tydelig organisering i form av arbeidsfordeling og koordinering mellom ulike prosjektfasene og prosjekter i Miljøpakken på et overordnet nivå.

Revisor finner at fylkeskommunen har arbeidet med å få mer struktur på arbeidet med miljøpakkeprosjekter. Det gjør at det på overordnet nivå ser ut til å være en omforent forståelse av hvordan arbeidet er organisert. På prosjektnivå kan det være utfordringer med å få en god oversikt over organiseringen. Dette skyldes dels at flere seksjoner på tvers av avdelinger bidrar inn i prosjekter. I tillegg er det prosjekter som krever samarbeid med andre miljøpakkeparter og prosjekter som har avhengigheter.

3.5 Kapasitet i vegavdelingen

3.5.1 Data

I oppstartsmøtet fortelles det at det er gjort strukturendringer i vegavdelingen. Miljøpakke-seksjonen ble opprettet 01.01.2023. Endringene er gjort for å imøtekomme et krevende partssamarbeid for å få vedtatt prosjekter, startet opp prosjekter og ferdigstilt prosjekter. Miljøpakkeseksjonen har vokst fra 8-10 ansatte ved etablering til 27 ansatte fra mai 2025. Det er etablert tre nye team i seksjonen. Det har vært krevende å bygge opp en så stor seksjon på kort tid. Miljøpakkeseksjonen har vært heldig med rekruttering til stillinger. Seksjonsleder for Miljøpakken forteller at seksjonen trolig må ha opp mot 30 årsverk ved årets slutt for å håndtere sykkelprosjektene.

Hvis ikke organisasjonsendringen hadde blitt gjennomført, hadde ikke fylkeskommunen kommet så langt med Miljøpakkeprosjektene, forteller seksjonsleder for Miljøpakken. Han viser videre til at vegavdelingen har økt omsetningen innenfor Miljøpakken fra 67 millioner kroner i

2022 til 400 millioner kroner i 2024. Det må være en dynamisk organisasjon, og fylkeskommunen må bygge en organisasjon som er tilpasningsdyktig og robust. Organisasjonen må kunne tilpasse seg fylkeskommunens fireårsplan og samtidig ivareta det langsiktige ansvaret i Miljøpakken.

En av de ansatte forteller at mange på vegavdelingen kom fra Statens vegvesen i forbindelse med regionreformen i 2020. Fylkeskommunen var ikke rigget til å ta imot dem og det var ikke noe godt styringssystem på plass, det manglet kapasitet og de måtte bygge opp virksomheten selv. Generelt er det kommet på plass nå og vegavdelingen har kapasitet til de prosjektene som ligger i bestilling.

Fylkeskommunen har styrket innsatsen for å ivareta egne interesser gjennom effektivt samarbeid i miljøpakkensamarbeidet og ved å bidra til strategiske løsninger som fremmer effektiv ressursutnyttelse. Den økte kapasiteten innen planlegging og byggeledelse har vist seg svært positivt og finansieres i hovedsak med prosjektmidler fra Miljøpakken. (Handlingsprogram for fylkesveg 2025-2028) Seksjonsleder for Miljøpakken bekrefter at alle timer for byggeledelse, prosjektledelse og øvrig byggherrepersonell føres på miljøpakkeprosjektene. Det ble vurdert som en fordel å splitte opp utbyggingsmiljøet, som tidligere var samlet i en seksjon, for å øke gjennomføringskapasitet både på fylkesveg og i Miljøpakken. Opprettelsen av en egen miljøpakkeseksjon har gitt økt gjennomføringskraft og økt samarbeid på tvers, noe som igjen gir bedre ressursutnyttelse, forteller seksjonsleder for Miljøpakken.

Fylkeskommunen jobber nå mer systematisk, de har mer erfaring og mer system i utredningsfasen, mer likhet i prosjekter og mer struktur på reguleringsplanfasen, forteller en av de ansatte. Detaljplanlegging og utbygging er også styrket og de ansatte følger prosjektene tettere enn tidligere.

Mange prosjekter er i utredningsfasen, forteller en av de ansatte. Koordinering, saksbehandling og innhenting av tillatelser fra kommunale etater er krevende og det er mange enheter som skal høres før bygging igangsettes. Miljøpakkeseksjonen har kapasitet og støtter seg til andre avdelinger i fylkeskommunen.

Det er nok delte meninger innad i fylkeskommunen om det er nok planleggingskapasitet, forteller en av de ansatte. Og sier videre at det er nok planressurser nå, men de mangler etter hvert byggherrepersonell.

En av de ansatte forteller at vegavdelingen kan bruke eksterne konsulenter. I prosjektutviklingsfasen kan det leies inn ekstern konsulent for spesifikke fag selv om prosjektutviklingen skjer internt i fylkeskommunen. Det kan også brukes konsulenter når seksjon vegfag ikke har kapasitet til å gjennomføre prosjektutviklingen.

Konsulenter kan være en verdifull ressurs for å dekke midlertidige behov eller gi tilgang til en høy spesialisert kompetanse som ikke trengs kontinuerlig. Planlegging av vegprosjekter krever spesialisert kompetanse og grundige analyser for å sikre teknisk, økonomisk og samfunnsmessig bærekraft. Konsulenter bidrar med ekspertise innenfor områder som geoteknikk, trafiksikkerhet og miljøvurderinger, noe som er vanskelig å opprettholde internt på permanent basis. (Fylkestinget sak 129/24)

3.5.2 Vurdering

Revisjonskriteriet er at fylkeskommunen bør ha tilstrekkelig kapasitet til å utvikle og detaljplanlegge nok prosjekter for å få sin andel av finansieringen i Miljøpakken.

Revisor vurderer at fylkeskommunen har tilstrekkelig kapasitet til å utvikle og detaljplanlegge miljøpakkeprosjekter.

Fylkeskommunen har siden regionreformen i 2020 og med opprettelsen av en egen seksjon for Miljøpakken i 2023 bygd opp kapasitet til å detaljplanlegge prosjekter. Organisasjonsendringene har også ført med seg mer struktur i arbeidet generelt og i prosjektutviklingsfasen. Utkast til håndbok i prosjektstyring for fylkesveg, nærmere omtalt i kapittel fem, er et godt eksempel på en strukturert måte å arbeide på, noe som igjen effektiviserer gjennomføringen og øker kapasitet. Det er revisors inntrykk at både kapasitet og fagkompetanse enkelt hentes på tvers av seksjoner på vegavdelingen, noe som muligens er enklere å gjennomføre når det følger med miljøpakkefinansiering til oppgavene.

Revisor oppfatter at fylkeskommunen har rekruttert ansatte for å dekke behovet for planleggingskapasitet og i tillegg leies det inn konsulenter når det er behov for spesiell kompetanse som fylkeskommunen selv ikke besitter.

3.6 Konklusjon

Problemstillingen som besvares er i hvilken grad har Trøndelag fylkeskommune planleggingskapasitet for å realisere mulige prosjekter i Miljøpakken.

Revisor konkluderer med at fylkeskommunen har stor grad av planleggingskapasitet til å realisere mulige prosjekter i Miljøpakken.

4 FYLKESKOMMUNENS FINANSIERING GJENNOM MILJØPAKKEN

4.1 Problemstilling

Lykkes Trøndelag fylkeskommune med å få finansiering gjennom Miljøpakken tilsvarende den innsatsen de legger inn?

Denne problemstillingen besvares med en beskrivelse av hvilken finansiering Trøndelag fylkeskommune får gjennom Miljøpakken.

4.2 Fylkeskommunens bidrag til Miljøpakken

Trøndelag fylkeskommune har gjennom Byvekstavtalen 2023-2029 forpliktet seg til å bidra med finansiering til Miljøpakken. (Fylkestinget sak 60/23) Dette er fylkeskommunens egeninnsats for å få mulighet til å få ta del i finansieringsmulighetene i Miljøpakken.

I fylkeskommunens handlingsprogram for fylkesveg 2025-2028 med budsjett for 2025, er det budsjettert med 87,548 millioner kroner til Miljøpakken. Det vises til at Miljøpakken har et årlig budsjett på over 2 milliarder kroner og at en stor del av investeringsaktivitetene er knyttet til fylkesvegprosjekter. Fylkeskommunen har styrket innsatsen for å ivareta egne interesser gjennom effektivt samarbeid i Miljøpakken.

I oppstartsmøtet fortelles det at fylkeskommunens opprinnelige andel til Miljøpakken ble bevilget under forutsetning av at midler til alle fylkesvegprosjekter innenfor det som den gangen var miljøpakkeområdet skulle tas fra den potten, også prosjekter som ikke var innenfor miljøpakkens målsettinger. I flere intervju kommer det fram at fylkeskommunen kan få utfordringer med den opprinnelige tildelingen av midler til miljøpakkensamarbeidet, og at disse skal dekke fylkeskommunens investeringer i miljøpakkeområdet. Da forutsetningen ble gitt besto miljøpakkeområdet av Trondheim kommune, senere har miljøpakkeområdet blitt utvidet med andre kommuner. Prinsippet om hvor tiltaket skal settes inn utfordres når tiltak i omegnskommunene ligger utenfor den transportaksen som skal utvikles.

4.3 Finansiering gjennom Miljøpakken

Fylkeskommunen har prosjektoversikter i tertialrapporter og vegavdelingens plan- og byggeprogrammet. Vegavdelingen og samferdselsavdeling lager samlet oversikt til årsrapport.

Fylkeskommunen skulle alltid ønsket å få mer midler, forteller en av seksjonslederne. Det har vært noen harde kamper for å få tilstrekkelig midler til drift av kollektivtrafikken. Det har vært planlagt en opptrapping av kollektivtrafikken fra høsten 2025. For å sikre tilstrekkelig kapasitet til Ski-VM i mars 2025, ønsket fylkeskommunen at Miljøpakken skulle forskuttere midler til en tidligere utvidelse av kollektivtilbudet. Dette har resultert i at opptrappingen, med flere nye ruter, ble igangsatt allerede 10.03.2025, forteller en av de ansatte.

I gruppeintervjuet vurderer de at fylkeskommunen har lyktes med å få gjennomslag for gode prosjekter i prosessen med handlingsprogram for 2025-2029. Det framgår av intervjuene at i handlingsprogrammet for 2025-2029 er de resterende midlene som ligger i Byvekstavtalen disponert, mens det tidligere har vært ledige midler.

Mindreforbruk har vært tema i Miljøpakken fra starten. Det har blitt økt aktivitet etter hvert, men det er ikke sikkert at budsjetteringen har blitt bedre. Det er et punkt i handlingsprogrammet at budsjett 2025 skal revideres i programrådet, fortelles det i gruppeintervjuet.

I 2022 omsatte vegavdelingen Miljøpakkeprosjekter for omtrent 67 millioner kroner. I 2023 økte omsetningen til omtrent 220 millioner kroner og omtrent 400 millioner kroner i 2024. Dette hadde ikke vært mulig uten organisasjonsendringen og opprettelsen av en egen seksjon for Miljøpakken.

4.3.1 Veg

I fylkeskommunens handlingsprogram veg for 2025-2028 med budsjett for 2025 opplyses det at Miljøpakkens prosjektportefølje er omfattende og en stor andel av investeringsaktivitetene er knyttet til fylkesvegprosjekter.

- Fylkesveg 704 Tanem -Tulluan,
- Gateprosjektene Innherredsveien og Kongens gate.
- Planlegging for Elgeseter gate, Nyhavna og Haakon VII's gate.
- Flere store sykkelprosjekter
- Utredninger inkludert Byåstunnelen og Ila-Flakk-Klett.

Fylkeskommunale vegprosjekter som går fra detaljplanlegging til utbygging i Miljøpakkens handlingsprogramperioden 2025-2029 er:

- Byåstunnelen
- Fv. 6686 Johan Tillersveg trinn 2
- Fv. 715 Ila-Flakk-Klett

I byvekstavtalen 2023-2029 er prosjektene Byåstunellen, Johan Tillers veg del 2 og Brundalsforbindelsen nevnt eksplisitt som store prosjekter i porteføljen.

4.3.2 Sykkel

I 2013 ble hovedsykkelnettet vedtatt. I 2020 ble det enighet om hvilke strekninger i Trondheim (kjernenett) som har så høy nytte, at de kan finansieres av statlige programområdemidler. Det er 48 prosent av kjernenettet som hører til fylkesveg fordelt på sju prosjekter. Fylkestinget vedtok i sak 74/22 (19.10. 2022) at det prioriterte sykkelnettet legges til grunn for prioritering av fleksible riksvegmidler til sykkel.

4.3.3 Kollektiv investeringer

Metrobussporteføljen er i hovedsak investering i infrastruktur og fylkeskommunen er prosjekteier på disse prosjektene. Følgende gateprosjekter inngår i metrobussporteføljen.

- Elgeseter gate
- Innherredsvegen østre og vestre
- Kongens gate
- Nordre Ilevollen
- Olav Tryggvassons gate
- Haakon VII's gate
- Metrobusslinje Nyhavna

Fylkeskommunen har stort fokus på å få finansiert bussdepot fram til kollektivanbudet, forteller seksjonsleder. Bussdepot er nærmere omtalt i kapittel 5.4.2.

4.3.4 Kollektiv drift

Trøndelag fylkeskommune har ansvar for kollektivtrafikken i Miljøpakkeområdet. Stortingsproposisjon 172 S (2012-2013) hjemler bruk av bompenger til drift av kollektivtrafikken. Med henvisning til Ot.prp. nr. 15 (2007-2008) er det åpnet for at bompenger kan brukes til drift av kollektivtransporten som en del av en plan for et mer helhetlig og samordnet transportsystem i byområdet. Det står i Prop. 172 S at bruk av bompenger til drift av lokal kollektivtransport skal være et supplement til den ordinære innsatsen over fylkeskommunens budsjett. Det legges til grunn at fylkeskommunens bevilgning til kjøp av kollektivtrafikk holdes på minst samme nivå som i dag. Videre heter det at bompenger til drift av kollektivtransporten i Trondheim er planlagt brukt til utvidet busstilbud og til å finansiere takstendringer som allerede er gjennomført.

Prop. 172 S stiller i tillegg et krav om at det må være utarbeidet en strategi for håndtering av driftsoppgaver etter opphør av bompengefinansieringa samt hva som skal skje ved en

eventuell svikt i inntektene. I en orientering om Trøndelag fylkeskommunes forpliktende tilskudd til kollektivtransport – nullpunktet, går det fram at disse to punktene er mindre formalisert. I Nasjonal transportplan 2006-15 Storbyomtale Trondheim tilleggsutredning Miljøpakken. Kollektivtransport 3. januar 2012, er det skissert fem alternativer for å møte situasjonen etter at bompengerevningen er avsluttet. Det er:

- Effektivisering av driften
- Rutetilpasninger, effektiviseringer
- Takstøkninger
- Økt offentlig kjøp av rutetjenester
- Inntektsoverføring fra et videreutviklet og permanent bompengemiljøsonesystem.

Fastsetting av nullpunkt er vesentlig for å identifisere fylkeskommunens ordinære innsats til drift av kollektivtransport. Tilbud ut over nullpunktet skal finansieres ved bruk av belønningsmidler og bompenger (PwC 2018). Fylkeskommunen har ved to anledninger engasjert PwC for å gjennomføre beregningene av nullpunkt, siste gang i 2018. Beregningene bygger på dekomponering av nullpunktet i rutekjøp, depot og administrasjonskostnader. Nullpunkt fra 01.08.2019 er beregnet til 178 millioner kroner. Videre legges det til grunn en årlig justering med fylkeskommunal deflator med et tillegg på 0,5 prosent for å ta høyde for befolkningsøkning i by og bynære strøk.

I Innst. 490 S (2022-2023) ble bevilgningen til store kollektivprosjekter økt, noe som i praksis førte at det statlige bidraget til metrobuss (drift av kollektivtrafikken), økte fra 50 prosent til 54 prosent fra og med 2023.

I Miljøpakkens handlingsprogram for 2025-2029 er det avtalefestede driftstilskuddet til kollektivtransport 261 millioner kroner. I tillegg er det bevilget flere andre tilskudd slik at samlet bevilgning til kollektivtrafikken i 2025 er 566 millioner kroner. Tilskuddene er vist i tabell fire.

Tabell 4. Tiltak innenfor kollektiv drift.

Tiltak	Hva	Millioner kroner
Driftstilskudd	Avtalefestet i Byvekstavtalen	261
Ekstra driftstilskudd	Kostnader har økt mer enn deflator	52
Kapasitetsutvidelse og utvidet tilbud i Trondheim	Utvidet kapasitet i form av økt frekvens på noen linjer	88,5
Drift lokalbuss i omegnskommuner	Tiltak for å bedre busstilbudet	26
Aldersvennlig transport	Kollektivt dør-til-dør tilbud for pensjonister i Trondheim	10,5
Mobilitetspakken	Utvikle nye, delte mobilitetstjenester utover ordinært mobilitetstilbud	16,6
Reduserte takster	Periodebillett redusert med 7,5 % Enkeltbillett voksen 43 kroner Fleksible billettprodukter Utvidelse av sone A til Orkland	52
Reduserte billettpriser		60,4

Kilde: Miljøpakkens handlingsprogram 2025-2029 med tilhørende prosjektark

En av de ansatte utdyper at reduserte billettpriser omfatter utvidelse av sone A til Stjørdal som også inkluderer tog, økt alder på barnebillett og tre timers enkeltbillett. Tiltaket ble vedtatt i kontaktutvalget i sak 37/2021. Tiltaket reduserte takster omfatter utvidelsen av sone A til Orkland, redusert pris på periodebillett og prosentvis reduksjon av enkeltbilletter, og ble vedtatt som en del av Miljøpakkens handlingsprogram for 2024-2027.

Spesielt utvidelsen av sone A Stjørdal og muligheten for å bruket toget har vært populær, forteller seksjonslederen. Dette har gitt utfordringer med økte kostnader. Det tok litt tid før tilbudet kom i gang slik at det oppsto en økonomisk buffer i starten, men den er nå brukt opp. I handlingsprogrammet har fylkeskommunen fått lagt inn 78 millioner kroner for å opprettholde tiltaket ut 2029.

4.3.5 Samlet finansiering til fylkeskommunale tiltak og prosjekter

Fylkesdirektøren presenterte en oppsummering av hvilken finansiering fylkeskommunen fikk gjennom det vedtatte handlingsprogrammet for 2025-2029, fordelt på de ulike program-

områdene. Denne oversikten er presentert i tabell fem. Revisor har supplert med den prosentvise bevilgningen innenfor det enkelte programområde.

Tabell 5. Fylkeskommunens finansiering fra Miljøpakken for perioden 2025-2029.

Programområde	Miljøpakken 2025-2029	Trøndelag fylkeskommune 2025-2029	Prosentvis andel
Veg	993	353	35,5
Trafikksikkerhet	260	38	14,6
Sykkel	5192	2303	44,4
Kollektivdrift*	2885	2885	100
Metrobuss**	3056	2868	93,8
Støy	33	33	100
Mobilitet	88	10	11,4
Gange	196	30	15,3
Annet	425	43	10,1
Kollektivinfrastruktur**	1090	746	68,4
Sum	14633	9307	63,6

Kilde: Fylkesdirektørens presentasjon til fylkesutvalget 25.02.2025

*Miljøpakken finansierer et utvidet kollektivtilbud som kommer i tillegg til det opprinnelige fylkeskommunale rutetilbudet, som finansieres av fylkeskommunen (nullpunktet).

**I postene kollektivinfrastruktur og metrobuss ligger det avsetning til bussdepot.

4.4 Oppsummering

Fylkeskommunens årlige bidrag til Miljøpakken er 87,5 millioner kroner, noe som gir 437 millioner kroner samlet for perioden 2025-2029. Fylkeskommunen får i disse årene finansiert tiltak og prosjekter med til sammen 9 307 millioner kroner. Fylkeskommunens andel av finansieringen i Miljøpakken er for disse årene 63,6 prosent. For perioden 2025-2029 får fylkeskommunen over 20 ganger innsatsen tilbake fra Miljøpakken.

Det er også relevant å ta hensyn til nullpunktet for kollektiv drift. Nullpunktet er det beløpet det koster fylkeskommunen å drifte kollektivtrafikken i Miljøpakkeområdet uten Miljøpakken. Det er to måter å illustrere den andelen fylkeskommunene får når det tas hensyn til nullpunktet for kollektivtrafikken.

1. Kollektiv drift holdes utenfor

I dette tilfellet er fylkeskommunens bidrag 437 millioner for perioden 2025-2029 og fylkeskommunene får tilbake 6422 millioner kroner når kollektiv drift holdes utenfor. Med denne beregningsmetoden får fylkeskommunen over 14,5 ganger innsatsen tilbake.

2. Nullpunktsbeløpet inkluderes i fylkeskommunens innsats

I dette tilfellet legges fylkeskommunens nullpunktsbeløp til fylkeskommunens ordinære innsats på 437 millioner kroner for perioden 2025-2029.

I byvekstavtalen er nullpunktet oppgitt til 233,5 millioner 2023-kroner. Revisor har ikke funnet noen oppdatert beregning av nullpunktet. Revisor har derfor lagt 2023-kroner til grunn her og gjort en beregning med kommunal deflator³ + 0,5 prosent for 2023 og 2024. Dette gir 1283 millioner kroner i tillegg til fylkeskommunens bidrag på 437 millioner kroner for perioden 2025 - 2029. Med denne beregningsmåten får fylkeskommunen over 5 ganger innsatsen tilbake.

Det er relevant å påpeke at uten Miljøpakken ville fylkeskommunen uansett betalt nullpunktsbeløpet for kollektiv drift, på 1283 millioner kroner. En av de ansatte presiserer at fylkeskommunen betaler 50 prosent av det avtalefestede tilbudet i Trondheim (Trondheimskontraktene) fra 2019. Utenfor Trondheim betaler fylkeskommunen alt med unntak av det som er bestilt av Miljøpakken etter 2019.

³ Kommunal deflator for 2023 er 4,4 prosent og 4,9 prosent for 2024. Tallene er hentet fra NOU 2024:23. Teknisk beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi.

5 GJENNOMFØRING AV MILJØPAKKEPROSJEKTER

5.1 Problemstilling

I hvilken grad gjennomføres Miljøpakkeprosjekter innenfor planlagte rammer, og hva er eventuelt årsaker til og konsekvenser av avvik?

Denne problemstillingen er i hovedsak relevant for investeringsprosjekter i vegavdelingen. Revisor har valgt å se nærmere på prosjektutvikling av bussdepot i kapittel 5.4.2. Dette prosjektet eies av samferdselsavdelingen og eiendomsavdelingen har en bestilling fra dem på selve byggeprosjektet. Problemstillingen besvares gjennom en overordnet tilnærming til prosjektgjennomføringen og ved å se på et prosjekt i hver av de tre fasene, prosjektutvikling, detaljplanlegging og utbyggingsfasen. Revisor har valgt ut tre prosjekter som har ulike utfordringer.

5.2 Revisjonskriterier

Følgende revisjonskriterier er utledet for denne problemstillingen:

- Fylkeskommunens Miljøpakkeprosjekter må være underlagt et system for prosjektstyring som omfatter tidsavvik, kostnadsavvik og rapportering.
- Fylkeskommunes prosjekter i Miljøpakken bør:
 - Gjennomføres innenfor vedtatte tids- og kostnadsrammer.
 - Eventuelt dokumentere årsaken til at avvik oppstår.
 - Eventuelt redegjøre for konsekvenser av avvik.

Utleddningen av revisjonskriteriene finnes i vedlegg en.

5.3 System for prosjektstyring

5.3.1 Data

Vegvesenets håndbok R760 brukes som prosjektstyringsverktøy, forteller en av de ansatte. Flere forteller at vegavdelingen i fylkeskommunen holder på å utarbeide sin versjon av håndbok i prosjektstyring. I utkastet går det fram at den er inspirert av prinsipper fra Statens vegvesens håndbok R760 og Direktoratet for forvaltning og økonomistyring sin håndbok «veiledning til prosjektstyring i staten», men tilpasset fylkeskommunens organisering, beslutningsprosesser og økonomiske rammebetingelser. Den har foreløpig tittelen TRFK 760, prosjektstyring for fylkesvegprosjekter og vil gjelde for vegavdelingen. Håndboken fastsetter

retningslinjer for planlegging, gjennomføring og oppfølging av investeringsprosjekter. (TRFK 760 -høringsforslag, 2025)

TRFK 760 - høringsforslag krever følgende styringsdokumenter i store investeringsprosjekter, bestilling, prosjektavtale, prosjektstyringsplan, kvalitetsplan og eventuelt et sentralt styringsdokument som samler de viktigste kravene og forutsetningene for prosjektet. Det opplyses at fylkeskommunen bruker en felles fire-trinns prosjektstyringsmodell i alle faser fra tidlig utredning og planlegging til utbygging. For store prosjekter er det en seks-delt faseinndeling, med konseptutvikling, prosjektavklaring, reguleringsplan, byggeplan og grunnnerverv, utbygging og overlevering til drift og avslutning. Håndboken redegjør også for styringsstruktur og roller i prosjektene.

Videre setter TRFK 760 - høringsforslag krav til rapportering og beslutningsprosesser i alle faser. Den gir over-ordnede prinsipper for økonomistyring. Prosjektene skal styres innenfor vedtatte økonomiske rammer. Økonomistyringen i prosjekter omfatter kostnadsestimering, budsjettering, finansieringsplanlegging, løpende oppfølging og drift. Budsjettoppfølging omfatter månedlig rapportering av budsjettstatus, tertialvis økonomisk oppfølging av prosjekteier og politisk nivå og en sluttrapport med endelig kostnad og eventuelle avvik. Avvik defineres som prognose for overskridelse av vedtatt styringsramme eller vesentlige overskridelser.

En av de ansatte forteller at vegavdelingen har en utredningsmal som brukes og antar at denne også brukes for miljøpakkeprosjekter.

I intervjuet med tidligere teamleder og byggeleder på Innherredsvegen, fortelles det at programmet ISY prosjektøkonomi brukes til styring av prosjektet i utbyggingsfasen. Dette programmet benyttes til å følge opp økonomi som omfatter tidsavvik, kostnadsavvik og rapportering, HMS og framdrift. Fra ISY rapporteres det månedlig til teamleder, som rapporterer videre til seksjonsleder for Miljøpakken. Seksjonsleder for Miljøpakken bekrefter at de har tatt i bruk det nye økonomisystemet ISY prosjektøkonomi og at de bruker kvalitetssystemet Compilo. Andre kvalitetssystem er stengt ned og seksjonen er opptatt av at Compilo brukes. Miljøpakkeseksjonen har økt fokus på prosjektusikkerhet og har innført PUS.

Miljøpakkeseksjonen rapporterer tekniske avvik og avvik på økonomi, forteller seksjonslederen. Avvikene kan oppstå ved at det for eksempel kreves flere utredninger og løsninger, endringer av omfang og lignende. Slike forsinkelser rapporteres hver måned, men hovedsakelig i tertialrapporteringen. Seksjonslederen har tett kontakt med staben til vegdirektøren og løfter ved behov saker til de fora som er nødvendig. Hvert tertial rapporteres

det på kvalitet, HMS, økonomi og framdrift til vegdirektøren, som igjen rapporterer til fylkesdirektør som grunnlag for tertialrapporten som legges fram for politikerne.

5.3.2 Vurdering

Revisjonskriteriet er at fylkeskommunens Miljøpakkeprosjekter må være underlagt et system for prosjektstyring som omfatter tidsavvik, kostnadsavvik og rapportering.

Revisor vurderer at fylkeskommunens Miljøpakkeprosjekter har og i stor utstrekning bruker et system for prosjektstyring som omfatter tidsavvik, kostnadsavvik og rapportering.

Vegavdelingen benytter Statens vegvesen sin håndbok for prosjektstyring og er i ferd med å lage sin egen versjon av den som er tilpasset fylkeskommunes organisering og styringsstruktur. Det er revisors inntrykk at systemet for prosjektstyring brukes i vegavdelingen fordi elementer fra TRFK 760 – høringsforslag omtales i intervjuene og deler av dokumentasjonen fra rapporteringen fra prosjektene. Allikevel vil det være nødvendig å sørge for en god implementering når TRFK 760 - høringsforslag skal tas i bruk. Vegavdelingen har tatt i bruk Compilo som kvalitetssystem, men bruken av systemet kan blir bedre.

5.4 Prosjektgjennomføring

5.4.1 Data

Miljøpakken har ikke klart å bruke alle midlene som er bevilget så langt. Det er først med handlingsprogram for 2025-2029 at alle midlene i byvekstavtalen er disponert. I utfordringsdokumentet 2023-2026 pekes det på utfordringen med den generelle gjennomføringsevnen, som delvis knytter seg til organiseringen av miljøpakkesamarbeidet partene imellom. (Fylkestinget sak 55/22, utfordringsdokumentet)

Fylkeskommunens aktivitet i Miljøpakken har en årlig omsetning på 550-600 millioner kroner for 2025/26 og fram mot 2029. Dette krever effektiv drift, god gjennomføring og en organisasjon som er rigget for de kommende prosjektene. Organisasjonen øker kontinuerlig kapasiteten for å imøtekomme bestillinger i handlingsprogrammet for Miljøpakken. Det er viktig å opprettholde en dynamisk organisasjon som tilpasser seg endringer i omgivelsene, med fortløpende fokus på usikkerhetsstyring og prosjektøkonomi. Det forutsettes også utvikling av nye kontraktsstrategier, kompetanse, fagområder, for eksempel gjennom samspillskontrakter og reviderte maler, samt tildelingskriterier som inkluderer miljø- og klimakrav. (Fylkestinget sak 70/24, saksframlegg)

Seksjonsleder for Miljøpakken sier det var et viktig grep å endre organisasjonen og etablere en egen seksjon for Miljøpakken. Det har gitt økt gjennomføringskraft og økt samarbeid på tvers som igjen gir enda bedre ressursutnyttelse. Investeringsmiljøet var for stort til å håndtere Miljøpakkeseksjonen.

Mindreforbruket i Miljøpakken skyldes utsatt framdrift på flere prosjekter og tiltak, forteller direktør for samferdsel. Innenfor samferdsel tok det tid fra endringen i takstsystemet fikk bevilget midler til det ble igangsatt, spesielt på grunn av pandemien i 2020. Miljøpakken burde planlagt med merforbruk i budsjettet fordi erfaringen er at noen prosjekter blir forsinket.

Fram til vedtatt reguleringsplan og prosjektstart på investeringsprosjekter er det mye å hente på gjennomføringsevne, fortelles det i gruppeintervjuet. Det er spørsmål om det planlegges riktig i prosjektutviklingsfasen, og her er det ulike interessenter. Når det kommer til gjennomføring, er det ikke de store utfordringene.

I flere av intervjuene fortelles det at reguleringsplanarbeidet tar tid, blant annet fordi det er mange enheter som skal høres i planfasen og det kan komme innsigelser. Fylkeskommunen har mange prosjekter i detaljplanleggingsfasen, forteller tidligere teamleder. I oppstartsmøtet fortelles det at for tiltak på programområder, som finansieres med statlige midler, må reguleringsplan være vedtatt i 2024 for å komme med i Miljøpakkens budsjett for 2026. Miljøpakken har utfordringer med å omsette statlige midler til riksveg.

Tiden som brukes til utbygging er avhengig av hvor stor og kompleks prosjektene er, fortelles det i intervjuet med tidligere teamleder og byggeleder. En utfordring som trekkes fram i gruppeintervjuet, er de tilfellene hvor omegnskommunene har utarbeidet en reguleringsplan og fylkeskommunen skal gjennomføre prosjektet. Fylkeskommunens erfaring er at forhold omkring økonomi kan være dårlig avklart i slike prosjekter.

5.4.2 Prosjektutvikling bussdepot

Fylkesdirektøren har i mange år jobbet for å finne lokalisering for å erstatte dagens depotområde på Sorgenfri i Trondheim, hvor kommunen har et kortsiktig leieforhold (Fylkestinget sak 74/22, saksframlegg). Direktør for samferdsel sier at mobilitetsanbudet er helt avhengig av depotløsning og fylkeskommunen har jobbet lenge med å etablere ny depotkapasitet på østsiden av byen. Bussdepot omfatter administrasjon, bussparkering, vask, klargjøring og enkelt vedlikehold samt energifylling, forteller en av de ansatte. Det er en målsetting om at depot bør være tilrettelagt for nullutslipps kjøretøy fra 2029.

Hovedårsaker til at bussdepotsaken har tatt lang tid er blant størrelsen på utbygging, skaffe tomt i Trondheim for grått areal, tomteknapphet og jordvern, forteller direktør for eiendom.

Sekundært nevnes fragmentert ansvar internt på sektorer og i hele Miljøpakken, usikkerhet om finansiering og driftskostnader. Personer samarbeider godt, men det er fragmentert internt mellom tjenesteområdene. Samt at det er ulike forvaltningsorganer som arbeider med dette, noe som ikke gjør det lettere.

I 2019 ble det etablert bussdepot på Sandmoen for å få plass til de store bussene. I 2020 ble det lyst ut konkurranse for å finne areal til nytt bussdepot til erstatning for Sorgenfri bussdepot. Samferdselsavdelingen undersøkte 21 areal i Trondheim, men ingen var realiserbare, forteller en av de ansatte. Bussdepot har vært en lang prosess, som har møtt mye motstand underveis fra blant annet Trondheim kommune og private aktører.

I byvekstavtalen pekes det på økt behov for bussdepot sammenlignet med bymiljøavtalen fra 2016. I løpet av avtaleperioden må det arbeides videre med en løsning for depot, med mål om avklaring innen nytt bussanbud lyses ut i 2025. Av byvekstavtalen går det fram at bussdepot utredes, det skal foreligge en reguleringsplan primo 2026 og anleggsåpning primo 2029. En av de ansatte opplyse at bussanbudet er planlagt lyst ut i 2026.

I Miljøpakkens handlingsprogram 2024-2027 har bussdepot status som en mulighetsstudie og er en reguleringsfase for areal(er) til bussdepot. Forventet framdrift er oppstart 2024 og ut 2025. Usikkerhet i prosjektet er at arealet ikke er avklart og det er et mål om at dette skal avklares i fjerde kvartal i 2023. Prosjektet har et styringsmål på 10 millioner kroner (likt fordelt mellom 2024 og 2025) og har en usikkerhet på 50 prosent. Usikkerheten forklares med at den endelige kostnad for reguleringen er avhengig av hvilke(t) areal som skal reguleres og kompleksiteten for areal(ene) som skal reguleres.

Det er krevende å få gjennomslag for finansieringsbehovet til depot i Miljøpakken, både på grunn av investeringens omfang og spørsmål om kostnadsfordelingen mellom fylkeskommunen og Miljøpakken, forteller en av de ansatte.

Det er behov for utvidet kapasitet ved depot i 2029 som følge av kapasitetsøkning i nytt kollektivtilbud fra 2029. Fylkesdirektøren vurderer at bussdepot blant annet er helt nødvendig for å oppnå nullvekstmålet (Fylkestinget sak 117/24, saksframlegg). Mobilitetssystemet avhenger av en grunnleggende infrastruktur og den påvirker kollektivtransportens muligheter, konkurransekraft og kostnadsnivå (Mobilitetsanbud Stor-Trondheim 2028/2029: grunnlagsdokument for utredningsmandat⁴).

⁴ Dette dokumentet er utarbeidet av fylkesdirektøren og er ment som Miljøpakkens omforente innspill til fylkeskommunens utredningsmandat. Dokumentet ble behandlet i Miljøpakkens Kontaktutvalg 16.05.2024. I

I gjeldende mobilitetskontrakt har fylkeskommunen stilt to bussdepot til disposisjon, på Sandmoen og Sorgenfri. Fylkeskommunen jobber med muligheten for å legge til rette for et depot i Trondheim øst. Denne prosessen avhenger blant annet av Trondheim kommunes behandling av kommuneplanens arealdel og bussdepotstrukturen vil endelig avklares underveis i utredningsperioden for mobilitetsanbudet. Alternativene som utredes av fylkeskommunen er:

- Samlokalisering på Sandmoen
- Sandmoen + Rotvoll
- Sandmoen + Presthusjordet

Når det gjelder utredningsmandatet må alle alternativene vurderes som aktuelle, inkludert dagens løsning og en overgang fra dagens til ny løsning underveis i kontraktsperioden (Mobilitetsanbud Stor-Trondheim 2028/2029: Grunnlagsdokument for utredningsmandat).

Da kommuneplanens arealdel ble forsinket, laget fylkeskommunen en framdriftsplan for at all depotkapasitet skal være på Sandmoen, forteller direktør for samferdsel. Prosjektet på Sandmoen har store utfordringer med ladeeffekt og det letes etter alternative løsninger. Staten har sagt ja til bussdepot på trekanttomta (Rotvoll) og nei til Trondheim kommune sine planer om næring i samme området. For hver dag som går er det mindre sjanser for å få regulert et bussdepot i øst i tide til at depotet er klart for oppstart av nytt bussanbud i 2029. Direktør for eiendom i fylkeskommunen forteller at de har satt frist til 1. september 2025 for å få en avklaring.

I Mobilitetsanbud Stor-Trondheim 2028/2029 er en del av mandatet å vurdere hvordan depotplassering påvirker kostnader, miljømål og arbeidsforhold for bussjåfører. Direktør for samferdsel forteller at det kommende kollektivanbudet er avhengig av et velfungerende depot og det er mange delprosjekter som må snakke godt sammen.

Byvekstavtalen 2023-2029 åpnet for delfinansiering av bussdepot fra Miljøpakken, gitt enighet mellom partene. Fra kontaktutvalgets møte 10.02.2025 går det fram at det fortsatt er usikkerhet knyttet til beliggenhet og kostnader for bussdepot. Kontaktutvalget godkjente 125 millioner for perioden 2025-2029, som en rammeavsetning til bussdepot for Stor-Trondheim ut over avtalefestet nivå. Denne bevilgningen betinger at Trøndelag fylkeskommune gjør rede for prosjektutløsende behov, fordeling mellom Miljøpakken og Trøndelag fylkeskommune samt prosjektomfang.

vedtaket i sak 19/24 i kontaktutvalget stilte kontaktutvalget seg bak fylkeskommunens forslag til grunnlagsdokument med 14 presiseringer og ønsker som utredningsmandatet bør omfatte.

I utgangspunktet skulle 140 millioner kroner til bussdepot dekkes av staten, med bakgrunn i skisseprosjektet fra 2015, som lå til grunn for bymiljøavtalen, forteller en av de ansatte. Denne summen har levd videre, med forutsetning om 50 prosent dekning av bussdepot opp til 140 millioner kroner og at fylkeskommunen skulle dekke 140 millioner kroner.

I Miljøpakkens handlingsprogram 2025-2029 får bussdepot en finansiering som tilsvarer 389,6 millioner kroner inkludert planlegging og regulering. I tillegg er det avsatt 125 millioner kroner som kan bli bevilget etter at fylkeskommunen har lagt fram en sak med bedre kvalitetssikring av prosjektet. Prosjektet kan også tilføres 100 millioner fra posten mobilitetsanbud Stor-Trondheim infrastruktur etter nærmere kvalitetssikring og avklaring av fordeling av kostnader mellom Miljøpakken og Trøndelag fylkeskommune (Hovedutvalg samferdsel sak 17/25, saksframlegg).

I kostnadsfordelingen for bussdepot har fylkeskommunen lagt til grunn tidligere prinsipper om nullpunktregninger for fordeling av kostnader. Direktør for samferdsel mener at et investeringsnullpunkt må være relevant i prosjektet om bussdepot. Det innebærer at fylkeskommunen skal ta ansvar for den depotkapasiteten fylkeskommunen hadde etablert før Miljøpakken begynte å finansiere økt kollektivtrafikk. Flere av de ansatte forteller at det ikke er enighet i Miljøpakken om beregningen av nullpunkt for bussdepot. Nullpunkt for depot er ikke akseptert i Miljøpakken.

En av de ansatte oppsummerer at det i prosessen med nytt bussdepot har vært krevende å finne gode depotlokaliseringer og at det har vært jobbet med flere alternativer. Dette har bidratt til utilfredsstillende framdrift. Det er igjennom mange år med politiske prosesser nå snevret inn til alternativene Preshusjordet, Rotvolltrekanten og Sandmoen, og det er ikke tid til å se på nye områder.

5.4.3 Detaljplanlegging Nyhavna

Prosjektet er en del av metrobusstopporteføljen eller gateprosjektene som det også kalles, og er et av de viktige elementene i byvekstavtalen for å nå miljøpakkens mål. Prosjektet omhandler regulering av metrobusstrase over Nyhavna fra Rv706 til Jarleveien.

I byvekstavtalen omdisponeres midler innenfor metrobusstopporteføljen fra Elgeseter gate og Olav Tryggvasons gate til Nyhavna og Haakon VII's gate. Prosjektene i revidert metrobusstopportefølje skal være igangsatt innen utgangen av 2029. Partene har langsiktige ambisjoner for utviklingen av metrobuss-systemet og skal i denne avtalen planlegge og utrede tiltak som kan gjennomføres i neste avtaleperiode. Nyhavna ett av syv gateprosjekter som inngår i metrobusstopporteføljen.

Staten gir særskilt investeringstilskudd til fylkeskommunale infrastrukturløsninger av nasjonal interesse, også kjent som gateprosjektene. Gateprosjektene er prosjekter med høy kvalitet på veginfrastruktur og publikumsområder som skal gi metrobussen rask fremføring med god fremkommelighet og regularitet. Partene i avtalen er enige om at gateprosjektene er avgjørende for å få ønsket effekt av metrobuss-satsingen og at tiltak på Nyhavna og Lade vil gi god måloppnåelse.

I handlingsprogram 2025-29 omtales usikkerhet i prosjektet med at mange interessenter i området gjør planrisikoen relativt høy, noe som kan føre til at det tar lenger tid å få en vedtatt plan enn det fremdriften tilsier. I tillegg kan mulig forurenset grunn være en kostnadsdriver i byggefasen.

I vegavdelingens prosjektportefølje går det fram at metrobusstrase Nyhavna er i reguleringsplanfasen. Oppstart planfasen var august 2022 og planfasen skulle være ferdig mai 2024 og reguleringsplan var planlagt vedtatt desember 2024. Det var forventet at byggeplanleggingen startet i 2025 og bygging tidligst omkring 2 år etter dette. Direktør for samferdsel forteller at i Nyhavnprosjektet diskuteres antall påkjøringer og krysninger. Det er et komplisert prosjekt hvor mulighetsrommet innskrenkes. Reguleringsarbeid i by er generelt komplisert og dyrt.

Planstatus i handlingsprogram 2025-29 viser at reguleringsplan er under arbeid. Det er flere reguleringsplaner i området som det koordineres mot. I sak 56/24 i kontaktutvalget uttrykker fylkeskommunen bekymring for når planvedtaket vil foreligge blant annet på Nyhavna. Videre går det fram at komplett reguleringsplan ble oversendt Trondheim kommune 15.05.2024. (Miljøpakken, tertialrapport 2/2024)

I fylkeskommunens statusrapportering fra gateprosjektene til kontaktutvalget 28.03.2025. I planen står det trafikkåpning desember 2027, men framdriften er kategorisert rød⁵ begrunnet i forsinket planbehandling, usikkerhet om trafikkåpning og at konseptet utfordres. (Kontaktutvalget, sak 07/25)

I mars 2025 opplyses det at prosjekt Nyhavna er i detaljplanleggingsfase med ambisjon om vedtatt reguleringsplan i løpet av 2025. (Hovedutvalg samferdsel sak 17/25, forslag til innspill til Miljøpakkens handlingsprogram 2026-2029)

I utkastet til årsrapport fra miljøpakkeseksjonen informeres det om at konseptet som fylkeskommunen har utarbeidet og sendt forslag på er utfordret av Trondheimkommune såpass mye at planen er løftet inn i miljøpakkensamarbeidet for videre avklaring. Det er høyst

⁵ I statusrapporteringen brukes fargekodene grønn, gul og rød.

usikkert med planvedtak i 2025, med den konsekvens at det kan bli utfordrende å få gjennomført tiltaket innen 2029, om det ikke kommer et planvedtak i 2025. (Utkast, Årsrapport 2024 seksjon Miljøpakken)

I utkast til årsrapport fra seksjon Miljøpakken pekes det på at framdriften i planer er avgjørende for å få gjennomført og ferdigstilt prosjektene innen 2029.

Prosjektet er i handlingsprogram 2025-29 bevilget 522 millioner kroner for perioden 2025-2028. I tillegg er det tidligere bevilget 23 millioner kroner. Fylkesutvalget fastsatte i sak 212/24 styringsramme for prosjektet er satt til 458 millioner 2024-kroner, etter fradrag av øvrige aktørers bidrag på 69,8 millioner kroner. Det er identifisert en kuttliste (Dyre Halses gate og Stiklestadvegen/Jarlevegen) som fylkesdirektøren mener bør gjennomføres for å sikre et funksjonelt og godt sammenhengende resultat.

5.4.4 Utbygging Innherredsvegen øst

Prosjektet Innherredsvegen øst er i utbyggingsfasen og inngår i metrobussporteføljen.

Prosjektet omfatter en ombygging av Innherredsvegen til miljøgate mellom rundkjøringen ved Solsiden og Saxenborg allé. Miljøgata skal bli en effektiv kollektivåre, som også er godt tilrettelagt for gående, syklende, gateliv og handelsvirksomhet. Innherredsvegen er en av traseene til metrobuss.

I omtalen av prosjektet på miljøpakkens hjemmeside opplyses det at ferdigstillelsen er utsatt fra oktober 2025 til andre halvår 2026. I vegavdelingens plan- og byggeprogram gjenfinnes prosjektet Innherredsvegen øst, gateprosjekt, i en utbyggingsfase. I milepælsplanen foregår utbyggingen i 2025 og fram til utgangen av 2026.

I fylkeskommunens statusrapportering fra gateprosjektene til kontaktutvalget 28.03.2025. I planen står det trafikkåpning oktober 2025, men det kommenteres at det er usikkerhet i åpningsdato for sidegater. (Kontaktutvalget, sak 07/25)

I utkastet til årsrapport fra miljøpakkeseksjonen informeres det om at prosjektet har svært krevende framdriftsutfordringer og kontrakt med entreprenør. Forventet ferdigstillelse av kollektivfeltet er fortsatt innenfor rekkevidde for fjerde kvartal 2025, men øvrige arbeider blir ikke ferdig før høsten 2026. Totalprognosen for prosjektet er innenfor styringsrammen gitt i Miljøpakken. (Utkast, Årsrapport 2024 seksjon Miljøpakken)

Prosjektet har en styringsramme på 374,3 millioner i 2023-kroner, hensyntatt refusjon av andel kostnader til Trondheim kommune og Tensio. Bevilgningen i 2025 er 100 millioner kroner og 59,2 millioner kroner i 2026 (Prosjektark 2025-2029). I Miljøpakkens handlingsprogram 2025-2029 inngår prosjektet i budsjettposten metrobussporteføljen.

Tidligere teamleder forteller at det ble laget et kostnadsoverslag på bakgrunn av forprosjektet som viste 432 millioner kroner i 2024. Her var det ikke tatt høyde for 30-40 millioner kroner i miljøtiltak, noe de i ettertid ser skulle vært med. Byggeleder har ansvaret for økonomien i byggeprosjektet og prosjektet ligger innenfor rammene til tross for manglende budsjettering av miljøtiltakene. Dette skyldes god prosjektering og god oppfølging av entreprenør. I utlysningene av anskaffelse av entreprenør i 2022, ble miljø lagt inn som et tildelingskriterium, og et av miljøtiltakene er at det brukes 10-11 elektriske gravemaskiner og entreprenøren får kompensasjon for dette.

Byggeleder forteller at det ligger inne en økonomisk reserve i prosjektet, som skal være tilstrekkelig med mindre det skjer noe ekstraordinært. Hvis prosjektet hadde overskredet totalrammen, måtte byggeleder sendt rapport til teamleder, som hadde gått videre til seksjonsleder. Byggeleder må i slike tilfeller rapportere om hva som har ført til avviket og foreslå videre tiltak. Tidligere teamleder forteller at andre prosjekter har gått langt over ramma, men det gjelder ikke Innherredsvegen øst.

Tidligere teamleder forteller at vegavdelingen stort sett ikke klarer å levere på tid, men har bedre kontroll på økonomien. De er tidsoptimister i starten av prosjekter, men opplever uforutsette ting som forsinker. Her peker tidligere teamleder på blant annet reguleringer, andre utredninger, høringsrunder og innsigelser i planfasen.

Byggeleder har møter med hovedentreprenør hver fjortende dag, et om økonomi og et byggemøte. I prosjektet er det en egen økonom som byggeleder har ukentlige møter med.

5.4.5 Vurdering

Revisjonskriteriet er at fylkeskommunes prosjekter i Miljøpakken bør gjennomføres innenfor den tids- og kostnadsramme som forelå ved igangsetting.

Revisor vurderer at i Miljøpakken i liten grad gjennomføres innenfor tidsrammen, mens en større andel gjennomføres innenfor kostnadsrammen.

Revisor finner at de ulike prosjektfasene har litt ulike til nærminger til styring av prosjektene. Prosjektutviklingsfasen har ikke de samme tydelig definerte rammene som et ferdig utredet prosjekt har. Prosjektet med bussdepot er et godt eksempel på hvordan ulike prosesser griper inn i hverandre og påvirker handlingsrommet for prosjektutvikling. Prosjektet metrobusstrase Nyhavna viser utfordringer med reguleringsplanarbeidet i at område med mange andre arealinteresser.

I detaljplanleggingsfasen påvirker reguleringsplanarbeid med høringer og innsigelser tidsforløpet, og er utenfor fylkeskommunens kontroll. Det er revisors oppfatning at tids- og kostnadsrammene er tydeligst i utbyggingsfasen og at oppfølgingen i denne fasen i større grad kan styres av fylkeskommunen selv.

Revisjonskriteriet er at fylkeskommunen må dokumentere årsaken til at avvik oppstår.

Revisor vurderer at fylkeskommunen redegjør for avvik og årsaken til at de oppstår.

Revisor finner at det redegjøres for avvik fra planene på litt ulike måter i de ulike prosjektfasene. Oftest oppstår det avvik på framdrift og sjeldnere på økonomi.

I prosjektutviklingsfasen finner revisor at det er litt friere rammer for prosjektene. For at fylkeskommunens innspill til Miljøpakkeprosjekter skal få finansiering, må prosjektene være ferdig utviklet slik at de kan spilles inn til Miljøpakkens handlingsprogram på våren året før bevilgningen ønskes. Rekker de ikke denne fristen er konsekvensen at de må vente til neste år. Slike prosesser redegjøres det for i politiske saker om innspill til Miljøpakken.

Miljøpakkeseksjonen rapporterer tertialvis på framdrift og kostnader i prosjekter som er i detaljplanleggings- og utbyggingsfasen. En noe enklere rapportering på gateprosjektene gis i hvert kontaktutvalgsmøte. Det redegjøres for årsaker til avvik, og det største usikkerheten med tanke på framdrift er i reguleringsplanfasen.

Revisjonskriteriet er at fylkeskommunen bør redegjøre for konsekvenser av endringer i tids- og kostnadsplaner.

Revisor vurderer at fylkeskommunen til en viss grad redegjør for konsekvenser i tids- og kostnadsplaner.

Når det gjelder forsinkelser i prosjekter rapporteres dette til Miljøpakkens kontaktutvalg og i fylkeskommunens egne tertialrapporter. Uten at det er eksplisitt skrevet i rapportene, oppfattes 2029 å være en frist for gjennomføring av en del av prosjektene. Dette er ikke unaturlig ettersom byvekstavtalen går til 2029 og det foreløpig ikke er vedtatt noen ny avtale.

5.5 Konklusjon

Problemstillingen er i hvilken grad Miljøpakkeprosjekter gjennomføres innenfor planlagte rammer, og hva er eventuelt årsaker til og konsekvenser av avvik.

Revisor konkluderer med at Miljøpakkeprosjekter i stor grad gjennomføres innenfor økonomiske rammer, men at de i større grad blir forsinket. Det redegjøres for årsaker og konsekvenser av avvik. Årsakene til avvik kan være at reguleringsplanarbeidet tar lang tid, de finner uforutsette ting i grunnen når de starter å grave eller at det oppstår forsinkelser for at andre parter skal involveres i arbeidet når byggefasen starter.

6 KONKLUSJONER OG ANBEFALINGER

6.1 Konklusjon

Nullvekstmålet

Problemstillingen er om fylkeskommunen prioriterer tiltak i Miljøpakken som bidrar til det overordnede nullvekstmålet.

Revisor konkluderer med at fylkeskommunen i stor grad prioriterer tiltak i Miljøpakken som bidrar til det overordnede nullvekstmålet.

Planleggingskapasitet

Problemstillingen som besvares er i hvilken grad har Trøndelag fylkeskommune planleggingskapasitet for å realisere mulige prosjekter i Miljøpakken.

Revisor konkluderer med at fylkeskommunen har stor grad av planleggingskapasitet til å realisere mulige prosjekter i Miljøpakken.

Finansiering gjennom Miljøpakken

Fylkeskommunens årlige bidrag til Miljøpakken er 87,5 millioner kroner, noe som gir 437 millioner kroner samlet for perioden 2025-2029. Fylkeskommunen får i disse årene finansiert tiltak og prosjekter med til sammen 9 307 millioner kroner. Fylkeskommunens andel av finansieringen i Miljøpakken er for disse årene 63,6 prosent.

Prosjektgjennomføring

Problemstillingen er i hvilken grad Miljøpakkeprosjekter gjennomføres innenfor planlagte rammer, og hva er eventuelt årsaker til og konsekvenser av avvik.

Revisor konkluderer med at Miljøpakkeprosjekter i stor grad gjennomføres innenfor økonomiske rammer, men at de i større grad blir forsinket. Det redegjøres for årsaker og konsekvenser av avvik. Årsakene til avvik kan være at reguleringsplanarbeidet tar lang tid, de finner uforutsette ting i grunnen når de starter å grave eller at det oppstår forsinkelser for at andre parter skal involveres i arbeidet når byggefasen starter.

6.2 Anbefalinger

Revisor vil anbefale fylkesdirektøren å gjennomgå organiseringen av arbeidet i prosjekt-utviklingsfasen med tanke på å styrke gjennomføringen av dette arbeidet.

7 OM MILJØPAKKEN

Miljøpakken er navnet på partnerskapet som skal styre byvekstavtalen. Dagens byvekstavtale ble inngått i 2023 og erstatter byvekstavtalen 2019-2029 og tilleggssavtalen 2020-2029. Byvekstavtalen 2023-2029 tar opp i seg føringene i Prop. 118 S (2022-2023), Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i Statsbudsjettet 2023 og Innst. 490 S (2022-2023), hvor bevilgningen til store kollektivprosjekter økes. I praksis betyr at det statlige bidraget til metrobuss, økes fra 50 prosent til 54 prosent fra og med 2023. Videre omdisponeres det midler innenfor metrobussporteføljen fra Elgeseter gate og Olav Tryggvasons gate til Nvhavna og Haakon VII's gate.

Prop. 113 S (2022-2023) åpner for å utvide innkrevingen av bompenger for Miljøpakken i Trondheim ut 2033. Det økte bompengedraget er forutsatt benyttet til fullfinansiering av prosjekter i den eksisterende porteføljen til trinn 3 av Miljøpakken og omfatter prosjektene Byåstunnelen, Brundalsforbindelsen 1 og 2, og Johan Tillers veg del 2.

Byvekstavtalen er inngått mellom staten ved samferdselsdepartementet og kommunal- og distriktsdepartementet, Trøndelag fylkeskommune og kommunene Trondheim, Malvik, Melhus, Orkland, Skaun og Stjørdal. Avtalen er avgrenset geografisk til de kommunene som har inngått byvekstavtalen. Byvekstavtalen er politisk behandlet i juni 2023 og signert 06.09.2023.

7.1 Mål

I byvekstavtalen 2023-2029 er det overordnede målet at klimagassutslipp, kø, luftforurensning og støy skal reduseres gjennom effektiv arealbruk og ved at veksten i persontransport tas med kollektivtransport, sykling og gange. Dette er **nullvekstmålet**. Byvekstavtalen skal også bidra til attraktiv by- og tettstedsutvikling. Det er også en ambisjon at tiltakene for å nå nullvekstmålet også skal føre til færre hardt skadde og drepte i trafikken, i tråd med nullvisjonen.

I miljøpakkesamarbeidet er det utarbeidet ni lokale (del)mål.

1. Det skal slippes ut mindre CO₂. Utslipp fra transport skal reduseres i tempoet som er nødvendig for å oppfylle Parisavtalen, og i tråd med lokale klimamål.
2. Flere skal reise miljøvennlig. Økningen i miljøvennlige reiser i avtaleområdet skal være større enn befolkningsveksten.
3. Samordnet areal- og transportplanlegging skal redusere transportbehovet og gjøre det lett og tryggere å velge miljøvennlige transportmidler i en velfungerende bo- og arbeidsmarkedsregion.
4. By- og tettstedsområder skal bli mer tilgjengelig for alle.

5. Antall trafikkulykker med drepte og hardt skadde skal reduseres. Antall trafikkulykker totalt skal reduseres.
6. Nasjonale mål og forurensningsforskriftens krav til luftkvalitet skal overholdes.
7. Trafikkstøy innendørs og utendørs for støyfølsom bebyggelse og virksomhet skal reduseres.
8. Næringstransporten skal bli grønnere og mer effektiv.
9. Øke brukertilfredsheten av tiltak i miljøpakken.

7.2 Styringsstruktur

Nasjonal transportplan 2022-2033 viser modellen for organiseringen av byvekstavtalene.

Politisk styringsgruppe

Politisk styringsgruppe er det øverste organet i byvekstavtalen og leder arbeidet. Styringsgruppen behandler det fireårige handlingsprogrammet og årlige budsjetter i etterkant av politiske vedtak hos de lokale partene. Politisk styringsgruppe består av statssekretær fra Samferdselsdepartementet og Kommunal- og distriktsdepartementet, fylkesordfører i Trøndelag og ordførerne i Trondheim, Malvik, Melhus, Orkland, Skaun og Stjørdal.

Kontaktutvalget

Kontaktutvalget har ansvaret for å følge opp byvekstavtalen gjennom blant annet prosjekt- og porteføljestyling, lage omforente budsjett og handlingsplaner, målstyring og rapportering på resultater.

Kontaktutvalget ledes av Statens vegvesen og de andre deltakerne er Jernbanedirektoratet, Fylkesmannen, fylkeskommunen og kommunene i partnerskapet.

Programrådet

Programrådet er det primære innstillende organ til kontaktutvalget og er rådgivende organ for kontaktutvalget. I faglige spørsmål uten spesiell politisk eller prinsipiell karakter har programrådet fått delegert fullmakt fra kontaktutvalget. Det samme gjelder i økonomiske saker hvor det er enighet, men behov for å foreta omdisponeringer innenfor programområdene i det fireårige handlingsprogrammet.

Sekretariatet

Sekretariatet leder samarbeidet og oppfølgingen av byvekstavtalen på vegne av styringsorganene og legger til rette for porteføljestyling. Kontaktutvalget er sekretariatets

oppdragsgiver. Kontaktutvalget har blant annet som oppgave å gjennomføre en årlig evaluering av tiltak med hensyn på måloppnåelse og samordning av trafikkdata.

En av seksjonslederne i fylkeskommunen forteller at det også er et arbeidsutvalg i Miljøpakken, men det har ingen beslutningsmyndighet. I arbeidsutvalget møtes saksbehandlere og rådgivere fra partene i Miljøpakken og diskuterer ulike saker og prosjekter som er vedtatt. Det er en faglig diskusjon i arbeidsutvalget før programrådet behandler saker.

7.3 Finansiering

Finansieringen av prosjektene og tiltakene i Miljøpakken framgår av byvekstavtalen 2023-2029. Tabell seks viser en oversikt over finansieringskildene i millioner kroner i avtaleperioden 2023-2029.

Tabell 6. Finansiering i byvekstavtalen 2023-2029

Finansieringskilde	Beløp 2023-2029 i millioner 2023-kroner	Årlig gjennomsnitt i millioner 2023-2029
Brutto bompenger	6040	863
Statlige midler		
- Metrobuss (post 63)	1548,5	221,2
- Programområdemidler (post 30)	3819,2	545,6
- Belønningsmidler	2008,6	286,9
- Tilskudd til reduserte bompenger og økt kollektivsatsing	469,8	67,1
- Tilskudd til reduserte billettpriser kollektivtrafikk	389,2	55,6
Fylkeskommunale midler	564,9	80,7
Kommunale midler		
- Trondheim kommune	146,3	20,9
- Stjørdal kommune	15,4	2,2
- Malvik kommune	15,4	2,2
- Melhus kommune	15,4	2,2
- Orkland kommune	15,4	2,2
- Skaun kommune	15,4	2,2
Sum	15 059,7	2152

Kilde: Byvekstavtalen 2023-2029

Bompenger

Bompenger omtales i byvekstavtalen som brukerfinansiering. Bompengesystemet i Miljøpakkens trinn 3 er forankret i Prop. 36 S (2017-2018) med Innst. 157 S (2017-2018). Bompenger kan benyttes til infrastrukturprosjekter i henhold til vegloven og til drift av kollektivtrafikk.

Det framgår av byvekstavtalen at en utvidelse av bominnkrevingen fram til 2033 vil gi en ekstra bominntekt på 2,9 milliarder kroner. Miljøpakken har fått forlenget innkrevingsperioden for bompenger og innføring av miljødifferensierte takster i Miljøpakken i perioden 2029-2033. (Prop 113 S 2022-2023). Denne utvidelsen vil tilføre omtrent 2,9 milliarder (2023-) kroner til Miljøpakken for å gjennomføre planlagte prosjekter i Byvekstavtalen. Dette gjør det blant annet mulig å finansiere Byåstunnelen.

Programområdemidler

De statlige tildelingene over post 30 som er programområdemidler og post 63 som er tilskudd til metrobuss, er avhengig av faktisk framdrift og finansieringsbehov i porteføljen. Midlene kan brukes til investeringsprosjekter som bidrar til nullvekstmålet.

Belønningsmidler

Tildelte belønningsmidler skal benyttes i tildelingsåret. Midlene kan brukes til alle prosjekter og i hele avtaleområdet. Det forutsettes at midlene skal komme som et tillegg til, og ikke som erstatning for midler fra lokale myndigheter og eventuelle bominntekter. Belønningsmidlene kan i sin helhet gå til drift av kollektivtransport.

Statlig investeringstilskudd til metrobussprosjekt

Staten dekker 50 prosent av den samlede kostnaden for utbygging av metrobussprosjektet. Statlige midler ligger fast og staten dekker ikke eventuelle kostnadsoverskridelser. Det er egne prinsipper for kostnadsstyring i metrobussprosjektet.

Statlig tilskudd til reduserte bompenger og bedre kollektivtilbud

Tilskuddet utbetales uavhengig av framdrift. Det er enighet om at midlene i sin helhet skal brukes til å styrke kollektivtilbudet.

Statlig tilskudd til reduserte billettpriser på kollektivtrafikk

Tilskuddet utbetales årlig og benyttes til takstreduksjon som gir størst mulig effekt på målene i byvekstavtalen. Det må synliggjøres hvordan midlene brukes og kommer kollektivtrafikantene til gode.

7.4 Programområder

Byvekstavtalen 2023-2029 gir en oversikt over porteføljer og prosjekter. Styring av porteføljen i byvekstavtalen skal skje i tråd med prinsippene for god porteføljestyling⁶. Omtalen av programrådene er hentet fra byvekstavtalen.

Jernbane

Jernbaneinvesteringer omtalt i byvekstavtalen fullfinansieres av staten. Gjennom byvekstavtalen bidrar staten med midler til mindre investeringer i stasjons- og knutepunktutvikling langs jernbanen. Det er også inngått en avtale om utvidet takstsamarbeid innen sone A, som gir samme takst for tog, buss, trikk og gir sømløse reiser mellom reisemidlene innenfor avtaleområdet.

Kollektivsystemet

Kollektivsystemet omfatter det samlede buss- og trikketilbudet i avtaleområdet, hvor metrobussprosjektet omfatter et helhetlig busskonsept. Dette omfatter utvikling av rutetilbud med tilhørende metrobusstraseer. Gateprosjektene, som er ulike metrobuss traseer som skal bygges ut, er avgjørende for å få den ønskede effekten av satsingen på metrobuss. Det er enighet om å øke innsatsen på drift av kollektivtransporten og det er behov for nytt bussdepot.

Trøndelag fylkeskommune har ansvar for drift av kollektivtransporten. Kollektivtilbudet i avtaleområdet finansieres derfor delvis av Trøndelag fylkeskommunes ordinære driftstilskudd til avtaleområdet og delvis av tilleggsfinansiering gjennom Miljøpakken. Fylkeskommunens ordinære tilskudd skal tilsvare det tilskuddsnivået som antas ville vært tilskuddsnivået uten byvekstavtalen. Det ordinære tilskuddet er beregnet til å være 223,5 millioner 2023-kroner. I forbindelse med nytt kollektivtilbud skal nytt nullpunkt gås gjennom. Økningen i rutetilbud ut over det som dekkes av fylkeskommunens ordinære tilskudd, kan finansieres av belønningsmidler og bompenger.

Sykkel

Trondheim kommune og Trøndelag fylkeskommune har vedtatt en sykkelstrategi med et hovedsykkelnett. Hovedsykkelnettet og tiltakenes bidrag til nullvekstmålet legges til grunn for prioritering av sykkelprosjekter.

⁶ Porteføljestyling var tema i forvaltningsrevisjonen som ble gjennomført av Revisjon Midt-Norge i 2020/2021.

Utvikling av hovedsykkelnettet inngår i Miljøpakken sykkelportefølje sammen med sykkel-parkering og sykkelhotell. Ekstra vinterdrift av viktige sykkelstrekninger skal prioriteres som en del av porteføljen.

Gåtiltak

I porteføljen inngår tiltak som legger til rette for at flere velger å gå.

Lokale veger

Investeringer på kommunale- og fylkeskommunale veger skal bidra til måloppnåelse og gi bedre framkommelighet for kollektivtrafikk, frigjøre tettbygde områder for trafikk og gi bedre trafiksikkerhet. Byvekstavtalen omtaler spesielt fire store vegprosjekter som inngår i porteføljen. Av disse er fylkeskommunen ansvarlig for Byåstunellen og planlegging av strekningen Ila-Flakk-Klett.

Riksveger

Det statlige vegnettet i avtaleområdet er i hovedsak utbedret med unntak av strekningen Stavne – Dorthealyst. Videre gjenstår ferdigstillelse av rv.706 Nydalsbrua med tilknytninger. Statens vegvesen vil ha med nytt toplans kryss på Klett i prioriteringsprosessen.

Øvrige tiltak

Dette omfatter tiltak for trafiksikkerhet, støy og grønnere næringstransport. I tillegg kommer holdningsskapende arbeid som kan endre reisevaner.

7.5 Miljøpakkens handlingsprogram 2025-2029

Årlig vedtas Miljøpakkens handlingsprogram for fire år. Handlingsprogrammet 2025-2029 varer ut avtaleperioden og ble vedtatt av kontaktutvalget 10.02.2025. Det første året i handlingsprogrammet er årsbudsjett for 2025, det andre året er innspill til statsbudsjett 2026 og årsbudsjett 2026-2029. Handlingsprogrammet utarbeidet på bakgrunn av innspill fra partene i byvekstavtalen. Fylkestinget behandlet forslaget til handlingsprogram 11.12.2024, sak 117/24.

I handlingsprogrammet 2025-2029 er prosjektene organisert etter hvordan de er finansiert. I dette handlingsprogrammet er rammene for denne avtaleperioden disponert.

7.6 Fylkeskommunens rolle i Miljøpakken

I fylkeskommunens handlingsprogram for fylkesveg 2025-2028 med budsjett for 2025 omtales Miljøpakken. Fylkeskommunes fokus er å sikre en effektiv framkommelighet for kollektiv-

trafikken, og samtidig legge til rette for attraktive og trygge løsninger for gående og syklende. For fylkeskommunen er det avgjørende med effektive prosesser, klare prioriteringer og samordning for å kunne gjennomføre prosjekter innenfor planlagt tid og budsjett.

I handlingsprogrammet for fylkesveg står det at med begrensede midler tilgjengelig må ressursene prioriteres til prosjekter som gir størst effekt i samsvar med Miljøpakkens overordnede mål, heller enn etter enkeltprosjektenes planstatus.

Fylkeskommunen ser fortsatt behov for økt gjennomslag for nødvendige tiltak som styrker fylkesvegnettet på lengre sikt. For å opprettholde effektiv og bærekraftig utvikling av vegnettet vil fylkeskommunen fortsette å arbeide for balanse mellom Miljøpakkens mål og behovene på fylkesvegnettet, slik at alle investeringstiltak i Trondheim støtter en helhetlig by- og regionutvikling.

Fylkeskommunen har en egen prosjektoversikt, som består av en planleggingsportefølje og et plan- og byggeprogram. Seksjonene på vegavdelingen har sine egne mer detaljerte oversikter, forteller seniorrådgiver. Vegavdelingen og samferdselsavdelingen lager samlet oversikt til årsrapport.

KILDER

Byvekstavtalen, 2023. Byvekstavtale for Trondheimsområdet 2023-2029 mellom kommunene Trondheim, Stjørdal, Malvik, Melhus, Skaun og Orkland, Trøndelag fylkeskommune, Staten ved samferdselsdepartementet og Kommunal- og distriktsdepartementet. 06.09.2023

Direktoratet for forvaltning og økonomistyring sin håndbok «veiledning til prosjektstyring i staten

Innst. 157 S (2017-2018). Innstilling fra transport- og kommunikasjonskomiteen om Miljøpakke Trondheim trinn 3 – forlenga innkrevjingsperiode og endringer i takst- og rabattsystemet.

Innst. 490 S (2022-2023). Innstilling fra finanskomiteen om Revidert nasjonalbudsjett 2023 – BERIKTIGET

Miljøpakken 2024. Tertialrapport 2/2024. Kontaktutvalget 29.11.2024.

NOU 2024:23. Teknisk beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi. Norges Offentlige utredninger.

Ot.prp. nr. 15 (2007-2008). Om lov om endring i veglov 21. juni 1963 nr. 23. Tilråding frå Samferdselsdepartementet av 23. november 2007.

Prop. 172 S (2012-2013) Finansiering av Miljøpakke Trondheim trinn 2. Tilråding frå Samferdselsdepartementet 31. mai 2013

Prop. 36 S (2017-2018) Miljøpakke Trondheim trinn 3 – forlenga innkrevjingsperiode og endringer i takst- og rabattsystemet. Tilråding frå Samferdselsdepartementet 15. desember 2017.

Prop. 113 S (2022-2023) Utvidelse av innkrevingsperioden og innføring av miljødifferensierte takster i Miljøpakken Trondheim trinn 3 i Trøndelag. Proposisjon til Stortinget. Tilråding fra Samferdselsdepartementet 11. mai 2023.

Prop. 118 S (2022-2023). Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2023. Tilråding fra Finansdepartementet 11. mai 2023

Trøndelag fylkeskommune 2024. Handlingsprogram fylkesveg 2025-2028 med budsjett 2025. Trøndelag fylkeskommune

Trøndelag fylkeskommune 2024. Notat scenarier for utredningsarbeidet i Mobilitetsanbud Trøndelag. 27.08.2024.

Trøndelag fylkeskommune 2025, TRFK 760, prosjektstyring for fylkesvegprosjekter. Høringsforslag.

Vegdirektoratet 2018. Styring av vegprosjekter. Håndbok R760

Politiske saker

Fylkestinget sak 55/22, 15.06.2022 Økonomiplan 2023-2026. Utfordringsdokument

Fylkestinget sak 74/22, 19.10.2022 Miljøpakkens langsiktige tiltaksplan. Saksframlegg.

Fylkestinget sak 60/23, 13.06.2023 Godkjenning av revidert Byvekstavtale 2023-2029,

Fylkestinget sak 64/24, 13.06.2024. Mobilitetsanbud Stor-Trondheim 2028/2029. Vedlegg grunnlagsdokument for utredningsmandat

Fylkestinget sak 70/24, 13.06.2024 Tertialrapport per 30.04.2024.

Fylkestinget sak 117/24, 11.12.2024. Miljøpakkens handlingsprogram 2025-2029.

Fylkestinget sak 129/24, 11.12.2024. Vegstrategi 2023-2032 – avklaring av delmål og statusrapport

Hovedutvalg for veg sak 57/22, 23.11.22. Vegstrategi 2023-2032 – Sluttbehandling av strategier.

Hovedutvalg samferdsel sak 17/25, 25.03.2025. Forslag til innspill til Miljøpakkens Handlingsprogram 2026-2029.

Kontaktutvalgets saker

Kontaktutvalg sak 19/24, 16.05.2024. I vedtaket i sak 19/24

Kontaktutvalget sak 56/24, 29.11.2024 Status gateprosjektene - orientering

Kontaktutvalget sak 07/25, 28.03.2025 Status gateprosjektene - orientering

Kontaktutvalget sak 03/25, 10.02.2025. Samordning av Miljøpakkens handlingsprogram 2025-2029.

VEDLEGG 1 – UTLEDNING AV REVISJONSKRITERIER

Ifølge forskrift om kontrollutvalg og revisjon (§15) skal det etableres revisjonskriterier for gjennomføring av forvaltningsrevisjon. Revisjonskriterier er de krav og forventninger som forvaltningsrevisjonsobjektet skal revideres i forhold til. Disse kriteriene skal være begrunnet i, eller utledet av, autoritative kilder innenfor det reviderte området. Slike autoritative kilder kan være lov, forskrift, forarbeider, rettspraksis, politiske vedtak (mål og føringer), administrative retningslinjer, samt statlige føringer og praksis. I denne forvaltningsrevisjonen har vi benyttet oss av følgende kilder til revisjonskriterier:

- Byvekstavtalen
- Politiske vedtak i fylkeskommunen

Forvaltningsrevisjon om Miljøpakken har følgende problemstillinger.

1. Prioriterer fylkeskommunen tiltak i Miljøpakken, som bidrar til det overordnede nullvekstmålet?
2. I hvilken grad har Trøndelag fylkeskommune planleggingskapasitet for å realisere mulige prosjekter i Miljøpakken?
3. Lykkes Trøndelag fylkeskommune med å få finansiering gjennom Miljøpakken tilsvarende den innsatsen de legger inn?
4. I hvilken grad gjennomføres Miljøpakkeprosjekter innenfor planlagte rammer, og hva er eventuelt årsaker til og konsekvenser av avvik?

Den tredje problemstillingen er beskrivende, og det er ikke utledet revisjonskriterier for den.

Nullvekstmålet

Byvekstavtalen 2023-2029 er grunnlaget for et forpliktende samarbeid mellom Staten, fylkeskommunene og kommunene, der alle partene bidrar innenfor sine ansvarsområder for å nå nullvekstmålet. Denne byvekstavtalen er en reforhandling av og erstatter byvekstavtalen for 2019-2029 og tilleggssavtalen til byvekstavtalen for 2020-2029.

I byvekstavtalen står det at alle prosjekter og tiltak som inngår i byvekstavtalen skal ha en tydelig referanse til hvordan tiltaket bidrar til nullvekstmålet.

På Miljøpakkens hjemmeside er nullvekstmålet forklart. Det står at Trondheimsområdet vokser med rundt 3000 innbyggere i året. Det gir et økt press på sentrumsområdene, hvor stadig flere

mennesker skal transportere seg gjennom samme område. Nullvekstmålet sier at personbiltrafikken på tross av dette ikke skal øke – null vekst – og at all persontransport dermed skal skje med kollektiv, sykling eller gange. Målet er nedfelt i byvekstavtalen og er styrende for Miljøpakkens arbeid.

Nullvekstmålet er i byvekstavtalen 2023-2029 at klimagassutslipp, kø, luftforurensning og støy skal reduseres gjennom effektiv arealbruk og ved at veksten i persontransport tas med kollektivtransport, sykling og gange.

I tillegg til nullvekstmålet har byvekstavtalen ni lokale delmål (se kapittel 7.1). Problemstillingen etterspør nullvekstmålet og derfor tones delmålene ned i fortsettelsen. Nullvekstmålet omtaler en reduksjon av klimagassutslipp, kø, luftforurensning og støy. Dette skal skje gjennom virkemidlene effektiv arealbruk og at veksten i persontransporten skjer gjennom kollektivtransport, sykling og gange. Problemstillingen har fokus på hvordan tiltakene bidrar til nullvekstmålet. Dette kan undersøkes på planleggingsstadiet, altså hvordan tiltakene planlegges å bidra og på et litt mer overordnet nivå i forhold til hvilke programområder som prioriteres.

I tillegg er det også mulig å undersøke måloppnåelse i etterkant når tiltakene er gjennomført. En måling i etterkant kan være vanskelig fordi det er vanskelig å isolere effekten av det enkelte tiltaket i det store bildet. Eksempelvis er det mulig å måle hvor mange som tar i bruk en snarvei for gående, men det er vanskelig å undersøke om disse brukerne tidligere var gående, syklende, reiste kollektivt eller kjørte bil. Altså om tiltaket bidro til at veksten i persontransporten skjer kollektivt, ved sykling eller gange, og derigjennom bidrar til reduksjon av klimagassutslipp, kø, luftforurensning og støy.

Byvekstavtalen har bestemmelser om måling av effektene av tiltakene. Minimumskravet er at det brukes et felles indikatorsett som Samferdselsdepartementet har gitt sin tilslutning til, supplert med et arealindikatorsett som partene selv har utviklet i fellesskap. Byindeksen er hovedindikator for vurdering av måloppnåelse i byvekstavtalen. Reisevaneundersøkelsen er en nyttig støtteindikator. Den samlede effekten skal som et minimum dokumenteres gjennom følgende indikatorer.

- Byindeksen
- Trafikkindeks for vegtrafikk
- Kontinuerlig by-reisevaneundersøkelse
- Telling av sykkeltrafikk
- Telling av reiser i kollektivtrafikken
- Klimagassutslipp

- Indikatorer for arealbruk
- Indikatorer for parkering

Av disse indikatorene har Trøndelag fylkeskommune ansvar for å hente inn data fra AtB på telling av reiser i kollektivtrafikken.

Følgende revisjonskriterier er utledet

- Fylkeskommunen må redegjøre for hvordan prioriterte tiltak bidrar til nullvekstmålet.
- Fylkeskommunen må rapportere på måloppnåelse og konsekvensene av eventuelle avvik fra nullvekstmålet.

Planleggingskapasitet

I Miljøpakkens handlingsprogram for 2024-2027 står det at for å vurdere prosjektenes bidrag til måloppfyllelse og samfunnsøkonomisk lønnsomhet kreves det et grunnlag. For å framskaffe det nødvendige grunnlaget er prosjektene delt i tre faser. Hovedregelen er at finansiering av både detaljplanlegging og utbygging skal behandles politisk for alle prosjekter.

- **Prosjektutvikling.** Videreutvikle tiltak og prosjektideer. Dokumentere prosjektets forventede nytte, kostnad og prinsipielle løsning i henhold til føringer i byvekstavtalen og handlingsprogrammet. Hver av partene får en ramme som benyttes til prosjektutvikling av tiltak. Trøndelag fylkeskommune får 1 million kroner i 2024 og 2 millioner kroner i 2025.
- **Detaljplanlegging.** Omfatter eventuell reguleringsplan og byggeplan som skal gi bedre beskrivelse av prosjektet og sikre kostnadsoverslag. Detaljplanleggingen danner grunnlag for prioritering av utbyggingstiltak. Fastsettes i den årlige politiske behandlingen av handlingsprogrammet. Unntak for små prosjekter, under 15 millioner.
- **Utbygging.** Utbygging av prioriterte tiltak. Små prosjekter som ikke er behandlet politisk før overgang til detaljplanlegging og store prosjekter må behandles politisk.

Når prosjektutviklingsfasen er ferdigstilt spilles prosjektet inn til Miljøpakkens sekretariat. Ifølge handlingsprogrammet for 2025-2029 er fristen 1. mai. De innspilte prosjektene avklares og kvalitetssikres av Miljøpakkens sekretariat og føres opp på en liste over aktuelle prosjekter som er grunnlag for en prioritering av partene i fellesskap. Prosjekter som partene er enig om havner på grønn liste og de prosjektene partene ikke er enige om havner på hvit liste.

I Miljøpakkens langsiktige tiltaksplan fra 2022, går det fram at Miljøpakken har betydelige midler som ennå ikke er fordelt på konkrete prosjekter eller tiltaksområder, omtrent 2,7

milliarder kroner. I tillegg er omtrent 6,5 milliarder kroner tidligere fordelt på tiltaksområder, men ikke avsatt til konkrete prosjekter. (Fylkestinget sak 74/22)

For å få finansiering fra Miljøpakken til fylkeskommunale prosjekter må relevante prosjekter være ferdig planlagt før de kan komme i betraktning for å få finansiering i Miljøpakken. Det innebærer blant annet at fylkeskommunen må ha tilstrekkelig kapasitet til å utvikle prosjekter (fase 1) og detaljplanlegge prosjekter (fase 2), slik at prosjektene kan vurderes for finansiering i Miljøpakken.

Følgende revisjonskriterier er utledet

- Fylkeskommunen bør ha en plan for hvilke prosjekter som skal gjennomgå prosjektutviklingsfasen.
- Fylkeskommunen bør ha en tydelig organisering (arbeidsfordeling og koordinering) mellom de ulike prosjektfasene og prosjektene i Miljøpakken.
- Fylkeskommunen bør ha tilstrekkelig kapasitet til å utvikle og detaljplanlegge nok prosjekter for å få sin andel av finansieringen i Miljøpakken.

Gjennomføring av Miljøpakkeprosjekter

Denne problemstillingen handler om prosjekter gjennomføres innenfor planlagte rammer, og hva er eventuelt årsaker til og konsekvenser av avvik. Denne problemstillingen er avgrenset til investeringsprosjekter i Miljøpakken som fylkeskommunen har ansvar for.

Planlagte rammer innebærer både tidsrammen og den økonomiske rammen. Det kan oppstå avvik både på tid og kostnader, og i de tilfeller det oppstår etterspør problemstillingen årsaker til og konsekvenser av avvik.

Det er en forventning om at både tid og økonomiske rammer holdes når et prosjekt starter. I det vedtatte handlingsprogrammet er det lagt et budsjett fordelt over år for de enkelte prosjekter. På noen programområder er det porteføljestyling, noe som gjør det mulig å stokke om på prosjekter, hvis et prosjekt stopper opp eksempelvis på grunn av manglende regulering. Innenfor Miljøpakken er det ulike finansieringskilder med ulike betingelser. Når prosjekter er finansiert i Miljøpakken bygger dette på en enighet mellom partene om finansieringen og dertil en forventning om at bevilgede midler brukes til det de er tenkt til. Hvis det oppstår et avvik på tid eller kostnader må dette rapporteres for at prosjekteier skal ha kontroll på aktiviteten. I tillegg må det redegjøres for årsakene til avviket og konsekvenser av avviket som oppstår.

I Prop. 113 S heter det i forbindelse med forlengelsen av innkrevingsperioden for bompenger at det forutsettes sterk kostnadskontroll. Videre at eventuell kostnadsøkning eller inntektssvikt skal håndteres i den løpende porteføljestyringen eller ved kutt i porteføljen.

Følgende revisjonskriterier er utledet

- Fylkeskommunens Miljøpakkeprosjekter må være underlagt et system for prosjektstyring som omfatter tidsavvik, kostnadsavvik og rapportering.
- Fylkeskommunes prosjekter i Miljøpakken bør:
 - Gjennomføres innenfor vedtatte tids- og kostnadsrammer
 - Eventuelt dokumentere årsaken til at avvik oppstår.
 - Eventuelt redegjøre for konsekvenser av avvik.

VEDLEGG 2 – UTTALELSE

Trøndelag fylkeskommune
Tröndelagen fylhkentjälte
Samferdsel - seksjon Mobilitet

REVISJON MIDT-NORGE SA
Brugata 2
7715 STEINKJER

Vår dato:	30.04.2025	Vår referanse:	202520463-1	Vår saksbehandler:
Deres dato:		Deres referanse:		Josefine Gjevik Michelsen

Høringssvar - Utkast til rapport fra forvaltningsrevisjonen om gjennomføringsevne i Miljøpakken

Det vises til utkast til rapport fra Revisjon Midt Norge SA med høringsfrist 30. april 2025. Under er fylkesdirektørens tilbakemeldinger på revisjonen, strukturert etter de ulike temaene som er gjennomgått.

Innledning

Rapporten gir, etter fylkesdirektørens vurdering, en grundig fremstilling av Trøndelag fylkeskommunes rolle i Miljøpakken. Revisors funn viser at fylkeskommunen prioriterer tiltak i tråd med nullvekstmålet, har bygget opp en tilfredsstillende planleggingskapasitet, sikrer betydelig finansiering gjennom Miljøpakken og i stor grad gjennomfører prosjekter innenfor økonomiske rammer.

Fylkesdirektøren støtter revisors overordnede vurderinger og anerkjenner anbefalingene som et viktig grunnlag for videre arbeid.

Nullvekstmålet

Revisjonen konkluderer med at fylkeskommunen i stor grad prioriterer tiltak som støtter opp under nullvekstmålet. Fylkesdirektøren deler denne vurderingen. Nullvekstmålet er førende i vårt arbeid, både gjennom kollektivsatsing, sykkeltiltak og bilrestriktive virkemidler. Fylkesdirektøren er positiv til arbeidet med å utvikle en felles metodikk for prioritering av tiltak, som kan styrke målrettetheten i porteføljestyringen fremover.

Fylkeskommunens planleggingskapasitet

Fylkesdirektøren er enig i at det er bygget opp en solid planleggingskapasitet for å realisere prosjekter i Miljøpakken. Siden regionreformen har fylkesdirektøren gjennom etablering av miljøpakkeseksjon og styrket intern samhandling, økt kapasiteten og profesjonaliteten i prosjektutviklingen.

Postadresse: Fylkets hus
Postboks 2560
7735 Steinkjer

Bankkonto: 86017685300
IBAN: NO8486017685300
BIC/SWIFT: DABANO22

Telefon: 74 17 40 00
Epost: postmottak@trondelagfylke.no
Org.nr: 817 920 632

Trøndelag fylkeskommune

Samferdsel - seksjon Mobilitet

Fylkesdirektøren vil fortsette arbeidet med å sikre god koordinering mellom prosjektfaser og mellom avdelinger.

Fylkeskommunens finansiering gjennom Miljøpakken

Revisjonen viser at fylkeskommunen får betydelig finansiering for gode tiltak og prosjekter gjennom Miljøpakken. Fylkesdirektøren deler vurderingen om at det samlede økonomiske resultatet er godt.

Gjennomføring av miljøpakkeprosjekter

Fylkesdirektøren deler revisors vurdering av at prosjektene i stor grad gjennomføres innenfor budsjett, men at forsinkelser oppstår, ofte knyttet til reguleringsarbeid eller uforutsette forhold. Det pågår et kontinuerlig forbedringsarbeid knyttet til prosjektstyring, og fylkesdirektøren vil følge opp anbefalingen om å ytterligere styrke organiseringen av prosjektutviklingsfasen gjennom økt samarbeid mellom avdelingene og prosjektstyringshåndboken.

Videre arbeid i fylkeskommunen

Fylkesdirektøren vil følge opp revisors anbefalinger både administrativt og i samspill med øvrige parter i Miljøpakken.

Særlig vil fylkesdirektøren:

- Fortsette å utvikle god porteføljestyring basert på nullvekstmålet
- Videreutvikle intern kapasitet og kompetanse innen prosjektutvikling og gjennomføring
- Aktivt bidra til utvikling av felles prioriteringsmetodikk i Miljøpakken

Miljøpakkesamarbeidet har utviklet seg mye de siste årene, både i kompleksitet og omfang. Fylkesdirektøren vil fortsatt arbeide for å være en aktiv og målrettet aktør i dette samarbeidet.

Med vennlig hilsen,

Konrad Pütz

Direktør for samferdsel
Trøndelag fylkeskommune

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Kopimottaker:

Revisjon Midt Norge att: Margrete Haugum

Hovedkontor: Brugata 2, Steinkjer

Tlf. 907 30 300 - www.revisjonmidt norge.no

Oppfølging - forvaltningsrevisjon Investeringer og vedlikehold av kulturtilbud

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Trøndelag fylkeskommune

Møtedato

20.05.2025

Saknr

29/25

Saksbehandler Ragnhild Aashaug

Arkivkode FE-217, TI-&58

Arkivsaknr 22/285 - 16

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalget tar informasjonen om fylkesdirektørens oppfølging av anbefalinger til rapport om "Investeringer og vedlikehold av kulturbygg" til orientering
2. Kontrollutvalget ber fylkesdirektøren vurdere om det bør gjennomføres et tiltak som kan styrke dialogen mellom involverte aktører på et bredere grunnlag for anbefaling nummer 2 i fylkestingets vedtak.

Vedlegg

Fylkesdirektørens oppfølging av rapport fra forvaltningsrevisjon - Investeringer og vedlikehold av kulturbygg

Utrykt vedlegg

Kontrollutvalgets behandling av rapporten i sak 59
Rapport for investeringer og vedlikehold av kulturbygg

Bakgrunn

I denne saken skal kontrollutvalget vurdere om fylkesdirektørens oppfølging av rapport om "Investeringer og vedlikehold av kulturbygg" er gjennomført etter intensjonen med fylkestingets vedtak.

I sak 88/24 den 16. oktober behandlet fylkestinget rapporten og ba fylkesdirektøren om å:

1. operasjonalisere tiltak forankret i, eller med utgangspunkt i, kulturstrategien "Balansekunst" i hele organisasjonen. Gjelder området kulturbygg.
2. sørge for en tilstrekkelig dialog med involverte aktører.
3. endre retningslinjene for tildeling av midler slik at de samsvarer med forventninger i kulturstrategien.

Fylkesdirektøren ble bedt om å orientere kontrollutvalget om status for oppfølging av punkt 1-3 til kontrollutvalget innen utgangen mai 2025.

Fylkestinget gjorde samme vedtak som kontrollutvalgets innstilling, bortsett fra punkt 1 hvor fylkestinget tydeliggjorde at operasjonaliseringen av tiltak i kulturstrategien "Balansekunst" gjelder hele organisasjonen, og at det gjaldt området kulturbygg. Vi tolker dette som en presisering av kontrollutvalgets intensjon.

Kontrollutvalgets behandling av rapporten kan leses i kontrollutvalgets sak 59/24 den 27. august 2024 hvor bakgrunnen for de vedtatte anbefalingene fremkommer. Dette kan leses i lenken i innledningen av saken. Det er også lenket til rapporten.

Oppfølging av forvaltningsrevisjonen

Rapporten undersøker disse problemstillingene:

- Om virksomhetene og forvaltningen av infrastruktur og kulturbygg er organisert på en måte som er effektiv, bærekraftig og legger til rette for god samhandling

- Om fylkeskommunenes praksis for tildeling og tilskudd til investering, drift og vedlikehold av infrastruktur til kulturformål er i tråd med egne og nasjonale målsettinger

Sekretariatet har mottatt et notat for hvordan fylkesdirektøren, ved Inge Sørgård seksjonsleder kunst og kultur, gjennomfører oppfølgingen. Han vil komme i møtet for å presentere oppfølgingen og svare på spørsmål.

1. Tiltak som er i kulturstrategien “Balansekunst” og som gjelder området kulturbygg operasjonaliseres i hele organisasjonen.

I det vedlagte notat fra fylkesdirektøren om oppfølgingen av punkt 1, så konkretiseres oppfølgingen slik:

- Fylkeskommunens formaliserte prosedyrer for planlegging, ettersyn og vedlikehold av bygningene som fylkeskommunen eier og har ansvar for, og som huser kulturfunksjoner, skal gjennomgås og revideres.
 - Reviderte prosedyrer vil inneholde klare krav til vurdering av kulturfunksjonene for bygningene det gjelder.

I revisors vurdering av rapportens kapittel 2 om “Organisering” på side 34 - 37, så konkluderes det bl.a. med at:

- fylkeskommune har satt overordnede mål og strategier for hvordan kulturbyggene skal fungere, men revisor har ikke sett operasjonaliserte tiltak for hvordan dette skal utføres i praksis
- fylkeskommunen eier ikke rene kulturbygg, men bygg med flere formål
- fylkeskommunen må avklare forventninger og ansvar til samarbeidende parter når det gjelder standard for bygg som huser kulturfunksjoner
- fylkeskommunen har periodisk tilstandskontroll, men ingen egen ordning for kulturbygg
- fylkeskommunen har oppdatert oversikt over tilstanden og vedlikeholdsbehovet for bygningsmassen av kulturbygg som de eier via sine selskaper

I rapportens sammendrag på s. 3 står det bl. a at “funn kan tyde på at kulturstrategien bør konkretiseres, slik at målsettinger og ansvar for oppfølging blir tydeligere”. Vi er litt usikre på om målsetting for oppfølgingen er inkludert i fylkesdirektørens svar. Ut over det så konkluderer vi med at fylkesdirektøren svarer ut de forventninger som ligger i vedtakets punkt 1 i sitt notat.

Om kontrollutvalget er i tvil kan de stille spørsmål til dette i møtet.

2. Sørge for tilstrekkelig dialog med involverte aktører

I fylkesdirektørens oppfølging til punkt 2 skriver fylkesdirektøren bl.a. dette:

“Vedtaket punkt 2 hviler etter fylkesdirektørens oppfatning på at «Revisor vurderer at fylkeskommunen etterstreber god samhandling med relevante aktører når regionale arenaer av nasjonal interesse skal realiseres. Samhandlingen skjer gjennom uformell dialog mellom aktørene, og formaliseres gjennom blant annet prioritering av søknader. Den direkte kontakten med berørte kommuner kan bli bedre» (s. 36, vår kursivering). Umiddelbart kan vedtakets punkt 2 virke som en påminnelse om å videreføre eksisterende praksis snarere enn å innføre nye tiltak

Vi tolker fylkesdirektøren som at arbeidet som gjøres i forbindelse med prioritering av søknader er tilstrekkelig, men at den direkte kontakten med berørte kommuner kan forbedres ut fra eksisterende praksis. Vi mener derimot at anbefalingen om tilstrekkelig dialog med berørte parter gjelder flere forhold. I revisors vurdering av rapportens kapittel 2 om “Organisering” på side 34, så konkluderes det bl.a. med at:

- fylkeskommunen har satt overordnede mål og strategier for hvordan kulturbyggene skal fungere, men revisor har ikke sett operasjonaliserte tiltak for hvordan dette skal utføres i praksis

Dette bygger på at eiendomsavdelingen og kulturavdelingen i fylkeskommunen oppleves å opptre separat, og at fylkeskommunen dermed ikke får til å se helhetlig på bred bruk av bygg slik som eksempelet ved Verdal VGS. Vi mener at både en forventningsavklaring som vi var inne på i anbefalingens punkt 1 og dialog med involverte aktører henger sammen.

Etter vår vurdering er det punktet bare delvis oppfulgt når det bare sees i sammenheng med prioritering av søknader. Vår oppfatning er at dialogen må bli bedre når det gjelder avklaring av forventninger og ansvar for bygg med flere formål. Tiltaket bør tydeliggjøre hvordan dialogen med involverte aktører kan bli tydeligere fra planlegging av prosjekter frem til prioritering av søknader for regionale arenaer. Kanskje en jo en system/rutine for dialog med aktuelle brukere vært et tiltak? Det er mulig fylkesdirektøren mener at dette er innbakt i punkt 1, men dette må avklares i møtet.

3.Vurdere å endre retningslinjene for tildeling av midler slik at de samsvarer med forventninger i kulturstrategien

I fylkesdirektørens notat så konkluderes det med at både økonomiske og miljømessige bærekraftsmål i behovsanalyser for bygg som mottar tilskudd, vil gjennomgås. Det skjer i forbindelse med rullering av Balansekunst - Kulturstrategi for Trøndelag 2019 - 2022 og etter fylkestingets behandling av "Retningslinjer for tildeling av driftstilskudd" der fylkestinget vedtok at tilskuddsordningene på kultur- og folkehelsefeltet i 2025 gjennomgås for å sikre at de økonomiske virkemidlene sees i sammenheng med styringsdokumentet.

Etter vår vurdering vil det bidra til at anbefalingen følges opp.

Konklusjon

Vi vurderer at anbefaling 1 og 3 er oppfulgt, men at anbefaling av punkt 2 ikke er tilfredsstillende. Saksdokumentet er sendt til fylkesdirektøren slik at de kan kommentere vår vurdering i møtet. Kontrollutvalget må i møtet gjøre en vurdering av om oppfølging av fylkestingets punkt 2 er tilstrekkelig, og om det skal bes om en tilbakemelding. Det bør i tilfelle gis en frist for tilbakemeldingen.

KONSEK TRØNDELAG IKS
Postboks 2564
7735 STEINKJER

Vår dato:	02.05.2025	Vår referanse:	202325431-44	Vår saksbehandler:
Deres dato:		Deres referanse:		Inge Eiliv Sørgård

Orientering om fylkesdirektørens oppfølging av Rapport fra forvaltningsrevisjon - Investeringer og vedlikehold av kulturbygg

I sak 88/24 behandlet fylkestinget i oktober 2024 Rapport fra forvaltningsrevisjon – Investeringer og vedlikehold av kulturbygg.

Fylkesting 2023-2027 sitt vedtak:

1. Fylkestinget ber fylkesdirektøren operasjonalisere tiltak forankret i, eller med utgangspunkt i, kulturstrategien Balansekunst i hele organisasjonen. Gjelder området kulturbygg.
2. Fylkestinget ber fylkesdirektøren om å sørge for en tilstrekkelig dialog med involverte aktører.
3. Fylkestinget ber fylkesdirektøren om å endre retningslinjene for tildeling av midler slik at de samsvarer med forventninger i kulturstrategien.
4. Fylkestinget ber fylkesdirektøren orientere kontrollutvalget om status for oppfølging av punkt 1-3 til kontrollutvalget innen utgangen mai 2025.

Fylkesdirektørens orientering (punkt. 4) vedrørende vedtakets punkt 1:

Punkt 1 tar etter fylkesdirektørens oppfatning utgangspunkt i revisjonsrapporten *Investeringer og vedlikehold av kulturbygg* (2024) sin påpekning av at revisor «vurderer at fylkeskommunen har satt overordnede mål og strategier for hvordan kulturbyggene skal fungere, men revisor har ikke sett operasjonaliserte tiltak for hvordan dette skal utføres i praksis» (s. 34, vår kursivering). Videre står følgende: «Tydeligere klare mål og strategier for flerbruk av fylkeskommunale bygg ville kunne bidratt til en forventningsavklaring på områder som dette.» På side 37 i rapporten står følgende: «Det er et tydelig skille mellom eiendomsavdelingens oppgaver innen drift og vedlikehold av formålsbygg, og kulturavdelingens tette kobling til fylkeskommunens kulturstrategi, som kan bidra til at eksterne aktører opplever at fylkeskommunens tjenester opptrer separat. Det kan være hensiktsmessig for fylkeskommunen å konkretisere oppfølging av kulturstrategien, slik at målsettinger og ansvar for å oppfylle disse blir tydeligere.»

Trøndelag fylkeskommune

Seksjon Kunst og kultur

Fylkesdirektøren velger på bakgrunn av dette å se vedtakets punkt 1 i lys av *Balansekunst – Kulturstrategi for Trøndelag 2019-2022* punkt 4.3.2 Kulturell infrastruktur, og da spesielt strategien «Tilpasse eksisterende og nye bygg og lokaler til ulike bruksområder og aktører, herunder ivareta geografisk dekning og mulighetene for sambruk.»

Generelt er det rimelig å si at *Balansekunst* bekrefter, og gir handlingsrunnlag for, store deler av forvaltningens eksisterende praksis. Fylkeskommunen har, særlig i de videregående skolene, en betydelig bygningsmasse der kulturfunksjoner som scene-, forsamlings-, øvings- og utstillingsrom med mer inngår eller kan inngå i en større sammenheng, der samtlige av bygningens funksjoner er viktige og har egne bygningstekniske krav; det være seg undervisning, helsetjenester, kultur og offentlige tjenester av forskjellig art.

Fylkesdirektøren vil imøtekomme punkt 1 i fylkestingets vedtak ved å gjennomgå fylkeskommunens formaliserte prosedyrer for planlegging, ettersyn og vedlikehold av bygningene som fylkeskommunen eier og har ansvar for, og som huser kulturfunksjoner, og revidere disse prosedyrene slik at de inneholder klare krav til vurdering av de kulturfunksjonene som måtte finnes i de bygningene det gjelder.

Fylkesdirektørens orientering (punkt. 4) vedrørende vedtakets punkt 2:

Vedtaket **punkt 2** hviler etter fylkesdirektørens oppfatning på at «Revisor vurderer at fylkeskommunen etterstreber god samhandling med relevante aktører når regionale arenaer av nasjonal interesse skal realiseres. Samhandlingen skjer gjennom uformell dialog mellom aktørene, og formaliseres gjennom blant annet prioritering av søknader. *Den direkte kontakten med berørte kommuner kan bli bedre*» (s. 36, vår kursivering).

Umiddelbart kan vedtakets punkt 2 virke som en påminnelse om å videreføre eksisterende praksis snarere enn å innføre nye tiltak. I forbindelse med vurderingssakene om Nasjonale kulturbygg - hvor hovedutvalg kultur, fra og med 2023, årlig har avgitt fylkeskommunens prioritering til Kultur- og likestillingsdepartementet - orienterer fylkeskommunen de involverte kommunene administrativt, og undersøker i hvor stor grad omsøkte prosjekter er lokalt forankret i kommunene. Å underlegge disse sakene politisk behandling i kommunene før hovedutvalg kultur fatter vedtak vil neppe være mulig på grunn av tidsperspektivet, dvs. Kultur- og likestillingsdepartementets videre behandling. Fylkeskommunen mottar vanligvis oversikt over omsøkte prosjekter fra Trøndelag i andre uke av januar og avgir sin prioritering i starten av februar.

Fylkesdirektørens orientering (punkt. 4) vedrørende vedtakets punkt 3:

Vedtaket **punkt 3** har etter fylkesdirektørens oppfatning utgangspunkt i rapportens drøfting:

«Revisor vurderer at fylkeskommunen kvalitetssikrer at bygg som mottar tilskudd, har behovsanalyser med fokus på økonomisk og miljømessig bærekraft i forkant av lokalisering, planlegging og bygging av arenaer.

Miljømessig bærekraft er ikke tatt inn som en del av retningslinjene for tildeling av spillemidler, verken av fylkeskommunen eller departementet. Det er fylkeskommunens

Trøndelag fylkeskommune

Seksjon Kunst og kultur

kulturstrategi som har lagt opp til at miljømessig bærekraft bør vurderes [s. 5¹, s. 9², s. 30³] Ved revidering av kulturstrategien bør fylkeskommunen vurdere om dette fortsatt er hensiktsmessig, og eventuelt innlemme det i sine kriterier for tildeling. Revisor anser kriteriet som delvis oppfylt (s. 51).»

Fylkestinget vedtok i sak 122/24 *Handlings- og økonomiplan 2025-2028* at Balansekunst – Kulturstrategi for Trøndelag 2019-2022 skal rulleres, og at bærekraftsmålene gjennom rulleringen skal ivaretas. Fylkestinget har dermed for så vidt allerede vurdert at det er hensiktsmessig at det fokuseres på miljømessig bærekraft i kulturstrategien. På bakgrunn av dette er det naturlig å se på en revidering av retningslinjene slik at dette perspektivet ivaretas bedre. I lys av fylkestingets behandling av sak 137/24 *Retningslinjer for tildeling av driftstilskudd i avdeling for kultur og folkehelse*, der fylkestinget vedtok at tilskuddsordningene på kultur- og folkehelsefeltet i 2025 gjennomgås for å sikre at de økonomiske virkemidlene sees i sammenheng med styringsdokumentet som ble vedtatt i samme sak, vil det være naturlig å gjøre en helhetlig revidering der begge perspektiver ivaretas i en og samme operasjon.

Med vennlig hilsen

Inge Eiliv Sørgård

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Kopimottaker:

¹ «Kultur og folkehelse har et potensial til å skape et samfunn sterkere orientert om lokale opplevelser, kultur og fritidsaktiviteter framfor forbruk av varer. Dette vil være et godt bidrag til bedre klima og miljø og til å oppnå FNs bærekraftsmål» (FN-sambandet: FNs bærekraftsmål. Nettdress: <https://www.fn.no/Om-FN/FNs-baerekraftsmaal>).»

² «Det er også mål om å skape gode sosiale og miljømessige forhold knyttet til innsatsområdene bolyst og livskvalitet.»

³ Kap. 5, Kobling til Trøndelagsplanen – i 2030 skal god livskvalitet og mangfold kjennetegne Trøndelag, Strategi 4.3.1. Møteplasser i lokalsamfunnet, kulepkt. 3: «Påse at grønt- og friluftsområder, inklusive strandsonen, ivaretas i arealplanleggingen.»

Studietur til Brussel

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Trøndelag fylkeskommune

Møtedato

20.05.2025

Saknr

30/25

Saksbehandler Ragnhild Aashaug

Arkivkode FE-033

Arkivsaknr 23/341 - 46

Forslag til vedtak

Sekretariatet starter en planlegging av studietur til Brussel slik at det kan utarbeides et program og et kostnadsoverslag som grunnlag for en søknad til fylkeskommunen.

Vedlegg

Skjema for studiebesøk til Brussel fra Trøndelagskontoret 09042025

Studieprogram kontrollutvalet Vlfk - oktober 2024

Utrykt vedlegg

[Trøndelag European Office](#)

Saksopplysninger

Kontrollutvalget vedtok i sak 64/24, den 27.august 2024 at de ønsket å gjennomføre en studietur til Brussel i 2025. I forbindelse med årsplanen er det lagt inn et opphold i løpet av uke 40, det vil si i perioden fra den 29. september til den 3. oktober.

I denne saken ber vi om at kontrollutvalget kan avklare eksakte datoer, innhold og formål med studieturen.

Leder og Ragnhild har hatt en innledende samtale med Trøndelagskontoret i Brussel (se lenke øverst i saken), siden de bistår med planlegging av turen. Leder vil referere fra dette i møtet. I saken er det lagt med et skjema fra Trøndelagskontoret som utgjør bakgrunn for saken.

Formål og program

Kontrollutvalget bør ha en klar formening om hva som skal være utvalgets formål og utbytte med turen. Vi foreslår dette formålet:

Kontrollutvalget ønsker å få en bedre innsikt i hvilke ordninger som kan brukes av Trøndelag fylkeskommune gjennom EØS-avtalen, slik at de bedre kan vurdere utfordringer og muligheter i et kontrollperspektiv. Kontrollutvalget ønsker å få bedre kjennskap til EFTA-domstolen og Europa parlamentet sin oppbygging og virkemåte.

Når det gjelder program, så har vi startet med å fylle ut noen stikkord i vedlagte skjema fra Trøndelagskontoret. Vi har sett til programmet for kontrollutvalget i Vestland fylkeskommune når de gjorde samme tur i 2024. De anbefaler samme program, og dette er vedlagt.

Ellers viser vi tak sak 34/24 den 27. august hvor programmet for kontrollutvalgets studietur i 2022 var vedlagt.

Lengde og kostnadsramme

I 2022 reiste kontrollutvalget fra Trondheim tirsdag ettermiddag og programmet varte til fredag formiddag. De hadde da noe timer til rådighet på egenhånd før hjemreise fredag ettermiddag. I samtalen med Trøndelagskontoret, så har vi forespeilet tre dager inkludert

reise. Vi kan hente inn priser og tilbud på reise fra Berg-Hansen, men det må avklares hvordan det skal administreres om noen av medlemmene ønsker å forlenge turen i privat regi.

I budsjettet er det tatt høyde for en utenlandstur med

- 30 000 til flyreise
- 80 000 til overnatting
- 10 000 til servering

I 2022 deltok to rådgivere fra Konsek Trøndelag, og det er ønskelig at det også denne gangen kan være to fra selskapet som bidrar til å følge opp kontrollutvalget med tilrettelegging og referatskriving.

Konklusjon

Vi ber om at kontrollutvalget gjør avklaringene det er bedt om i saken slik at sekretariatet kan starte en planlegging av studietur til Brussel som grunnlag for søknad til fylkesutvalget.

Studiebesøk til Brussel

Navn på gruppe: Kontrollutvalget i Trøndelag fylkeskommune

Antall deltagere: 7

Datoer: Uke 40 – 3 hele dager

Alternative datoer:

Ankomst Brussel klokkeslett:

Avreise klokkeslett:

Hotell/bosted:

Kontaktperson

Navn: Ragnhild Aashaug, Konsek Trøndelag

E-post: ragnhild.aashaug@konsek.no

Telefonnummer: 97040929

Bakgrunn for studiereise

Kontrollutvalget er fylkestingets organ for egenkontrollen. Utvalget skal gjennom sitt arbeid bidra til at publikum har tillit til fylkeskommunen og at fylkeskommunen leverer tjenester i tråd med gjeldende regelverk og fylkestingets intensjoner og vedtak. Kontrollutvalget skal bidra til læring og forbedring.

Målsetning

Kontrollutvalget ønsker å få en bedre innsikt i hvilke ordninger som kan brukes av Trøndelag fylkeskommune gjennom EØS-avtalen, slik at de bedre kan vurdere utfordringer og muligheter i et kontrollperspektiv. Kontrollutvalget ønsker å få bedre kjennskap til EFTA- domstolen og Europa parlamentet sin oppbygging og virkemåte.

Andre ting?

Kompetanse

Gi en beskrivelse av gruppens kompetanseområde og arbeidsområde, tidligere erfaringer, kjennskap og kompetanse innenfor EUs politikk og EU-programmer.

Tema for opplegget i Brussel

Hvilken vinkling ønsker dere på opplegget i Brussel?

Noter om ønskelig spesifikke institusjoner, organisasjoner, aktører eller foredragsholdere etc.

Tema 1

- Info fra Trøndelagskontoret – kan de snakke om satsinger som er spesielle?
- Energi, sikkerhet/beredskap, hvilke andre tema vil vi høre om?
- Spesialutsendinger
- EØS-avtalen

Tema 2

- Efta – hvilken info ønsker vi. Overvåkning, domstol?
- Europaparlamentet – hvilken info ønsker vi?
- OLAF – fra Vestlandsopplegg er veldig relevant

Tema 3

- Den europeiske revisjonsretten i Luxemburg – kan de komme til Brussel?

Hvor mye fokus ønsker dere på de ulike temaene?

Oppgi anslagsvis i prosent.

Tema 1: _____ **Tema 2:** _____ **Team 3:** _____

Andre kommentarer til den faglige delen av programmet, spesifiser her:

- Planlegge for 3 dager – hvilke dager er aktuelle for utvalget
- Hvordan kan utvalget ta et annet fly tur/retur om det ikke er samme pris eller billigere?

Transportmuligheter fra flyplass-sentrum

Tog: ca. 10 € hver vei

Buss: ca. 4 € hver vei

Taxi: 40-50 € per bil

Minibuss: Max 15 personer

Buss: Max 34 personer, rundt 250-300 €

Kommentar

EU-institusjonene krever fullt navn, nasjonalitet og fødselsdato i forkant av besøk. Dersom dere ønsker å besøke f.eks Europaparlamentet eller Ministerrådet setter vi pris på om dere sender oss en deltagerliste med denne informasjonen så tidlig som mulig.

Øvrig

Har dere spesielle ønsker eller er det andre ting vi bør ta hensyn til? Gi oss beskjed så tidlig som mulig slik at vi har mulighet til å tilrettelegge.

HUSKELISTE

Før besøket:

- Fyll ut dette informasjonsskjemaet til Trøndelag Europakontor og send det inn i god tid før besøket
- Book bosted og reise. Vi er behjelpelige med forslag.
- Send deltagerliste med navn, etternavn, stilling, arbeidsplass og pass.nr hvis spesifisert, samt allergier. Gi beskjed om det blir forandringer i deltagerlisten.
- Ta gjerne med en liten oppmerksomhet til innledere
- Når programmet er klart, ber vi deltakerne sette seg inn i programmet. Både hvor og når de ulike programpostene er og hvilke innledere som skal snakke om hva.

Under besøket:

- Møt opp presist og gi beskjed om det er forsinkelser eller forandringer for gruppen.

- Lunsj og middagsutgifter dekkes ikke av Trøndelag Europakontor. Dette gjelder også lunsj og middager Europakontoret bestiller på deres vegne. Vi er behjelpelige med å reservere bord på restaurant, og lignende.
- Det anbefales at studiegruppen har en gruppeleder som kort presenterer gruppen for samtlige innledere og tar ansvar for gaveutdeling.
- Legg bort telefonen under møter og presentasjoner

Studietur til Brussel og Luxembourg

21. – 23. oktober 2024

PROGRAM BRUSSEL

Måndag 21. oktober

Adresse: Norway House, Rue Archimède 17

8.45

Oppmøte og registrering

9:00 - 9.15

Velkommen - Anna Lygre Solvang og Anders Klingenberg, Vest-Norges Brusselkontor (VNB)

9.15 - 10.00

Noreg sitt samarbeid med EU - Magnus Gulbrandsen, Noreg sin delegasjon til EU

10.00 - 10.45

Introduksjon til VNB og sentrale EU-satsinger med relevans for Vest-Norge

10.45 - 11.00 Pause

11.00 - 11.45

EU sin regionalpolitikk og føringar for Noreg - Olav Mydland, Spesialutsending for kommunale og regionale saker ved Noreg sin delegasjon til EU

11.45 - 13.00 Lunsj på La Riviera
Rue Franklin 10

13.15 - 14.00

Valet i Europaparlamentet: kva betyr det for Noreg og kor går vegen vidare? - Monica Stensland, ambassaderåd, Noreg sin delegasjon til EU

14.10

Vi går i samla tropp frå Norway House til Europaparlamentet - Hugs pass!

15.00 - 16.30

Besøk i Europaparlamentet - Omvisaren er Søren Dalsgaard frå Danmark.

Oppmøte 20 minutt før.

19.30 Felles middag på Strofilia
Rue du Marché aux Porcs 11-13

PROGRAM BRUSSEL

Tysdag 22. oktober

9.00

*Oppmøte og registrering på EFTA House
(Avenue des Arts 19H)*

9.15 - 10.15

*EU og Noreg – Korleis fungerer EØS-avtalen
og kor stort er handlingsrommet vårt? –
Kamila Jørstad og Ingrid Edvardsen i
EFTA-sekretariatet*

10.15 - 10.30 *Pause*

10.30 - 11.30

*Introduksjon til EFTA sitt overvåkingsorgan ESA,
med fokus på konkurranse og statsstønad –
Shagha Yousefi, Legal officer, ESA*

**11.45 - 13.10 *Lunsj på The White
Avenue des Arts 6***

13.30 - 14.30

*OLAF – Det europeiske kontor for
bedrageribekjempelse – Theresa Zahra, Head
of Sector – Strategic Communication – Deputy
Spokesperson in unit 0.2 (Inter-Institutional &
International Relations and Communication).*

Oppmøte 13.15 - hugs pass!

(Rue Joseph II 30)

15.30

Avreise frå hotellet.

19.00

***Middag på Grand Café Luxembourg
11 Pl. d'Armes, 1136 Ville-Haute Luxembourg***

PROGRAM LUXEMBURG

Onsdag 23. oktober

9.00 – 11.00

*Den europeiske revisjonsretten
(The European Court of Auditors)*

Inngang K2, 5, Rue Erasme L-1468

Møtestart er 9.30. Oppmøte 30 minutt før pga. sikkerheitskontroll. Ha med minimalt med personlege eigendelar, og hugs pass!

NB! Det er ikkje lov å ta foto utan løyve!

11.00 Utsjekk frå hotellet og lunsj.
Ta med bagasjen til EFTA-domstolen.

14.30 – 16.00

*EFTA-domstolen sitt arbeid – Agnes Lindberg,
juridisk utgreiar for dommar Michael Reiertsen*

Oppmøte 14.20.

1 Rue du Fort Thüngen, L-1499

16.15

Avreise til flyplassen frå EFTA-domstolen.

Transport er bestilt.

Fly kl. 18.25 (Lux – BGO via Amsterdam)

INFO

- Ha alltid med pass då Belgia har ID-plikt. Det er særleg viktig å ha med pass når vi skal i EFTA- og EU-institusjonane.
- Pass ekstra godt på verdisaker!
- Hotellet i Brussel ligg nokre få minuttar i gåavstand frå Norges Hus. Det tar omkring 15 minutt å gå frå hotellet til EFTA House.
- Transport frå flyplassen i Brussel (Zaventem): taxi, tog eller buss (linje 12 og 21). Både tog og buss stoppar i nærleiken av hotellet. Ein kan kjøpe togbillettar frå flyplassen med kort på automat før ombordstigning eller via [nettsidene til togselskapet SNCB](#). Taxi kostar omkring 45 euro og tar 25–45 minutt (avhengig av trafikk). Alle drosjeselskap skal ta kort, men det kan vere lurt å få dette stadfesta før ein sett seg inn.
- På kollektivreiser i Brussel er det mogeleg å "tappe" kortet på buss, trikk og metro. Ein får også kjøpt billett på automat. I Luxemburg er offentleg transport gratis for alle.
- Dei fleste plassar i Brussel tar kort, men det kan vere praktisk å ha litt kontantar tilgjengeleg.

Kontaktinformasjon VNB:

Merete Mikkelsen, Direktør

Mobil: +47 481 09 647

E-post: merete.mikkelsen@west-norway.no

Anna Lygre Solvang, Europarådgivar

Mobil: +47 913 75 167

E-post: anna.solvang@west-norway.no

Anders Klingenberg, studentpraktikant

Mobil: +47 454 18 687

E-post: intern@west-norway.no

Referatsaker

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Trøndelag fylkeskommune

Møtedato

20.05.2025

Saknr

31/25

Saksbehandler Ragnhild Aashaug

Arkivkode FE-033, TI-&17

Arkivsaknr 25/195 - 2

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar referatsakene til orientering.

Saksopplysninger

Følgende referatsaker legges frem som kontrollutvalget:

1. Suppleringsvalg til kontrollutvalget - fritak for Jan Thore Martinsen. Se fylkestingsak 27/25 den 9. april.

Som nytt medlem i kontrollutvalget ble Ida Broholm (A) valgt.

Nye vararepresentanter Ida Broholm (A):

1. vara - Anne Sophie Hunstad
2. vara - Ola Øie

Vurdering og konklusjon

Kontrollutvalget kan ta vedlagte referatsaker til orientering

Innspill til kontrollarbeidet

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Trøndelag fylkeskommune

Møtedato

20.05.2025

Saknr

32/25

Saksbehandler Ragnhild Aashaug

Arkivkode FE-033, TI-&17

Arkivsaknr 25/195 - 3

Forslag til vedtak

Saken legges frem uten forslag til vedtak.

Vedlegg

Trafikklysmodellen

Saksopplysninger

Hensikten med denne saken er at utvalgets medlemmer kan drøfte og fremme innspill til saker og forhold som kontrollutvalget kan ta tak i, eller diskutere om å få utredet en sak til et fremtidig kontrollutvalgsmøte. Da kan forslag om å sette opp saken fremmes i denne sak.

Eksempel på tema som kan tas opp:

- Deltagelse på kurs/konferanse
- Endring av møtedato eller lignende
- Forhold i fylkeskommunen som medlemmene har behov for å drøfte
- Ønske om orientering knyttet til et saksområde fra fylkesdirektør eller sekretariatet i et fremtidig møte

Utvalgets medlemmer oppfordres til å si fra om de har noe til saken i starten av møtet.

Trafikklysmodellen

Sentrale spørsmål – «Trafikklysmodellen»	Ja	Delvis	Nei
Kryss på røde felt peker i retning av å ikke følge opp saken, mens kryss på grønne felt taler for å følge opp saken.			
Vedrører saken misnøye med et politisk fattet vedtak?			
Dreier saken seg om en klage på et enkeltvedtak som kommunen har fattet?			
Viser saken til lovbrudd, manglende etterlevelse av kommunale rutiner eller manglende oppfølging av kommunale vedtak?			
Viser saken til en risiko knyttet til system, rutiner, praksis i kommunen mer generelt innenfor et område?			
Dreier saken seg i hovedsak om en isolert hendelse?			
Er saken under annen behandling i et annet organ? (rettsapparat, sivilombud, statsforvalter, KOFA, klageorgan i kommunen, varslingskanal)?			
Er det annen naturlig behandlingsvei for saken (ref. organene nevnt over)?			
Kan saken, og sakens oppmerksomhet, bidra til at det stilles spørsmål om tilliten til kommunens saksbehandling av en type saker?			
Berører saken et tema som kontrollutvalget allerede har vurdert som aktuelt for oppfølging i sin risiko- og vesentlighetsanalyse?			
Foreligger området som et tema i plan for forvaltningsrevisjon eller plan for eierskapskontroll?			
Kan en gjennomgang bidra til læring og forbedring?			
Bør saken prioriteres foran andre planlagte oppgaver?			

Kilder:

- *Henvelerler til besvæ – eller begjær?* Artikkell i Kommunerevisoren nr. 4/21 av Bjørkelo, Løvlle og Fiksdal i Deloitte
- *Håndtering av henvelerler til kontrollutvalget*, veileder fra Forum for kontroll og tilsyn, 2022

Godkjenning av dagens møteprotokoll

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Trøndelag fylkeskommune

Møtedato

20.05.2025

Saknr

33/25

Saksbehandler Ragnhild Aashaug

Arkivkode FE-033, TI-&17

Arkivsaknr 25/195 - 4

Forslag til vedtak

Møteprotokollen fra dagens møte i kontrollutvalget, 20.05.2025, godkjennes.

Saksopplysninger

Møteprotokollen går gjennom i møtet slik at protokollen er i samsvar med kontrollutvalgets oppfatning.

Utvalget oppfordres deretter til å godkjenne møteprotokollen.